

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

38'inci Birleşim 15 Aralık 2017 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	654
II.- GELEN KÂĞITLAR	659
III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	664
<i>A) GENSORU ÖNERGELERİ</i>	<i>664:665</i>
1.- CHP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkındaki sözleri sebebiyle ve görevini hukuk içinde tarafsız bir şekilde yerine getirmedigi iddiasıyla İçişleri Bakanı Süleyman Soylu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/18)	664:665
<i>B) TEZKERELER</i>	<i>665</i>
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki Parlamento heyetinin, İslamabad'da düzenlenecek Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere Pakistan'a ziyarette bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/1377)	665
	643

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER**

665,699,706,715,728,740,
777,787,790,813,830,834

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

665:697,699:704,706:714,
715:727,728:737,740:775,
777:780,787:789,790:808,
813:829,830:833,834:855

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve
Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503)

665:697,699:704,706:714,
715:727,728:737,740:775,
777:780,787:789,790:808,
813:829,830:833,834:855

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861),
2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak
Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim
Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca
Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun
Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı
Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme
Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016
Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin
Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(S.Sayısı: 504)

665:697,699:704,706:714,
715:727,728:737,740:775,
777:780,787:789,790:808,
813:829,830:833,834:855

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843
843:844

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
843

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
844

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843
844:845

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim

Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
844

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843
844:845

C) KALKINMA BAKANLIĞI

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 845

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 845

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 845

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 846

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 846

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,699:704,706:714,
 715:727,729:737,740:775,
 778:780,787:789,791:808,
 813:829,831:833,834:843,
 846

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
846:847

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim

Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
846:847

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim

Kesin Hesabı

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,834:843,
847

*E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ**BAŞKANLIĞI*

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,835:843,
848:849

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı

Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,835:843,
848

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı

Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,699:704,706:714,
715:727,729:737,740:775,
778:780,787:789,791:808,
813:829,831:833,835:843,
848:849

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,740:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 849:850

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı

Merkezî Yönetim Bütçesi 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,740:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 849

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı

Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,740:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 850

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 850:851

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı

Merkezî Yönetim Bütçesi 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 850:851

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı

Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 666:697,699:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 851

Ğ) ADALET BAKANLIĞI

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 851:852

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 851:852

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 852

*H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI**KURUMU*

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 852:853

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 852:853

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,831:833,835:843,
 853

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 853:854

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 853:854

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 854

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 855

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 855

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

666:697,700:704,707:714,
 716:727,729:737,741:775,
 778:780,788:789,791:808,
 814:829,832:833,835:843,
 855

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

697:698

2.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

780:781

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

781:783

4.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

783:784

5.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

789:790

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Adalet Bakanı Adbulhamit Gül'ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

829:830

VI.- AÇIKLAMALAR

704,714,727,737,775,784,

790,808,830,833

1.- Erzurum Milletvekili Mustafa İlhalı'nın, İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

704:705

2.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, Erzurum Milletvekili Mustafa İlhalı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

705

3.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, Yunanistan'ın, işgal ettiği adalardan bazılarını belediye başkanı atadığına ilişkin açıklaması

714

4.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Ege'de anlaşmalarla egemenliği Yunanistan'a bırakılmamış adalar ve kayalıkların durumuyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

727:728

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, görüşmeleri yapılan bakanlık bütçeleri dışında başka konuları dile getirmenin iyi niyetli bir yaklaşım olmadığına ve 1996 yılından bugüne kadar hiçbir adanın hukuki veya fiili durumunda değişiklik olmadığına ilişkin açıklaması

728

- 6.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, Türkiye'de yüz binlerce insanın ilk tapu kadastro işlemlerinden dolayı mağdur olduğuna ve bu mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 737:738
- 7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ezidilerin Ezi Bayramı'nı kutladığına, Meclisteki bir danışman hakkında Ankara 13. İdare Mahkemesinin verdiği karara ve Diyarbakır Valiliğinin İnsan Hakları Film Festivali'ni yasaklamasına ilişkin açıklaması 739
- 8.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 775:776
- 9.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 776:777
- 10.- Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 777
- 11.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 784:785
- 12.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 785:786
- 13.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerinin Halkların Demokratik Partisine bir suçlama şeklinde değerlendirilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 790
- 14.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 808:809
- 15.- Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 809:810

16.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

810:812

17.- Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır'ın, 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerinde HDP'nin tüzel kişiliğiyle ilgili bir suçlaması olmadığına ilişkin açıklaması

812:813

18.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinin Büyükyurt köyünde ahşap bir evde çıkan yangında hayatını kaybeden çocuklara Cenab-ı Hak'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

830

19.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'den, konuşmalar sırasında sordukları konular hakkında açıklama yapmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

833:834

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

740,830

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ezidi toplumunun Ezi Bayramı'nı kutladığına ilişkin konuşması

740

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinin Büyükyurt köyünde yangında hayatını kaybeden çocuklara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

830

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

856

1.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, 2011-2017 yılları arasında göreve başlayan veya çeşitli sebeplerle görevi sona eren Bakanlık personeline ilişkin sorusu ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin cevabı (7/18886)

856:859

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.02’de açılarak yedi oturum yaptı.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 504), görüşmelerine devam edilerek;

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı,

Rekabet Kurumu,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu,

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü,

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu,

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü,

Millî Savunma Bakanlığı,

Savunma Sanayi Müsteşarlığı,

2018 yılı merkezî yönetim bütçeleri ve 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencilerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak “Hoş geldiniz.” dediklerine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” dediğine ve Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet’in 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın üçüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” dediğine ve yapılan konuşmalara Bakanın cevap vermesinin daha uygun olduğuna,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencilerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak “Hoş geldiniz.” dediklerine,

Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi, Hakk’a yürüyen halk ozanı Ali Kızıltuğ’un ailesine ve yakınlarına sabır dilediğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, halk ozanı Ali Kızıltuğ ile ölümünün 40’ıncı yıl dönümünde Oğuz Atay’a Allah’tan rahmet dilediğine ve bugün 89’uncu doğum günü olan Cengiz Aytmatov’u rahmetle andığına,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Van Milletvekili Adem Geveri'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Van Milletvekili Adem Geveri'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Van Milletvekili Adem Geveri'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, toplumların ancak kendi tarihlerini, geçmişlerini, hataları gördükleri ve eleştirdikleri zaman ilerleyebileceklerine ve halkın temsilcisi olarak eleştirilerini yapmak zorunda olduklarına,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, milletvekillerinin bütün milleti temsil ettiklerine ve İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, 4 bakanlığın bütçesinin görüşmelerinin yapıldığı sırada Genel Kurulda sadece 1 bakanın bulunmasına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın Genel Kuruldaki tutum ve davranışlarına ve 4 bakanlığın bütçe görüşmeleri yapılmasına rağmen Genel Kurulda sadece 1 bakanın bulunmasına,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bütçenin bir yatırım bütçesi olduğuna ve bütçede terörle mücadele için ayrılan kaynağa itiraz etmenin ülkenin birlik ve beraberliğine itiraz etmek olduğuna,

Millî Savunma Bakanı Nurettin Canikli, bütçe görüşmeleri sırasında bakanların Genel Kurulda bulunamamalarının zorunlu sebeplerden kaynaklandığına ve Hükümetin temsil edildiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Celal Doğan'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İstanbul Milletvekili Celal Doğan'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tutuklu milletvekilleriyle ilgili işlemlerde ayrımcılık yapıldığına ve partiler arasında bir diyalogla Meclisteki gerginliği ve eşitsizliği çözmek gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Genel Kurul salonundaki aydınlatma ve ısıtmaya,

Bursa Milletvekili Lale Karabıyık, Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, TESKOMB Başkanının milletvekili olmasının kabul edilebilir bir şey olmadığına ve bu konuda bir açıklama beklediğine,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül'ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül'ün satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül'ün TESKOMB Başkanı olmasıyla ilgili konuyu ahlakla ifade etmenin doğru olmadığına ve bu konuda müracaat edilirse Meclis Başkanlığının gereğini yapacağına,

Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı, Külliye'de yapılan İstihdam Şûrası'na ve ödül alan illere,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, konuşmalar sırasında materyal kullanımına,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, konuşmalar sırasında müzakerelerin kalitesini artırmaya yönelik materyal kullanımının olabileceğine ve İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya, Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Muğla Milletvekili Nihat Öztürk'ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay, Muğla Milletvekili Nihat Öztürk'ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Millî Savunma Bakanı Nurettin Canikli'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir, Millî Savunma Bakanı Nurettin Canikli'nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Millî Savunma Bakanı Nurettin Canikli, Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, silahların ne kadar iyi yapıldığı ifadelerinin alkışlanması karşısında dehşete kapıldığına,

İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş, 75 yaşındaki Kezban Saçılık'a Yüksel Caddesi'nde polisler tarafından yapılan muameleye,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerindeki soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerindeki soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, bütçe görüşmelerinde yapılan değerlendirmelere ve bazı konuların şahsileştirildiğine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, yapılan görüşmelerde konuların şahsileştirilerek ve şahsi sataşmalarla bakanlıklar üzerinde âdeta bir rol biçmeye çalışıldığına ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denildi.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Mardin Milletvekili Mithat Sancar, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına,

Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Zonguldak Milletvekili Şerafettin Turpcu, Zonguldak Milletvekili Faruk Çaturoğlu'nun 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Zonguldak Milletvekili Faruk Çaturoğlu, Zonguldak Milletvekili Şerafettin Turpcu'nun satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Zonguldak Milletvekili Şerafettin Turpcu, Zonguldak Milletvekili Faruk Çaturoğlu'nun satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Kocaeli Milletvekili Zeki Aygün'ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Zeki Aygün, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, Bursa Milletvekili Bennur Karaburun'un 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın üçüncü tur görüşmelerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Yaşar Tüzün;

Başkanlık Divanı olarak halk ozanı Ali Kızıltuğ'a Allah'tan rahmet dilediklerine,

Bakanların Genel Kurulda bulunmamaları konusuna,

Meclis Başkanı başkanlığında 4 Meclis başkan vekili olarak yapılan toplantıda tutuklu milletvekilleriyle görüşme konusunun gündeme getirildiğine ve kendisinin de bu konunun takipçisi olacağına,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 15 Aralık 2017 Cuma günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 00.59'da son verildi.

Yaşar TÜZÜN

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 46

15 Aralık 2017 Cuma

Teklifler

1.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın; Diyarbakır Sur'da Mağdur Olanların İstihdam Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1986) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2017)

2.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın; Suşehri İlının Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/1987) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

3.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın; Divriği İlının Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/1988) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

4.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer ve 1 Milletvekilinin; 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1989) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1990) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 442 Sayılı Köy Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1991) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

7.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1992) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

8.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1993) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda ve 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1994) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

10.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın; 19/10/2005 Tarihli ve 5411 Sayılı Bankacılık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1995) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

11.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1996) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

12.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in; Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1997) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

13.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1998) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2017)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 22 Milletvekilinin, FETÖ terör örgütü ile iltisaklı olan taşınmazlara el konulmadan önce yapılan tahsislerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2238) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

2.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan ve 26 Milletvekilinin, atık kağıt işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2239) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 Milletvekilinin, mide küçültme ameliyatı ile ilgili çeşitli iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2240) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

4.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 21 Milletvekilinin, huzurevlerinde kalan ve kalmak için sırada bekleyen yaşlı vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2241) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

5.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 21 Milletvekilinin, FETÖ terör örgütü mensuplarının devlete nasıl sızdığının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2242) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

6.- MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, doğalgaz bedellerindeki indirimlerin Doğu Anadolu Bölgesi'ni de kapsayacak şekilde genişletilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2243) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

7.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter ve 19 Milletvekilinin, uzman erbaş ve jandarmaların taleplerinin ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2244) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 Milletvekilinin, mobbinge yönelik etkili bir mekanizmanın oluşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2245) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

9.- Ordu Milletvekili Seyit Torun ve 20 Milletvekilinin, 6360 sayılı yasa ile büyükşehir yapılan illerin yönetim sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2246) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 Milletvekilinin, Mardin'de yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2247) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

11.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu ve 20 Milletvekilinin, yeni açıklanan üniversiteye giriş sınav sisteminin doğurabileceği sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2248) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2017)

12.- Ankara Milletvekili Murat Emir ve 23 Milletvekilinin, başta hekimler olmak üzere tüm sağlık çalışanlarının çalışma koşullarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2249) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2017)

13.- HDP Grubu Adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Paradise Paper adlı belgelerde yer alan Türkiye ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2250) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

14.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 21 Milletvekilinin, Diyarbakır Sur İçi'nin yeniden imarı için yapılan çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2251) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

15.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 21 Milletvekilinin, ülkemizde son günlerde meydana gelen hekim intiharlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2252) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu 22 milletvekilinin, Muş'un sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2253) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

17.- CHP Grubu Adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, siyasi parti liderleri ile devlet yönetiminde görev alan bazı siyasilerin vergi cennetlerinde bulundurdıkları iddia edilen servetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2254) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2017)

18.- HDP Grubu Adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, maden özelleştirmelerinin, taşeron politikalarının ve maden emekçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2255) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.11.2017)

19.- MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, iş kazalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2256) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.11.2017)

20.- Van Milletvekili Lezgin Botan ve 22 Milletvekilinin, 2011 yılında Van'da meydana gelen depremin devam eden etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2257) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.11.2017)

21.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 21 Milletvekilinin, bireysel silahlı saldırıların sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2258) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.11.2017)

22.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 22 Milletvekilinin, tutuklu ve hükümlülerin cezaevleriyle ilgili sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2259) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2017)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 Milletvekilinin, Sağlıkta Dönüşüm Programının sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2260) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2017)

24.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 22 Milletvekilinin, hasta mahkumların durumlarının ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2261) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2017)

25.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştas ve 21 Milletvekilinin, çocuklara yönelik cinsel istismar vakalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2262) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2017)

26.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul ve 19 Milletvekilinin, sağlık hizmetlerinde geçinmekte zorlanan emekli vatandaşlardan katılım payı alınmaması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2263) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2017)

27.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştas ve 21 Milletvekilinin, kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2264) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2017)

28.- Van Milletvekili Adem Geveri ve 19 Milletvekilinin, mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2265) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2017)

29.- MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, öğretmenlik mesleği ile ilgili araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2266) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

30.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 23 Milletvekilinin, PTT Genel Müdürlüğünde ortaya çıkan ekonomik, idari ve mevzuata aykırı personel çalıştırmadan kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2267) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

31.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ ve 21 Milletvekilinin, Muğla'daki sahil şeritlerindeki kiralamaların teknik ve hukuki açıdan araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2268) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

32.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 22 Milletvekilinin, yurt dışında yaşayan vatandaşlarla ilgili çeşitli hususların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2269) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

33.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit ve 20 Milletvekilinin, iş kazalarının ve işçi ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2270) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

34.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 21 Milletvekilinin, sanayi kentlerinde iş kazalarının azaltılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2271) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

35.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 21 Milletvekilinin, yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2272) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 23 Milletvekilinin, 1 Kasım 2017 tarihinde Şile'de batan geminin batmasına neden olan ihmallerin ve denizcilik sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2273) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

37.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 Milletvekilinin, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2274) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 Milletvekilinin, canlı hayvan ve karkas et ithalatı uygulamasının besiciliğe etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2275) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 Milletvekilinin, ketencik bitkisinin bio-yakıt -jet yakıtı olarak üretilmesi yollarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2276) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

40.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 Milletvekilinin, sanayicilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2277) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

41.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir ve 19 Milletvekilinin, OHAL sonrasında işlerinden ihraç edilen ve tutuklanan kişilere yönelik suçlamalarda kullanılan delillerin elde edilme yöntemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2278) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

42.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez ve 19 Milletvekilinin, kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik erkek şiddetinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2279) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2017)

43.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın ve 20 Milletvekilinin, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından uygulanan Kuran Kursları Okul Öncesi Din Eğitimi Projesinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2280) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2017)

Gensoru Önergesi

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un; CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkındaki sözleri sebebiyle ve görevini hukuk içinde tarafsız bir şekilde yerine getirmediği iddiasıyla İçişleri Bakanı Süleyman Soylu hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/18) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 12/12/2017)

15 Aralık 2017 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Bir gensoru önergesi vardır, önerge bastırılıp sayın üyelere bugün dağıtılmıştır.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GENSORU ÖNERGELERİ

1.- *CHP Grubu adına, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkındaki sözleri sebebiyle ve görevini hukuk içinde tarafsız bir şekilde yerine getirmediği iddiasıyla İçişleri Bakanı Süleyman Soylu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/18)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, partisinin Trabzon’daki bir ilçe kongresinde yaptığı açıklamada “Kılıçdaroğlu, sana açık açık söylüyorum, sen bittin.” diyerek Sayın Kılıçdaroğlu’nu açıkça tehdit etmiş, konuşmasının diğer bölümlerinde iftiralar içeren, siyasi ahlaka sığmayan seviyesiz sözlerle sindirmeye çalışmıştır. Aynı tehditlerine sosyal medya üzerinden de devam etmiştir.

Siyasetçiler arasında eleştiri ve şiddetli tartışmalar demokrasinin işleyişi açısından son derece doğaldır. Doğal olmayan, silahlı güçleri emri altında bulunduran bir kişinin hakaret ve tehdide başvurusudur. Bu bakımdan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu Bakanlığının gerektirdiği sorumluluğu yerine getirmemiş, mafyavari yöntemlere başvurmuştur.

İçişleri Bakanının sözleri kin ve nefretin olduğu kadar CHP’ye oynanan komplonun da itirafı niteliğindedir. Bu ifadeleri kullanan sıradan bir kişi değil, Türkiye Cumhuriyeti’nin İçişleri Bakanındır. Bu açıdan İçişleri Bakanının sözleri basit bir tehdit değil, kolluk kuvvetlerine talimat amacını taşıyan yasa dışı bir girişimdir. Bu sözlerle Sayın Kılıçdaroğlu açıkça hedef hâline getirilmiştir. Siyasetin antidemokratik bir şekilde kolluğun bağlı olduğu bakanlık eliyle dizayn edilmeye çalışılması, demokrasinin tasfiyesi anlamına gelmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, bulunduğu makam itibarıyla tarafsızlık, hukuk içinde hareket etme ve İçişleri Bakanlığını yasalara uygun olarak yönetme sorumluluğu konusunda güveni tamamen yitiren İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu hakkında Anayasa’nın 98 ve 99’uncu, TBMM İçtüzüğü’nün 106’ncı maddeleri uyarınca gensoru açılmasını arz ve teklif ederiz.

Engin Altay

İstanbul

CHP Grup Başkan Vekili

Özgür Özel

Manisa

CHP Grup Başkan Vekili

Engin Özkoç

Sakarya

CHP Grup Başkan Vekili

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Gensorunun gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmenin gününü kapsayan Danışma Kurulu veya grup önerisi daha sonra onayınıza sunulacaktır.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki Parlamento heyetinin, İslamabad’da düzenlenecek Parlamento Başkanları Konferansı’na katılmak üzere Pakistan’a ziyarette bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/1377)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail Kahraman ve beraberindeki Parlamento heyetinin İslamabad’da düzenlenecek Parlamento Başkanları Konferansı’na katılmak üzere Pakistan’a ziyarette bulunmaları hususu 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün dördüncü tur görüşmelerini yapacağız.

Dördüncü turda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Kalkınma Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, Türkiye Adalet Akademisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

**IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503) (x)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 504) (x)

(x) 503, 504 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11.12.2017 tarihli 34’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

- 1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

C) KALKINMA BAKANLIĞI

- 1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

- 1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

- 1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin*

*Hesabı**F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI*

- 1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin*

*Hesabı**G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI*

- 1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin*

*Hesabı**Ğ) ADALET BAKANLIĞI*

- 1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU

- 1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin*

*Hesabı**İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ*

- 1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

- 1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama milletvekilleri yerinde yok Sayın Başkanım, 20 kişiyle bütçe döndürülüyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere, turda yer alan bütçelerle ilgili soru sormak isteyen milletvekillerinin sisteme girmeleri gerekmektedir.

Dördüncü turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına; Mersin Milletvekili Sayın Baki Şimşek, Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta, Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı ve Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Parsak.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına; İstanbul Milletvekili Sayın Gülay Yedekci, Ordu Milletvekili Sayın Seyit Torun, Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık, Gaziantep Milletvekili Sayın Akif Ekici, Sivas Milletvekili Sayın Ali Akyıldız, Konya Milletvekili Sayın Mustafa Hüsnü Bozkurt, Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz, Muğla Milletvekili Sayın Ömer Süha Aldan, Ankara Milletvekili Sayın Ali Haydar Hakverdi, Çanakkale Milletvekili Sayın Muharrem Erkek ve İstanbul Milletvekili Sayın İlhan Cihaner.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına; İstanbul Milletvekili Sayın Erdal Ataş, İzmir Milletvekili Sayın Müslüm Doğan, Diyarbakır Milletvekili Sayın Altan Tan, İstanbul Milletvekili Sayın Celal Doğan, Batman Milletvekili Sayın Ayşe Acar Başaran, Adana Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş ve Mardin Milletvekili Sayın Mithat Sancar.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına; Gümüşhane Milletvekili Sayın Hacı Osman Akgül, Kocaeli Milletvekili Sayın Sami Çakır, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Boyraz, Aydın Milletvekili Sayın Mustafa Savaş, Erzurum Milletvekili Sayın Zehra Taşkesenlioğlu, Kocaeli Milletvekili Sayın Cemil Yaman, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Galip Ensarioğlu, Muş Milletvekili Sayın Mehmet Emin Şimşek, Nevşehir Milletvekili Sayın Ebubekir Gizligider, Konya Milletvekili Sayın Muhammet Uğur Kaleli, Giresun Milletvekili Sayın Sabri Öztürk, Bursa Milletvekili Sayın Zekeriya Birkan, İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya, Zonguldak Milletvekili Sayın Hüseyin Özbakır, İstanbul Milletvekili Sayın Fatma Benli ve Denizli Milletvekili Sayın Cahit Özkan.

Şahıslar adına, lehte, Kayseri Milletvekili Sayın Hülya Nergis; aleyhte, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Ayrıca, Hükûmet adına da konuşmalar yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Sayın Baki Şimşek, Mersin Milletvekilli. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Şimşek, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurunuz.

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kırk sekiz yıldır Hakk'ın yolundayız, milletin yanındayız. Her zaman insanımızın refah ve mutluluğunu amaçladık ve amaçlamaya devam ediyoruz. Dik baş, tok karın, mutlu

yarın içi çalışıyor, çabalıyor, adımlarımızı buna göre atıyoruz. Siyasetimizin öznesi insandır. O hâlde, insanımıza mazeretsiz hizmet üretmek boynumuzun borcudur, aynı zamanda manevi ödevimiz, siyasi görevimizdir. Merhum Peyami Safa diyor ki: “Siyaset hayatın ta kendisidir.”

Değerli milletvekilleri, tabii, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üzerinde sözlerime başlamadan önce Bakanlığa ilgilendiren Büyükşehir Belediyesi Yasası’yla ilgili bir giriş yapmak istiyorum. Büyükşehir Belediyesi Yasası’ndan şu anda büyükşehirde yaşayan insanların tamamı rahatsızdır; Büyükşehir belediye başkanları rahatsızdır, ilçe belediye başkanları rahatsızdır; köylerde, beldelerde yaşayan, tüzel kişiliklerini kaybetmiş olan vatandaşlarımız rahatsızdır. Bütçeden sonra bütün siyasi partilerin el birliğiyle Büyükşehir Belediyesi Yasası’nı yeniden gündeme alarak bu yasa gerekliliği düzenlemeleri yapması ve buradaki insanlarımızın mağduriyetini gidermesi gerekmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın belediyecilikten gelen bir Bakan olmasını ve buradaki sıkıntıları çok iyi bilmesini bir avantaj olarak görüyoruz. Bununla ilgili, Hükûmetin gerekli desteği vererek Büyükşehir Belediyesi Yasası’nı yeniden düzenleyip...

Şimdi, düşünün bir büyükşehir belediyesini, kente 350-400 kilometre uzaklıkta bir köydeki cenazenin defin işleminden sorumlu olacak. Bazı günler, yaşıyoruz, köyden bir vatandaş arıyor, diyor ki: “Mezar kazacağız, belediyenin keşesi yok.” Belediyeyi arıyoruz; tabii, 350-400 kilometredeki bir büyükşehir belediyesi köydeki mezarlıktan sorumlu. Bu tip yetkilerin ilçe belediyesine devredilmesi... İlçe belediyeleri, maalesef, yeni çıkan yasayla bir müdürlük düzeyine düşmüştür. Büyükşehir belediye başkanlığının bir tek fen işlerinin ya da yol asfalt daire başkanlığının bütçesi birçok ilçe belediyesinin bütçesinden daha fazladır. İlçe belediyeleri, çöp toplamak, emlak vergisi toplamak dışında hizmet üretememektedir çünkü bütçe yoktur, bu hizmetleri yapabilecek bütçe yoktur. Onun için, Büyükşehir Belediyesi Yasası’nın mutlaka bütçeden sonra gündeme alınmasını...

Yine, belediyelerimizi ilgilendiren en önemli konulardan bir tanesi de taşeron yasası. Taşeron yasasıyla birlikte, kamuda çalışan işçilerin birçoğu kadroya alınacak, 400 binin üzerinde işçi kadroya alınacak. Belediyeler, KİT’ler ve özel idarelerde çalışanlar bu kapsamın dışında tutuldu. Bunların belediye şirketlerine alınması... Bu da belediye çalışanlarını son derece üzdü. Taşeron yasası önümüzdeki hafta Meclise gelecek. Gelin, hep birlikte bu olayı kökünden çözelim. Şimdi, yasayı çıkardık, yasa çıktıktan bir hafta on gün sonra -mevcut hâliyle çıkarsa- belediyede çalışan işçilerden 50’si, 100’ü emekli oldu, yeni işçi alacağız, belediye ne yapacak? Size soruyorum. Bu işe giren işçi neye göre alınacak? Bu, hangi haklardan faydalananacak? Burada konulacak olan tarih şu anda 5 Aralık olarak düşünülüyor. 5 Aralıktan sonra işe girecek olan işçilerin konumu ne olacak? Onun için, bu yasayı çıkarırken günübürlük bir çözüm aramayalım. Büyükşehir Belediyesi Yasası’nda olduğu gibi, sürekli uzatarak, tarih değiştirerek “Emlak vergisini öteleyelim, çöp vergisini öteleyelim, bunları öteleyelim.” bu şekilde yapmayalım, doğru düzgün bir yasa çıkaralım ve kamuda işe giren herkes girdikten belli bir süre sonra tıpkı devlet memurlarında, 657’de olduğu gibi bir deneme süresi, idarenin bunun asaletini onaylama süresi olsun, daha sonra da hepsi tek bir kalemde devletin kadrolu işçisi olsun, bunları ayırıştırıp her bir kuruma farklı bir gözle bakmayalım.

Bir de büyükşehir belediyeleriyle ilgili, belediye başkanlarıyla ilgili, bunların... Bir belediye başkanı düşünün, kendi belediyesinde çalışan 30-40 tane personelin yurt dışına çıkışına izin verebiliyor ama belediye başkanının kendisi yurt dışına çıkmak için bakanlıktan izin alması gerekiyor. Biz burada

bir tezat görüyoruz. Yani belediye başkanının, bir büyükşehir idare eden bir başkanın imzasıyla veya bir ilçe belediye başkanının imzasıyla 30-40 tane adam yurt dışına çıkabiliyor ama belediye başkanının kendisi İçişleri Bakanlığından izin almadan yurt dışına çıkamıyor. Burada bir adaletsizlik görüyoruz.

Yine belediye başkanlarının özlük haklarıyla ilgili... Birçok üst düzey bürokrat yeşil pasaporttan, VIP hizmetinden ve emeklilik haklarından çok farklı şekilde istifade ediyorlar ama maalesef 300-400 bin nüfuslu kentleri yönetenler, milyonluk kentleri yöneten belediye başkanları bu hizmetlerin birçoğundan faydalanamıyorlar. Bunlarla ilgili de, yine belediye başkanlığından gelen bir Çevre Şehircilik Bakanı olarak belediye başkanlarımızın hakkını hukukunu savunmanızı bekliyoruz.

Tabii, bugün asıl gündem maddemiz Tapu Kadastro. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesinde yaklaşık 18 bine yakın çalışan bulunmaktadır. Ve Tapu da gerçekten ülkede en önemli, insanlarımız açısından en önemli kurumlardan bir tanesidir. Ama maalesef Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün başta Genel Müdürü olmak üzere birçok bölge müdürü, birçok Tapu Kadastro il ve ilçe müdürleri görevlerinde vekâleten bulunmaktadır. Türkiye'nin birçok kurumunda olduğu gibi Tapu Kadastroda da bu görevler vekâleten yürütülmektedir. Bunların asaleten mutlaka atanması ve kendilerine güvenerek bürokrasinin tıkanmadan işlerin daha hızlı...

Tapu Kadastroda gerçekten çok faydalı hizmetler yapıldı. Yani bugün talep almadan, vatandaşın memurla karşı karşıya gelmesi engellenerek gerçekten yolsuzlukla, rüşvetle ilgili çok ciddi tedbirler alındı. Tapu Kadastro çalışanlarının zaten çoğunluğu gerçekten mesai mefhumu gözetmeden işlerini yapan insanlar. Yalnız bunların özlük haklarıyla ilgili de düzenlemelerin yapılması lazım. Tapu Kadastroda çalışmayan, Tapu Kadastroyla ilgisi alakası olmayan birçok bürokrat başka kurumlardan Tapu Kadastroya geçirilerek bunlara mevki, makam verilmiştir ve Tapu Kastrodaki bürokratların, şu anda çalışan memurların birçoğu kurum değiştirmenin mücadelesini yapmaktadır, başka kurumlara geçmenin mücadelesini yapmaktadır.

Onun için, özellikle yaptığı işlem sayısına göre, performansa göre Tapu Kadastro çalışanlarına mutlaka döner sermayeden pay verilmesi, tapu kadastrounun cazip hâle getirilmesi ve Tapu Kastroda çalışan insanlara, aynı noterlerde olduğu gibi bir tapu sigortası getirilmesi gerekmektedir. Art niyet olmadıktan sonra yapılan maddi hatalarda sigortalama yapılarak Tapu Kadastro çalışanlarının haklarının korunması gerekmektedir.

Tabii, Türkiye'de terör ve işsizlikten sonra en önemli sorun planlamadır. Türkiye, maalesef, zamanında iyi planlanamamış, gerçekten son kırk, elli yılı çok kötü derecede kullanmış, çarpık yapılaşmanın, betonlaşmanın yaşandığı bir ülke hâline gelmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının planlamaya ciddi bir bütçe ayırması gerekmektedir. Bu şekildeki yaklaşımlarla Türkiye'nin planlaması daha on yıllar alacaktır. Türkiye'nin tamamının, tarım alanlarının, turizm alanlarının, konut alanlarının ivedilikle planlanması gerekmektedir. Buna ne kadar para gidiyorsa yani TOKİ gerekirse 3-5 tane projeden, milyon dolarlık konut yapmaktan vazgeçsin. Bu bütçeyi, gelin, hep birlikte planlamaya aktaralım ve Türkiye'nin tamamını planlayalım. Türkiye'de plansız bir bölge kalsın ve doğru düzgün planlamalar yapalım, yasaları değiştirelim, İmar Kanunu'nu değiştirelim.

Modern şehircilikte Düzenleme Ortaklık Payı'nı yüzde 35'ten yüzde 40'a çıkardınız; bu, doğru ve yerinde bir karardır ama yüzde 40 bile şu anda kentlerde yoğunluğun fazla olduğu bölgelerde talebi karşılayamamaktadır. Yoğunluk artışları göz önünde bulundurularak, özellikle kent merkezlerinde bu

oranların daha da artırılarak... Çünkü insanlarımızın birçoğunda, her evde neredeyse bir tane araba var, birçok evde ikinci, üçüncü araba var. Trafik çilesi kentlerin şu anda en büyük sorunu, otopark çilesi kentlerin en büyük sorunu ama maalesef, o kadar çok yönetmelik değişikliği yapıyoruz, “haziran yönetmeliği” diyoruz, çıkarıyoruz, bütün mimarlar, mühendisler proje yetiştirmeye çalışıyorlar. “Ekim yönetmeliği” diyoruz, “aralık yönetmeliği” diyoruz, sürekli yönetmelik değişikliği yapıyoruz. Gelin, İmar Kanunu’nu bütçeden sonra masaya yatıralım, hep birlikte, doğru düzgün, herkesin anlayabileceği bir imar kanunu çıkaralım. İmar Kanunu’nu açan her vatandaş ne yaptıracaksa yaptıracak olduğu işle ilgili, kendisiyle ilgili bölüme baksın, net bir şekilde ne olduğunu anlasın.

Ben, bölgemde iki tane hastanenin yapılışı esnasında bunların proje çalışmalarına ortak oldum. Hastane inşaatı başlayıp bitinceye kadar üç dört defa yönetmelik değişikliği oldu. Hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İmar Kanunu’nda yaptığı değişikliklerle hem Sağlık Bakanlığı kendi yönetmeliklerinde yaptığı değişikliklerle... Düşünün, bir hastanenin temeli atılıyor, inşaat devam ediyor, “Efendim, oda büyüklükleri bu kadar olsun, asansör yönetmeliği değişti, şöyle olsun, otopark yönetmeliği değişti böyle olsun...” Yani 2017 yılında Türkiye’nin bu tip işlerle uğraşmaması lazım, yasanın kökten değiştirilmesi lazım ve değiştirildikten sonra da herkesin bu yasanın arkasında durması lazım. Yani sürekli yönetmelik değişiklikleriyle bu sorunları çözebilmemiz mümkün değil.

Tabii, çevreyle ilgili de gerçekten dünyada son otuz beş yılda sanayileşme ve şehirleşmeyle beraber çok büyük çevre sorunları ortaya çıkmıştır. Türkiye’de de çevre kirliliği, maalesef, neredeyse seksen bir ilin tamamında mevcuttur. 2017 yılında Hükümetin sosyal yardımlaşmadan kömür dağıtmasını, kent merkezlerinde kömür dağıtmasını ben yadırgıyorum. 2017 yılında artık kent merkezlerinde insanlarımızın gerekirse doğal gaz faturalarına destek verelim, elektrik faturalarına destek verelim. 1990’lı yıllarda yaşadığımız hava kirliliği neredeyse yeniden aynı seviyelere gelmek üzere. Yani bu kalitesiz kömür dağıtımından Hükümetin vazgeçmesini ve özellikle kent merkezlerinde -köylerde ve beldelerde belki bu uygulamaya devam edilebilir ama- kömür dağıtımının ivedi olarak yasaklanması lazım.

Sosyal yardımlarla ilgili de büyük sıkıntılar yaşamaktayız. Şimdi, düşünün, bir belediye; doğru düzgün yolu yok, vatandaşına doğru düzgün bir içme suyu getirememiş, sosyal donatı alanlarını düzenleyememiş, kentin birçok sorununu çözememiş; erzak yardımı yapıyor, kömür yardımı yapıyor; gidiyor, vatandaşın, fakir fukaranın sorununu çözeceğim diye uğraşıyor. Herkes işini yapması lazım. Belediyenin görevi kentin altyapı problemini çözmek, içme suyu problemini çözmek, doğru düzgün bir kentleşme olması için çalışmaktır. Sosyal yardım yapılacaksa bunları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tek bir elden yapmalı ve tek bir elden bunun kontrolü sağlanmalıdır.

Şimdi, düşünün, 2017 yılında Türkiye’de 10 milyon aile sosyal yardım alıyor, 10 milyon aile. Her bir ailede de 2 ya da 3 kişinin olduğunu düşünürseniz Türkiye’de 20-30 milyon insan sosyal yardım alıyor; ülkenin hâlini düşünün. Bu, övünülebilecek bir durum değildir. Hükümet, önümüzdeki yıllarda, sosyal yardım alan insanların sayısının azaltılmasını ve kişi başı yapılan yardımların artırılmasını sağlamalıdır, bu konuda çalışmalar yapmalıdır.

Tabii, TOKİ Türkiye’nin birçok yerinde konut projeleri yapıyor. Bunlarla ilgili yapılan gerçekten güzel işler de var. Yani bugün, gerçekten, bazı bölgelerde son yıllarda yapılan, kentlerin kimliğiyle, dokusuyla uyumlu olan güzel projeler de var, ben bu projeler için teşekkür ediyorum. Yani bugün,

Nevşehir Avanos'ta yapılan proje, Urfa'nın bazı bölgelerinde yapılan projeler gerçekten doğru projelerdir; bölgenin kimliğiyle, dokusuyla uygun projelerdir. Ama TOKİ'nin geçmiş yıllarda Bursa'da yapmış olduğu bir toplu konut projesi var, Adana'da yapmış olduğu bir toplu konut projesi var; yani düşünün, yazın 40-50 derece sıcaklık olan bir bölgede balkonsuz, üç cephesi duvarla kaplı projeler yapılmıştır. TOKİ bu projelerden vazgeçmeli, önceliği kentsel dönüşüme ayırmalıdır, TOKİ'nin öncelikli görevi budur. Boş hazine arazilerini -kime verirsiniz- herhangi bir müteahhide verip, oraya milyon dolarlık konut yaptırılabilir. Bunun için özel bir kabiliyet, özel bir maharet gerekmiyor. TOKİ bütün mesaisini, bütün zamanını kentsel dönüşüme ayırmalıdır. Maalesef kentsel dönüşümle ilgili henüz istenilen seviyeye gelemedik. Hep konuşuyoruz, işte, depreme dayanıklı şu kadar konut yapmamız lazım, deprem olursa İstanbul'da bu kadar milyona yakın konutun yıkılıp yeniden yapılması lazım diye ama maalesef sorunların çözümünde yavaş kalıyoruz. Yani son otuz, kırk yılda Türkiye'nin birçok yerini, gerçekten tabiat harikası olan yerlerini betonlaşmaya çevirdik. Yani Muğla Güvercinlik; koyun önceki hâline bakın, şu anki hâline bakın. Ayder'in on beş yirmi yıl önceki hâline bakın, şu anki hâline bakın. Uzungöl'ün on beş yirmi yıl önceki hâline bakın, şu anki hâline bakın. Yani betonlaşmanın, çarpık yapılaşmanın önüne geçmemiz lazım. Doğa hepimizin, kentler hepimizin. Burada siyasi bir yaklaşımla yaklaşmayalım. Burada bütün siyasilerin, Türkiye'de yaşayan bütün insanların vebali var, sadece Hükûmetin vebali yok. Bu kentleri korumak hepimizin öncelikli görevi, buna dönük çalışmalar yapmamız lazım.

Çevreyle ilgili ben bölgemde yaşadığım bazı sorunlardan da bahsetmek istiyorum. Tabii, Mersin'de Akkuyu'yla ilgili, nükleer santralle ilgili çalışmalar devam ediyor. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak nükleer santral yapımına karşı değiliz. Yalnız, denizin, doğanın, turizmin bu kadar canlı olduğu bir bölgede Akkuyu Nükleer Santrali'nin yapılması gerçekten çevre adına, turizm adına maalesef hoş olmamıştır. Yine, Mersin Silifke Yeşilovacık'ta yapılan, denizin içerisine yapılan çimento fabrikası turizm açısından hoş olmamıştır. Şu anda yine Mersin sahillerinde kurulacak olan termik santrallerle ilgili önerge de verdik ama buna henüz bir cevap alamadık. Bununla ilgili de bölgede büyük rahatsızlık vardır. Mersin sahillerine... Yani bugün Mersin Silifke Dana Adası, Boğsak; bu sahillerde denizin 8-10 metre dibini görebilmekteyiz, gerçekten bir yeryüzü cenneti. Ama burada kurulacak olan balık çiftlikleriyle ilgili de bölgemizde rahatsızlıklar vardır. Keşke bu tip yatırımlar yapılmadan önce bir anket yapılsa, bir araştırma yapılsa, insanlar bunu istiyorlar mı, karşılar mı... Biz memleketimize yapılacak olan her türlü yatırımdan, çivi çakan herkesten Allah razı olsun deriz. İnsanlarımızın geçimlerini temin edebilmesi, üretebilmesi için... Üretmemiz lazım. Ama 350 kilometrelik sahil şeridi olan, turizme bu kadar uygun olan bir bölgede de bu balık çiftliklerinin yapılması ne kadar doğru, bununla ilgili de sorumluluk sahibi herkesin sesini yükseltmesini bekliyoruz.

Sayın Bakanım, bir de tabii İller Bankasıyla alakalı... İller Bankasından, bütün belediyelerin, kredi imkânlarından eşit oranda faydalanabilmesi lazım, hibelerden faydalanabilmesi lazım. Yani sadece iktidar partisi belediyelerinin değil, Türkiye'deki bütün belediyelerin bu imkânlardan eşit olarak faydalanabilmesi lazım.

Şimdi, TOKİ, Mersin'de bir çalışma yapacak. TOKİ buradan heyet gönderiyor. Heyet, AK PARTİ ilçe başkanını veya teşkilat başkanlarını alıyor, gidiyor, sahil geziyor. Şimdi, Allah aşkına, o belediyeler MHP'li değil de AK PARTİ'li olsaydı ne yapardı? TOKİ, ilk başta giderdi o belediyeyi ziyaret ederdi,

belediyeden imar planlarına bakardı; doğru olan budur. “Biz burada bir çalışma yapacağız, doğru yatırım neresidir, nereyi önerirsiniz, ne yapmamız lazım?” derdi. Ama maalesef TOKİ’den gönderilen heyetler belediyelere uğramıyor bile. Belediyelere uğramadan, işte, birçoğunda da yanlış yer seçimleri yapılıyor, yanlış tercihler yapılıyor.

Şimdi, buradan arayıp Tarsus’ta yaşayan herhangi bir vatandaşa sorabilirsiniz: Devlet hastanesinin yapılacağı yer doğru mu, yanlış mı? 100 kişiyi arayın eğer 10’u derse ki “Devlet hastanesinin yapılacağı yer doğru.” ben bu kürsüden sizlerden özür dileyeceğim. Hep tepeden inme talimatla yapılan işler maalesef yanlış oluyor ve -bölge insanını- hem ulaşım olarak hem de kent merkezlerinde trafiği yoğunlaştıracak şekilde bir yatırıma giriyor. Yani bu tip yatırımlarda -bu belediyeler Türkiye Cumhuriyeti’nin belediyeleri- siyasi partisi ayrı da olsa bütün belediyelere, bütün kurumlara eşit yaklaşmamız lazım, o anlayışla yaklaşım göstermemiz lazım; doğru olan budur.

Bölgemizde, yine Anamur’da devlet hastanesi yapılıyor ama 2 müteahhit işi bırakmış gitmiş, şu anda 3’üncü müteahhit devrede. Artık bu projelerin de ötelenmeden bir an önce bitirilmesi ve bölge insanının hizmetine sunulması gerekmektedir.

Ben Bakanımın iyi niyetine güveniyorum, Komisyonda yapmış olduğu açıklamalar gerçekten bizleri tatmin etti ama bürokrasiden gerçekten bütün Türk milleti yılmış durumda. Yani bir proje yapılmak isteniyor ama aylarca, yıllarca bu projenin hazırlanmasıyla ilgili maalesef bakanlarımız, direkt Sayın Kalkınma Bakanımız da emek verip uğraşmasına rağmen çok zaman kaybediyoruz. Bir milletvekilinin görev süresi dört yıl; iki yıl geçti, söz verilen projelerin birçoğunda maalesef kazma vuracak hâle gelemedik. Bürokrasinin biraz daha hızlanması lazım. Yani gerekirse özellikle büyük şehirlerde, yatırımlarla ilgili, büyük şehir bazında, il bazında, valinin başkanlığında komisyonlar kurulabilir, yapılacak yatırımlarla ilgili daha ivedi kararların alınması sağlanabilir. Yoksa “Efendim, Orman Bakanlığından izin alacağız.” “Hazineye müracaat ettik, oradan evrak gelecek.” “Başbakanlığa gidecek, takip ediyoruz, karar çıkacak.” Daha sonra, bu işlerin kredisi var, finansmanı var, ihalesi var, ilanı var, bir ihale süreci var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – Ve aylar, yıllar, zaman kaybediyoruz -bunlarla ilgili mutlaka düzenlemelerin yapılması- ülkenin kaybedecek zamanı yok. Gerçekten bütün iç ve dış odaklar, yedi düvel birleşmiş, ülkemiz üzerinde oyun oynuyorlar, İslam dünyası üzerinde oyun oynuyorlar.

Ben, buradan, başta Filistin halkı olmak üzere, Kudüs’te yaşanan drama da artık bir son verilmesini, dünyanın jandarması olup dünyaya kan kusturan Amerika Birleşik Devletleri’nin ve İsrail’in bu bölgedeki projelerinden vazgeçmesini... Filistin’in kendisine dünyada sahip çıkacak Türkiye Cumhuriyeti’nden başka bir ülke yok. Ülkemiz de bu noktada gereken adımları -Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Genel Başkanımızın girişimleri sonucunda- atmıştır ve Filistin’le ilgili gerekli kararlar İslam İşbirliği Konferansı’nda alınmıştır. Ben burada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Filistin davası bizim davamızdır; bütün Türk halkının, İslam âleminin davasıdır. Maalesef Filistin’e birçok Arap ülkesi gerekli desteği vermemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) - Ben bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin vatana, millete hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, saygılarımı sunuyorum. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Şimşek.

İkinci konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Sayın Usta, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlarım. Bugün Kalkınma Bakanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumu bütçelerini görüşüyoruz. Ben de Milliyetçi Hareket Partisi adına söz aldım. Bu iki güzide kurumumuzun bütçeleri üzerine ve onların faaliyetleri üzerine görüşlerimi ifade etmeye çalışacağım.

Tabii, kendim de –biz Kalkınma Bakanlığına pek alışamadık- Devlet Planlama Teşkilatının eski bir çalışanıyım, Devlet Planlama Teşkilatı uzmanıyım; yirmi altı buçuk yıl emeğim olan bir kurum. Yani kurumun tarihinin yaklaşık yarısında varım, on beş yıl da yöneticiliğim var.

Tabii, Kalkınma Bakanlığı bütçesinde Türkiye’nin bütün meseleleri konuşulabilir ancak bunu konuşacak vaktimiz yok. Bir de tabii, bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde bir kısım hususları dile getirmiştik, onlarla tekrara düşmemeye çalışacağım. O yüzden, mesela, bizi tanıyan, ilk konuşmamızı bilmeyen birisi “Şu konulardan Erhan Usta niye bahsetmedi?” derse diye, özellikle ilk günde bahsettiğim için bugün üzerinde durmayacağım konuları da şöyle sıralamak istiyorum: Güven tesisi ekonominin en önemli meselesiydi, onun üzerine uzun uzadıya durmuştuk; hukukun üstünlüğü meselesi, kurumların itibarının artırılması, itibarının korunması meselesi, Türkiye’de verimlilik, ekonomik güvenlik konusu, kaynak tahsisindeki çarpıklık, orta gelir tuzağı ve bu tuzaktan kurtulmak için eğitim, AR-GE ve teknoloji üzerinde yoğunlaşmamız gereği, enflasyon –uzun uzadıya konuştuk- iş gücü piyasası reformları ve kamu maliyesine ilişkin analizleri ilk günde yaptığım için bugün bunların üzerinde çok fazla durmak istemiyorum.

Şimdi, tabii, en güncel ve sıcak konu üçüncü çeyrek büyüme meselesi. Üçüncü çeyrekte, biliyorsunuz, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,1’lik bir büyüme artışı oldu, reel olarak bir artış oldu. Burada baz etkisinin önemli olduğunu hepimiz biliyoruz zaten. Baz etkisi olmakla birlikte, tabii, güçlü bir büyüme. Ancak mevsimsel düzeltilmiş olarak bir önceki çeyreğe göre baktığımızda, büyüme 1,2. Aslında, ikinci çeyrek büyümenin 2,2 olduğuna dikkat edersek, onu dikkate alırsak, bu anlamda, büyümenin üçüncü çeyrekte yavaşladığını ifade etmemiz lazım.

Tabii, bundan da daha ötesi büyümede kalite sorunları var, yüzde 6,9’u tüketimden geliyor, net ihracatın büyümeye katkısı düşüyor çeyrekler itibarıyla. Önümüzdeki çeyrekte, büyük ihtimalle yeniden bir dengelenme sorunuyla karşı karşıya kalacağız, bir dengesizliğe doğru ekonomi hızla gidiyor.

İnşaat yatırımları hiç arzu etmediğimiz şekilde aslında. Kaynak tahsisinde çarpıklık konusu -daha doğrusu bu benim açımdan- yani Hükümet bunu arzu ediyor anlaşılan ki inşaat üzerinden bu şekilde gidiyor, inşaat üzerinden büyüme modeli hâlâ devam ediyor. Buradaki hızlı artış da aslında, Türkiye ekonomisi açısından ekonomiyi tıkayan net bir durumdur.

Şimdi, tabii, üçüncü çeyrek büyümeye ilişkin ve son büyüme rakamlarına ilişkin ben, Sayın Bakanla kapsamlı bir notu paylaştım, şöyle bir yaklaşık 30 sayfalık not ve grafiklerin olduğu, kendi tahminlerimizin, kendi değerlendirmemizin olduğu bir şeyi kendisiyle salı günü paylaşmıştım, bugün de az önce kendisinden 10 sayfalık buna ilişkin bir değerlendirme aldım. Tabii, o değerlendirmeye çok fazla bakma imkânımız olmadı ancak kısaca, değerlendirmeye bir baktığımda, hemen şunu söyleyebilirim: Sayın Bakan, aslında, not bizi teyit ediyor, onu söyleyeyim. Yani birçok şeyde, işte “Böyle olmakla birlikte, sizin yaptığınız şey önemli bir gösterge olmakla birlikte belirtilen hususlara dikkat edilmesi...” Öyle tabii, zaten, bire bir yapacak hâlimiz yok; olsa ben TÜİK olurum. Yani 1 kişiyle, 2 kişiyle TÜİK’in yaptığı bütün fonksiyonları yapamayız ancak dışsal olarak, dış verilerle, kamuya açık verilerle TÜİK’in yaptığı bu büyüme verisini değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu işi birçok kurum da yapıyor, akademisyenler yapıyor fakat burada yaptığımızda, aslında, ciddi sorunların olduğunu ifade etmem lazım. Özellikle birkaç konuyu...

Bir defa, bu, hane halkı tüketimi... Biliyorsunuz, büyümenin yüzde 7’si hane halkı tüketiminden geliyor. Bir defa, açıklanan veriler bu büyümeyi hiçbir şekilde teyit etmiyor Sayın Bakan -isterseniz uzun uzadıya işte bunun grafiklerini filan, burada, göstermeye çok fırsat yok ancak- bunu teyit etmiyor. Bunu modellediğinizde, ben bu hane halkı tüketiminin yüzde 6,9 büyümeye katkı verecek şekilde yüzde 23,9’luk bir büyüme artışı bulabilecek birisini pek fazla tahmin etmiyorum.

İnşaat yatırımlarındaki artış konut kredileri tarafından desteklenmiyor. Elbette tek gösterge değil ancak önemli bir gösterge. Geriye doğru baktığımızda yani konut kredileri ile inşaat yatırımları arasındaki o ilişkinin son dönemde koptuğunu görüyoruz. O anlamda, baktığımızda, böyle bir sıkıntının olduğunu ifade etmek isterim.

Diğer bir husus: Zaten -yani normal vatandaşa- hayatın içerisine girdiğiniz zaman, yüzde 11’lik bir büyüme hayatın içerisinde de çok fazla hissedilmiyor. “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bu büyümeye ne kadar inandı?” diye düşünecek olursak bu büyümeye çok inandığını düşünmüyorum yoksa faiz artışının 0,50 değil, çok daha yüksek düzeyde olması lazımdı. Tabii, burada ben, ilk günkü konuşmamda “Türkiye ekonomisi yönetiliyor mu?” diye bir soru yöneltmiştim, aslında bu sorunun ben önemli olduğunu düşünüyorum. Şöyle bir şey var değerli milletvekilleri: Şimdi, hain bir darbe girişimi oldu ülkede -büyüme zaten önceki çeyrekte biraz yavaşlamıştı- büyüme yavaşladı. Hükümet haklı olarak büyümeyi artıracak bir kısım tedbirler aldı; işte, Kredi Garanti Fonu, vergi indirimleri, bir kısım, kamu maliyesine yük getirecek ve kredi genişlemesi sağlayacak tedbirler aldı. Fakat bu tedbirler öyle bir alındı ki ondan sonra bunun sonucunda ne oldu? Kamu açıklarımız yaklaşık 2 puan bozuldu. Enflasyonumuz son on dört yılın en yüksek seviyelerine geldi bu tedbirlerin önemli etkisiyle. Ondan sonra, “Ya eyvah, kantarın topuzu -“Yüzde 11 çok yüksek, çılgın büyüme.” diyenler için söylüyorum- fazla kaçmış, gelin bunları sınırlandırmak için şimdi bir faiz artışı yapalım. Cumhurbaşkanı oradan feryat ediyor “Bu ülkede faizi artırırsanız enflasyonu düşüremezsiniz.” diye. Bu çelişkiyi şimdi kim giderecek? Türkiye’de yüzde 11,1’lik bir büyüme yok arkadaşlar. Yani bu büyümeyi savunmak, diğer taraftan, faizin artırılmasını da savunmak anlamına gelir, bunu lütfen görelim. Burada bunu uzun uzadıya konuşabiliriz. Bütün akademisyenlere, merak edenlere Sayın Bakana gönderdiğim tabloların hepsini gönderebilirim. Bizim burada maksadımız... Bunu zaten burada konuşmadan önce Sayın Bakana ifade ettim, ancak bunu bugün burada konuşmayacaktım fakat bize gönderilen not bunları gidermeye yönelik

olmadığı için, o zaman bunları bir kısım... Yoksa devletin verisine karşı bir güvensizlik oluşturmak gibi bir amacımız asla olamaz, yine nihayetinde bu verileri hepimiz kullanarak işimize, yolumuza devam edeceğiz.

Diğer bir sorun Sayın Bakanım, ithalat, ihracat... Şimdi, bizim bir defa millî gelir serisinde ve bu son çeyrek serilerinde ciddi bir deflatör problemi var. Şimdi, deflatör dediğimiz şey enflasyon bir anlamda. Tabii, çok teknik olduğu için, orada, hani çok sıkıcı olmak istemiyorum. Millî gelir cari fiyatlar üzerinden yani o gün yaşanan fiyatlar üzerinden gidiyor fakat büyüme dediğimiz rakam, seri, o cari fiyatlara bir deflatör uyguluyorsunuz ve oradan büyüme rakamlarına, sabit fiyatlara geçiyorsunuz, kabaca olay bu. Şimdi, burada kullanılan deflatörler ekseriyetle düşük ve hep büyümeyi yukarıya çekecek şekilde, bütün marjinal büyümeyi yukarıya çekecek şekilde kullanılmış. Bunun daha fazla detayına girmeyeceğim çünkü burada epeyce bir vakit kaybettim.

Diğer bir husus da, bir şeyi daha söyleyeyim, bu inşaat meselesinde de yani inşaatla İnşaat Maliyet Endeksi'ni belki bir göstermekte fayda var.

Şimdi, inşaat deflatöründe aslında bir problem var. Şöyle bir şey: Şu mavi olan çizgi TÜİK'in kullandığı inşaat deflatörü, şu turuncu olan çizgi Bina İnşaatı Maliyet Endeksi -ekrandan görünmesi için gösteriyorum- diğeri de Hedonik Konut Fiyat Endeksi. Şimdi, geçmiş yıllara baktığımızda üçü arasında bir ilişki var ama daha sonradan Konut Fiyat Endeksi yukarıya doğru gidiyor, Bina İnşaatı Maliyet Endeksi daha aşağıda kalıyor. TÜİK, düşük olan deflatörü kullanmayı tercih ediyor fakat bu son üç çeyrekte öyle bir durum oluyor ki o yüksek olan deflatör son üç çeyrekte küçük gelmeye başlıyor. Bu sefer TÜİK kararını değiştiriyor, bu sefer de düşük gelen deflatörü kullanıyor. Böyle bir şey olmaz. Bir şeyin standardı olur. Böyle, işine geldiği zaman şunu, işine geldiği zaman bunu kullanma şeklinde bir deflatör kullanımı TÜİK'e de bu ekonomiye de zarar verir.

Şimdi, 2016'nın sonunda TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) bir seri düzeltmesi yaptı. Ben onunla ilgili değerlendirmeleri bu Meclis kürsüsünden ifade ettim ama bütçe hasebiyle ilk kez gündemimize geldiği için çok kısa bir şekilde... Yeni seri, kendi içerisinde kırık bir seridir. Yeni serinin üstün yanları vardır ama bu yeni seriye bakarken hiç kimse 2015 ile 2002'yi, 1998'i mukayese etmeye kalkmasın. Şimdi, bir seri geriye gitmediği zaman diğer serilerle zaten kırıktır ama bu seri, kendi içerisinde kırık bir seridir. İşte, niye? 1998'de millî gelirden yüzde 2,4'lük bir artış yapıyoruz ama son yılda, 2015 yılında yüzde 19,7'lik bir artış yapılıyor. Hatta, sadece artış falan değil yani millî gelir rakamlarında da ciddi bir artış var. Yani 2010 yılına kadar olan kısımda ortalama düzeltme 0,1; bakın, büyüme rakamları sadece 0,1 düzeltilmiş, normaldir, elbette bir değişiklik olacak ama 2010'dan sonra büyüme rakamları eski serinin üzerine ortalama 2,7 artırılmış. Böyle bir şey olabilir mi? Bunun nasıl bir izahı var? Bunun izahı şu: 2010 sonrasında, bir kısım, ulusal hesapları güçlendirici işler yapılıyor -bunlar takdire şayan, bunları takdir ediyoruz- ancak bunu geriye götürürken problemle karşılaşılıyor. Geriye böyle, makrodan çekildiği için, kendi içerisinde kırılmış bir seriyle gidiliyor. Bunun düzeltilmesi lazım. Hemen burada, yeri gelmişken Sayın Bakan, Devlet Planlama Teşkilatının, Kalkınma Bakanlığının güzel bir kitabı vardı, bu 1950 serisi... Bu seri kırıklarına kısmen, böyle çözümler getirmeye yönelik bir seridir. Bu, 2014'ten sonra çıkmadı, bunun bir an evvel yayınlanmasının ben uygun olacağını, kullanıcılar açısından faydalı olacağını düşünüyorum. Yani büyüme oranlarını bakın şöyle ifade edeyim ben, eski ve yeni seride. Turuncu eski seri, maviler yeni seri. Bakın, şu, geçmiş yıllarda bire bir örtüşürken 2010'dan

sonra yeni seride büyümenin bir anda zıpladığını görüyoruz. Bunlar çok kolay izah edilebilecek şeyler değil, tabii, bir izahı varsa Sayın Bakan da buna ilişkin düşüncelerini bizimle paylaşır.

Şimdi, diğer, bu ihracat, ithalat deflatörleriyle ilgili bir şey yapılıyor -onun teknik sıkıntısına girmeyeceğim- yapılan ihracatta yurt içi birim değerden yurt dışı ÜFE'ye geçiliyor, bu doğru bir şey fakat aynı işlem ithalat tarafında yapılmadığı için ve bu sadece 2010 yılından sonra yapıldığı için, bakın, bu büyümeye -bu size gönderdiğim sette yok, bu çalışmayı sonra yaptık- sadece büyümeye 2015 yılında 0,9; 2013 yılında 0,8 gibi bir şok geliyor. Bakın, hayat aynı hayat, yaşadıklarımız aynı, döviz cinsinden gelirimiz giderimiz, her şeyimiz aynı fakat bir metodoloji değişikliği sizin büyümenizi bir anda bir puan değiştiriyor. Şimdi, e, buna bakmamız lazım yani bunu, o zaman, mukayese ederken bu mukayeseler çerçevesinde yapılması gerektiğinin ifade edilmesi lazım yoksa diğer türlü kamuoyunu bu anlamda yanıltmış oluruz diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, bu millî gelir meselesinde bir de şeyi söyleyeyim: Bu, Suriyeli misafirlerimiz var, bunların tüketimleri var, üretimleri var, çalışıyorlar, istihdamın içerisinde, devlet bunlara para harcıyor. Bunların hepsi millî gelir hesapları içerisinde yer alıyor fakat nüfusun içerisinde yer almadığı için kişi başı gelirden yer almıyor. Şimdi, Suriyelileri de dâhil ettiğimizde kişi başı gelirden de bir değişiklik olduğunu bir defa görmemiz lazım.

Son olarak da bu üçüncü çeyrek şeyiyle ilgili olarak -bunu ilk günkü konuşmalarım da ifade etmişim- tabii, TL cinsinden bir artış olmakla birlikte, dolar cinsinden baktığımızda son çeyrekte yüzde 1,5'lik küçülme var, kişi başı gelirden de yüzde 2,8'lik bir küçülme var. Bu büyüme rakamı, bizi, yaklaşımda olduğumuz yüksek gelir grubu ülkelerinden hızlıca uzaklaştıran bir büyüme rakamıdır, daha doğrusu bir millî gelir rakamıdır. Böyle bir millî gelir rakamına, yani çok güzel işler yapılıyor anlamında sevinmek bilmiyorum nasıl değerlendirilir? Yani hızla yüksek gelir grubundan bizi uzaklaştıran bir sonucun bizi sevindirmemesi lazım diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, yeni millî gelir serisiyle sorunlar bir anda çözüldü. Geçen yılın orta vadeli programını okuyun, Hükûmet beyannamesini okuyun, kalkınma planını okuyun. “Türkiye’nin yurt içi tasarruf sorunu var, yüzde 14.” diyorduk. Bir anda yüzde 25’e çıktı, 11 puanlık artış oldu. “Yatırım sorunu var Türkiye’nin. Millî gelirin sadece yüzde 19’u kadar Türkiye yatırım yapıyor.” diyorduk. Bir anda, efendim, o da 10 puan arttı, 29’lara, 30’lara filan yükseldi. E şimdi, tamam bunlar olabilir. Bu millî gelir seviyesinin, bu anlamda her şeyin doğru olduğunu düşünelim, ancak, bunları o zaman politika dokümanlarına ve işlerimize yansıtmamız lazım. Ben geçen sefer, bu millî gelir seviyesi değiştiğinde “Türkiye pusulasını kaybetti.” demişim çünkü pusula yok elimizde. Yani bir anda her şey değişmiş. Sorun olarak bildiğimiz sorun olmaktan çıkmış, yeni sorunlar gelmiş. E o zaman bunlara bir doküman ortaya çıkması lazım. Şimdi yeni orta vadeli program bunu ne kadar karşılar diye baktığımızda bunu maalesef karşılamaktan uzak olduğunu görüyoruz. Şimdi artık şöyle birtakım önerilerde bulunmanız lazım bana göre. Örnek, yani somutlaşması açısından, şimdi biz bireysel emeklilikte bir devlet katkısı verdik, değil mi, yüzde 25. Bunu niçin verdik? İşte tasarruflarımız yüzde 14 civarında dedik. E şimdi tasarruf yüzde 25. Neredeyse sorun yok. Yani yine gelişmekte olan ülkelerin 3-5 puan altında ama biz zaten o tasarruf seviyesini hiçbir şekilde yakalayamayız. Şimdi bireysel emeklilik yüzde 25 katkısının yıllık maliyeti 4 milyar TL. Hani Sayın Cumhurbaşkanı bazı şeylere anlaşılsın diye “katrilyon” diyor ya ben de katrilyon diyeyim. 4 katrilyon TL yıllık maliyeti. Yani oradan tasarrufa da yüzde 0,1-0,2 etki

gelecek. Niye 4 katrilyon lira para ben... Zaten tasarrufum 11 puan TÜİK tarafından artırılmış Allah'a çok şükür. Niye o zaman ben bireysel emekliliğe yılda 4 katrilyon lira harcayayım? Bunun düşünülmesi lazım. Bunun politika dokümanlarında olması lazım. Bunun gibi size bir sürü örnek verebilirim. Bunlara bu anlamda bakmak lazım. İşte tasarruf meselesi de şu: Bakın, tasarruflarımız böyle. Mavi olanlar eski seri, aşağı doğru gidiyor; şimdi yeni seri de bu.

Ha bir şey daha: Türkiye kabile devleti değil diyoruz. Evet, değil. Bin yıllık bir devlet geleneğimiz var, iki bin yıllık devlet geleneğimiz var diyoruz. Türkiye'nin resmî olarak TÜİK tarafından açıklanmış 2009 öncesi tasarruf rakamı yok arkadaşlar. Ne olacak şimdi? Bu seriyi kim uyumlulaştıracak Sayın Bakan? Yani ne yapacağız? Şimdi ben 2008 yılında hangi tasarrufu kullanacağım? Yeni serideki... Bunun gerisi yok. Olur mu böyle bir şey? Nasıl kullanacağız bunu? Buna bir bakmak lazım. Aynı şey diğer yatırımlarda da var, başka şeylerde de var. Mesela biz diyorduk ki: Merkezî yönetim bütçesinin faiz dışı harcamaları yükseliyor, dolayısıyla bunların aşağı çekilmesi gerekir. Grafiği şu. Hangi yıllar? 2004-2015. Sayın Bakanın da görmesi için...

Şimdi, burada, eski seri mavi olan. Bak, faiz dışı harcamalar. Bütçenin faiz dışı harcamaları artıyor, dolayısıyla kamunun payı çok yükseliyor, kamunun bunu disipline etmesi lazım. E, yeni seride harcamalar aşağıya gidiyor. E, şimdi, o zaman politika setlerimize buna göre bir bakmamız lazım. Yani aynı şey vergide var. Biz, eski seride vergilerin millî gelir içerisindeki payı artıyor diyorduk. E, şimdi, aşağı doğru gidiyor. Buna bir bakmak lazım o zaman. O zaman bütün politika setlerimizi buna göre değiştirmemiz lazım.

Yeni Orta Vadeli Program'da buna ilişkin bir şey var mı? Yok. Yeni Orta Vadeli Program diyoruz. İşte, programda kısa vadeli tahminler... İşte çok iyi tahmin yapıyoruz diyoruz. 5,5 dediğimize bugün 6,7... İki ay üzerinden geçmeden bir büyüme tahmini 1,5-2 puan dünyanın hiçbir yerinde revize edilmez. Enflasyon 9,5 diyoruz; beklenti anketi 10,7, Merkez Bankası 9,8 dedi, kasım sonucu 13. Aralıkta baz etkisinden biraz gelecek ama 9,5 dediğiniz şey 12 gibi gelecek. Böyle bir tahmin olur mu? Cari açığa 39 milyar dolar demişsiniz, asgari 43 milyar dolar civarında bir cari açık gelecek.

Dolayısıyla, ticaret hadleri, Sayın Bakan, bu çok önemli bir şey. Bunlara vaktim kısıtlı olduğu için giremiyorum. Ama ticaret hadleri 2016'dan itibaren düşüyor. Bu, Türkiye'nin aleyhine olan bir şeydir. Yani daha fazla mal ihraç edip daha az ithalat yapıyoruz. Aleyhimize gelişen bir ticaret haddi var. Bu konu, üzerinde önemle durulması gereken bir konu.

Kamu maliyesinde girdi üzerinden övünmeyi bırakmamız lazım. Eğitime şu kadar para ayırdık, AR-GE'ye bu kadar pay ayırdık. E, ne oldu? Sonuç ne? PISA sonuçları ortada. Efendim, diğer şeylerde, her birinde sonuçlar ortada. Dolayısıyla şu "Harcadık." diyerek övünme işinden vazgeçmemiz lazım.

Kamu yatırımlarının millî gelir içerisindeki payı 2002 yılında yüzde 4,9 iken, şu anda 4,2; burada bir düşüş var. Cari açık konusuna maalesef giremeyeceğim. Bir konu daha şey yapıp ondan sonra kurumsal meselelere geçeceğim.

2009 yılından itibaren İstanbul'u finans merkezi yapma konusunda bir proje başlatıldı. Bu, Ataşehir'deki inşaat projesini demiyorum, onun ötesinde, vergi sistemi, şu bu filan. Devlet Planlama Teşkilatı bu projenin koordinatörüydü. Ben de orada başından itibaren, seçimler nedeniyle ayrıldığım güne kadar koordinatör yardımcılığı yaptım. Biz, o zaman, tabii, kapsamlı bir çalışma yaptık Planlamadaki uzman arkadaşlarımızla birlikte.

Bu Global Finans Merkezleri Endeksi var. O proje başladığında İstanbul 72'nci sırada girdi Finans Endeksi'ne. Daha sonraki çalışmalarımızda, Mart 2015'te 42'nci sıraya kadar Türkiye'yi yükselttik biz. Ondan sora, 42'nci sıradan sonra tekrar aşağıya bir iniş başladı, Türkiye 78... Başladığından altı basamak daha altta, 42'ye göre baktığımızda 36 basamak iki buçuk yılda düşmüş. Tabii, ben bunu "Ben buradan 42'yken ayırdım." deyip bununla ilişkilendirmek istemiyorum ancak buraya bir bakmak lazım niye böyle bir şey oluyor diye.

Şimdi istihdam meselesine giremeyeceğim ancak güçlü bir istihdam artışı olduğunu söylemem lazım fakat diğer sorunlar, istihdamdaki diğer sorunları göz ardı etmememiz lazım.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı önemli bir kurumdur. Devlet Planlama Teşkilatı 2011 yılında katledilmiştir. Bunu artık gidermek lazım, bunu düzeltmek lazım. Ben Kalkınma Bakanlığındaki herkesin bu konuda aynı şeyi düşündüğünü düşünüyorum. Özellikle yeni sistemde mutlaka Cumhurbaşkanlığına bağlanması lazım. Devlet Planlama Teşkilatını Bakanlığa götüren bazı yükler vardır planlamada olmaması gereken, o yüklerin hepsinden Devlet Planlama Teşkilatının sıyrılması lazım ve makroekonominin daha fazla içerisinde olan bir Devlet Planlama Teşkilatını biz artık görmek istiyoruz.

Şimdi, TÜİK'le ilgili olarak da... TÜİK önemli bir kurumdur. İlk konuşmamda söyledim, bu vekâlet meselesinin bitmesi lazım, Başkan dâhil, 50 üst yöneticinin 36'sı vekâletle yönetiyor. Hâlbuki TÜİK -17'nci maddesinde- bilimsel ve teknik özerkliği olan bir kurumdur. Bu kadar vekâletin olduğu bir yerde özerkliğin olabileceğini ben düşünemiyorum.

Şimdi, onun dışında, daha kaliteli istatistik üretme anlamında birkaç önerim olacak. Bir defa, bilgi teknolojileri meselesi, TÜİK tarafının, TÜİK'in gündemine mutlaka girmesi gereken bir konudur. Daha fazla bilgi teknolojileri kullanarak veri toplaması lazım. Mesela bunu süpermarketler üzerinden özellikle gıdada yapabilir. Uluslararası kuruluşların talep ettiği istatistiklerin yanı sıra ülke yönetimine ve politika gelişimine ışık tutacak millî istatistiklerin de mutlaka üretilmesi lazım.

İdari kayıt konusu önemli. İdari kayıtlar konusunda epeyce de bir mesafe katedildi ve İstatistik Konseyi toplantılarında biz de Planlama olarak bunu sürekli dile getirdik. Ancak, sadece iş yeri istatistiklerinde değil Sayın Bakan, hane halkı istatistiklerinde de idari kullanımları artırmamız lazım. İstihdamdan işsizliğe, konut sahipliği, gelir, maaş, ücret, çok ciddi veriler var fakat bu verilerin hiç birisi, Bakanlıklardaki verilerin önemli bir kısmı yani iş yeri istatistiklerinin dışındakilerin idari kayıtları kullanılmıyor. Burada bir sıkıntı varsa, TÜİK'e bu verilerin açılması konusunda kanun yapmak gerekiyorsa kanun da yapalım ancak TÜİK'in bu istatistikleri kullanması lazım. Fakat bu istatistikleri kullanırken de idari kayıtların da sıkıntılı olabileceğini düşünmesi lazım, bunları analiz ederek kullanması lazım. Bu anlamda, ben, TÜİK'te bir analiz dairesinin kurulmasını öneriyorum. İstatistikler geldiği gibi olmaz, birbirleriyle uyumlu analiz edecek istatistik üretenlerden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Stajyerleri işçi saydrtıyor, şişirmeye başladı biraz.

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Beş dakika konuşanlara da bir dakika verecekseniz, doğrusal bir orantı yaptığımızda bana bir dört dakika ilave vermeniz gerekiyor ama Sayın Başkan, nasıl davranırsınız onu bilmiyorum yani. Yoksa beşe de bir, yirmiye de bir filan, o pek olmaz.

BAŞKAN – Konuşun, bakarız Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Şimdi, yani TÜİK’in statüsünün yükseltilmesi lazım. TÜİK önemli bir kurumdur arkadaşlar. TÜİK’in üzerinde düşünmek lazım. TÜİK’te çalışan herkesin “Ben TÜİK’te çalışıyorum.” diye gururlanacağı seviyeye TÜİK’i getirmemiz lazım. Bu anlamda, pozisyonu, ta 70’inci sırada protokolde yeri vardır; oraları düzeltelim, 4/C’lilerin problemlerini düzeltelim, uzmanların problemlerini düzeltelim. Daha sağlıklı istatistikle de daha sağlıklı politika üretebiliriz. Bunun başka bir şeyi yok.

Bu kır-kent meselesi... Yani büyükşehir yasası çıktı, bizim kırlarımız oldu kent. Ya, TÜİK’in bunu dikkate almaması lazım, bu idari bir bölünümdür. Yani, kırın tanımı neyse küresel ölçekte, literatürde neyse o tanımdan giderek kır-kent ayrımının yapılması lazım. Şimdi, kır-kent ayrımı olmadığı gibi... Yani bunu çok daha, aslında mahalle bazına taşımamız lazımken kır-kent ayrımı bile Türkiye’de kalmadı. Bu, önemli bir konu.

Tarım istatistikleri meselesini daha önceden de gündeme getirdim ben. Burada ciddi sorun var. Enflasyonda bilgi iletişim teknolojilerini hakikaten çok daha iyi kullanmamız lazım. Süper marketlerden barkod sistemiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Bir dakikadan fazla istemiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Bu önemli. Bu fiyat endeksleri meselelerini söyledik. Hizmet üretici fiyat endeksinin de –bu teknik bir konu ama arkadaşlar bilirler- üretilmesi lazım. İhracatta nasıl yaptysak ithalatta da İthal Birim Değer Endeksi’nin ötesinde bir fiyat endeksinin üretilmesi lazım.

İş gücü istatistikleriyle ilgili olarak da, hane halkı iş gücü istatistiklerine ilişkin anket yöntemi idari kayıtlarla da desteklenmeli ve il bazında yayınlar tekrar gerçekleştirilmelidir. Gelir dağılımı ve yoksulluğa ilişkin istatistiklerin üretildiği araştırmaların örnek çapları artırılmalı, idari kayıtlarla desteklenmelidir. İstatistik Konseyinin etkinliğinin artırılması lazım.

Onun dışında, TÜİK iletişim stratejilerinin bir gözden geçirilmesi lazım ve bu çerçevede bakıldığında, ben, çok daha iyi verilerle, çok daha sağlam politikaların... Eğer böyle bir ihtiyaç varsa veriyi politika geliştirmek için kullanırız ama veri ayrı bir tarafta, politika ayrı bir tarafta olacak, birbiriyle alakası yoksa o zaman bu şekilde de sistemi sürdürebilirsiniz. Benim başka bir diyeceğim yok.

Bütçelerin hayırlı ve uğurlu olması temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Usta.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Sayın Kalaycı, sizin de süreniz yirmi dakika.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; KOP, GAP, DAP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdarelerinin bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüksek heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Günümüzde “kalkınma” sözü üzerinde hemen herkesin belirli bir fikri vardır ve amaç, gerek ülkenin gerekse fertlerin refah seviyesini yükseltmektir. Kalkınma konusu daima maddi yönüyle ele alınmaktadır, plan ve programlar maddi değerlendirmeler temeline oturtularak hazırlanmaktadır. Bir taraftan maddi kalkınma için yatırımlar yapılırken, bunları işletecek insan unsuruna manevi yönden gereken önemin verilmeyişi maddi kalkınmanın verimini etkilemektedir.

Hızlı ve dengeli kalkınmış bir ülke hâline gelebilmemiz manevi kalkınmaya vereceğimiz önemle yakından ilgilidir. Manevi kalkınma, maddi kalkınmanın ruhudur. Maneviyatsız, ne kalkınmak ve ne de bu güzel vatani koruyarak millî birlik ve beraberliği muhafaza etmek mümkündür. Bizi biz yapan, bizi millet hâlinde bir arada tutan, birlik ve beraberliğimizin mayasını oluşturan unsurlar millî ve manevi değerlerimizdir. Millî ve manevi değerlerimiz Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre ve Hazreti Mevlâna gibi abide şahsiyetler tarafından yoğurulmuştur. Bu değerlerimizi nesiller arasında güçlü bir tarih, kültür ve medeniyet şuuruyla yaşatmak mecburiyetindeyiz. Onların bizlere bıraktığı miras, millî birlik ve manevi kalkınmamız için eşsiz imkânlar sunmaktadır.

Hazreti Mevlâna’nın 744’üncü Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri içinde bulunduğumuz 7-17 Aralık tarihleri arasında Konya’da gerçekleştirilmektedir. Etkinliklerin bu seneki teması “Kardeşlik Vakti” olarak belirlenmiştir. Aradığımız ve ihtiyacını derinden hissettiğimiz kardeşliğin, barışın, uzlaşmanın ve birlikte yaşamanın Mevlâna’nın ulvi mesajlarında çıkarılmak üzere saklı durduğuna yürekten inanıyorum. Hazreti Mevlâna bir gönül mimarıdır, bir sevda ve sadakat mihveridir, daha çok bilinmesi, daha çok tanınması lazımdır. Bu muhterem büyüğümüzü layıkıyla özümsemiş, cesaretle anladığımız ve kutlu bir emanet gibi benimsediğimiz sürece nifak ve husumet milletimizin arasına sızamayacak, kötü ve kötürüm niyetler aradıkları fırsatları bulamayacaklardır.

Vuslatının 744’üncü senesinde Hazreti Mevlâna’yı saygı ve minnetle anıyor, ebediyete irtihalini düğünü olarak gören bu yüksek ahlakı rahmetle, duayla yâd ediyorum. Şebiarus’un hayırlara ve güzelliklere vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Hâlen devam eden vuslat yıl dönümü etkinlikleri ve 17 Aralık Pazar günü gerçekleştirilecek Şebiarus merasimi için yurt içinden ve yurt dışından herkesi Konya’ya bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler, bölgesel gelişmişlik farklarının fazla olduğu ülkemiz açısından büyük önem taşımaktadır. Bölgesel gelişmeye dair ulusal hedeflerin sistematik biçimde ortaya konduğu strateji belgesi 2015 yılında yürürlüğe konulmuştur. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, bölgesel gelişmenin koordinasyonu adına atılan önemli adımlardan biri olmuş, bölgesel kalkınmayla ilgili temel stratejileri belirleyen çerçeve belge niteliğini taşımaktadır. Ancak strateji belgesinde detaylı ve somut politika önerilerine yer verilmemiş, somut ifadeler kullanılmaktan kaçınılmıştır.

Türkiye’de bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi amacıyla bölgesel planlar hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu kapsamda KOP, DAP, DOKAP ve GAP projeleri bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması için yürütülen politikaların en önemli uygulamalarını oluşturmaktadır.

1989 yılında kurulan GAP Bölge Kalkınma İdaresi yirmi sekiz yıldır önemli bir görev yapmakla birlikte, GAP projesi bitirilemediğinden idarenin görev süresi sürekli uzatılmaktadır. GAP Master Planı'nda 1 milyon 842 bin hektarlık bir alanın sulamaya açılması planlanmıştır. Ancak bugüne kadar sulamaya açılabilen alan 503 bin hektar düzeyindedir. Sulama yatırımlarına hız verilmeli, su bekleyen münbit topraklar bir an önce suya kavuşturulmalıdır.

KOP, DAP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdareleri 2011 yılında çok sınırlı görev ve yetkiler verilerek ve beş yıl süreyle kurulmuş ancak hedeflere ulaşamadığından süreleri 2019 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. Altı yıl geçmesine rağmen bu idarelerde henüz kurumsallaşma dahi sağlanamamıştır. 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda 2016 yılının ilk altı ayı içinde bölge kalkınma idarelerinin kurumsal yapısının iyileştirileceği, yönetim süreçlerinin ve personel yapısının geliştirilmesine dönük düzenlemeler yapılacağı vadeditmekle birlikte hiçbir şey yapılmamıştır. Konu 2018 yılı programına bir tedbir olarak yeniden konulmuştur.

Bölge kalkınma idarelerinde çalışan personel görevlerini zor şartlar altında yerine getirmeye çalışmaktadır. Personel sıkıntısı yaşayan bu idarelerde sektör uzmanlarının çalıştırılması önem arz etmektedir. Personel ihtiyacı başka kurumlardan geçici görevlendirilen personel eliyle giderilmeye çalışılmaktadır.

Bölge kalkınma idareleri çalışanlarının özlük hakları çok yetersiz durumdadır. Her ikisi de Kalkınma Bakanlığına bağlı olan bölge kalkınma idareleriyle kalkınma ajansları çalışanlarının özlük hakları arasında büyük farklılıklar bulunmakta olup ücret yönünden bir uçurum söz konusudur. Bölge kalkınma idarelerinin kurumsal yapısının iyileştirilmesine, yönetim süreçlerinin ve personel yapısının geliştirilmesine dönük düzenlemeler bir an önce yapılmalı, personelin özlük hakları mutlaka iyileştirilmelidir.

Bölgesel kalkınma projeleri için önemli kaynaklar tahsis edilmiştir. 2008 ve 2009 yıllarında kabul edilen kanunlarla İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ve özelleştirme gelirlerinden ayrılan kaynakların münhasıran ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlara tahsisi öngörülmüştür.

Hükümet 2008-2012 dönemine dair GAP Eylem Planı'nı hemen uygulamaya koymuştur. Aradan uzun bir süre geçtikten sonra, 2015 yılında 2014-2018 dönemini kapsayan KOP, DAP, DOKAP ve ikinci GAP Eylem Planları açıklanmıştır. Eylem planlarıyla GAP için 53,4 milyar lira, DAP için 21 milyar lira, DOKAP için 10 milyar lira, KOP için 9,9 milyar lira beş yıllığına tahsis edilmiştir.

Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde'den oluşan KOP bölgesi kapsamına geçen yıl Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale illerimiz de eklenmiştir. Bu itibarla KOP Eylem Planı'nın yenilenerek tahsis edilen kaynakların artırılması, özellikle bölgeye başka havzalardan su getirilmesine yönelik projelerin KOP projesi stokuna eklenmesi gerekmektedir. Kalkınma Bakanı geçen yılki bütçe görüşmelerinde KOP, DAP, DOKAP Eylem Planlarını revize edeceklerini söylemiş ancak bugüne kadar herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Değerli milletvekilleri, ülke tarım alanlarının çayır ve mera hariç yüzde 19,5'ine sahip bulunan KOP illerinde toplam yüzölçümünün yüzde 48,7'sini tarım alanları oluşturmaktadır. KOP bölgesinin, bu denli yüksek oranda tarım alanı bulunmasına karşın su kaynakları kısıtlıdır, arazilerin ancak üçte 1'i sulanabilmektedir. KOP illerinden Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray'ın büyük bölümü ile Ankara'nın küçük bir bölümünün içinde bulunduğu Konya kapalı havzası ülkemizin sulanabilir alanlarının yüzde

17'sine sahiptir. Buna karşın ülkemizin su kaynaklarının ancak yüzde 4'ü bu havzada bulunmaktadır. Bundan dolayı dış havzalardan su getirecek yeni projelere şiddetle ihtiyaç vardır.

Mavi Tünel muhteşem proje ama Konya Ovası'nın su ihtiyacını karşılamak için yeni projeler lazımdır. Toroslarda hâlen değerlendirilebilecek imkânlar vardır. Ermenek Barajı'ndan, Manavgat Çayı'ndan, Fırat Karasu'dan, Kızılırmak'tan, Sakarya'dan su getirmenin yolları bulunmalı, KOP bölgesinin su ihtiyacı karşılanmalıdır. Ermenek Çayı ve Manavgat havzası, büyük Köprüçay, Aksu Çayı'ndan su getirecek projeler üzerinde DSİ tarafından yapılan çalışmalar bir an önce bitirilmeli ve projeler programa alınmalıdır.

28 Ekim 2017 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Su Havzalarının Korunması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te zirai amaçlı su kullanımıyla ilgili bir atıfta bulunulmamış, havzalar arası su transferiyle ilgili net bir durum ortaya koyulmamış, ülkenin gıda ihtiyacı ve gıda stratejisinin önemi hiç dikkate alınmamıştır. Havzalar arası su transferi olmadan uygulanacak havza bazlı su planı özellikle Konya olmak üzere Orta Anadolu ve KOP illeri için bir zül ve eziyet olacaktır. Bu itibarla, su kanunu çıkarılmasıyla ilgili çalışmalarda sadece jeolojik veriler değil, tüm mühendislik hizmetleri, toplum sosyolojisi ve çevresel etki değerlendirmesi de dikkate alınmalı, su yönetimi ulusal bazda ele alınmalı, teknik olarak mümkün olan bir havzada bulunan fazla suların havzalar arası transferlerine imkân tanınacak bir yaklaşım ortaya konulmalıdır.

KOP bölgesinin karşı karşıya bulunduğu kuraklık tehdidi önümüzdeki yıllarda sulu tarım alanlarında büyük boyutta daralma olabileceğini göstermektedir. Bu yüzden bölgenin su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması da büyük önem arz etmektedir. Toprak ve su kaynaklarının etkin kullanımına ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik olarak tarım arazilerinin toplulaştırılması tamamlanmalı, bölgedeki tüm alanlar hızla basınçlı sulama sistemlerine geçirilmeli, su kaybına neden olan eskimiş sulama altyapısı modernize edilmeli, kuraklıkla daha fazla mücadele edilmeli, erozyon kontrol altına alınmalı ve ağaçlandırma çalışmaları daha fazla desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin birbirinden farklı teşvik deneyimlerine rağmen uygulanan teşvik tedbirleriyle de belirlenen hedefler bugüne kadar tutmamış, farklı bedenlere hep farklı gömlekler biçilmiştir. Mevcut teşvik sisteminin de bölgeler arasındaki gelişmişlik farkının azalmasına çok fazla katkı sağlamadığı ortadadır. Ülkemizde çeşit çeşit teşvikler verilmekte, gel gelelim, “Teşvik verdik de sonuç ne oldu?” diye gerekli değerlendirme yapılmamaktadır. Verilen teşviklerin getirisinin ne olacağı, ne ekonomik katkı sağlayacağı mutlaka irdelenmeli, teşviklerin sonunda ne beklendiğinin fayda maliyet sonuçları ve bu elde edilemezse sonuçlarının ne olacağı açıkça tanımlanmalıdır. Aksi takdirde, dilek kuyusuna para atar gibi teşvik verilirse kaynaklar heba olur, olan da zaten budur. Teşvik sistemi, bölgeler arasında dengesizlik de oluşturmakta, komşu iller arasında rekabet yaratmaktadır. Mesela, bir yatırımcı hemen yanında daha fazla teşvik alacağı iller varken Konya'yı, hele ki Konya'nın ilçelerini niye seçsin? Sadece il merkezlerine bakarak değerlendirme yapılmamalıdır. Bugün, ilçeler kan kaybetmekte, güzelim köylerin ve beldelerin durumu göç nedeniyle içler acısı olup giderek viraneye dönmektedir. Bütünşehir yasası da iddia edilenin aksine göçü daha da hızlandırmıştır. Şehirlerimiz göç nedeniyle oluşan nüfus yoğunluğunu taşımakta güçlük çekmektedir. İllerin ve ilçelerin sosyoekonomik gelişmişlikleri yeniden belirlenerek teşvik sistemi gözden geçirilmelidir. Her bir yerleşim biriminin potansiyeli değerlendirilerek odak, öncü ve destek sektörler belirlenmeli, sektörel ve dar bölge teşvik sistemine geçilmelidir.

Hükümet, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yönelik yeni bir program daha hazırlamıştır. Sayın Başbakan, 2 Eylül 2016 tarihinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Cazibe Merkezleri Programı, Yatırım ve Destek Hamlesi adı altında bazı teşvik tedbirlerini kamuoyuna açıklamıştır. Cazibe merkezleri programının kapsamı, kaynağı, verilecek desteklerle ilgili temel hususlar 22 Kasım 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 678 sayılı KHK'yle belirlenmiştir. 23 ilde özel yatırım teşvikleri verilmesini öngören programda, yatırımcılar destek başvurularını 24 Ocak-27 Şubat 2017 tarihleri arasında yapmıştır. Toplam 92 milyar liralık yatırım ve 365 bin kişilik istihdam öngören yatırım başvuruları henüz karara bağlanamamıştır. Yatırımcılar şubat ayından bu yana başvurularının sonucunu beklemektedir. Sürecin uzaması, zaten yatırıma ihtiyaç duyulan bölgede yapılacak yeni yatırımların da beklemeye geçmesine yol açmıştır.

Geçen yılki bütçe görüşmelerinde, Sayın Maliye Bakanı, bu program için 2017 yılı bütçesinde yaklaşık 12 milyar lira kaynak ayrıldığını da açıklamıştı. İlginçtir, bu seneki bütçe konuşmalarında gerek Sayın Başbakan gerekse Maliye Bakanı ve diğer ilgili bakanlar tarafından hiçbir açıklama yapılmamış, programın sözü dahi edilmemiştir. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli, 29 Eylül 2016 tarihli basın toplantısında, Başbakanın açıkladığı programın genel olarak desteklenebilecek düzeyde olmakla birlikte, bu programın üstünkörü hazırlandığı, bu itibarla revize edilerek amaca uygun hâle getirilmesi gerektiği, aksi takdirde iyi niyetli bir yaklaşımla hazırlandığı düşünülen bu programın sonuçsuz kalmaya mahkûm olduğu uyarısını yapmıştır. Ayrıca, açıklanan programın, Milliyetçi Hareket Partisinin daha önce de kamuoyuna duyurulan ve çağdaş gelişmelere göre Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu Kalkındırma Programı ve kırsal kalkınma merkezleri modeli adıyla revize edilen tarım kentleri veya merkez köyler projeleri kapsamında ele alınmasını da samimiyetle önermiştir. Yapılan bu uyarılar ve öneriler maalesef dikkate alınmamıştır. Sonuç itibarıyla da, Hükümet, Cazibe Merkezleri Programının altında kalmıştır.

Vatandaşa büyük umut verip sonrasında yüzüstü bırakmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Şimdi de program teşviklerinde değişiklik yapılacağı ve uygulamasının Ekonomi Bakanlığına devredileceği ifade edilmektedir. Bölgede iyi bir yatırım atmosferinin oluşmasını sağlayan Cazibe Merkezleri Programı, Milliyetçi Hareket Partisinin önerileri de dikkate alınarak revize edilmeli ve cazibesini kaybetmeden bir an önce hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, esasen bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla ülkemizin tüm bölgelerinde cazibe merkezleri oluşturulmalıdır. Ülkemizde bölgelerin sahip olduğu imkân ve potansiyelin sektörel haritası çıkartılmalı, her bir bölgede potansiyeli yüksek ve başka yerlere göre üstün olan sektörler desteklenerek belirli yöreler sektörel çekim merkezleri hâline getirilmelidir. Ülkemizde mekânsal gelişme için plan hazırlanmalı, küresel rekabet gücü yüksek yeni odaklar oluşturulmalıdır. Marmara havzası dışında, Konya, Kayseri, Mersin, Gaziantep gibi Anadolu'da yeni odaklar belirlenmelidir. Bu kapsamda uygulanacak politikalar ve alınacak tedbirler ülke kalkınmasına ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azalmasına önemli katkı sağlayacaktır.

Türkiye'nin önünde Anadolu'yu yeniden şaha kaldırmak için yeni bir fırsat vardır. Bugün hepimizi heyecanlandıran yerli ve millî otomobil yatırımı mutlaka Anadolu'ya yapılmalıdır. Anadolu'da da en uygun yer, merkez şehirlerden biri olan Konya'dır. Ülkemizde otomotiv yan sanayi sektörünün lokomotif hâline gelen ve en büyük metal işleme kapasitesine sahip olan il Konya'dır. Konya,

otomotivde kaliteli ürünleriyle artık dünyada çok önemli bir merkez hâline gelmiştir. Konya’da otomotiv adına her türlü üretim yapılmakta, otomobilin her parçası üretilebilmektedir. Konya olarak, Türkiye’nin ilk yerli otomobil fabrikasına ev sahipliği yapmak, Türk malı otomobile Anadolu’nun damgasını vurmak istiyoruz. Konya Organize Sanayi Bölgesi, yerli otomobil yatırımı için talep edilen büyüklükte arsa tahsisi yapmaya, gerekli tüm altyapıyı oluşturmaya hazır olduğunu açıklamıştır.

Konya’da savunma sanayisi yönünden de önemli bir potansiyel bulunmaktadır. Beyşehir ilçemize bağlı Huğlu, Üzümlü ve Gencek’te yüz yılı aşkın süredir av tüfeği üretilmektedir. Tümüyyle yerli ham madde kullanımı, nitelikli iş gücü, yüksek katma değerli ve ihracata dönük üretim söz konusudur. Dünyada 2016 yılında yaklaşık 1 milyar dolarlık av tüfeği ihracatı yapılmış olup Türkiye 138 milyon dolarla 2’nci sıradadır. Av tüfeği ihracatımızın büyük çoğunluğu Beyşehir’de bulunan firmalar tarafından gerçekleştirilmiştir. Beyşehir Üzümlü ve Huğlu’da av tüfeği ve askerî silah imalatı ve geliştirilmesi konusunda MEVKA tarafından birtakım çalışmalar yapılmaktadır. Başta Millî Piyade Tüfeği Projesi kapsamında, MPT-76 ve diğer silahların üretimi için bölge değerlendirilmeli ve savunma sanayisine entegre edilmelidir. Bölgede silah ihdas organize sanayi bölgesi de mutlaka kurulmalıdır.

Selçuk Üniversitesi tarafından Kalkınma Bakanlığına teklif edilen Silah Sanayi Eğitim ve AR-GE Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi’nin desteklenerek 2018 programı çerçevesinde uygulamasının sağlanmasını Konya olarak Sayın Kalkınma Bakanımızdan bekliyoruz.

Bütçelerin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına dördüncü ve son konuşmacı, Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Parsak.

Süreniz yirmi dakika.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Aziz Türk milleti, saygıdeğer milletvekilleri; Adalet Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Adalet Akademisi Başkanlığı, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri ile İşyurtları Kurumu bütçeleri hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi, siz saygıdeğer milletvekillerini ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Yine bu vesileyle, yüksek yargı başkanlarımızdan başlayarak üyelerimize, bürokratlarımıza, hâkimlerimize, savcılarımıza, yazı işleri müdürlerimize, zabıt kâtiplerimize, mübaşirlerimize, infaz koruma memurlarımıza yani adalet ordumuzun bütün mensuplarına da buradan sevgilerimi, selamlarımı, muhabbetlerimi gönderiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Adalet bütçesini görüştüğümüze göre, öncelikle “adalet” mefhumu, “adalet” kavramı üzerindeki düşüncelerimizi paylaşmak isteriz. Evet, esasen Plan ve Bütçe Komisyonunda da özetle ifade etmeye çalıştığım gibi, önce insan yaratıldı. İnsan yaratıldıktan sonra, onların ilk çocukları arasında da deyim yerindeyse ilk adli vaka meydana geldi; Habil ile Kabil arasında. Ve ondan sonra da adalet arayışları başladı. Bundan çok uzun bir süre sonra devlet ortaya çıkmaya başladı ve bugünkü modern anlamıyla devlet bundan çok çok daha sonra ortaya çıktı. İşte, bu ikisinin arasındaki ilişkiler çerçevesinde de bugün de hâlâ geçerliliğini koruyan, bundan sonra da geçerliliğini koruyacağına emin olduğumuz o en temel hakikat yani “Adalet mülkün temelidir.” ilkesi ortaya çıktı. Evet, adalet mülkün temelidir.

Siyaset bilimciler, anayasa hukukçuları devletin görevlerini tarif ederken, bunları sıralarken buna ilişkin çok sayıda söz söylediler. Evet, önce dışarıdan gelen tehditlere karşı milleti korumak, sonra milletin içeride güvenlik, huzur ve asayiş içerisinde yaşamasını sağlamak, milletin sağlık, eğitim ve pek çok hizmetini yerine getirmek gibi devletin pek çok görevi sayılabilse de bunların hepsini bir başlık altında toplamak gerekirse herhâlde o görevin adalet olduğunu da ifade etmek mümkündür. Öyle ki bir devlet, milletin güvenliğini sağlarken, milletine eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi hizmetleri yerine getirirken ancak adaletli davranırsa o hizmetleri tam anlamıyla yerine getirmiş olur; yok, eğer bu hizmetleri yerine getirirken adaletli davranmıyorsa o hizmetlerin de tam manasıyla, kâmlen yerine getirildiğini ifade edebilmek mümkün değil.

Bu öneminden olsa gerek gene insanlık tarihinden bu yana bir taraftan mülkün yani devletin temeline, adalete dinamit koymaya çalışanlar olduğu gibi öbür taraftan da mülkün, devletin temelini korumaya, kollamaya, güçlendirmeye çalışanlar var ve bu mücadele insanlık tarihiyle yaşıt olmakla zannediyorum kıyamete kadar da sürecek bir mücadele. Evet, gerçekten, bu mücadelelerin en son önemli örneklerinden bir tanesini de 12 Eylül 2010 Anayasa referandumu süreciyle başlayan ve sonrasında 15 Temmuz 2016 hain darbe girişimiyle sonuçlanan süreçte bir kere daha yaşadık. Bu süreç her şeyden önce adalet ve hukuk odaklıydı. 12 Eylül 2010 referandumunda -burada daha önce de defalarca testini yaptım- değişen onlarca maddeyi hiç kimse hatırlamaz ama iki önemli madde vardı ki bir tanesi Anayasa Mahkemesinin yapısının değiştirilmesi, diğeri de Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısının değiştirilmesi. İşte, o Anayasa referandumunun da ne yazık ki temelini oluşturuyordu ve hemen o Anayasa referandumundan sonra Milliyetçi Hareket Partisinin ve Sayın Genel Başkanımızın testi kırılmadan önceki onca haklı ikazlarına, uyarılarına rağmen, önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve bununla bağlantılı olarak ve bundan sonra bütün hâlinde bir yargı sistemimiz ne yazık ki -tırnak içinde söylüyorum- ele geçirilmesi bir yana, âdeta istila edildi. Ardından gelen kumpas davaları, yargı üzerinden devletin, siyasetin dizayn edilmesi çalışmaları, 7 Şubat 2012 MİT krizi ve devamındaki, bugün çok net ifade edebildiğimiz devlet krizleri ve en nihayet, bu süreç 2014 yılından itibaren yargıda bir devlet aklının ürünü olarak ortaya çıkmış, yargıda birlik ruhunun başlatmış olduğu ve çok kuvvetli bir mahiyette yürütmüş olduğu mücadelelerden sonra âdeta köşeye sıkışmış olan hain terör örgütünün 15 Temmuz 2016'da Türk milletin, Türk tarihinin en büyük ihanetlerinden birisi olarak hain bir darbe girişimiyle neticelendi. Bu yüce Meclisin, Gazi Meclisin çatısından bombalar yağdırıldı, Türk devleti işgal edilmeye çalışıldı, Türk milleti iç savaşa birbirine düşürülmeye çalışıldı. İşte böylesi bir süreç içerisinde de adaletin ve yargının ne derece önemli olduğunu bir kere daha gördük. Böylesi önemli bir mefhum olan adaletin ve yargının bu önem ile mütenasip üzerine bir önem gösterilmesi ve bu doğrultuda da bütçesi başta olmak üzere tüm ihtiyaçlarının da, tüm faaliyetlerinin de bu doğrultuda gerçekleştirilmesi gerektiğinden hiç şüphe olmasa gerek. Nitekim, 15 Temmuzdan hemen sonra ülkemizde oluşmuş olan uzlaşma ikliminin neticesinde 3 siyasi partinin birer temsilcisiyle kamuoyundaki yaygın adıyla bir mini Anayasa komisyonu oluşturduk ve mini Anayasa komisyonunda bütün bu anlattığım sebeplerle de yargı odaklı bir çalışma gerçekleştirdik; adalet, hukuk odaklı bir çalışma gerçekleştirdik ve 7 maddede de önemli bir mutabakat sağlamışsak da ne yazık ki Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda o gün itibarıyla tatminkâr bir mutabakat sağlayamadığımızdan dolayı söz konusu Anayasa değişikliği gerçekleşemedi ama hemen arkasından, bu defa, 16 Nisan 2017 tarihi

itibarıyla milletimizin halk oylamasıyla benimsediği, tescil ettiği Anayasa değişikliklerimizde o mini Anayasa komisyonunda mutabakat sağlanan yargı odaklı maddelerin neredeyse tamamına yakını söz konusu Anayasa değişikliklerine işledik ve milletimizin bunu tescil etmesiyle de ayrıca mutlu olduk. Söz konusu Anayasa değişikliklerinde yani 16 Nisan Anayasa değişikliklerinde Anayasa'mızın 9'uncu maddesine "tarafsız" ibaresi eklemek suretiyle yargının tarafsızlığına önemli bir vurgu yaptık. Anayasa'mızın 125'inci maddesinin "Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler ile Yüksek Askerî Şûranın kararları yargı denetimi dışındadır." fıkrasını yürürlükten kaldırmak suretiyle yargının alanını genişlettik, yargı denetiminin alanını genişlettik. 142'nci maddede disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkemelerin kurulamayacağını; 146'ncı maddede bundan hareketle, Anayasa Mahkemesinde Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığından gönderilen üyelerin hükümden kaldırılmasını ve yine, 159'uncu maddesinde de son derece önemli bir kurumumuz olan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Hâkimler ve Savcılar Kurulu adıyla yeni bir yapıya kavuşmasını temin ettik. Bu değişikliklerle de, özde bakıldığında, Hükûmet sistemimiz ve yönetimize ilişkin temel değişikliklerle birlikte ve az bunlar kadar önemli, yargı sistemine yönelik esaslı değişiklikler gerçekleştirdik.

Şimdi, böylesi bir sürecin sonunda adaletin mülkün yani devletin temeli olduğu gibi koskoca bir hakikatle karşı karşıyayız. Böylesi bir süreçte adaletle, yargıya güvenin yüzde 11'lere kadar düştüğü gibi vahim bir hakikatle de karşı karşıya kaldık. Bu vahim hakikati ortadan kaldırmaya yönelik önemli ve olumlu adımların atılmış olduğu da bir gerçek, bir hakikat. Özellikle yeniden ifade ediyorum: 2014'ten itibaren ortaya çıkmış olan ve bir devlet aklı ürünü olarak gördüğümüz yargıda birlik ruhu bunun için son derece önemli ama bütün bu hakikatlerle birlikte adaletin ve yargı sistemimizin tüm sorunlarını çözemediğimiz de bir başka hakikat olarak karşımıza çıkmakta. Ve ben konuşmamın bundan sonraki aşamasında da yargı sistemimize ve adaletimize ilişkin temel sorunları ve bunlara ilişkin çözüm önerilerimizi başlıklar hâlinde sizlere arz etmek istiyorum.

Bu sorunlarımızı çözebilmek için her şeyden önce anayasal ve yasal altyapımızı düzgün hâle getirmek zorundayız. Özellikle, Anayasa değişikliği referandumumuzdan kaynaklanan uyum yasaları başta olmak üzere ama bunlarla sınırlı değil, tüm yasal altyapı çalışmalarımızda da son derece hassas, titiz ve olması gerektiği gibi çalışmalar yürütmek durumundayız.

Yasal, anayasal altyapı meselelerini çözdükten ve belli bir aşamaya getirdikten sonra ama en az bunun kadar önemli olarak yargı, adalet personelimizin tüm sorunlarını çözmek zorundayız. Gerçekten, adaleti tesis etmek istiyorsak her şeyden önce bu meseleyi de çözmek zorundayız. Buna başlıklar hâlinde baktığımızda, örneğin, adliye personeliyle ilgili "adalet hizmetleri sınıfı" oluşturmak suretiyle adliye personelimizin hakkı olan özlük hakları bakımından önemli bir aşama katedebileceğimizi düşünüyoruz ama bunu hemen yapamayacaksak özellikle ve yeniden tekrar etmek isterim ki yargı teşkilatımızda adliye personelimiz arasında mübaşirlerimiz var, bizim de bu yönde bir kanun teklifimiz var, yargıda çok önemli bir yük taşıyan, son dönemde bu yükleri daha da artan mübaşirlerimizin "Genel İdare Hizmetleri" sınıfına geçmek gibi bir haklı beklentileri var. Hepsisi 5 bin civarında olan mübaşirlerimizin bu haklı taleplerinin sonuca kavuşması için, Sayın Bakanım, yarın bile değil bu akşam sizin yapacağınız konuşmada, emin olun, mübaşirler şu anda bir müjde bekliyor. Bunu buradan aktarmış olayım.

Avukatlarımızın -evet ben bir avukatım, Sayın Bakan bir avukat, şu anda Genel Kurulda da pek çok avukat kökeninden gelen milletvekilimiz var- önemli sorunları mevcut. Bu sorunları çözmek zorundayız. Bunların içerisinde...

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Bayağı çoksunuz hukukçular olarak.

MEHMET PARSAK (Devamla) – Doğal olarak çokuz, Allah sayımızı da artırsın.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – O da güzeldi.

MEHMET PARSAK (Devamla) – Bunların içerisinde, avukatlarımızın içerisinde özellikle kamu avukatlarımızın da 3600 ek gösterge talebi başta olmak üzere çok önemli ama küçük küçük talepleri var. Tazminatlara ilişkin, ek ödeneklere ilişkin, bunlar da zannediyorum kolayca çözülebilecek durumda. Sayın Adalet Bakanımızın, Maliye Bakanıyla birlikte bu yönde yapacağı çalışmalara da biz mutlaka yürekten destek vereceğiz.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Mühendisler ne olacak?

MEHMET PARSAK (Devamla) – Ee, onları da mühendisler ifade etsin sayın milletvekilim.

Şimdi, bunları hallettikten sonra...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mavi pasaport, yeşil pasaport...

MEHMET PARSAK (Devamla) – Sayın Tanal, bu sorunların tamamını burada ifade edemeyiz bu süre içerisinde.

Bu personel taleplerini hallettikten sonra yargımızın fiziki sorunlarını çözmek zorundayız.

Bakın, Yargıtayımız, bugün ne yazık ki fiziki açıdan kötü şartlar altında hizmet veriyor. Hâline mütenasip bir yerleşkeye nakletmek zorundayız Yargıtayımızı. Ankara Adliyesi, ne yazık ki çok dağınık bir vaziyette; avukatların oradan oraya koşturduğu, hâkimlerin, savcılarının, adliye personelinin zorluklar içinde çalıştığı bir duruma gelmiş vaziyette. Bunu mutlaka çözmek zorundayız.

FETÖ davaları ve Olağanüstü Hâl Komisyonu bir an önce ama adaletten asla ayrılmadan haklıyla haksızı, suçluyla suçsuzu ayırt etmek ve bu konudaki haklı talepleri, beklentileri yerine getirmek durumundadır. Bunca tutukludan, bunca hükümlüden de kaynaklı olarak Ceza İnfaz Kurumumuz ile Tutukevleri ve İşyurtları Kurumumuzda da çok önemli sıkıntılar var. Ne yazık ki doluluk oranları haddini çok çok fazla aşmış durumda. Nöbetleşe uyuyan mahkûmlar, tutuklular ve bu denklem içerisinde çok zor şartlar içinde faaliyet yürütmeye çalışan gardiyanlarımız. Bütün onların sorunlarını çözmek zorundayız.

Türkiye Adalet Akademisi... Yargıyı tesis ederken tabii ki savcılarımızla, hâkimlerimizle çok önemli kararlar verir ve özellikle 15 Temmuz süreciyle birlikte binlerce hâkim, savcı ya da o cübbelere bürünmüş hainlerin ihraç edilmesi neticesinde ortaya önemli bir boşluk çıktı. Bu boşluk önemli ölçüde doldurulmaya çalışılmışsa da hâlen eksikliklerinin olduğu da muhakkak ama bu nicelik sorunlarını çözerken bununla birlikte nitelik sorunlarını da halletmemiz gerekiyor ki bunun da yolu Adalet Akademisinin çalışmalarını güçlendirmekten geçiyor. Bu vesileyle şu çağrıda da bulunmak istiyorum. Şu anda Adalet Akademimizde eğitimlerini sürdüren, daha önce sürdürmüş olan ya da bundan sonra sürdürecekt olan hâkimlerimize, savcılarımıza sesleniyoruz: Yargıya güven problemini çözecek, adaleti yeniden mülkün temeli hâline getirecek en önemli vazife, hâkimlerimize, savcılarımıza düşüyor. Bu çok büyük bir sorumluluk ve bu sorumluluk yerine getirilirken hâkimlerimizin, savcılarımızın hiçbir kimseye, hiçbir kuruma borcu yoktur. Hâkimlerimiz, savcılarımız sadece Türk devletine, Türk milletine ve adalete borçludur ve bu borcun da ödenmesini bekliyoruz.

Sayın milletvekilleri, biraz önce de ifade ettim, Hâkimler ve Savcılar Kurulumuz son Anayasa değişikliğiyle birlikte yeni bir yapıya büründürüldü. Sadece yargı ve adalet sistemimizin değil, devletimizin belki de en stratejik kurumlarından bir tanesi. Hangi sorunu varsa iki edilmeden, bir an önce çözülmesi gerekir; daha iyi, daha güzel noktalara taşınması gerekir; personelinin de, söz gelimi Hâkimler ve Savcılar Kurulu müfettişlerinin özlük haklarına ilişkin talepleri var, çözülmesi gerekir; fizikî problemlerinin bir an önce halledilmesi gerekir.

Sözlerimin sonuna doğru yaklaşırken sayın milletvekilleri, önemli bir hususa da vurgu yapmak isterim. Özellikle son günlerde yargı camiamızda, yargı kamuoyumuzda yeni bir kanun hükmünde kararname çıkarılarak yüksek yargıya yönelik birtakım değişikliklerin yapılacağı yönünde birtakım değerlendirmeler var. Bakın, buradan önemle ve iyi niyetle uyarıyoruz: Sayın milletvekilleri, 15 Temmuzdan önce çıkardığımız ve -belki başka eşi benzeri yoktur- darbe girişiminden dolayı Sayın Cumhurbaşkanının on beş gün geçtikten sonra onaylamak durumunda kaldığı bir kanunla yüksek yargıdaki üye sayılarını azalttık. Onun üstünden bir buçuk sene daha geçmedi. Şimdi, 100 civarında yüksek yargıda Yargıtaya, 15 civarında Danıştaya yeni üye atandı.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sizin katkılarınızla.

MEHMET PARSAK (Devamla) – Bakın, biz katkılarımızın nerede olduğunu, neye istinat ettiğini biliyoruz, bilmesi gereken herkes de biliyor.

Sayın milletvekilleri, bu mesele son derece önemli. Yüksek yargıda böylesi bir değişikliği bugün itibarıyla doğru bulmuyoruz. Özellikle FETÖ ve PKK başta olmak üzere, terörle mücadele eksenindeki önemli davalar devam ederken, yüksek yargıya, kürsülerdeki terör mahkemesi başkanlarından, başsavcılardan mutlaka bir hareketlilik olacak. Talip olup gidemeyenler olacak, küskünlükler, kırgınlıklar olacak, gidenlerden dolayı ilk derece mahkemeleri içinde ciddi hareketlilikler olacak ve bunlar, sadece kendileri bakımından değil, sonrasında çıkacak kararname, çıkmak durumunda olacak kararnameyle, esasen tüm yargı sistemimizi bir kere daha belki de altüst edebilecek. Sadece hâkimlerimiz, savcılarımız değil, aileleri, çocukları da bunlardan etkilenebilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET PARSAK (Devamla) – Ek süre istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika...

MEHMET PARSAK (Devamla) – Yani dememiz o ki sayın milletvekilleri, bu düzenleme yanlıştır ama illa yapılacaksa bugün yapılması yanlıştır, terörle mücadele davaları bittikten sonra yapılmalıdır. O zaman yapılırken de gene, her zaman ve her konuda olduğu gibi ehliyetten, liyakatten, adaletten uzaklaşılmalıdır. Sözgelimi on yedi yıl şartı daha aşağılara düşürülmemelidir. Yargıda birlik ruhuna ve devlet aklına zeval verilmemelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle -Sayın Bakanımızın ilk bütçesi- Adalet Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Genel Kurulu, siz saygıdeğer milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen milletimizi bir kere daha saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Parsak.

Sayın milletvekilleri, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun konuşmacılarına geçiyoruz.

İlk konuşmacı, Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık.

Süreniz yedi dakika Sayın Karabıyık.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kalkınma Bakanlığı üzerine konuşma yapacağım. Ama kalkınma deyince değinmeden geçemeyeceğim. Düşününüz ki cumhuriyetin ilk yılları, Kurtuluş Savaşı’ndan çıkmış, yoksulluk, fakirlik diz boyu ve cumhuriyetin o ilk yıllarında, on altı yılın on yılında sadece bütçe fazlası var, on altı yılın on yılında bütçe fazlası var ve de başka bir rakamda, bakıyorsunuz, 1930’dan sonra sürekli de cari fazla verilmiş. Bunları unutmayalım.

Şimdi TÜİK konusuna biraz değinmek istiyorum. TÜİK, seri değişikliği yaptı, yeni serilere geçti. Yeni serilerle artık rakamları, oranları kıyaslamak biraz daha güç oluyor. Neler yaptı TÜİK, şöyle bir bakalım: Bir kere, yeni seriye geçtiğinde metodolojisi değişmiş oldu, anket soruları değişmiş oldu, hesaplarda farklı sektörlerin ağırlıklarını ve veri kaynaklarını kullanıyorlar. Anket sorularının değişmesi, sonuçlarda oldukça etkili oldu ki bunu burada bir konuşmamda dile getirmiştım.

Yine, başka ne yaptılar? Şöyle bir durum var: Hükûmetin verileri aslında Maliye Bakanlığından geliyor ama bunlar vergi iadeleri rakamları. Yine ekonomideki yavaşlama, iktisadi verileri hesaplama yöntemleri değiştirilerek maalesef perdelenmek durumunda kaldı yani biz artık gerçek verileri göremiyoruz.

Buna bir örnek vereyim size: 2012-2016 yılları arasındaki büyüme oranı, yeni seriyle 2 katına çıkmış durumda, yeni seriyle 2 katına çıkmış durumda. 2019 öncesi için ise bu bağlantı sürdürülmediği için orada bir kopukluk söz konusu seride yani 2009’la kıyaslamalarınız boşa çıkıyor. Böyle de bir uyumsuzluk söz konusu.

Yine, başka bir nokta TÜİK’te, ne var? 80 milyon nüfusun 4 milyona yakını Suriyeli ve göçmen. Onların harcamaları ve gelirlerinin hepsi, maalesef rakamlara yansımış değil. Bu da kişi başı geliri çok farklı miktarda gösteriyor, bir hata da buradan kaynaklanıyor. Aynı zamanda, istihdam, sanayi ve dış ticaret rakamlarındaki değişimler, büyüme verileriyle maalesef uyuşmuyor değerli milletvekilleri.

Şimdi, TÜİK ne yaptı? Şapkadan tavşan çıkardı, bir büyüme oranı açıkladı. Tamam, güzel, rakam olarak, salt olarak güzel. Bakın, şu anda on dört yılın en yüksek enflasyonu var, en ağır borçlanma rakamları var. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yüzde 1 ile 3 aralığında seyreden faiz oranı, bizde yüzde 15’lere tırmanmış durumda. İşsizlik çift hanelerde. Doğrudan sermaye girişi azaldı, beşte 4’ü sıcak parayla finanse edilen bir cari açık finansman yapısı var. Kredi Garanti Fonu’nun desteğiyle, dopingiyle 210 milyar liralık bir rakamla destek verildi ve makine teçhizat yatırımları arttı. Şu anda, bu yıl için cari açığı kapatmak, zaten bir sorun değil diye düşünüyorsunuz, “Sürdürebilmek marifet.” diyorsunuz. Şu anda 210 milyar dolar dışarıdan para girişi ve dönmesi lazım ki cari açığı sürdürebilsin. Bu arada, enflasyon da yüzde 13’lerde, bu da görünen rakam sadece. Ama ne oldu? Şapkadan tavşan çıktı ve TÜİK yüzde 11,1 açıkladı.

Şöyle bir kıyaslama yapmak istiyorum değerli milletvekilleri: 2002-2007 yılları arasında da bu ülkede bir büyüme gerçekleşti. Evet, aslında bundan çok hoşnut oldunuz, tabii ki hoşnut oluruz ama dünyada zaten öyle önemli bir küresel sermaye salınımı vardı ki bütün ülkeler büyüyordu, Türkiye de büyüdü, tamam, büyüdü. Şimdi, 2010-2017 arasında da büyüme var ama iki büyüme arasında çok önemli farklar var.

Şimdi size onu ifade etmek istiyorum, biraz gerçek rakamları görebilmemiz açısından. Değerli milletvekilleri, 2002-2007 yılları arasında büyüme vardı ama çekirdek enflasyon 4,8'di. 2002-2007 yılları arasında büyüme vardı ama dış borcun millî gelire oranı yüzde 36'ydı ve yine o dönemde cari açığın en az yarısı kadar doğrudan yatırımla finansman sağlanıyordu bu ülkede. Şimdi, 2010-2017 yılları arasında da büyüme var ama çekirdek enflasyon o tarihlerdeki gibi 4,8 değil, yüzde 12. Dış borç oranı, o tarihlerdeki gibi yüzde 36 değil, yüzde 51 ve dışarıdan gelen, doğrudan yatırım değil, sıcak para yani cari açığın finansman kalitesi bozulmuş durumda, riske girmiş durumda ve -ne kadarı- beşte 4'ü sıcak parayla karşılanabilir durumda. İşte, büyümenin tabela büyümesi olmasının sebebi budur değerli milletvekilleri.

Şöyle bir istikrarımız var: “Kırılgan beşli” diye bir ifade var biliyorsunuz. Kırılgan beşlide geçen yıl 5 ülke vardı ve biz de vardık. Geçen yıl kırılgan beşlideki 4 ülke yer değiştirdi, bu yıl onlar artık yok, onların durumu düzeldi ama biz istikrarlı olarak kırılgan beşlide şu anda devam ediyoruz.

Peki, kalkınma diyoruz, büyüme diyoruz ama bunlar sözle olmuyor, doğru ekonomi politikaları olacak, hukuk olacak, adalet olacak, evet ve her şeyden önce eğitim sistemi olacak, sağlıklı ve doğru işleyen bir eğitim sistemi olacak. Geleceği ideolojik olarak şekillendirme hedefinde değil, gelecekte kalkınmayı yaratacak bir eğitim sistemi olması gerekli çok değerli milletvekilleri. Ama bizde eğitim sisteminin her gün biraz daha geriye gittiğini görüyoruz. O zaman, Kalkınma Bakanlığı bütçesini konuşurken önce bunu düşünmekte yarar var. Hâlen “Millî Eğitime ayrılan bütçeden pay ayrıldı.” diye burada ifade ediliyor. Allah aşkına, lütfen, açın, rakamlara bakın. Bütçedeki rakama baktığınızda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LALE KARABIYIK (Devamla) – Çok kısa, bitirmek üzereyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Peki. Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, rakamlara baktığınızda, oranlara baktığınızda, Millî Eğitim Bakanlığında artan rakam personel giderleri kısmıdır. Eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 4,8, geçen yıla göre gerilemiştir. Siz bu ülkedeki okullar arasındaki nitelik, nicelik farklarını ortadan kaldırmadan ve de siyasetten arındırmadan siyasetin gölgesinde bir eğitim sistemiyle devam ederken, kalkınmadan söz etmek hiç de mümkün görünmüyor.

Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Karabıyık.

Sayın milletvekilleri, birleşime 13.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.46

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet burada.

Şimdi konuşma sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Sayın Seyit Torun’a aittir.

Sayın Torun, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) – Salon da boş ama Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, maalesef.

SEYİT TORUN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunuş konuşmanızla başlamak istiyorum. Çok güzel ifade etmişsiniz: “Yaşam devam edecekse havayı, suyu, toprağı ve enerjiyi koruyalım, kirliletmeyelim, tahrip etmeyelim yoksa doğa felaketleriyle baş başa kalırız.” Ve eklemiştiniz: “Emanet şuuruyla koruyoruz.” Buna yürekten katılıyoruz. Ama bu sözlerin dilek ve temenniden çıkıp bir an önce de uygulamaya geçmesini talep ediyoruz. On beş yıllık iktidarınızda hava kirli, doğa talan, rant her yerde ama olumsuz hiçbir şeyin sorumluluğu üzerine alınmıyor, hiçbir olumsuzluktan pay çıkarılmıyor.

Havadan başlayalım arkadaşlar. 2015 yılından başlayarak ülkemizin neredeyse her ilinde PM10 olarak bilinen kirlilik değerleri Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen değeri aşmıştır. Bir tek Çankırı ili bu değerlerin altında. Hepimizin, çocuklarımızın yaşamını tehdit ediyor bu kirlilik. Doğaya bakalım örneğin, gerçekten doğa talanı artık hemen hemen her bölgemizde ciddi anlamda devam ediyor. Birinci derecede doğal sit alanlarında, ekolojik alanlarda, ormanlarda, yaylarda, meralarda, sulak arazilerde maalesef HES’lerle, termik ve nükleer santrallerle ve özellikle maden ve taş ocaklarıyla, sermayenin önü açılarak, diğer taraftan da hukuki yönler kapatılarak yoğun bir talan yaşanıyor. Bu talanın, bu tahribatın sonucunda acaba elde ettiğimiz katma değer bizi tatmin edecek mi? Doğayı tekrar geri dönüştürürken acaba hangi maliyetlerle karşı karşıya kalacağız?

Değerli milletvekilleri, bu varlıklarımız inanın acımasızca elimizden çıkıyor. Her yerde, gittiğimizde, özellikle uçak seyahatlerinde de görüyoruz ki ormanlık alanlarımız ve meralarımız her geçen gün bozuluyor. Artık çocuklarımıza bırakacağımız emanetler üzerine iyi şeyler söylememiz de çok mümkün değil.

Kayıplarımıza bakın arkadaşlar, on beş yıldır ağaç dikiyoruz diyoruz ama Avrupa’daki yeşil alan 20 metrekareyken bizde hâlâ bu -kişi başına düşen- 5 metrekare. En fazla ormanlık alana sahip 190 ülke arasında 139’uncu sıradayız. Doğayı korumada 180 ülke arasında 177’nci sıradayız arkadaşlar.

Erozyonla kaybettiğimiz toprak miktarımız 1,2 milyar ton; 2,8 milyon hektar tarım arazimiz kaybedilmiş, tarımdaki istihdam payımız 2002’de 7,5 milyon kişiye düşmüş ve ithal etmediğimiz tarım ürünü kalmamış. HES’lerle hapsedilen akarsular, Yeşil Yol’la bitirilen yaylalar, ekosistemde yaratılan geri dönüşsüz tahribat her geçen gün artıyor. Uluslararası çevre sözleşmelerine attığımız imzalar maalesef ülkemizde hâlâ geçerliliğini korumuyor.

Biraz önce, bu salona gelmeden önce de değerli arkadaşlar, Esenyurt Belediye Başkanımızın da istifa ettiğini öğrendik. Türkiye nüfusunun yüzde 40’ının yaşadığı kentlerde artık belediye başkanları seçilmiş belediye başkanları değil maalesef, ya görevden alınmış ya açığa alınmış, milli iradenin temsili gerçekleşmemiş.

Sayın Bakanım çok tecrübeli, birikimli bir belediye başkanımız aynı zamanda. Merak ediyorum, bu belediye başkanlarımız görevden alınırken -kimi sağlık sebebini, kimi farklı sebepleri gösteriyor ama- gerçek neden hiçbir türlü bize açıklanmıyor. Kimi belediye başkanımız zorla, kimi belediye başkanımız tehditle, kimi belediye başkanımız da gözyaşları içerisinde istifa ediyor. Bunu da anlamak mümkün değil.

Yirmi yıldır Ankara ve İstanbul’da yaşanan ve parsel parsel satılan bu şehirlerin hesabını kim verecek? Büyük şehirlerimiz artık nefes alamaz hâle gelmiştir. Cumhurbaşkanımız “İstanbul’a ihanet ettik, bizim de hatamız var.” diye itiraf etti. Ertesi gün belediye meclislerinde AKP’li üyeler ellerini imar planı değişikliklerine kaldırıp indirmeye devam ediyor ve hâlâ dikey büyüme devam ediyor. Bunu her alanda, her belediyede görmek mümkün. Yani buradan, acaba Cumhurbaşkanının talimatlarını belediye başkanları mı anlamıyor, yoksa duymazlıktan mı geliyor?

Kentsel dönüşüm Sayın Bakanımızın çok iddia ettiği bir proje, çok büyük bir hevesle girdi, çok iddialı girdi ama hâlâ, bilemiyoruz, onu engelleyen konu ne? Bu noktada yeterli bir çalışma yok, hâlâ deprem toplanma alanlarımız imara açılıyor, hâlâ bu konuda gerekli kaynak da aktarılmış değil. Deprem bizi korkutuyor, depremdeki ölü sayısıyla ilgili endişelerimizi dile getiriyoruz ama maalesef, bu konuda da yeterli çalışmayı göremedik.

Bir de Sayın Bakanın MYK üyeliği döneminde Büyükşehir Yasası’yla ilgili kendileriyle görüşmeler yapmıştı ve bu yasayla ilgili görüş ve önerilerimizi de kendilerine takdim etmiştik fakat o günden bugüne hâlâ bir gelişme olmadı. Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin sorunları günbegün artarken, görev ve yetkileri günbegün artarken maalesef kaynakları yeterli değildir ve son günlerde de sürekli kulağıma 81 ilin büyükşehir yapılacağı ve bütün illerin bütünşehir kapsamına alınacağı ifade ediliyor. Bununla ilgili de maalesef hiçbir bilgi sahibi değiliz. Eğer bu yasa çıkarılacaksa da mutlaka bütün siyasi partilerin görüşlerinin alınması ve onların da bu konudaki birikimlerine mutlaka başvurulması gerekir.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – İnşallah çıkar, iyi bir yasa.

SEYİT TORUN (Devamla) – İnşallah çıkar, evet, Sayın Başkanım. Biz de bekliyoruz heyecanla çünkü belediyelerimiz gerçekten çok büyük sorunlar yumağında çırpınıyorlar.

Aslında, anlatılacak çok şey var ama bu kadar kısa sürede de anlatmak mümkün değil. Yerel yönetimlerimiz gerçekten... Özellikle belediye başkanlarımızın yurt dışı yasağı olması bu ülkenin bir utancıdır, bir ayıbidir. Belediye başkanlarımızın sadece İçişleri Bakanının oluruyla yurt dışına çıkması dünyada da itibarımızı zedelemektedir ve seçilmiş insanları da maalesef halkına karşı itibarsızlaştırmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYİT TORUN (Devamla) – Bu anlamda da Sayın Bakandan, Kabineden destek bekliyoruz.

Ben tekrar söylüyorum, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın bütçesini incelediğimizde, yarısı personel giderlerine harcanmış, yarısı personel giderlerine ayrılmış; bekledik ki bu bütçe kentsel dönüşüme, bu bütçe doğanın tahribatının giderilmesine, bu bütçe çocuklarımızın yaşayacağı güzel bir çevreye harcansaydı.

Hepinize teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Torun.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Gülay Yedekci.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

CHP GRUBU ADINA GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Dinle halkım, dinle köylüm, dinle işsiz gencim, dinle emekli Mehmet amcam, dinle atanamayan Mehmet Öğretmen; yitip giden senin geleceğindir. Dinle yandaş medya, cesaretin varsa yayınla.

Milletimiz için değil, müteahhitler için çalışan bir Bakanlık. Sizler ekonomiyi sadece inşaat sektörüyle idare etmeye çalıştığınız için, tabii ki her gördüğünüz yeşil alana, her gördüğünüz sosyal alana, hatta okullara bile imar gözüyle bakarsınız; işinizi çözmek için kendinize özel yasa değişiklikleri bile yaparsınız.

Şimdi yeni bir moda başlattınız, daha doğrusu, bence yeni bir taktik izliyorsunuz Şener Şen’in filminde olduğu gibi “Yaptım ama hele bir sor bakalım niye yaptım?” diye. “Buralarda yanlış yapmışız.” deyip, şimdi bizim sözlerimize gelip yeniden hâlâ rant anlayışınıza devam ediyorsunuz, ağacın yeşilini darphane kullanmadan dolara çeviriyorsunuz. Peki, bakanların hiç haberi yok mu bu çalışmalardan, ayakkabı kutularındaki paraların nasıl oraya geldiğinden hiç haberleri yok mu?

Çevre Bakanlığının görevi cazibe alanları yaratmak, pazarlama yapmak değildir. Ülkemiz yazık ki dünyada çevre karnesi en kötü ülkelerden bir tanesidir. Son iki yılda 33 basamak geriye giderek 99’uncu, doğayı ve yaban hayatı korumada 180 ülke arasında 177’nci olduk; kimlerle beraber, biliyor musunuz? Suriye, Irak, Afganistan ve Somali’yle beraber. Plansız ve çarpık yapılaşma yüzünden kıyılardan yaylalara, tarım arazilerinden kentlerin yeşil alanlarına kadar yaşam alanlarını hızla betonlaştıran Hükûmet, çevre karnesini düzeltereği yerde çevre tahribatının en önemli sebeplerinden biri olan çarpık yapılaşmayı yapan, Alpu Ovası’nın göbeğine termik santral dikmek isteyen, Sinop’a nükleer santral dikmek isteyen Hükûmet, madencilik, sanayi ve altyapı çalışmaları sırasında müteahhitlerden ÇED raporu istemeyen Hükûmet, aslında, çevre anlayışını ortaya koymuştur. Tek derdi inşaat sektöründen rant elde etmek olan bir bakanlığın adına “Çevre Bakanlığı” demek de aslında hiç yakışmıyor. “Beton mu, yeşil mi?” desem betonu tercih edeceği kesin olan, çevreye, doğaya ve kente olan ihanetlerinde “Kandırıldım.” diyerek kendine bir suç ortağı arayan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

Ben, Çevre ve Şehircilik Bakanı olsam önce bir kent vizyonu ortaya koyardım. İnsanların keyifle, huzurla, mutlulukla yaşayabileceği bir kent nasıl olmalıdır, onu anlatmaya çalışırdım ama “Namazda gözü olmayanın ezanda kulağı olmaz.” misali, ne Bakanın ne de Bakanlığın böyle bir amacı olmadığını için bu bütçede bir kent vizyonu göremiyoruz.

Politikalarımızın kentlerimizin boğazını sıkı bir el gibi çağdaş kent yaşamını sonlandırmaya yönelik olduğu açıktır. Şehre ihanet ettiğini söyleyen ve bu ihanetten sorumlu olduğunu söyleyen anlayıştan, nükleer enerji santrallerine, termik santrallere kıyı alanlarının kurban edilmemesi, yeşil alanların imara açılmamasıyla ilgili olarak bir yaklaşım bekliyoruz. Çakma kent anlayışınıza, çakma çevre anlayışınıza da karnımız tok. Sizler dere yataklarına inşaatlar yapanlarsınız, sizler boş gördüğü her alanı imara açanlarsınız, kenti ve kentliyi toprağa hasret bırakanlarsınız ve sorumlusunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Üzerimize alınmıyoruz, Ataşehir’e diyor, İlgezdi’ye diyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Hepimize biliyoruz ki kentlerin katili sizsiniz. Oluşturmaya çalıştığınız korku imparatorluğunu görüyoruz ve sevginin olmadığı her yerin karanlık olduğunu biliyoruz ve siz de biliniz ki sevgi cumhuriyeti korku imparatorluğunu yenecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, bu bütçede mahsulünü toprakta yakan çiftçi yok, torunlarına şeker bile alamayan emekli yok, işsizler yok, gençler yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çevreciye bakın, yeri kirliliyor Sayın Başkan, böyle çevrecilik mi olur ya?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Kadınlar yok; kadınlar yok, kadınlar, kadınlar yok.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Çevre kirliliği böyle olur.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsüye saygılı ol.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Erzurum’da doğal gaz parası olmadığı için...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yere atma, işçi alacak onu, işçi alacak, yukarıya koy bari.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Erzurum’da, Erzurum’da...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yukarıya koy, yukarıya, atma yere.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Duydun mu Erzurum diye bir kent? Türkiye’de Erzurum var. Erzurum’da tezek yakan vatandaşın bütçesi yok.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Çevre kirliliği bu işte.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Aldığı burslarla geçinemeyip, inşaatta çalışmak zorunda kalıp hayatını kaybeden öğrencinin bütçesi yok bu bütçede.

SALİH CORA (Trabzon) – Çevreyi kirliletmeyelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onları kavaslar almasın, kendisi alsın, ayıp ya.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Atanamayan sağlıkçılar yok. Bu bütçede 1 küsür milyon havale edebilen öğretmenin bütçesi var ama emekli olduğu hâlde taksicilik yapmak zorunda kalan öğretmenin bütçesi yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Taklit, Elitaş’ı taklit ediyor, Elitaş’ı.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Tiyatrocular var, tiyatrocular.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Ekmeğinin gramajı azalan, çocuğuna ayakkabı bile alamayan işçinin bütçesi yok bu bütçede.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İşte o yüzden iktidar olamıyorsun on beş yıldan beri, ancak şov.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – 50 kuruş yemekhane zammı belini büken öğrenci yok bu bütçede. Kim var biliyor musunuz? 5 milyon euroyu yuvarlayabilen ve vergi borcu silinen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Elitaş yaptı onları, şovda geç kaldın.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne diyorsun ya? Şov mu yapıyorsun oradan?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – ... zenginken daha çok zengin olabilen iş adamları var bu bütçede.

Ben halkımın seçtiği bu yüce milletin milletvekiliyim.

SALİH CORA (Trabzon) – Ataşehir’le ilgili bu belgeler hakkında ne söyleyeceksin?

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Yanlış yere geldin, tiyatroya gitmen lazım senin.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Ve millete hiçbir yararı olmayan, milletin hiçbir kesimini içinde barındırmayan bu bütçeyi iktidara aynen iade ediyorum.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Şov yapma ya, şov yapma!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Maaşını alma o zaman, olur mu?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Ve biz artık millî bir bütçeyi hak ediyoruz.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Milletin kürsüsünde öyle bir hareket mi yapılır?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Oradan konuşacağınıza kalkacaksınız, neresinde işçi var, neresinde emekçi var, neresinde öğrenci var, neresinde öğretmen var...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ayıp, ayıp, ayıp; milletin kürsüsünde öyle mi yapılır?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Sizin yaptığınız ayıp.

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen Genel Kurula hitap edin.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Yıllardır bu ülkeyi sömürüyorsunuz. Sizin yaptığınız ayıptır.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne yapıyorsun, milletin kürsüsünde millete hakaret mi ediyorsun? Millete hakaret ediyorsun sen şu anda, millete hakaret ediyorsun.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Biz bu ülke için gerekirse canımızı veririz, sizin gibi lafta konuşmayız. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Hadi bakalım, şovunu yaptın, şovunu! Ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Sayın Yedekci, ben rica ediyorum, siz toplayabilir misiniz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Almayın ya, almayın arkadaşlar.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Toplamayın ya, almayın arkadaşlar.

Kendin topla onları!

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen, rica ediyorum.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – İşte CHP zihniyeti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Milletin kürsüsünde bu hakarettir ya, hakarettir açıkça. Millete hakarettir bu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu tarz, sadece Yeşilçam tarzı şovlara cevap vermeyeceğim ancak şu çöplük hâline getirdiği kürsüyü kavas arkadaşların toplamaması lazım, kendisi toplasın Sayın Başkan.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Çöplerini topla, çöplerini; Sayın Vekil, çöplerini topla!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Böyle kötü görüntü mü olur!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, ben sizden rica ediyorum; sonuçta bir milletvekili konuşma yaptı, hitap etti ancak elindeki kâğıtları yere attı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok ucuz bir hareket, herkes yapabilir onu!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Evvelsi gün de Mustafa Elitaş attı, Mustafa Elitaş onların hepsini yere attı. Atmadı mı Mustafa Elitaş hepsini?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsüye koydu.

SALİH CORA (Trabzon) – Yere atmadı.

BAŞKAN – Dolayısıyla kavas arkadaşların bunları toplamısından ziyade Sayın Yedekci’nin toplaması çok daha şık olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çok daha şık olacaktır.

Buyurunuz...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Çöplerini topla! Çöplerini topla!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Toplayamazsa biz de toplarız ama kavas toplamayacak onları.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Turan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yedekci, bir saniye.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Evet.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ayıp ya, milletin kürsüsünden millete hakaret ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, sizi dinliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Emekçiye saygısı olmayan, işçiye saygısı olmayan, öğretmene saygısı olmayan, insanlara saygısı olmayan bir bütçe yapanların kavas arkadaşların hakkını ve hukukunu koruyormuş gibi tepki göstermelerini hiç doğru bulmuyorum. Burada bizim açıkladığımız konularla ilgili “belge” diye bağırın sayın grup başkan vekiline...

SALİH CORA (Trabzon) – O kürsünün üzerine bıraktı, yere atmadı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...grup başkan vekilimiz belgeyi götürdüğünde kürsüden yırtıp atmıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsüye koydu o.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Benim konuşmama, ben kürsüden konuşurken, arkadaşlar, konuşmam esnasında, konuşmamın mahiyetini dahi kavramadan bana saldırmışlar, daha sonra kendi arkadaşımız, kendisi yırtmasına rağmen, benim konuşmamı AKP’li milletvekilleri yırtarak kürsüye ve etrafına atmışlardır.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Etrafta yok, kürsüdeydi bir kere.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, kalkıp da sanki burada çok düşünüyorlarmış gibi numara yapmalarını -biz zaten ne olduklarını, ne yaptıklarını biliyoruz- bunu anlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama, Sayın Meclis Başkanım, size saygımız ve yönetiminize, anlayışınıza karşı saygımız gereği biz bunun gereğini yaparız, onlara olan saygımızdan değildir bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkoç.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok özür dilerim. Ben bir şey söylemek istiyorum, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kavas arkadaşlarımızın hakkını korumak hepimizin boynunun borcu.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Toplanacak olsaydı biz toplardık her zaman olduğu gibi. CHP kirletir, AK PARTİ temizler.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Çöplerinizi toplayın.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, AKP her zaman olduğu gibi şov yapıyor. Çevreyi kirlettiler, insanlar nefes alamıyor, Zonguldak'ta insanlar kanser oldu, Türkiye'nin her yerinde insanlar kanser, önce gitsinler, partiküllerini temizlesinler. 3 tane kâğıdı yerden almak iş değildir. Burada millete artistlik yapma!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kavaslara statü verin de ondan sonra kavaslar hakkında konuşun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, Sayın Başkan, burada, kavalardan kadrolu olan var, 4/C'li olan var, sözleşmeli olan var.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Sayın Yedekci, teşekkür ediyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mahmut Bey'e teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kavaslara statü vermeyen, kavasları sigortasız, kıdemsiz çalıştıranlar burada popülizm yapmasınlar.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Ne alakası var!

BAŞKAN – Kavasların hakkını hep birlikte koruyacağız.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kavasların hiçbir hakkını vermeyenler, kavasların hakkını savunuyormuş gibi yapmasın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, grup başkan vekili konuşurken konuşmacımıza “Yeşilçam şovları yaparak.” diye sataşmada bulunmuştur.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Özür dilesin bu söyleminden.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Yeşilçam emekçilerine hakaret.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yedekci. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Turan, sonra sizi dinleyeceğim.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ömrü şovla geçen ve sadece şovla kendi oylarını konsolide etmeye çalışan bir siyasi partinin emekten yana bir bütçe talebimizin karşısında böyle cümleler kurmasına aslında şaşırmadık ama biz milletin vekilleri olarak her platformda her şekilde milletimizin hakkını savunmaya devam edeceğiz. Bu bütçede işçi varsa eğer, emekli varsa

eğer, taksi şoförü varsa eğer, öğrenci varsa eğer bana bir yerinde lütfen gösteriniz. Bu bütçede sadece yandaş müteahhitler var, milletin anasına küfreden müteahhitler var...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayıp ya, ayıp ya!

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) - ...İstiklal Caddesi'nde terör olayı olduğunda “Benim param çok, ortanca hanımımınla gül bırakıyorum, karanfil bırakmıyorum.” diyen müteahhitler var.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Yakışmıyor ya! Hiç yakışıyor mu, hiç yakışıyor mu?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Bu anlayışın karşısındayız, her şekilde de direneceğiz. Burada göstermelik çevreci yaklaşımlarınızı istemiyoruz.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Milletin kürsüsünü kirlletmeyin.

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – Alpu Ovası'na dikmek istediğiniz termik santralden vazgeçiniz. Siz, denizlere, kıyılara yaptığınız o dolgu alanlardan vazgeçiniz. “Kentsel dönüşüm” adı altında milleti mülkiyetsiz bırakmaya çalışmaktan vazgeçiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Niye söz verdiniz Sayın Başkan, niye söz verdiniz, ne anlatıyor?

GÜLAY YEDEKÇİ (Devamla) – İnsanların tapusu sizin sayenizde değersiz oldu. Bir kimlik vardı, bir tapu vardı, şimdi hiç değeri kalmadı o tapuların. Hiç üzülmüyor musunuz, deprem gelecek, insanlar ölecek, biz de toplanma alanlarını imara açtık diye hiç vicdanınız sızlamıyor mu? Birazcık da olsa Allah korkusu duymuyor musunuz? Böyle bir şey olabilir mi? Ya insanlar ölürse. Toplanma alanları da yok, nereye gidecek deprem olunca insanlar? Boş... Sayın Bakan, diyor ki: “Söylemek istemiyorum ama deprem olabilir.” Sayın Bakan, sizin söylemenize gerek yok, deprem toplanma alanlarına yaptığınız çok katlı binalar sizin yerinize konuşuyor, hatta en yüksek sesle haykırıyor.

Yüce Meclisi selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Genel Başkan adayı falan mısın Sayın Yedekçi?

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yedekçi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sözümün arkasındayım, bütçede ne var ne yok hepsi zaten evraklarda var; bunları konuşup tartışacağız akşama kadar. Ancak, konuşmasından iki dakika önce gelip, kürsüye çıkıp, kâğıtları yırtıp attıktan sonra ayrılmanın ne demek olduğunu ben sizin takdirinize bırakıyorum.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Elitaş'a sor, Elitaş'a.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Vatandaş anlar onu, sen anlamazsın ama vatandaş anlar. İçi boş bütçe bu!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Turan Yeşilçam emekçilerine hakaret etmiştir, Yeşilçam emekçilerinden özür dilemesi gerekir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuşmalara devam ediyoruz.

Dördüncü sırada, Gaziantep Milletvekili Sayın Akif Ekici.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

CHP GRUBU ADINA AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Değerli arkadaşlarım, biraz önce hep beraber yaşadık, “šov” diyor, özellikle Grup Başkan Vekili Bülent Turan arkadaşımızın açık ve net şovunu gördük. Gerçekten şovmenler, gerçekten bugüne kadar...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Daha kürsüye çıkmadım ya.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen hayatta şov ne görmedin herhâlde ya.

AKİF EKİCİ (Devamla) – “Daha neler gördünüz?” diyor. Tabii, daha neler gördük, daha çok şov var sende Bülent Turan, sende çok şov var, çok şovlar göreceğiz senden daha. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlarım, evvelsi gün...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şu anda sen de şov yapıyorsun. Sen de şov yapıyorsun şu anda.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Ya, hepiniz birden konuşmayın, gelin buradan konuşun.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sen de doğru konuş, doğru konuş o zaman!

AKİF EKİCİ (Devamla) – Evvelsi gün, burada Mustafa Elitaş aynı hareketi yaptı. Bizim grubun ne kadar beyefendi, efendi tavrını hep beraber gördük.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şu andaki ne?

AKİF EKİCİ (Devamla) - Yine kâğıtlar yırtıldı atıldı buraya, bir tek kelime çıkarmadık. Burada tepkisini koydu arkadaşımız, saygıyla karşılayamadınız, karşılama durumu da yok zaten, bunu da beklemiyoruz. Ben milletvekili arkadaşlarıma söylemiyorum, özellikle AKP’nin yöneticisi ve Hükûmetine söylüyorum bu lafları.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Bütçeye gel, bütçeye!

AKİF EKİCİ (Devamla) - Aldanmayın arkadaşlar, yanlışla “yanlış” demeyi, yanlışla “yanlış” deme basiretliliğini gösterin, yanlışla “yanlış” deme basiretliliğini hep beraber gösterelim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın milletvekili, bütçe hakkında konuşun!

AKİF EKİCİ (Devamla) - Lütfen “Bu ülke nereye gidiyor?” diyelim hep beraber ya, lütfen. Ama deme cesaretiniz yok ki, deme cesaretiniz yok ki! Size “konuşmayın” diyorlar konuşmuyorsunuz, “konuşun” diyorlar konuşuyorsunuz değerli arkadaşlarım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Neyse, ben gündeme geleyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ben, bugün GAP bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, GAP, Türkiye’nin kırk yıllık projesi. Bu kırk yılın on altı yılı da AKP Hükûmeti tarafından yönetildi. GAP, bölgeler arasındaki kalkınmışlık farkını kaldıracak, barışı sağlayacak, terörü bitirecek idi ancak, ancak GAP’ta bu hedeflere gidebilmek için yatırıma yönelmek gerekiyordu. AKP zihniyetinde, AK PARTİ yönetim zihniyetinde, AK PARTİ hükûmetlerinin zihniyetinde oluşmuş olan rant ve yandaşa pay sağlama GAP’ta oluşamayacağı için, havuza pay atacak, havuza para atacak sermaye oluşamayacağı için GAP projelerini yapmadınız. Ne yaptınız? Otoyollar yaptınız. Ne yaptınız? Köprüler yaptınız? Ne yaptınız? Havaalanı yaptınız? Ha, bunlar yapılmalı mı? Yapılmalı. Ama buradan havuza para geliyor, para. “100 milyon dolar at.” Ben, bu 100 milyon doları nasıl atayım? Öbürü “Milletin...” diyen yöne yöneldiniz çünkü ana zihniyette bu var. Ne var? Yolsuzluk var. Ne var? Rant var. Ne var? Yandaşa fayda sağlamak var. Bunun olmadığı yerde bu tür yatırımlar olmuyor değerli arkadaşlarım, yapmıyorsunuz, maalesef yapmıyorsunuz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İddiasız konuşmamak lazım, iddiasız konuşulmaz!

AKİF EKİCİ (Devamla) - ...ve siz milletvekili arkadaşlarımız olarak da bunu yapan yöneticilerinize “Niye böyle yapıyorsunuz?” diyemiyorsunuz; diyemiyorsunuz, dedirtirmiyorlar size, konuşturmuyorlar ve siz de diyemiyorsunuz.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Suyunuzu için suyunuzu, rahatlırsınız.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Yardım eder misin? Gel, yardım edersen beraber içelim.

Değerli arkadaşlarım, GAP’ta bu on altı yıl içerisinde nereye geldiniz? İşsizliği had safhaya çıkardınız GAP bölgesinde. Bugün Siirt, Bitlis, Batman’da -o bölgelerin milletvekilleri var- işsizlik oranı yüzde 30’lara dayanmış, Türkiye ortalamasının yaklaşık 2 katına çıkmış. İşsizlik had safhaya çıkmış, yoksulluk had safhaya çıkmış. Ben yine şunu söylüyorum arkadaşlar: Bu yanlışları yapanlara, bu haksızlıkları yapanlara “Neden yapıyorsunuz?” demiyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; GAP dünyada eşi az bulunan projelerden birisidir, dünyada eşi az bulunan millî projelerden birisidir. Hep “millî” diyorsunuz, her sözünüzde, her cümleğinizde millîlik var, millî, millî, millî.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ne güzel.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Evet doğrudur, çok güzel, millî olmalıyız. Ama niye bu millî projenin üzerine gitmiyorsunuz da emperyalist bir projenin, Büyük Orta Doğu Projesi’nin Eş Başkanı oluyorsunuz değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Nerede yaşıyorsunuz siz ya, nerede yaşıyorsunuz?

AKİF EKİCİ (Devamla) – BOP’a gitmiyorsunuz, BOP’u değerlendirmiyorsunuz, BOP’un Eş Başkanı oluyorsunuz. Ha, sonuç ne oluyor, nereye geliyoruz? Irak parçalanma eşiğine gelmiş Mısır, Tunus, Cezayir, Fas’ın hâlini görüyorsunuz, sıkıntı içerisinde. Siz “Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan, sayın bakanlar; ne yapıyoruz biz? Bütün dünya ülkeleriyle problemlî hâldeyiz, bütün dünya

ülkeleriyle sıkıntı içindeyiz, Orta Doğu'da sıkıntı içindeyiz, herkesle düşman hâlindeyiz. Bu yanlışları niye yapıyorsunuz?" demiyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bu işler biter, yarın milletvekilliğiniz biter hepinizin de buradaki bakan arkadaşların da bakanlıkları biter; halkımızın huzuruna çıkarız, torunlarımızın huzuruna çıkarız, bize sorarlar, bunun hesabını sorarlar, "Ne yaptınız orada?" derler, "Niye seslenmediniz? Bu memleket bu hâle gelirken, Suriye'de ateş yanarken benzin bidonunu eline alıp giden bir yönetime ses çıkarmadınız." derler. Benzin bidonunu elimize aldık çıktık. Ne yaptık? Suriye'deki bu işin en büyük müsebbiplerindeniz, buraya gelmesindeki en büyük müsebbiplerdeniz. 3 milyon insan yerinden oynadı, 1 milyon insan canını kaybetti. 3 milyon insan Türkiye'ye geldi, 600 bini de benim şehrimde. Bütün dünya teröristleri ülkemize doldu. Yarın Suriye'de huzur bulunduğu bu teröristler nereye gidecek? Bunun hesabını nasıl ödeyeceksiniz değerli arkadaşlarım? Nasıl ödeyeceksiniz bunun hesabını? Bunun bedelini nasıl ödeyeceksiniz? Torunlarınıza ne anlatacaksınız? Değer mi bu ya? Değer mi bu kadar yolsuzluğa karşı sessiz kalmak? Değer mi bu kadar yolsuzluğa karşı sessiz kalmak? Değer mi? Değer mi? Soruyorum, değer mi bu kadar yolsuzluğa sessiz kalmak? Allah için biriniz çıkıp demiyorsunuz: "Yeter yediğiniz, doymadınız mı?" demiyorsunuz ya! (CHP sıralarından alkışlar) Halkımız nereye gelmiş, garibanlar nereye gelmiş, işsizlik nereye gelmiş, yoksulluk nereye gelmiş; biriniz çıkıp demiyorsunuz, biriniz, biriniz. 316 milletvekilisiniz ya, biriniz çıkıp demiyorsunuz ya! Çok değerli arkadaşlar var içinde tanıdığım. Deyin, ne olacak ki ya? Çok çok sizi önümüzdeki dönem milletvekili yapmazlar ama alınız dik gezersiniz, şehrinize gittiğinizde başınız dik gezersiniz, torunlarınıza hesap verirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Alnımız da dik, başımız da dik Allah'a şükür.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Lütfen, lütfen, lütfen, yoksulluğun da, haksızlığın da karşısında durabilecek bir yapıya eyvallah deyin, her şeye eyvallah demeyin. Halkın yanında olan bir zihniyete evet deyin, tek kişiye evet demeyin. Tek kişinin ülkeyi nereye götüreceğini hepimiz görüyoruz. Bugün Suriye'yi de görüyoruz, bu hâlini de görüyoruz. Ne talimat alırsanız ona göre konuşuyorsunuz. Lütfen, Allah aşkına, ben halkım adına rica ediyorum, bu yanlış zihniyetten vazgeçin.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Biz milletin yanındayız, siz kimin yanındasınız?

AKİF EKİCİ (Devamla) - Söylenecek çok şey var, söylenecek çok şey var değerli arkadaşlarım. Bu ülkeyi ne hâle getirdiniz, FETÖ'yü ne hâle getirdiniz? Çok başka hazırlığım vardı, başka bir gün... Burada bir resme bakıyorum, burada bir resim var. İçinizde gördüğüm arkadaşlar var. Fetullah Gülen'in yanında diz çökmüşünüz ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AKİF EKİCİ (Devamla) – Grup Başkan Vekiliniz var, Hanımefendi; fotoğrafını burada görüyorum, görüyorum, siz de görüyor musunuz?

SALİH CORA (Trabzon) – Tamam da ne alakası var?

AKİF EKİCİ (Devamla) - Diz çökmüş yanında, talimat almaya gitmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne alakası var?

AKİF EKİCİ (Devamla) – 17-25 Aralık neymiş de... 17-25 Aralıkta kadar FETÖ'cüyümüş 17-25 Aralıktan sonra FETÖ'cü değilmiş.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne alakası var onun?

AKİF EKİCİ (Devamla) - Nedir bu 17-25 Aralık? Soruyorum size: Nedir, 17-25 Aralık nedir?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ekici.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – CHP’ye Genel Başkan tayini, CHP’ye Genel Başkan tayini. Kasetle Genel Başkanın gelmesi demek.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Yani 17-25 Aralığa kadar FETÖ’cüsünüz, 17-25 Aralıktan sonra...

BAŞKAN – Sayın Ekici...

AKİF EKİCİ (Devamla) – Öyle bir yasa var mı? Öyle bir kanun var mı? Anayasa’da nerede yazıyor? Hangi kanunda yazıyor? 17-25 Aralığa kadar FETÖ’cüsün, 17-25 Aralıktan sonra FETÖ’cü değilsin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ekici.

AKİF EKİCİ (Devamla) – Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Sana yazıklar olsun!

AKİF EKİCİ (Devamla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Sana yazıklar olsun!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Size olmuş, olmuş! Daha ne olacak? Olanlara söylüyorum, olanlara yazıklar olmuş zaten. Olanlara yazıklar olmuş, daha ne söyleyeyim?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Daha ne söyleyeyim size! (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Yakışıyor mu ya!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Yakışıyor, aynen, yakışanı yapıyorum.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Ayıp ya!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) - Ben yakışmayan hiçbir şey yapmam!

İSMAİL AYDIN (Bursa) - Yakışıyor, yakışıyor.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) - Ben yakışmayan hiçbir şey yapmam!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Evet, sana yakışıyor!

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Yakışıyor.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) - Yakışmayan hiçbir şey yapmam, hiçbir şey yapmam!

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Şu anda yaptıkların sana yakışıyor!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Sen boş konuşuyorsun bir defa ya, şu an boş konuşuyorsun. Sen bomboş bir adamsın, bomboş bir adamsın!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Evet, doğru, sana yakışıyor şu anda yaptıkların!

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Bomboş bir adamsın!

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sesini değil sözünü yükseltmeli bir insan. Bu tarz konuşma üslubuyla ne CHP’ye ne AK PARTİ’ye ne bu millete bir katkı sağlanır. Bütçenin bir mehabeti vardı, onu da mahvettiler. İsteriz ki bütçe üzerine güzel konuşmalar olsun, tartışmalar olsun.

Her paragraf polemikti, hepsine cevabımız var. Örneğin, en sonuncuyla ilgili şunu söylemek isterim -ama bir daha söylüyorum, usul ekonomisi gereği kürsüye çıkmak istemeyeceğim- diyor ki bir CHP vekili, metin elimde: “Fetullah Gülen’in davetlisi olarak ABD’ye giden 5 vekilden 4’ünün ulusalcı olması dikkat çekici.” İsimleri veriyor ondan sonra.

Dolayısıyla eski defterleri açacak olursak herkes altında kalabilir. Bu, doğru bir üslup değil. Bütçeyi konuşalım. Çevre Bakanlığı için söz aldı sayın vekiliniz, onu konuşalım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Pasaportları çıkarın, pasaportları!

BAŞKAN - Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak hem Fetullah terör örgütü hem de diğer terör örgütleriyle ilgili hem Türkiye’de görülen haksız davalarla ilgili hem gazetecilerin, milletvekillerinin, yazarların hapse atılmasıyla ilgili altında kalacağımız tek bir şey yoktur. Onun altında kalacak ve millete hesabını verecek bir siyasi parti varsa onun adı AKP’dir efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, kayıtlara geçti. Teşekkür ediyoruz Sayın Özkoç.

Şimdi, konuşma...

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) - Başkanım...

BAŞKAN – Pardon, evet, Sayın Ilıcalı’nın bir söz talebi vardı.

60’a göre yerinizden bir dakika söz veriyorum.

Buyurun Sayın Ilıcalı.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı’nın, İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci’nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Gülay Yedekci Hanımefendi şehrimiz üzerinden -üzülerek- bir siyaset yapmış; bunu şık bulmadığımı belirtiyorum. “Erzurum’u tanıyan mı var?” demiştir. Erzurum Millî Mücadele’yi başlatan bir şehirdir, Erzurum’u herkes tanır. Ayrıca, 12 Nisandan itibaren de Sayın Cumhurbaşkanımız Erzurum’un 2026 Kış Olimpiyatları aday şehri olduğunu dünyaya duyurmuştur; dünya tanır.

Erzurum’un konularıyla ilgili Erzurum’a bütçe ayrılıyor mu? Erzurum’a yılda 2 milyar liralık bütçe ayrılmaktadır. Şu anda, 1 katrilyonluk bir tramvay projesini Ulaştırma Bakanlığımız üstlenmiştir. Kalkınma Bakanımız burada, teşekkür ediyorum; 1,5 katrilyonluk -eski parayla- Söylemez Barajı’nı onaylamıştır.

Erzurum’un durumunu Erzurumlulara sormak lazım, bir anket yapmak lazım. Hanımefendi’den ricam, Erzurum üzerinde biz bütün milletvekillerimiz çok iyi çalışıyoruz. Erzurum halkı bizi destekliyor.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ilıcalı. Sanırım bir yanlış anlaşılma var.

Sayın Yedekci, sanırım siz de söz istiyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşma olmadı Sayın Başkan.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Ben bir bilgilendirme yaptım.

BAŞKAN – Erzurum’la ilgili konuştuğu için, Ilıcalı cevap verdi, şimdi Sayın Yedekci de düzeltmek istiyor.

Buyurunuz, yerinizden.

2.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci’nin, Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, öncelikle şunu söyleyeyim ki Erzurum’la ilgili Erzurum Milletvekilimiz Sayın Ilıcalı’nın söylediği şeylerin dışında Erzurum’da bir tablo var. Hep bir rakamlarla, insanları kandırmaca şeklinde rakamlar söylüyorlar.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Görmeye gidecek misin, davet etti.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ama benim söylediğim şey çok açıktır. Mehmet amca, ben tanıyorum, Erzurum’da, doğal gaz kullanacak parası yok, tezek yakıyor tezek. Benim söylediğim budur.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bağırmasın, duyuyoruz, mikrofon var.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Bak, git Erzurum’a, gör bakalım; doğal gaz var Erzurum’da, doğal gaz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Karşıdaki AKP milletvekilleri de bunu dinlemeyince ben ne dedim: Erzurum’u tanıyor musunuz? Erzurum diye bir vilayet var, biliyor musunuz? Erzurum diye bir vilayetin olduğunu biliyorsanız, bugün Erzurum halkına niye katkı sunmuyorsunuz?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sayın Vekilim, kaç yıl önce gittin Erzurum’a?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Erzurum’un milletvekilisiniz. Erzurum’da biz ne dedik: Doğal gaza indirim istedik. Siz niye istemediniz?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Cenaze törenini söylüyorsun herhâlde.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Geldik, İstanbul Milletvekili olarak biz istedik. Niye? Biz bütün ülkemizdeki bütün vatandaşlarımızın huzurla ve keyifle yaşamasını istiyoruz, bunun için de gereğini yapacağız.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – En son ne zaman gittin Erzurum’a?

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yedekci.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Başkanım... Başkanım...

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.10

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına beşinci konuşmacı Sivas Milletvekili Sayın Ali Akyıldız.

Süreniz yedi dakika Sayın Akyıldız.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın ve Meclisimizin çok kıymetli çalışanları, değerli bürokratlar ve ekranları başında bizleri izleyen çok değerli yurttaşlarım; ben de hepimizi sevgiyle saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, dün “Benim bu ellerde çok alacağım var.” diye hasret kaldığı o topraklara, Yama dağların eteklerinde toprağa sırladığımız, Hakk’a uğurladığımız büyük ozanımız Ali Kızıltuğ’a Allah’tan rahmet diliyorum. Başta ailesi, Mursallı kardeşlerim ve bütün sevenlerine de sabır ve başsağlığı diliyorum.

Ve ayrıca yine hak, hukuk ve adaletin yok sayılarak suçsuz ve masum olmasına rağmen aylardır Maltepe Cezaevinde rehin tutulan Kadri Enis Berberoğlu ağabeyimizi, Kıymetli Milletvekilimizi de buradan saygıyla selamlıyorum ve konuşmamın sonunda da ona buradan bir şiir hediye etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kalkınma Bakanlığı Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

DAP'ın amacı, bölgede kapsamlı bir dönüşümü gerçekleştirmek, bu çerçevede tarımsal yapıda değişimi ve turizmde sürdürülebilirliği sağlayarak sanayi, ticaret, ulaşım, enerji gibi sektörleri güçlendirmek; eğitim, sağlık, kültür ve diğer sosyal hizmetlere erişilebilirliği artırmak; bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak; yenilikçi bir yaklaşımla bölgenin rekabet gücünü geliştirmek; bölgenin ekonomik ve sosyal kapasitesini güçlendirerek vatandaşların refah düzeyini yükseltmektir.

Şimdi, burada yazılı olan amaçları ve niyetleri okuduğumuzda, gerçekten de herkesin hoşuna gidecek cümleler yazıyor burada. Lakin gerçek hiç de böyle değil. Bölge içi ve bölgeler arasındaki kalkınmışlık düzeyini ve gelişmişlik farklarını azaltmak bir yana, bugün aralarında âdeta uçurum olduğunu görmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Hâl böyleyken 2018 yılı bütçesini incelediğimde, 2018 yılı için ayrılan ödeneklerde sadece ama sadece Kalkınma Bakanlığının bütçesinin azaltıldığını görünce önce gözlerime inanamadım, galiba yanlış baktım diyerek tekrar bir daha dikkatlice baktım ama maalesef, gördüğüm rakamlar gerçektir. Kalkınma Bakanlığı bütçesine 2017 yılında ayrılan ödenek tam yüzde 37,5 daha azaltılarak, 1 milyar 55 milyon 415 bin lira azaltılarak 2018 bütçesi 1 milyar 764 milyon 378 bin TL'ye düşürülmüş. DAP için ayrılan ödeneye de baktım, keza burada da aynı sıkıntıyı gördüm. DAP için ayrılan ödenek de bir önceki yıl yani 2017 yılında ayrılan bütçeden yüzde 16 daha az bütçe ayrılarak 157 milyon 974 bin liraya düşürülmüş. Demek “Ülkemizde kalkınmaya ihtiyaç kalmadı.” diye düşünmüş olacak ki Hükümet, bu parayı buradan alıp nereye vermiş? Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine vermiş. Ne yapmışlar? Efendim, Diyanet İşleri Başkanlığının 2017 yılındaki bütçesi 6 milyar 867 milyon 117 bin lirayken 2018 yılı için Diyanet İşleri Başkanlığına devasa bir bütçe, 7 milyar 774 milyon 183 bin lira ödenek ayrılmış. Hükümete buradan öneriyorum: Ayrı ayrı tam 11 tane bakanlığın bütçesinden daha fazla olan bütçe Diyanet İşleri Başkanlığına ayrıldıysa o zaman, siz gelin, Kalkınma Bakanlığını Diyanet İşleri Başkanlığına bağlayın, Kalkınma Bakanlığı da bu yükten kurtulmuş olsun, ihtiyaç kalmamış olur. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan Diyanet İşleri Başkanlığına da öneriyorum: Tarımsal yapıdaki değişim, turizmdeki sürdürülebilirliği; sanayi, ticaret, ulaşım, enerji gibi sektörlerin güçlendirilmesini; eğitim, sağlık, kültür ve sosyal hizmetlere erişilebilirliği; bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmayı da vereceğiniz fetvalarla zaten halledersiniz, Kalkınma Bakanlığına da böylece yük kalmamış olur diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nu inceledim. Öncelikle, buradan, Sayıştayda görev yapan kardeşlerime çok çok teşekkür ediyorum. Güzel bir inceleme yaparak önemli ve kıymetli bulduğum, çok kıymetli, değerli 15 tane bulgu tespit etmişler. Kurum ve kuruluşlara ait verilerin teminindeki güçlükler nedeniyle izleme ve değerlendirme görevlerini yeterince yerine getiremediklerini buradan haykırmışlar âdeta ve buna rağmen, çok kıymetli 15 tane bulgu var. Şimdi, benim burada o 15 tane bulguyu okuyup Sayın Bakana anlatacak kadar zamanım yok. Kendisi isterse ben konuşmamdan sonra bu Sayıştay raporuyla ilgili 15 bulguyu kendilerine takdim ederim, yararlanmak isterler belki diye düşünüyorum.

Sürem az kaldı. Ben konuşmamın başında da söylemişim. Maltepe Cezaevinde rehin tutulan kıymetli vekil ağabeyimiz, değerli Enis ağabeyimize buradan bir şiir hediye ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Yine, Sivas Kangallı, rahmetli bir âşığımız, bir ozanımız, kıymetli Muhlis Akarsu dizelerinde şöyle diyor:

“Gel gardaşım ayrı gezme,
Kula kulluk yakışır mı?
Zalıma boynunu eğme,
Kula kulluk yakışır mı?
Fırsat sizde bile bile,
Dura dura döndük sele,
Yirminci asırda hele,
Kula kulluk yakışır mı?
Akarsu darda kalsa da,
Dünya halkı hep ölse de,
Bunun sonu ip olsa da,
Kula kulluk yakışır mı?”(CHP sıralarından alkışlar)

Bizler de kula kulluk etmedik ve bundan sonra da kula kulluk etmeyeceğiz diyerek tekrar hepinizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akyıldız.

Altıncı konuşmacı, Konya Milletvekili Sayın Mustafa Hüsnü Bozkurt.

Süreniz yedi dakika.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi, Başkanlık Divanını, Genel Kurulun değerli üyelerini, ekranları başında bizi izleyen milletimizi saygıyla selamlıyor, Yüce Mevlâna’yı bu Şebiarus öncesi saygıyla, özlemle ve rahmetle anarken, onun hoşgörüsünün, akıl ve bilim yolunun hepimize yol gösterici olması dileklerini arz ederek başlıyorum.

KOP’la ilgili konuşmadan önce, sadece sekiz gün önce, 7 Aralık 2017 Perşembe günü, bir basın açıklaması izledik Atina’da. Bir tarafta Aleksis Çipras, öbür tarafta Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı sıfatıyla Sayın Recep Tayyip Erdoğan. Çipras aynen şunu söyledi arkadaşlar: “Sayın Erdoğan, Ege’deki ve Kıbrıs’taki fikir ayrılıklarıyla ilgili bahsettiğinizi duydum. 43 yaşımdayım. Bu mesele sürekli tartışılıyor. Sevgili Cumhurbaşkanı, bu durum kırk üç yıldır devam ediyor.” Buraya dikkat lütfen. “Kırk üç yıl önce yasa dışı bir işgal olmuştu, bu nedenle bu konu ortaya çıktı.” Şimdi, ben bunu canlı izledim arkadaşlar. Bekledim ki Sayın Cumhurbaşkanı bir şeyler söyleyecek; söylemesi gerekir çünkü kendi gözünün içine bakıla bakıla “Türkiye Cumhuriyeti devleti Kıbrıs’ta yasa dışı işgalcidir.” denilmiş. Böyle bir itham cevapsız bırakılamaz. O Kıbrıs Harekâtı sırasında doktor üstegmen olarak İpsala’da görev yapan bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı ve bugün de milletvekili olarak bunun cevapsız kalmaması gerektiğini düşünüyorum, o nedenle bu kürsüden şimdi Aleksis Çipras’a söyleyeceklerim var.

Sayın Çipras, kırk üç yıl önce Kıbrıs'ta yasa dışı bir işgal falan olmadı. Kırk üç yıl önce Kıbrıs'ta, sizin bugün işgal ettiğiniz makamda bulunan albaylar cuntasının teşvikiyle Nikos Sampson isimli bir EOKA terör örgütü üyesi, Türk katili bir haydut bir darbe yaptı, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios İngiltere'ye kaçtı. Şaşırdığı veya tahmin etmediği bir şey vardı Nikos Sampson'un, Türkiye'de o zaman adam gibi adam bir Başbakan ve adam gibi adam bir Hükümet vardı. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Necmettin Erbakan vardı.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) - O Başbakan ve o Hükümet, Necmettin Erbakan Başbakan Yardımcısı ve Meclisteki diğer partiler Adalet Partisi, Süleyman Demirel, Milliyetçi Hareket Partisi, Alparslan Türkeş ve diğerleri yekvücut oldular. Başbakan Bülent Ecevit, İngiltere'ye gitti görüşmeler yaptı; sonra, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi Cyrus Vance masasının karşısında otururken, Kissinger telefonun ucundayken geçti öbür odaya Genelkurmay Başkanı Semih Sancar'a emri verdi ve Kıbrıs Harekâtı başladı. Nikos Sampson adadan kaçtı, orada anayasal düzen tesis edildi ve Türk yurttaşların, Türk soydaşların katlinin önüne geçildi.

Kırk üç yıl önce Kıbrıs'taki bu yasa dışı darbe önlendikten sonra Cenevre görüşmelerine Rumların uymaması sonucu ikinci harekât yapıldı ve Kıbrıs'ta bugünkü statüko tesis edildi. Orada kırk üç yıldır, artık, bu tür katliamlar olmuyor. Binbaşı Nihat İlhan'ın eşi ve 3 çocuğu banyo küvetlerinde katledilmiyorsa ve bugün Kıbrıs'ta bir meşru hükümet varsa işte, o, kırk üç yıl önceki olayın sonucudur.

Tabii, Sayın Çipras'a bunu söylemek yetmez. Bir başka şey daha söylemek gerekirdi, onu da buradan biz söyleyelim, Çipras'a denmeliydi ki: “Sayın Çipras, siz 2004'ten beri Ege'deki bizim 18 adamızda işgalcisiniz. İşgalci olan Türkiye Cumhuriyeti devleti değil, Yunanistan devletidir.” Bu, mutlaka söylenmeliydi. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu söylemek, bu ülkenin Cumhurbaşkanı sıfatını taşıyan bir kişinin görevidir. Eğer tarihi bilmiyorsa öğrenmelidir ve mutlaka Türkiye Cumhuriyeti devletinin onurunu Atina'da da başka yerlerde de korumalıdır.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Koruyoruz, koruyoruz, merak etmeyin. Sayın Cumhurbaşkanı her yerde koruyor.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – Devletin onuru ona buna “Ey!” çekerek olmaz. “Ey!” çekmek değil, gereğini yapmak gerekir.

Bakın, bir şey daha söyleyeyim: Kudüs tabii ki bizim ilk kıblemizdir, çok önemlidir. Kudüs için elbette gereken yapılmalıdır, yapılıyor ama Kudüs için yaptığınızı eğer 18 ada için yapmıyorsanız böyle parmak sallayıp da vay, “tek vatan, tek millet, tek bayrak, tek devlet” bunları etmeyeceksiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Öğrenmişsin, öğrenmiş, iyi.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – Niye? Çünkü tek vatanınız, şu anda üzerinde Yunanlıların olduğu biçimde, İzmir'de, Aydın'da, Muğla'da bölünmüş. Tek bayrağınız tek bayrak değil. Orada Yunan bayrağı dalgalandığı sürece “tek bayrak” diyemezsiniz.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sen başka bir ülkenin vatandaşı mısın ya?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – “Tek millet” diyorsunuz, Yunan uyruklu 3 belediye başkanı şu anda adalarda hüküm sürüyor ve “tek devlet” diyorsunuz, hangi tek devletten bahsettiğinizi çıkpı anlatacaksınız; Reza Zarrab'ın önüne yatan devlet mi...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ne alakası var ya?

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) – ...New York'ta bir mahkemede yargılanan devlet mi, Tayyip Erdoğan'ın, Sayın Cumhurbaşkanının Cumhurbaşkanlığı yaptığı devlet mi, yoksa Fetullah Gülen'e teslim ettiğiniz devlet mi? Şimdi, bunları niye söylüyorum sevgili arkadaşlar? Bakın, burada 15 Temmuzdan sonra dört grup başkan vekili bir araya geldi ve ortak bildiri açıklandı, Kudüs için bir ortak bildiri açıklandı. Şimdi, burada dört partinin grup başkan vekillerini göreve çağırıyorum: Sayın grup başkan vekilleri, geçin Meclis Başkan Vekilimizle arka odaya, derhâl bir bildiri kaleme alın ve Yunanistan'a Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, hani sık sık diyorsunuz ya "Gazi Meclis, Gazi Meclis"... Bu Gazi Mecliste bir bölgenin adını söyledi diye bir milletvekilini dışarı çıkarıyorsunuz ama Yunan bayrağı topraklarınızın üzerinde dalgalanıyor kılınız kıpırdamıyor kardeşim. Bu katiyen kabul edilemez. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Buna karşı mutlaka, mutlaka bir ortak bildiri kaleme alacaksınız ve diyeceksiniz ki: Ey Yunanistan, ya süresi içinde o adalardaki işgali kaldır ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak biz o işgali kaldırmayı biliriz. Şimdi, çıkın buraya söyleyin bu adalar bizim mi değil mi? Ben size söyleyeyim, sizin Savunma Bakanınız İsmet Yılmaz bu kürsüden dedi ki: "Evet, Yunanistan bir fiilî durum yaratmıştır ama..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Devamla) - "...-ama yasalara göre ama Lozan Anlaşması'na göre- o adalar bizimdir." Peki, eğer o adalar bizimse İsmet Yılmaz bu kürsüden gerçek dışı bir ifadede bulunmadıysa bu Meclisin bütün milletvekillerinin, MHP'sinin de, HDP'sinin de, CHP'sinin de, AKP'sinin de görevi Yunanistan'a hak ettiği yanıtı vermek ve o adalardaki Yunan bayrağını indirmektir. O bayrak orada dalgalandığı sürece bu Meclisin hiçbir üyesinin aldığı hiçbir kuruş helal değildir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bozkurt.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Hatibin konuşmasını hayretle izledik. İsrarla "Tek bayrağınız, tek vatanınız, tek devletiniz" demeyi bir gaf olarak düşünmek istiyorum. Yoksa, buradaki 550 vekilin hepsi tek bayrak, tek millet, tek vatan, tek devlet anlayışındaki bayrağın, devletin ne demek olduğunu bilir diye düşünüyorum.

İkincisi, bu kürsüden ilgili bakanlarımız defaatle ifade ettiler, Lozan ve devamındaki birkaç anlaşmada kayıt altına alınan adalarla ilgili hiçbir çakıl taşının dahi o anlaşmaların dışında değerlendirilmediğini ifade ettiler. Yani bir ülke bizim bir çakıl taşımızı alacak, biz de buna susacağız. Bunun hayali bile mümkün değil.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet, aynen öyle, susuyorsunuz.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Hadi be! Hadi be!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ancak... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ancak, daha önce de ifade edildi, "Lozan Anlaşması yapılırkenki teknik şartlarda ifade edilemeyen, haritada belirtilemeyen, kimin olduğunun adının konmadığı bazı yerler var." dendi. Sayın Cumhurbaşkanımızın da Yunanistan'da gururla izlediğimiz yaklaşımı

“güncelleyelim, tartışalım, konuşalım” dediği bunlardır. Dolayısıyla yeni bir işgal, yeni bir ifade, yeni bir yaklaşım söz konusu değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, kayıtlara geçti Sayın Turan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin diye bunu söylüyorum.

Bir kere oradaki adalarda fiilî bir durum yaratılmıştır. Oradaki adalara Yunan generalleri çıkıp o adaların kendilerine ait olduğunu tüm dünyaya göstermek istemişlerdir. Türkiye’de Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinden tek bir söz çıkmamıştır. Orada diğer generaller ve subaylarla birlikte sanki şenlik havasında eğlenceler düzenlenmiştir. Burada Bakanlarının da kendilerinin de ifade ettiği gibi sanki suç Lozan Anlaşması’ndaki teknik ayrıntılaymış da Lozan’ın değiştirilmesi gerekiyormuş imajı yaratılacağına, Türkiye Cumhuriyeti’nin bugüne kadar itibarlı duruşu Yunan adaları işgal edilirken gösterilseydi onlar bu cesareti gösteremezlerdi. Kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özkoç.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiçbir işgal söz konusu değil Sayın Başkan.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Sayın Başkanım, bir yanıt vermek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Kayıtlara geçer, buyurun oradan ifade edin.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Bakın, Lozan’ın güncellenmeye değil, uygulanmaya ihtiyacı var; bu bir.

İkincisi, bu adalara benzer -Sayın Bülent Turan’ın dikkatine arz etmek istiyorum- 25 Aralık 1995 tarihinde Bodrum açıklarında Figen Akat isimli bir Türk teknesi Kardak kayalıkları önünde karaya oturdu. Kardak krizi dediğimiz kriz çıktı. Yunan hükûmeti oraya savaş gemilerini gönderdi ve Türkiye... O zaman Başbakan Tansu Çiller, aynen onun sözleriyle -Başbakan Yardımcısı da bir Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, şu anda tedavi gören sevgili Deniz Baykal’dı- o hükûmet diyor ki: “Türkiye’nin egemenlik haklarından vazgeçmesi mümkün değildir. Kardak kayalıklarından Yunan bayrağı ya inecek, ya inecek. O asker oradan gidecek.”

Şimdi, bakın, Sevgili Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bülent Turan; Yunanistan’ın en büyük askerî üssü Türkiye topraklarında, 5 bin askeri var, 18 üssü var.

Bakın, bu üslerin bir kısmının fotoğraflarını Genel Kurulun bilgisine sunuyorum: Burası Aydın Hurşit Adası, burası Aydın Hurşit Adası, burası oradaki mevzilenmiş toplar ve namlusu bizim ülkemize dönük.

Şimdi, Sevgili Başkanım, Kardak kayalıkları adı üzerinde, hâlbuki şu anda 18 adamızda Yunan işgali var, 2004 yılından beri devam ediyor. Şimdi, Sayın Bülent Turan çıkıyor diyor ki: “Biz böyle bir işgali kabul etmeyiz.”

Ben de aynı şeyi söylüyorum Sayın Turan, hiçbirimizin kabul etmesi mümkün değildir.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Böyle bir şey var mı ya!

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) - Burada hangi partiden olursa olsun hiçbir milletvekilinin kabulü mümkün değildir. Yetmez, gereğini yapmak gerekir.

BAŞKAN – Peki...

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) - Onun için, ben, tekrar, zatîalinizi de, değerli grup başkan vekillerini de bu Meclisin böyle bir karar alması ve bu kararı, Meclis olarak Hükûmete duyurması...

BAŞKAN – Peki...

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Hükûmet üyelerine de şunu hatırlatmak isterim: Her ne kadar irade saraya teslim edilmiş olsa da Sayın Başkanım, Hükûmet, henüz Türkiye’yi yöneten parlamento demokrasidir.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Hükûmetimiz görev başındadır. Ortak sorumluluktur.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Süre verin de konuşsun. On dakika daha verin konuşsun.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Bakın, bu, Anayasa’nın 3’üncü maddesinin ihlalidir, “Türkiye Cumhuriyeti devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütündür.” diyor.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozkurt.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Ona atıfla Türk Ceza Yasası’nın 302’nci maddesi de diyor ki: “Vatan topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı devlet işgaline terk etmek vatana ihanet suçudur. Cezası da müebbet hapidir.” (CHP sıralarından alkışlar)

Lütfen, herkes bunu böyle bilsin.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler Sayın Bozkurt.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu konunun polemik konusu olmasını açıkçası doğru bulmuyorum.

BAŞKAN – Evet, lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bırakın adayı, toprağı, bir tek çakıl taşı olduğu zaman bu milletin nasıl beraber mücadele edeceğini tüm tarih bilir. Bırakın bir çakıl taşı vermeyi, bir yerde... (CHP sıralarından gürültüler)

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Bakanınız söylüyor... Bakanınız söylüyor...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama dinlemezseniz olmaz ki arkadaşlar.

BAŞKAN – Buyurun, konuşun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu tarz da doğru bir tarz değil. En ağır ifadeyi kullanıyor arkadaşlar, dinliyoruz sabırla, ağzımızı açınca bağırırmaya başlıyor. Bu doğru bir yaklaşım değil. Bırakın biz de konuşalım, biz de söyleyelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bağırın yok... Bağırın yok...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Bağırıyorsunuz ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Şimdi, Fırat Kalkanı niçin yapıldı Sayın Başkan, sormak isterim.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Fırat Kalkanı’yla adaların ne ilgisi var Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bırakın devleti, devlet olma ihtimaline rağmen bu adımlar atıldı. Biz bunu affedemeyiz. O yüzden, o hassasiyet ortak hassasiyettir. Az önce sayın konuşmacı Yunanistan’da Çıpras’ın söylediklerine karşı Cumhurbaşkanımızın sessiz kaldığını ifade etmişlerdi. Metin aynen elimde. Kırk üç yıldır devam ettiğini söyledi Sayın Çıpras. “Ben bu süreci takip ediyorum, kimin minderden

kaçtığını biliyorum. Asker bulundurmada bahsediyorlar, Yunanistan asker bulundurmadı mı?" diye aynı çıkışı yapıyor. Cumhurbaşkanımızın bizim hassasiyetimizi, bu ülkenin beraberliğini dışarıda nasıl koruduğunu tüm dünya bilir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turan.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Turan'ın söylemlerinde ciddi bir yanlışlık vardır, bilgilendirmem...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan, kürsüde konuşur.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Böyle olmaz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Balbay, şimdi sizin diğer konuşmacınızı çağıracağım. Eğer varsa bir yanlışlık sayın konuşmacı düzeltsin.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Konuşmacı söylesin Sayın Başkan.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – 60'a göre söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunun sonu yok ki Sayın Başkan o zaman.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan, 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Peki, 60'a göre size bir dakika söz veriyorum, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bunun sonu yok ki o zaman.

BAŞKAN – Sayın Turan, sayın milletvekili 60'a göre yerinden söz istiyor ama.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz kürsüye bile çıkmıyoruz ama gecikmesin diye.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Balbay.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, Yunanistan'ın, işgal ettiği adalardan bazılarında belediye başkanı atadığına ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Turan'a teşekkür ediyorum. Dün Savunma Bakanı buradayken çok çırpındım söz için ama başka bir ortam vardı. O, hani SİHA'larımız, adrese teslim, her şeyi bulabilen SİHA'larımız acaba bu Ege'deki adalarımızın en azından Yunan tabelasını -bayrağına saygımız vardır her ülkenin- bir hedef alamaz mı diye soracaktım ama şimdi Sayın Turan'a soruyorum, Şehircilik Bakanının da burada olmasını beklerdim.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Böyle bir şey var mı Başkan ya?

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Koyun Adası -önce Koyun Adası, İzmir açıklarında- belediye başkanının adı, Yunanistan Hükümet kayıtlarında, Evangelos Angelakos. Bizim Koyun Adamıza belediye başkanı atamışlar. İki, Aydın açıklarındaki Eşek Adası'nın belediye başkanı Kottoros. Muğla açıklarındaki Keçi Adası'nın belediye başkanı Galouzis. Bu belediye başkanlarını ne yapacaksınız? Türkiye'deki başkanları hapse atıp, açığa alıp, kayyum atayıp işler yapıyorsunuz, Yunanistan'daki bu adalara ne yapacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sayın Başkan, lütfen ya.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) - Ne alakası var şimdi ya.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.48

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.59****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, zapta geçsin diye bir şey ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Az önce, ara vermeden önce bir tartışma oldu biliyorsunuz, bir polemik oldu. Meselenin önemine binaen söz almak istedim. Bakanlığımızla görüştüm, Bakanımın kendisiyle görüştüm, Türkiye Cumhuriyeti devletinde hiçbir adanın iddia edildiği gibi işgali söz konusu olmadığı gibi, Ege'deki fiilî veya resmî durum 1996'dan bugüne hiç değişmemiştir. Kardak krizine kadar olan artı eksiği bırakıyorum, Kardak'tan bugüne kadar hiçbir şeyin değişmediğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Turan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Fiilî durum, hem Türkiye'nin hem de dünyanın bildiği üzere, oradaki adalarda şu anda Yunanlıların cirir attığı. Kendilerinin, askerlerinin, vatandaşlarının, belediye başkanlarının fiilî durum yarattığı hem Türkiye'de hem dünya tarafından bilinmektedir; bunu AKP gölgelemek istemektedir. Bu gerçeği dünya da biliyor, Türkiye de biliyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Özkoç.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan, ben de 3 belediye başkanı soruma yanıt istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, cevap verirse verir yani ben...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Yani 3 belediye başkanı, bu kişiler Yunanistan kayıtlarında var.

BAŞKAN – Sayın Balbay, siz soru sordunuz, onların takdiri, cevap verebilir de vermeyebilir de.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Tamam, ben buna yanıt istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yedinci konuşmacı Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz.

Sayın Durmaz, süreniz on dakika.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, televizyonları başından bizi izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2018 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyoruz.

Bütçe bu ülkede yaşayan her bireyin alın teridir, asgari ücretlinin sofrasıdır, emeklinin maaşıdır, esnafın, sanatkârın yaşamını sürdürmesidir. Bütçe memurun ay sonudur. Bütçe çiftçinin tarlasıdır. Bütçe köylerimiz, kentlerimiz ve yaşadığımız doğadır. Bütçe insan için, yurttaş için vardır ve hâliyle en temel yurttaşlık hakkıdır. Bütçe kalkınmanın, gelişmenin, refahın da kaynağıdır.

Peki, bütün bunları konuşurken, Hükûmet ağzından dinlediğimiz yüzde 11’lik büyümeden söz edilirken yoksulun sofrasının büyümeşi de çok manidardır. Emeklinin, emekçinin maaşı erirken ekonomi nasıl oluyor da büyüyor, bunu oldukça merak ediyoruz. 1970’li yıllarda hayata başlayan genç bir öğretmendum, ay başı maaş aldığımız zaman çocuklarımızın, eşimizin, yakınlarımızın bizden beklentisi olan bir şeyleri akçe ayırıp alabiliyorduk ama bugün böyle şeyler artık Türkiye’de yaşanmıyor, değerli Hükûmetimizin bunları bilmesi lazım. Köylünün sulanır arazisinin yüzde 70’i, traktör varlığının da yüzde 85’i borcu yüzünden rehindir, bu büyümeyi merak ediyoruz. Bu soruların cevabı aslında çok net.

AK PARTİ iktidarı yoksulluğu yok etmeye değil, yoksulluğu büyütüp yöneterek buralardan oy devşirip iktidar olmaya çalışıyor. 2002’de yaklaşık 20 milyon civarında yurttaşımız kırsalda, köylerde çalışıp üretirken, geline nokta, on altı yıl sonra bugün 6,5 milyon köylü ancak köyde çalışıp üretime katkı sunmaktadır. Yoksulluk fakirleri doyuramadığınız için değil -bunun altını çizmek lazım- sadece bir avuç yandaşı doyuramadığınız için bir türlü bitirilemiyor. Oy alıp iktidar olabilirsiniz, makamlar, mevkiler olur ama bilmelisiniz ki ülkemizin insanları mutlu değil.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir kalkınma, bir ülkenin çevresel, toplumsal ve ekonomik yapısının dengeli bir şekilde gelişmesinin, toplumun tüm kesimleri için çağdaş, demokratik ve sosyal adaletin sağlanmasının adıdır. Sürdürülebilir kalkınmadan söz ediyorsak eğer, kırsal ve kentsel alanda yerel ve bölgesel ölçekte dengeli bir kalkınmadan bahsediyor olmamız gerekir. Bölgesel ve yerel ölçekte stratejik ürünleri dikkate alan, tarımdan turizme, enerjiden sanayiye kadar bütün sektörlerde teknoloji ve yenilikleri dikkate alan ve çevresel sorunlara yenilerini ekleyen değil, bu sorunları çözen bir kalkınma politikası geliştirmek zorundayız.

Bu noktada, bölgesel kalkınma stratejileri ve yatırımları hayati önem arz etmektedir. Bu yüzden kalkınma ajanslarını da çok önemsiyoruz. Önemsiyoruz ama ne yazık ki kalkınma ajanslarından beklediğimiz verimi de alamıyoruz. Bu ajanslar bölgeler arası farklılıkları dengelemekle, haksız rekabeti ortadan kaldırmakla ve bölgesel özellikleri değerlendirmekle, üretimi, gelişmeyi sağlamakla, istihdamı artırmakla görevlidir.

Bölgesel düzeydeki önemli projelerden bir tanesi olan DOKAP'a dikkatinizi çekmek istiyorum: Bugün DOKAP kapsamında olan illere baktığımızda göç ve işsizliğin en büyük sorun olduğunu görüyoruz. Bizler ödeneklerin ve bölgesel yatırımların artırılmasını beklerken DOKAP kendisine tahsis edilen mevcut ödenekleri dahi kullanamamıştır. Yine, 2014-2018 Eylem Planı'nda yer alan projelerin önemli bir kısmı denetimsizlik sonucu ne yazık ki süresinde tamamlanamamıştır. DOKAP sorumluluğunda olup herhangi bir çalışma başlatılmayan da 14 proje kayıtlarda mevcuttur. İşte bu plansız, öngörüsüz, halkın ihtiyaçlarını öncelemeyen yaklaşımlar yüzünden DOKAP ve ona bağlı iller yeteri kadar kalkınmıyor, gelişemiyor ve göçü de durdurulamıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DOKAP kapsamında olan illerde işsizlik ve göç ortadan kalkmış mıdır? Hayır. DOKAP projeleri bölgeler arası gelir eşitsizliğini ortadan kaldırmış mıdır? Hayır. Peki, bizim bölge ajanslarımız nasıl çalışıyor, gerçekten kentlerin dokusuna uygun kalkınmayı sağlayacak projelere öncelik tanıyor mu? Bu da hayır. En önemlisi, yapılan projeler doğamıza, derelerimize, ormanlarımıza, bizden sonraki nesillerin yaşamına kolaylık sağlıyor mu? Ne yazık ki bu sorunun cevabı da hayır. DOKAP kapsamındaki projeler, kamu kurumlarının yanı sıra, sivil toplum kuruluşları, ticaret ve sanayi odaları, ziraat odaları, ticaret borsaları ve üniversitelerle koordinasyon içinde yürütülmelidir. Bu kuruluşları önemseyip koordinasyon içerisinde yatırımlar planlandığında doğru sonuçların alınması da kaçınılmazdır. Bu konuda yasal düzenleme gerekiyorsa hep birlikte, tüm siyasi partiler ortak bir anlayışla kısa sürede bunu hayata geçirmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, bir başka önemli konu, ajansların denetimi konusu. Bölgesel kalkınma ajanslarının etkinliğinin izlenmesi ve değerlendirilmesi ne durumda, yeteri kadar bilgi sahibi miyiz? Değiliz. Bu ajansların stratejik planlarında öngördüğü hedefler ve harcadığı bütçe ile elde edilen çıktılar karşılaştırarak bir performans değerlendirmesi yapıp bölge illeri birbirini tamamlayan bir kalkınma yarışına tabi tutulmalıdır. Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması konusunu önemseyip -üç, beş, on- daha uzun vadeli hedefleri ilan edip o hedeflere kenetlenmeliyiz. İnsana ve doğaya dost, kentleri geliştirecek sürdürülebilir projeler önceliğimiz olmalıdır. Belediyeler, asli işleri için kesinlikle bu ajansların kaynaklarını kullanmamalıdır, kullanmalarına da müsaade edilmemelidir; bunun için bir çerçevesi, bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır. Ajansların denetimi olmazsa bilimden ve gelişmeden uzak sonuçların ortaya çıkması da kaçınılmazdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DOKAP kapsamında olan iller Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat ve Trabzon'dur. Bu illerimiz, sanayileşmenin olmadığı, tarım potansiyelinin ve kültürel varlıkların yeteri kadar ortaya çıkarılmadığı, işsizliğin en üst seviyelerde olduğu illerimizdir. Tokat en fazla ekilebilen sulu tarım arazisine sahip, kıymetli ovaları olan da bir ildir ama yeni kaybettiğimiz Ali Kızıltuğ'un dediği gibi, Tokat'ta da artık köylerde bir ev orada kalmış, bir ev burada kalmış. Hatta yine devamında, pınarları su vermeyen, güzellerin olduğu köylerde artık o pınarların başında, taşında baykuşlar tünemiştir. En fazla göç veren kentlerimizin başında olan Tokat,

gençlerimizin işsizliği, KOBİ’lerimizin zorda, esnafın siftah yapmadan dükkân kapattığı... Hatta 140 bin merkez nüfusu olan Tokat’ta icrada 46 bin dosyanın olduğunu da üzülererek buradan sizlere ifade ediyorum değerli arkadaşlar.

Tokat, tarihî dokuya sahip ama yeteri kadar yatırımlar almamış, bu yatırımları alırken birçok değerini de kaybetmiş bir il. Bizim yapmamız gereken, öncelikli projelere, sivil toplumla ortak bir anlayışla öncelik tanıyıp Tokat’ın DOKAP kapsamında olan diğer iller gibi acilen de SODES kapsamına girmesidir diyoruz. Yine, Tokat’ta hayati önem arz eden, Tokat’ın gelişmişliğine çok iyi dokunuşlar sağlayacak, defalarca da bu kürsüden ifade ettiğim Niksar-Akkuş-Ünye yolu ve 1.600 rakımda bulunan 4.100 metrelik Çamlıbel Tüneli bitirilmek ve özelleştirme havuzunda olan Turhal Şeker Fabrikası bir an önce kooperatife, üreticilere, yöre halkına güvenle hizmet edecek hâle getirilmek durumundadır.

Tokat, hepinizin bildiği gibi birçok tarihî miras ve kültüre sahip de bir ildir. Acilen, parasal gücü de yerinde olan Vakıflar bünyesinde, bir kanun değişikliğiyle... Vakıfların, sadece Osmanlı’dan gelen, Selçuklu’dan kalan tarihî değer ve mirasları restore edip gün ışığına çıkarma değil, bizden önceki medeniyetlerin Anadolu coğrafyasına bahsettikleri tarihî dokuları da yasal bir düzenlemeyle, insanların görmesi, ülke turizmine katkı sunması için hayata geçirmesine şiddetle ihtiyaç var. Bu konuda da Hükûmet üyelerimiz burada, bir yasal düzenlemeyle...

Tokat’ta da Sebastopolis var, üzerinde 200 hane oturmuş o tarihî dokunun. Kıymetli arkadaşlar, Sebastopolis Antik Kenti 3 Efes büyüklüğünde bir kent. Buradaki 200 haneyi Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız buradan alıp şöyle uygun bir yakaya götürdüğünde, işte buradaki medeniyet Türkiye turizmine “bacasız fabrika” dediğimiz, doğayı, çevreyi rahatsız etmeyen bir akar kazandıracak, Tokat’ın da çehresi değişecektir diyorum.

2018 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Bizden, bu Parlamentodan duyarlılık bekleyen değerli milletvekilimiz ve diğer tutuklu arkadaşlara diyorum ki: Parlamento kendine gelmeli, hakkı, hukuku, adaleti başka yerde aramadan burada tesis etmelidir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Durmaz.

Sekizinci konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Ömer Süha Aldan.

Buyurun Sayın Aldan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

CHP GRUBU ADINA ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılı tahmini kurum toplam bütçe büyüklüğü 844 milyar lira, Adalet Bakanlığı bütçesi ise 13 milyar lira olarak öngörülüyor yani Adalet Bakanlığına ayrılan pay sadece yüzde 1,62’dir oysa cumhuriyetin kuruluş yıllarında bakanlığa ayrılan pay oldukça yüksekti. Örneğin, 1924’te o zorlu koşullarda Adalet Bakanlığı bütçe oranı yüzde 3,5’tü; 1932’de yüzde 3,94; 1934’te ise yüzde 4’tü. Bu açıdan, Adalet Bakanlığına ayrılan ödeneğin yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.

Peki “Bu ödenekler nereye harcanıyor?” dersek geçen yılki ödeneğin yüzde 40,6’sı cezaevleri için harcanmış yani neredeyse bütçenin yarısı mahpushanelere gitmiş. Cezaevleri tıka basa dolu, hükümlü ve tutuklular sırayla uyumak zorunda kalıyorlar. İktidar, ülkede cezaevi yapmaya yetişemiyor. Nitekim, 2018 yılında 38 yeni cezaevinin daha hizmete gireceği Komisyon görüşmeleri sırasında önemli işmiş gibi anlatılmıştır. Dünyanın hiçbir yerinde, sürekli cezaevi yaparak toplumsal barışı sağlayan, çağdaşlaşan

ve her şeyden öte suç oranını düşüren bir ülke yoktur. Aslında suç, bir sonuçtur. Bireyi suça iten nedenleri ortaya çıkarıp çözüm üretmek yerine bireyi zorla terbiye ederek toplumsal huzuru sağlamaya çalışmak çağ dışı bir yaklaşımdır. Bu açıdan aklı başında iktidarların çıkış yolu, cezaevi yerine üreten, istihdam sağlayan, vatandaşlarına gelecek kaygısı yaşatmayan işletmeler açmak olmalıdır. Keza, toplumsal kutuplaşma ve bu gerilimden kaynaklı konsolide topluluklar üzerinden siyasi çıkış yolları aramak yerine uzlaşî kültürünü geliştirmeye çaba gösterilmeli, ötekileştirme anlayışından ve iktidar devletinin yarattığı kahramanlık ya da mağduriyet gündemi üzerinden ortak tutum dayatmalarından vazgeçilmelidir. Ülkeye egemen olan anlayış değil, toplumun ortak değerleri esas alınmalıdır.

Öte yandan, Adalet Bakanlığının faaliyetleriyle ilgili övme söz konusu olduğunda ya yargı reformu paketlerinden ya inşaat çalışmalarından söz edilir. Yargı reformu paketleri aslında bir önceki yasayı değiştirmekten ibarettir ve özünde bunlar birer reform değildir, tamamıyla iş bilmemenin sonucu olan yansımalarıdır.

Değerli arkadaşlarım, yeni adliye binaları yapıldığına ilişkin söylemlere gelince; 2002 yılından bu yana ülkede gelişmişliği sadece müteahhitlik hizmeti sanan anlayışın bakış açısı sonucu, hükümet konağının alt katındaki derme çatma, toz içindeki adliyelerden görkemli adliye saraylarına geçildiğini çoğu yerde görmek mümkündür. Bugün büyük adliye sarayları, kampüs hâlinde cezaevleri ve devasa duruşma salonları vardır, lakin bu binaların içinde adalet yoktur. O derme çatma adliyelerde ve o zorlu koşullarda dağıtılan adaletten bugün eser kalmamıştır. Memlekette sadece mutlu azınlık yeni yargıdan memnundur, zira onların adliyelik işleri yoktur çünkü yargı mensupları onların cebine girene değil de muhaliflerin ağzından çıkacak sözcüğe odaklı durumdadırlar. Bugünkü Türkiye’de en ağır silah, ağızdan çıkan ve hoşla gitmeyen söz olmuştur. Bugünün yargısında vicdanı bir tarafa bırakmış, ön yargılı, empati yapmaktan uzak, kibirli ve sonradan görme iktidar destekli azınlık dışında kimsenin güvencesi yoktur. Bu güvensiz ortama yargı mensupları da dâhildir. Onlar da hukuk devleti ilkesinin rafa kaldırıldığı, hukukun üstünlüğünün önemsenmediği ve nihayet yargı bağımsızlığının olmadığı ortamda çaresizdirler. Bu anlamda, bir kısmı yürütmenin yörüngesinde rol almayı tercih etmişlerdir, önemli bir bölümü ise olan biteni kaydederek zorlu koşullarda ilkesel davranmaya çalışmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz sonrası ihraç edilenlerle birlikte, adliyelerde kalan hâkim, savcı sayısı 10 bindir. Şu anda sayı 15.600’e yükselmiştir, yakın zamanda sayının 20 bin olması beklenmektedir. Bu da şu anlama gelir: Şu anda yargıda görev yapacak hâkim, savcılarının yarısı ya bir yıllıktır ya da -büyük bir bölümü de- en fazla bir buçuk yıllıktır. Adliyelerdeki yargılamalar ne yazık ki maskaralık hâline dönüşmüştür. Bu genç arkadaşlarımıza bu kadar yük yüklenmemelidir, Adalet Akademisi üzerine düşen görevi yapmalı ve bunların eğitimi üzerinde durmalıdır.

Değerli milletvekilleri, adliyelerde yazı işleri müdürleri ve zabıt kâtipleri var. Bunlar gerçekten çok ağır yük yüklenen insanlardır. Yaptıkları görevler meşakkatlidir, riskli görevlerdir ve buna karşılık da emeklerinin karşılığını alamamaktadırlar, iş yerlerinde ezilmektedirler. Keza, risk tazminatı, yargı ödeneği tazminatlarından yoksundurlar. Her şeyden öte, cezaevlerindeki personele yönelik olarak bir ayırım yapılarak adliye yazı işleri müdürleri ile mevcut zabıt kâtiplerinin arasında ek gösterge konusunda bir ayırım yapılmıştır. Bu ayırım derhâl giderilmeli, onların ek göstergeleri de en az 3000’e çıkarılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, Yargıtay ve Danıştayda -sabahleyin Sayın Parsak da söyledi- şöyle bir plan düşünülüyor: Sayı artırılmak isteniyor. Yani, Adalet ve Kalkınma Partisinin bir anlamda desteğinin nereye kadar süreceği aslında Yargıda Birlik Platformuna üye arkadaşlar tarafından görülmüş olmalıdır. Şu anda Yargıtayda, Danıştayda -bunu söylemek doğru değil ama- düşünce itibarıyla ülkücüler ile sosyal demokratlar çoğunluktadır. İşte, bu birliği bozmak adına, tamamıyla bu yüksek yargıyı ele geçirmek adına bir kanun hükmünde kararnameyle Yargıtay ve Danıştayın üye sayıları artırılmak istenmektedir.

Değerli arkadaşlarım, İstanbul Milletvekilimiz Kadri Enis Berberoğlu çok büyük haksızlığa uğramıştır. Üç aydır onun dosyasının üzerinde çalışıyorum. Bir milletvekiline bu yapıyorsa 80 milyon insanın yargıda hiçbir güvencesi yoktur, gerçekten buna çok üzülüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu açıdan, yargıçların hukukun üstünlüğü ilkesi ve yargıç güvencesi çerçevesinde gereken teminatının olduğu, yargı yerlerinin birilerinin çıkar kapısı olmaktan çıkarıldığı, güçler ayrılığı ilkesi gereğince yargı bağımsızlığının sağlandığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, lütfen bitirin.

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) – ...yargının yürütme organının cezalandırıcısı değil, milletin adına adil kararların verildiği bir yer olduğu, yargının toplumsal barış ve demokrasi işlerliğinde etken olduğu bir Türkiye özlemiyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aldan.

Dokuzuncu konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Ali Haydar Hakverdi.

Süreniz yedi dakika.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe yapıyoruz. Kimden ne kadar para toplayacağız, kime, nereye ne kadar para aktaracağız, buna dair karar alıyoruz.

Getirdiğiniz bütçeye baktığımızda Hükûmetin kimi sevdiğini, kimi sevmediğini açıkça görüyoruz. Kimin sırtına borç yüklediğini, kimin cebinde gözü olduğunu, kimi zengin edip dokunmadığını bütçede açıkça görüyoruz.

Şöyle ki şimdi, önce parayı nasıl topladığınıza bir bakalım. Toplanan bütçenin yüzde 86'sı vergilerden oluşuyor. Peki, bu vergiler neler? Bu vergilerin yüzde 65'i dolaylı vergiler, yüzde 35'i de doğrudan elde edilen vergiler. Bu büyük kısma önce bir bakalım, bu yüzde 65 ne. Gelir durumuna bakılmaksızın herkesten eşit oranda alınan KDV, ÖTV gibi tüketim vergileri bunlar, vatandaşın ömrünü tüketen vergiler. Neler? Benzinden, doğal gazdan, sudan, ekmekten yani yaşamsal faaliyetlerden alınan vergiler. Peki, neydi bu oran? Yüzde 65. Geri kalan yüzde 35'i de doğrudan vergiler. Bunlar da gelir vergisi, kurumlar vergisi gibi doğrudan kazançlar üzerinden alınan vergiler. Memurdan, işçiden, daha maaşı eline değmeden aldığınız vergiler bunlar; bir de kazancını gerçek olarak gösteren, vergi cennetlerine kaçırmayan iş adamlarından topladığınız vergiler. Şimdi, vatandaş yaşamak için tüketiyor, alırken vergisini peşin peşin ödüyor. İşçi, memur hem tüketirken ödüyor hem de çalışıp maaşını alırken, henüz eline değmeden bu vergiyi ödüyor. Sizin vergiyi, bütçeyi zar zor geçimini sağlamaya çalışan vatandaşın sırtına yüklediğiniz çok açık. Gözünüz maalesef vatandaşın cebinde.

Diğer taraftan, vergi cennetlerinde şirketler açıp Man'a, Malta'ya paraları götürenler vergi bile vermiyorlar, bütçeye katkı bile sunmuyorlar yerli ve milli beyefendiler. Bir de yandaş şirketler var tabii. Milletin anasına küfreden, vergi borçlarını sildiğiniz yandaş şirketler, onlardan da vergi alamıyoruz.

Vergiye vatandaştan topladık. Peki, bu paraları nereye harcıyoruz, bir de ona bakalım. En çok yüksek maliyet borçlanmalarına gidiyor yani tefecilere, hani şu faiz lobisine gidiyor. Bütçede Cumhurbaşkanlığı bütçesine bakıyoruz, yüzde 30 zam yapmışsınız, yüzde 30. Bunda örtülü israf hiç yok, örtülü israf hariç burada. Savunmaya da yüzde 40 zam yapıyorsunuz.

Peki, ya eğitim? Eğitime bir bakalım. Eğitimde yeni yatırımlar için, öğretmen alımı, okul yapımı; eğitim bütçesine, eğitim düzeyini destekleyecek bir para ayırmış mısınız, ona bakalım: Bütçenin sadece binde 24'ü, sadece binde 24'ü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eğitim, sağlık yüzde 45.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Millî Eğitim bütçesi 3'üncü bütçe ama içinde bu yatırıma ayırdığınız, bütçenin binde 24'ü. Sayın Başkan Vekili, bir bakın, binde 24'ü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çorumlu yapmaz bunu!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Geri kalan eğitim bütçesinin tamamı mevcut giderleri ancak karşılıyor. Bu ne demek? “Ataması yapılmayan öğretmenler, okul bekleyen mahalleler, köyler daha çok beklersiniz.” demek. Bu bütçe onu gösteriyor.

Bakınız, bu bütçede eğitime destek yok; işçiye, memura maaş zammı yok; çiftçiye destek yok. Bütçede barış yok, kavga var. Bütçede OHAL var. Halka zam, saraya israf var bu bütçede. Vatandaşa üzerinden dahi geçmediği köprünün vergisi var. Bir de ne var? Maalesef, bol miktarda hapishane var Sayın Adalet Bakanım, hapishane var. Ülkemizde 384 hapishane var, 384. 207 bin kapasiteli bu hapishaneler ancak 230 bin mahkûm var. 23 bin kişi fazla, 23 bin kişi üst üste yatıyor.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Ali Haydar, Çorum'a gel ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – 700'e yakın 6 yaşından küçük çocuk var hapishanelerde. Gazeteciler ve milletvekilleri var.

Buradan Enis Berberoğlu şahsında bütün tutuklu vekillerimize selam göndermek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET DEMİR (Kırıkkale) – HDP'lilere de gönder, HDP'lilere de.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Bütün bunların dışında, cezaevlerinde ölüm var, ölüm. Son iki buçuk yılda 1.558 intihar vakası yaşanmış, 1.558. Bunların yüzde 49'u da ölümle sonuçlanmış maalesef Sayın Bakan.

Bütün bu vahim sonuçlar ortadayken yandaş basın yeni cezaevi açılacağı haberlerini müjde olarak veriyor, müjde. Diyor ki “Müjde! Beş yıl içerisinde 288 yeni cezaevi açılması planlanıyor.” Allah düşürmesin ama kimin yatacağı da belli olmaz.

Ülkenin tamamı OHAL uygulamalarıyla zaten açık cezaevine döndürülmüş durumda. Her gün cezaevlerinden, mahkûmlardan hak ihlalleri ve kötü muamele şikâyetleri almaktayız. Değerli arkadaşlar, cezaevi açmak, daha daha yenilerini açmak, tıka basa buraları doldurmak ülkemize hayır getirmez.

Cezaevi sorunları nasıl çözülür? Önce dindar ve kindar nesil yetiştirmekten vazgeçeceksiniz. Ülkede barışı ve huzuru hâkim kılacaksınız. Vatandaşın cebinden elinizi çekeceksiniz, vergi yükünü hafifleteceksiniz ve vatandaş rahatlatacaksınız. Vergiyi Malta'ya, Man Adası'na paraları

götürenlerden, gemicik alanlardan daha çok alacaksınız. Çağdaş, bilimsel ve laik bir eğitim sistemini destekleyeceksiniz. Böylece, suç oranı düşecek, işte o zaman cezaevlerine ihtiyaç kalmayacak Sayın Bakan.

Barışın ve huzurun hâkim olduğu, törenlerle hapishanelerinin kapatıldığı bir ülke umuduyla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hakverdi.

Onuncu konuşmacı Çanakkale Milletvekili Sayın Muharrem Erkek.

Süreniz yedi dakika.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Akademisi bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bağımsız ve tarafsız yargı, bir hukuk devleti nasıl tesis edilir? Adalet Akademisi bağımsız ve tarafsız değilse hâkim ve savcılar bağımsız ve tarafsız olması mümkün müdür? Çünkü hâkim ve savcılar adalet merkezinde eğitim görüyor, oranın tedrisatından geçiyor. Adalet Akademisi Başkanını Sayın Bakanın önerdiği 3 kişi arasından Bakanlar Kurulu, Hükûmetiniz belirliyor. Başkan yardımcılarını Adalet Bakanı görevlendiriyor yani Türkiye Adalet Akademisi Hükûmetin, Adalet Bakanlığının bir birimi hâline getirilmiş durumda. Oysa ne için kuruldu Adalet Akademisi? Hani bağımsız olacaktı, hani güçlü olacaktı, hani özerk olacaktı. Ve biz çok iyi biliyoruz ki bugün Adalet Akademisinde eğitim gören hâkim ve savcı adayları aynı zamanda çok ciddi baskılara maruz kalıyorlar. Belli cemaatlerin, belli ideolojilerin temsilcileri Adalet Akademisinde belli organizasyonlarla hâkim, savcı adaylarını tedrisattan geçiriyorlar yani geçmişten maalesef hiç ders alınmadığını görüyoruz.

Anayasa'mızın “Başlangıç” kısmında kutsal din duygularının devlet ve politika işlerine asla karıştırılmayacağı yazılıdır. İşte Sayın Bakan, Adalet Akademisindeki eğitimlerde de, hâkim, savcılar eğitimlerinde de kutsal din duygularını adalet işlerine, devlet işlerine karıştırmayınız, buna müsaade etmeyiniz. Bunun acılarını çok yakın zamanda hep birlikte yaşadık.

Bakın, bütün anayasalarda mahkemelerin bağımsız ve tarafsız olduğu yazılır. Bu, Kore Anayasası'nda da vardır, Suriye Anayasası'nda vardır, bütün anayasalarda yazar çünkü bir devlet, zaten hukuk devleti olmak zorundadır ama işte, bunun başlangıcı Adalet Akademisinden geçiyor. Eğer HSK 16 Nisan 2017 Anayasa değişikliğinden sonra bir kişi tarafından belirleniyorsa ve Adalet Akademisi de maalesef bu hâldeyse, yürütmenin emrine girmişse, bir siyasi partinin arka bahçesi hâline getirilmişse işte o zaman hukuk devletini, bağımsız ve tarafsız yargıyı tesis etmeniz mümkün değildir.

OHAL sürecinde 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle hâkim ve savcı adaylarının yazılı sınavındaki barajı da kaldırdınız. Baraj 70 puandı. En yüksek puan alandan başlayarak başarılı hâkim, savcı adayları mülakata giriyordu. Oysa, şimdi, bir KHK'yla, OHAL KHK'sıyla baraj kaldırıldığı için, yazılı sınavda 100 puan, 90 puan alan bir adayın yerine 55, 60 puan alan bir aday mülakata çağrılabilir. Liyakati, hakkaniyeti, adaleti Adalet Akademisinde yok ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, gerçek vatanseverlik adaleti tesis etmekle mümkündür çünkü devletin temeli adalettir. Adalet çürürse, adalet çökerse, işte devletin bekası o zaman ciddi anlamda tehdit altındadır. Mülakat komisyonunda da Adalet Akademisi Başkanının fiilen ve başka kişilerin de fiilen ciddi etkisi olduğunu

biliyoruz. Mülakat komisyonuna atanan, seçilen hâkim, savcılarının yüzde 90'ının AKP'yle bağlantılı olduğunu da biliyoruz. Bizzat AK PARTİ yöneticileri hâkim, savcı yapıldı. İsimleri bunların tek tek biliniyor, isimleri burada söylemeyeceğim. Bizzat AK PARTİ'nin il yöneticileri, ilçe yöneticileri, meclis üyeleri hâkim ve savcı yapıldı. Avukatlar arasından seçilen hâkim, savcılarının tamamı AK PARTİ yöneticilerinin yakınları. Nasıl hukuk devletini tesis edeceğiz? Nasıl tesis edeceğiz adaleti? Bunu nasıl yapacağız? Ama maalesef böyle bir anlayıştan çok çok uzaklaştık.

Adalet Bakanlığının bir de dergisi var, Adalet Akademisinin. Bu dergide Fransa'daki OHAL deneyimiyle ilgili bir makale yazılmış. Makaleden bir alıntıyı sizlerle paylaşıyorum: "OHAL sürecinde askıya alınan temel hak ve hürriyetler teröristleri yakalamaya ve terör eylemlerini önlemeye mi hizmet etmiştir yoksa kutuplaşmaya, lekelemeye, ayrımcılığa, yabancılaştırmaya ve güvensizlik ortamına sebep olarak yeni radikalleşme kanallarının açılmasına mı?" diye bir soru var, doğru bir tespit.

İşte, Türkiye'de de OHAL süreci temel hak ve özgürlükleri askıya aldığı için, hukuku askıya aldığı için, maalesef artık terörle mücadeleyi aştı, bütün muhalefeti, politik muhalefeti yok etmeye yöneldi. Ve Türkiye OHAL sürecinde hızla kan kaybetmeye devam ediyor.

OHAL Komisyonu Ocak 2017'de yürürlüğe girdi, Mayıs 2017'de çalışmalarına başladı ve ancak temmuzda başvuruları kabul etmeye başladı. 102 bin başvuru karar bekliyor. Sayın Başbakan, kasımda ilk kararın çıkacağını söyledi, ilk kararın çıkacağını söyledi kasımda.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Hangi kısım?

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Bakın, bugün günlerden ne? 102 bin başvuru; aileleriyle ve dolaylı mağduriyetlerle birlikte çok ciddi bir mağduriyet.

Yüz binlerce insanı FETÖ'yle iltisaklı hâle getirdiniz. Bu arada, Sayın Grup Başkan Vekili Elitaş'ın 17-25 Aralıktan bir ay sonra sosyal medyaya yansıdı açıklamaları. Elitaş diyor ki: "Fetullah Gülen örgütünün içine sızan –Fetullah Gülen'e, Fetullah Gülen yapılanmasına toz kondurmuyor- o yapının içine sızan unsurlar nedeniyle bu operasyonlar yapıldı. Biz cemaati, bu yapıyı destekledik, teşvik ettik, içinde bulunduk." Bu ne demektir? Hukukçular var, herkes bunu çok iyi biliyor; terör örgütünün hiyerarşik yapısı içerisinde olmamakla birlikte yardım ve yataklık suçudur. Bugün siz binlerce insanı, on binlerce insanı FETÖ'yle bu şekilde iltisaklılaştırarak yargılıyorsunuz. Cumhuriyet savcıları acaba Elitaş hakkında fezleke düzenleyecek mi?

Fetullah Gülen'e övgüler düzen İçişleri Bakanı Mehmet Soylu; konuşmalarını dinlediğim zaman hayretler içinde kalıyorum.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Mehmet Soylu kim ya?

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Süleyman Soylu.

Süleyman Soylu'nun konuşmalarını dinlediğimiz zaman görüyoruz ki Fetullah Gülen'e âşık olmuş, âşık olmuş Fetullah Gülen'e. Böyle bir İçişleri Bakanıyla FETÖ'yle mücadele edebilir misiniz? (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Sizin FETÖ'yle mücadeleniz kesinlikle samimi değil.

Tamamlayabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, işte bağımsız ve tarafsız yargı, hukuk devleti Adalet Akademisinden başlıyor ama bunu başaramadığımız için biz bu memlekette rüşvet

alanları yargılayamıyoruz, kara para aklayanları yargılayamıyoruz, adaleti tesis edemiyoruz. Güçlünün haklı çıktığı yerde adalet beklenmez. İşte memleketi getirdiğiniz nokta bu.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Adalet Akademisini iktidarın arka bahçesi olmaktan çıkarın. Bütçe demek vergi demektir, toplanan vergilerle bütçe yapabilirsiniz ama siz ne yapıyorsunuz? Bu memlekette kendi ülkesinde vergi ödememek için vergi cennetlerinde şirket kuranların hazırladığı bütçe halkın bütçesi asla olamaz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erkek.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konuşmacı, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Elitaş'ın adını da vererek bir konuşmasından bahsetti. O konuşmayı ben de izledim. Sayın Elitaş 17 Aralıktan önceki süreçte tüm cemaatlerin, devletin makul oranda desteğiyle, teşvikiyle okul açmak, yurt açmak, yurt dışında Türkçe öğretmek vesair gibi birtakım gerekçelerle iyi işler yaptığını ancak 17 Aralıktan sonra büyük yanlışlar yaptığını, bir terör örgütü hâline geldiğini ifade ediyor. Dolayısıyla, o süreci bağlarından koparmadan değerlendirmek lazım, ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Turan.

Sayın milletvekilleri, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına 11'inci ve son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın İlhan Cihaner. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Cihaner, süreniz yedi dakika.

Buyurunuz.

CHP GRUBU ADINA İLHAN CİHANER (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Yargıda Birlik Derneği ve Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Şimdi, bu Yargıda Birlik Derneği nereden çıktı diyecektir belki bazı arkadaşlarımız. Bu kinayeyi konuşmanın başına şu gerekçeyle ekledim: Sayın Parsak, Yargıda Birlik Derneğinin ruhunun hâlâ yargıda geçerli olduğunu ve ona olumluluk atfederek bir şeyler söyledi. Kuşkusuz, ben, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üzerine söz almış bulunuyorum.

Bir kere, her şeyden önce tüm yargı emekçilerini saygıyla selamlıyorum. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun, iktidar için, ülke için ne kadar önemli olduğunu sanırım herkes teslim ediyordur. 2005 yılından bu yana yaşadıklarımız, özellikle yargının Fetullahçı yapılanma tarafından ele geçirilmesinden ya da onlara teslim edilmesinden sonra yaşadığımız pratik, bunu iyice ortaya koydu. Asıl iktidar kavgası, âdeta Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ya da yeni adıyla Hâkimler ve Savcılar Kurulu etrafında verilir oldu, öyle bir arenaya dönüştürüldü.

Ben, cumhuriyet savcısı olarak görev yaptığım dönemlerde bu gücün çok böyle esprili bir anlatımı vardı; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bir kadını erkek, erkeği kadın yapma dışında her şeye gücünün yettiği söyleniyordu. Gerçekten de öyle, mesleğe kabulden meslekten ihraç edilmeye kadar, atama, terfi, her türlü yetki Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda. Üstelik, bu yetki son zamanlarda, son yıllarda artırıldı da. Biz, o zamanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ya da yargının sorunları tartışıldığı zaman genellikle şunlardan bahsederdik: İşte, bakan ve müsteşar orada, bu bağımsızlığa

aykırıdır, kendi sekreteryası yok, bütçesi yok, dolayısıyla bunlar hep bağımsızlığı ve tarafsızlığı azaltan unsurlardı. Ama şimdi artık bunların birçoğu aşıldı. Sekreteryası var, Teftiş Kurulu HSK'ya bağlandı, gücü arttı.

Peki, gücü artan ve asıl görevi adalet hizmetinin yargı pratiğinin tarafsız, adil ve etkin bir şekilde yürütülmesi olan HSK sahidten güçlü mü, bu kurul lehine bu sorunlar çözüldüğü hâlde? Tabii, kâğıt üzerinde arttı bunlar, gerçekten de yapılabiliyor. Ama birkaç soru soracağım size. Özellikle birkaç gündür yürüttüğümüz bütçe görüşmelerinin gerekliliğini, anlamını da çok sorgulayan arkadaşlarımız oldu, belki onu da ortaya koyacaktır. Bu, Ece Ayhan'ın muhteşem “Meçhul Öğrenci Anıtı” şiirine nazire olsun. Aslında Meclisin, devletin ve yargının tek ve ortak sorusu şu: Cumhurbaşkanının istemediği bir kişi Hâkimler Savcılar Kurulu üyesi olabilir mi yani bir kişi istemiyorsa seçilebilir mi? Bütçede Cumhurbaşkanının isteğine aykırı bir düzenleme geçebilir mi? HSK üyelerini sahidten Meclis mi seçti?

Şimdi, kâğıt üzerinde HSK üyelerini Meclis seçti, üstelik referandumda en çok propaganda yapılan şeylerden biri buydu. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı eklenerek yargının hem demokratik meşruiyetinin artacağı hem de daha güçlendirileceği söyleniyordu. Ama biz biliyoruz ki bu, Yargıda Birlik Platformu ve Adalet Bakanlığının şimdiki koalisyon ortaklarıyla birlikte -onlara 2 kişilik kontenjan verilerek- dışarıda seçildi. Bunu nereden biliyoruz? Karma komisyonda, biliyorsunuz, her bir seçilecek aday için 3 katı aday belirlenecekti -üye için- tamamı 34 oy aldı. 85 üye içerisinde 3'e inen adayların tamamı 34 oy aldı. Sonra Genel Kurula geldi. Karma komisyonda oy verenler bile karma komisyonda oy verdikleri adamlara oy vermediler, ilk baştan seçileceğinin kim olduğu belli olan kişiler 330 oy ile 340 oy arasında hepsi standart oy aldı. Dolayısıyla biz biliyoruz ki HSK aslında başka bir mercide, başka bir yerde belirlendi ve tamamını tek bir irade belirledi. Bunun önemi şurada: “Miş” gibi yaptığımız yani yargı bağımsızmış gibi, Meclis seçiyormuş gibi yaptığımız zaman bunun yaratacağı semptomların Türkiye'yi nereye götürdüğünü 15 Temmuzda çok net bir şekilde gördük. Onun için “miş” gibi yapmamamız lazım. Olabilir, böyle bir seçim yöntemi de olabilir. Nitekim, RTÜK modeli de tartışılmıştı ama nasıl yapılıyorsa adını öyle koyalım, kim seçiyorsa adını öyle koyalım.

Şimdi, yüz tane yüksek yargıç seçilecek. Burada da çok tehlikeli bir yol açıldı, özellikle yüksek yargının seyreltilmesi yoluyla kadrolaşma yöntemi seçildi. İnanın, iktidar değişikliğinde aynısı olacak. Önce “Bunlar yetersiz.” denilecek, sayıları artırılacak, sonra bir yasa çıkarılıp ayıklanacak. Bu kısır döngü, bu yargı pratiği maalesef devam edecek ve belki de şu andaki hâkim, savcılarının birçoğu şimdi verdikleri kararların hesabını, Fetullahçı yargıçlar, savcılar nasıl veriyorsa onlar da verecek, yeni bir hesaplaşma dönemine geçilecek.

2016 dönemi bütçesiyle ilgili HSYK üzerinde konuştuğum zaman hâkim, savcılara bir çağrıda bulunmuştum. Yargı, toplumu bir arada tutan değerleri, referansları üretir; o değerleri ve referansları eğer üretmekten vazgeçer, tam tersi tahrip ederse Türkiye artık kendisini bir arada tutacak değerlerden uzaklaşmış olur ve çözülür.

Tam burada birkaç örnek vermek istiyorum sizlere çünkü yargı dediğimiz husus, tarafsız olmazsa olmaz. Örneğin, bir milletvekilimize vatandaşın birisi “zibidi” demiş arkadaşlar. Cumhuriyet savcısı buna takipsizlik vermiş. Lütfen düşünün, bir AKP'li milletvekiline bir vatandaşın “zibidi” dediğini ve “Bu, düşünce özgürlüğüdür.” diye takipsizlik verildiğini düşünün.

Gene bir milletvekilimize “Kahpesiniz. Ermeni’nin, Bizans’ın uşaklığını hâlen yapıyorsunuz.” demiş, kadın milletvekilimize. Buna da takipsizlik vermişler, “Ceza verilmesine yer yoktur.” demişler, üstelik hukuksuz gerekçelerle. Ama bir bakıyorsunuz, bizim parti Meclisinin yaptığı siyasi eleştiri niteliğindeki bir açıklamaya hemen fezleke düzenleniyor. Bunların hepsinin hesabı sorulacak, inanın bana sorulacak. (CHP sıralarından alkışlar) Ama burada önemli olan, toplumu bir arada tutacak tarafsız ve bağımsız yargıyı bir kere inşa edip yargının ele geçirilebilir bir şey olmadığını ifşa etmek. Burada da en büyük görev aslında HSK’ya düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cihaner, lütfen toparlayın, bitirin.

İLHAN CİHANER (Devamla) – HSK’nın, öncelikle, üzerindeki siyasi vesayet, Cumhurbaşkanlığı vesayeti ve yargıda birlik vesayetinden kurtulması gerekir. Yargıda birlik vesayeti... Gerçekten şu anda asıl dinamiği yürüten o görünüyor. Üstelik içindeki sosyal demokrat ve milliyetçi unsurları da ayıklamak için yeni bir hamle yaptıkları anlaşılıyor bu sabit genel kurul uygulamalarıyla birlikte. Bundan kurtulmadıktan sonra sürekli birbirinden hesap soran yargı pratikleri gelecektir. Artık bu Fetullahçı yapılanma tehdidinin de önemli ölçüde ortadan kalktığını kabul edip belki de başlangıçta uygun olan bu sistemden vazgeçmek gerekir.

Bir örnek daha vereceğim, eğer bunu da içinize sindiriyorsanız... Arkadaşımın onayını almadım ama HDP Grup Başkan Vekili Ahmet Yıldırım “padişah bozuntusu” dediği için... Bakın, bizlere yapılan hakaretleri düşünün, ağır küfürleri düşünün, hepsine takipsizlik veriliyor, “düşünce hürriyeti” deniliyor ama “padişah bozuntusu” dediği için ertelemesiz, tedbire çevirmesiz bir yılın üzerinde ceza aldığı için belki de önümüzdeki günlerde milletvekilliği düşürülecek. Önümüzdeki dönem AKP’li milletvekilleri için böyle bir pratik mi başlasın, böyle bir intikam süreci mi dönsün?

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Cihaner.

Sayın Köprülü, 60’a göre bir söz talebiniz var.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- *Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü’nün, Ege’de anlaşmalarla egemenliği Yunanistan’a bırakılmamış adalar ve kayalıkların durumuyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması*

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; tabii, az önce de konu hakkında konuşuldu ama bu konu çok önemli bir konu ve biz de bu vatan toprağını korumak adına görev yapan milletvekilleri olarak bazı hususlarda sorularımızı da sormak zorundayız.

Şimdi, 25 Mart 2015 tarihinde Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, o tarihte Milliyetçi Hareket Partisiyle aralarında geçen bir tartışma üzerine aynen şu konuşmayı yapıyor, diyor ki: “Anlaşmalarla gerçekleştirilen bu düzenlemeye karşılık EGAYDAAK’ların -yani Ege’de anlaşmalarla egemenliği Yunanistan’a bırakılmamış adalar ve kayalıkların- bir kısmı üzerinde Yunanistan’ın fiilî uygulamaları vardır ancak fiilî devlet uygulamaları onların yasal hukuki statülerini değiştirmez. Bu, uluslararası mahkemelerin de vermiş olduğu karardır. Dolayısıyla bu durumda EGAYDAAK’lar hukuken Türkiye Cumhuriyeti egemenliğindedir.”

Şimdi, sayın grup başkan vekili diyor ki: “Hayır, böyle bir şey yok.” Ama bugün Hükûmetin de bir bakanı olan o tarihteki Millî Savunma Bakanı diyor ki: “Var.”

Şimdi, bu ikisi arasındaki çelişki nedir? Fiilî uygulamalarda hangi adalar tabidir; çıksınlar, açıklasınlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söz veriyor musunuz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Açıklayacaksa verin efendim, açıklamayacaksa niye veriyorsunuz?

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, görüşmeleri yapılan bakanlık bütçeleri dışında başka konuları dile getirmenin iyi niyetli bir yaklaşım olmadığına ve 1996 yılından bugüne kadar hiçbir adanın hukuki veya fiilî durumunda değişiklik olmadığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bütçe görüşmelerini yapıyoruz, her bakanlığın kendisiyle ilgili gündemini burada tartışıyoruz. Bugünkü Bakanlıklarımız Kalkınma, Çevre ve Şehircilik ile Adalet Bakanlığımız. Konunun bunlarla ilgili olması gerekirken, ısrarla başka konuları dile getiriyor olmanın iyi niyetten yoksun bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bu mudur cevap?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söylemiştim, bir daha söylüyorum: CHP'nin Grup Başkan Vekili Sayın Özkoç'la özel görüştük, bilgiyi aktardım kendilerine. Dışişleri Bakanımız komisyonda bununla ilgili çok ayrıntılı bilgi verdi. Bu ayrıntılı bilgileri kamunun önünde konuşmanın doğru olmadığını, bununla ilgili bilgileri verdiğini ifade etmek istiyorum. Tekrar tekrar, bu konudan haberleri yokmuş gibi bunu taşımanın da doğru olmadığını ifade etmek istiyorum.

Ama net olarak şunu söyleyeyim: 1996 yılından bugüne kadar hiçbir adanın hukuki veya fiilî durumunda değişiklik olmamıştır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Turan.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – 1996'dan önce var mı? Var.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

*A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)**1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)**1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)**1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)**1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)**1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, konuşma sırası Halkların Demokratik Partisi Grubunda.

İlk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Erdal Ataş.

Buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Ataş, süreniz on dakika.

HDP GRUBU ADINA ERDAL ATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ilgili gündem üzerinde konuşacağım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, normalde insanın ve canlı-cansız varlıkların tümünün yaşam alanlarıyla ilgilenen Bakanlık. Doğal hâliyle, buraları koruyan, buralardaki kültürel varlıkları, tarihî değerleri, bütün burada insanların yaşam alanlarına yönelik yapılan yapılaşmaların tümünü koruyan, onları bir şekilde, doğanın diğer bileşenlerini de tahrip etmeden, onlara zarar vermeden planlayan bir bakanlık olması gerekiyor.

Dünyada -hemen hemen her alanında- çevre ve şehircilik bakanlıklarının yaptığı hatalar, yanlış projeler falan oluyor. Ama bizim ülkemizde öyle bir Çevre ve Şehircilik Bakanlığı var ki maalesef, bütün tarihî yerlerin tümünü, parkları, meraları, zeytinlikleri, yeşil alanları, bütün koruma alanlarının tümünü sadece ticaret mantığıyla, rant mantığıyla ele alan, şehirlerin tümünü de tarihî dokularıyla birlikte tahrip eden büyük, şekilsiz, zengin binalara açan bir bakanlık rolü oynamaya başladı. Özellikle bu son dönemde, bu birkaç yıllık süreç içerisinde bu tahribat tamamen bir yıkıma dönüşmüş durumda. Zaten ekonominin bir bölümü yani şu an bu millî savunmaya ayrılan 120 milyar için diyorum hani Emniyettir, MGK’dır, MİT’tir, Jandarmadır, savunma sanayisidir, müsteşarlıktır; buraya ayrılan bütün bu bütçenin yanında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıysa nasıl bu ülkenin olanaklarını -tarım alanlarını, tarihî yerlerini, bütün bunların tümünü- ranta çevirerek gelir elde edip, bu alanlara ya da bir şekilde yandaşlara sermaye sunabilirim biçiminde neredeyse bir olay kurumu hâline dönüşmüş durumda. Yani kendisine ayrılan bütçeyle oraları yenileme, çevremizi, doğamızı yenileme, şehirleri bütün o doğal güzellikleriyle birlikte yeniden yapma yerine, maalesef, bunların tümünü tümünden yıkarak ranta çeviren, âdeta izin verme kurulu biçimine dönüşmüş durumda. Her torba yasayla, dikkat edilirse -bu son bir yılı bile incelediğimizde- çevreye yönelik bir tahribat, şehirlere yönelik bir tahribat, kıyılara yönelik bir tahribat gündemimize gelmektedir. Bir tarafta Zonguldak’ı, Trabzon’u, diğerlerini hastaneler üzerine tartıştık, kıyılar üzerine tartıştık; yine aynı şekilde Sur’u, Cizre’yi, diğerlerini, şehrin neredeyse büyük bir bölümünü binlerce yıllık tarihiyle birlikte yok eden, işte o zorla kamulaştırma yasalarıyla tartıştık; meralara, zeytinliklere, diğer bütün alanlara yönelik sanayi ve benzeri küçük bir azınlığın rant alanlarını oluşturma üzerine bütün o torba yasalarda getirilen yasaların tümünü tartıştık maalesef.

Şehir alanlarında bugüne kadar bu iktidar döneminde -bizzat kendi ağızlarından ifade ettikleri gibi- ortaya çıkmış olan yani şehircilikte ortaya çıkmış olan ihanet edilen iller, parsel parsel satılan işte bu şehrin bütün değerleri, cemaatlara ve diğer yerlere sunulan rant alanları, binlerce yıllık tarihleriyle birlikte Sur ve benzeri yerleri zorla tahrip edilen, yok edilen ve yeni biçimde yapılacak şekilde aslında dalga geçilerek bütün o tarihleri yok eden, ranta açan; yol, köprü, havalimanı projeleriyle İstanbul gibi şehirler başta olmak üzere bütün şehirleri yok eden, bir daha geriye dönüşümü olmayan, sadece para üzerine bir siyasetle ele alan; yine “kentsel dönüşüm” adı altında insanların yaşam alanlarını daha yaşanılır hâle çevirmek yerine, bunları tamamen büyük binalara peşkeş çeken, onların rantını açan bir anlayışla karşı karşıyayız.

Daha bugün Esenyurt Belediyesi yani çok tartışılan Esenyurt Belediyesinin Başkanı Necmi Kadioğlu, bütün o yıkımlarıyla birlikte tartışıldıktan sonra, geride büyük tahribatlar bırakarak, yine görevini devrederek ayrılmış oldu.

Cizre ve Sur'a yönelik uygulanan politikalara o kadar karşı çıkmamıza rağmen, güvenlik ve benzeri gerekçeler ileri sürülerek İdil, Silopi, Nusaybin, Şırnak, Yüksekova, hiç o hendek meseleleri olmayan alanlar da dâhil olmak üzere bunların tümü yıkım alanlarına çevrilerek oradaki halklar mağdur edildiler, kendi ekonomik ve kültürel alanlarından koparıldılar, şehirlere gönderilerek işsizler ordusuna katıldılar.

Avcılık ve diğer meselede de hayvanlara, sokak hayvanlarına ve diğerlerine yönelik büyük bir katliam hâlâ devam ediyor. Bu noktada da maalesef, bunlar, bir şekilde, bu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ona bağlı olarak diğer bakanlıklar tarafından engellenmek yerine daha çok özendirilmekte ve bütün o sokak hayvanları dâhil, bunların tümü de yaşamları boyunca şehirlerdeki otomobil ve benzeri kazalara terk edilmektedir.

Şimdi tam teşekküllü bir yasa daha gündeme getirdiler yani bütün bu tahribatların tümüne karşı sürdürülen mücadelelerle kazanılan tüm haklar -mahkemelerin tümü- yeni bir yasa tasarısıyla tekrar gündeme getirilerek kazanımların tümü ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. Yeni yasada ne var? Üstün ulusal çıkarlar, kamu yararı, strateji, güvenlik, ülkenin merkezi planları adı altında bütün koruma alanları yani tabiat alanları, yaban hayatı koruma alanları -"mutlak koruma alanı" olarak geçiyor bunlar- millî parklar, tabiat parkı, tabiat alanı, tür ve habitatı koruma alanlarının tümü yani altı tane statü biçiminde var olan, çevreyle ilgili olan bütün bu koruma alanlarının tümü yeni yasayla birlikte tamamen ranta açılmış olacak. Dört tane temel maddeyle bu meseledeki bütün o koruma zırlarının tümü kaldırılmak istenmektedir. Nedir bunlar? Birincisi: Bütün o koruma alanlarının yanında, Orman ve Su İşleri Bakanlığı bütün diğer bakanlıkları da bir tarafa bırakarak -yani Tarımdır, işte Çevre ve Şehirciliktir, Turizmdir -diğerleri de dâhil- bütün bu statülerin tümünü tek statüde toplayabilecek yani turizm alanında tarihî bir kenti ya da herhangi bir merayı, diğerlerini, bir parkı tek bir statüde toplayabilecek; bütün statülerin tümünü iptal etme hakkına sahip olmuş olacak. Yine, bu statülerin hepsine yönelik bunları daraltma, istediğini istediği biçimde bu koruma-kullanma biçimindeki dört statüye indirerek, onları her şekilde rant alanlarına açarak kullanılmasını sağlayacak. Yani bir şekilde ÇED'lerle ya da mahkemelerle, diğer mücadelelerle birlikte elde edilen bütün bu hakların tümü Bakanlığın bir kararıyla birlikte ortadan kaldırılmış olacak ve bu sürekli hâle getirilecek. Diyelim, bugün mutlak koruma alanı olan bir yer, yarın bir şirket başvurduğunda, istenildiği anda koruma alanı olmaktan çıkarılarak aynı anda tahribata açılmış olacak. Bunların yapmış olduğu tahribatların tümü hiçbir şekilde cezaya tabi tutulmayarak "Ya eski hâline getireceksin, getiremezsen de küçük cezalar ödeyerek bu meseleyi kapatacağsın." biçiminde bir hakla da bir şekilde taahhüt altına alınmış oluyor.

Doğaya yönelik yapılan bütün mücadelelerin -Ceratpe'ye, Gezi'ye ve diğerlerine yönelik- bir tanesini kışkırtma olarak ele alıyor, diğerini dış güçlerin oyunu; Yeşil Yol'a yönelik mücadelede "Havva ananın kaçak binası vardı. İşte, onu orada ranta çevirmek için yapıyor." diyor; diğer tarafta, "Bunlar bir avuç köylü." diyor Bergama'dakine, Munzur'dakine "Bunlar ideolojik örgütlerin oyunu." diyor; Hasankeyf'e "Siyaset rantı yapmak istiyorlar." diyor, Kaz Dağlarına "İşi olmayanlar ya da bundan kendilerine sonuç çıkarmak isteyenler..." biçiminde suçlamalarla bu mücadeleleri de ortadan kaldırmaya çalışıyorlar.

Yenilenebilir enerji noktasında, Bakanın dün ifade ettiği biçimde, 1.500 tane HES ve diğer barajlar yapılacak; yine, aynı şekilde nükleer santral yapılıyor. Dünyanın neresinde bu kadar baraj ve nükleer santral yenilenebilir oluyor? Yani eskiden, Çernobil kazası sonrasında bize “Karadeniz’de bir şey olmaz.” diyerek çay içen bakanın yerine, şimdi de maalesef, Çernobil’i bizim ülkemize getiren, Sinop’a getiren, Akkuyu’ya getiren bir bakanla karşı karşıyayız ve bunu da halka “Biz yenilenebilir enerjide 1’inci sıraya geleceğiz.” diyerek -nükleer enerjinin neresini yenileyebiliyorsa- bu meselede de halkı kandırarak bu rant alanıyla bu meseleyi maalesef insanların zararına, halklarımızın zararına, ülkemizin zararına işlemeye çalışıyor.

Her şey para değil. Yani elbette bu ülkenin ekonomisine yönelik çalışmalar yapılabilir ama öyle bir an gelir ki paradan vazgeçerek bu ülkenin zenginliklere sahip çıkmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERDAL ATAŞ (Devamla) – Bir dakika süre verir misiniz.

BAŞKAN – Peki, buyurun, tamamlayın lütfen.

ERDAL ATAŞ (Devamla) – Yani bütün bunların içerisinde bizim yapmamız gereken; birincisi, bu ülkedeki bütün bu meslek örgütlerinin, yöredeki halkların, onların kurumlarının, uzmanların ve yereldeki o bütün kamu kuruluşlarının tümünün dâhil olduğu konseptlerle projeler işletilerek, yarıştırlarak en azından bu ülkede var olanı koruma, onlara yenilerini ekleme siyasetiyle bu meseleyi sürdürmemiz lazım.

Tüm bunların yanında, biz HDP olarak halklarla, ekoloji kurumlarıyla, canlı, cansız varlıkların tümüne yönelik yapılan bu tahribat projelerinin tümüne karşı çıkmaya, rantı yönelik yapılan bütün bu politikaları da boşa çıkarmak için mücadele etmeye devam edeceğiz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ataş.

İkinci konuşmacı, İzmir Milletvekili Sayın Müslüm Doğan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HDP GRUBU ADINA MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kalkınma Bakanlığının 2018 yılı merkezî bütçesi için partim Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kalkınma, ekonomik açıdan büyümenin yanı sıra, aynı zamanda refah seviyesiyle ve yaşam kalitesiyle doğrudan ilişkilidir. Eğitim kalitesi, sağlık hizmetlerine ulaşım, iş imkânları, gelir seviyesi, donatı alanları yani çevresel etmenler doğrudan kalkınmayla ilgilidir. Bu yüzden, bir ülkenin gelişmişlik göstergesini yalnızca ekonomik büyümeyle ve verilerle açıklamak yeterli değildir. Birleşmiş Milletler, bu anlamda, ülkelerin gelişmişlik düzeyini ölçmek üzere bir araç geliştirmiştir. Nedir bu araç değerli milletvekilleri? İnsani Gelişme Endeksi. İnsani Gelişme Endeksi her biri alt endeksi olmak üzere 3 bileşenden oluşmaktadır; sağlık, eğitim ve gelir.

Birleşmiş Milletler, ülkelerin gelişmişlik düzeyini ölçmek için 1990 yılından bu yana insani gelişme raporu yayımlamaktadır. Son yayımlanan raporda 188 ülke yer almıştır bu listede. Türkiye yıllar içinde eğitim, sağlık ve gelir düzeyinde bir iyileşme göstermiştir ancak dünya sıralamasına baktığımızda yeri 1995 yılından farklı değildir, 188 ülke arasında 71’inci sıradayız. Ne yazık ki yirmi

yılda ancak yerimizi koruyabilmişiz ve ancak bunu başarabilmişiz. Diğer alanlarda da durum iç açıktır değil. Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 113 ülke içerisinde 100'üncü sıradayız. Basın özgürlüğünde 180 ülke içerisinde 155'inci sırasındayız. Dünya Barış Endeksi'nde 163 ülke içerisinde 146'ncı sıradayız. Hukukun üstünlüğü olmadan, basın özgürlüğü olmadan, barış olmadan kalkınma olur mu değerli milletvekilleri? Kalkınma Bakanlığının temel görevi, ülkemizin doğal ve beşerî, iktisadi her türlü kaynak ve imkânlarını tespit ederek takip edilecek iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesidir. Peki, Kalkınma Bakanlığı bu hedeflerin neresindedir? Ülkenin en büyük gelir kalemini vergiler oluşturmaktadır. Orta ve uzun vadeli programların hiçbirisini maalesef tutturamıyoruz. Bu plansızlık dönüp dolaşıp halka ödettilmektedir. Etkin işleyen bir iş gücü piyasası yıllardır oluşturulamamaktadır. Yüksek katma değerli ürün üretemez durumdayız. Yüksek teknolojlili ürün ihracatımız son on beş yılda yüzde 6 seviyelerinden yüzde 3 seviyelerine gerilemiş, katma değeri yüksek ürün üretemez duruma gelmişiz. Yani on beş yıldır iktidarda olan bir AK PARTİ olarak kendi hedeflediğiniz programları bile tutturamadığınızın bilincinde misiniz veya bu bilgiler size ulaşıyor mu?

Değerli milletvekilleri, beşerî sermaye ülkemizden kaçıyor. Bu ülkenin gençleri, hayalleri olan insanları, fikri olan insanları birer birer ülkeyi terk etmektedir. Üniversitelerin içi boşaltılıyor, bilim üretemez hâle getiriliyor. Bu şekilde kalkınma olur mu? Beşerî sermaye olmadan, fikir olmadan, hayal kurmadan beşerî sermaye gelişir mi? Kalkınma olur mu? Kalkınma neyle oluyor? Elbette ki üretimle oluyor. Üretimi kim yapar? İşçiler, emekçiler yapıyor. İşçilerimizin durumu işler acısı. Güvencesiz çalışma koşullarında, sömürü düzeni içerisinde her gün onlarca işçi maalesef yaşamını kaybetmektedir. Geçtiğimiz kasım ayında en az 170, yılın ilk on bir ayında ise en az 1.851 işçi yaşamını maalesef kaybetmiştir. Bu şekilde kalkınma olmaz. İşçisinin güvenliğini sağlayamayan, açlık sınırlarında ücret veren bir ülke maalesef kalkınmaz.

AK PARTİ iktidara geldiğinde nüfusun yüzde 1'i servetin yüzde 38'ine sahipken şu anda yüzde 60'ına sahip arkadaşlar. Sermaye sahipleri, müteahhitler, patronlar kalkınmış olabilir ama işçi, memur, öğretmen, öğrenci, ev kadını, esnaf ne yazık ki kalkınamıyor.

Kalkınmadan bahsederken bölgesel eşitsizlikler hakkında da birkaç şey söylemek istiyorum değerli milletvekilleri.

AK PARTİ iktidara geldiğinde Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz ne durumdaysa şimdi de aynı durumda, hatta bazı bölgelerimiz daha da kötüleşmiş durumdadır. Kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak, yerel potansiyeli harekete geçirmek, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajansları kuruldu. Bunlara ciddi de kaynaklar ayrılmaktadır ama ajansların bir stratejik planı yok. Bakın, bunu ben demiyorum, Sayıştay denetim raporunda söyleniyor bu hususlar: 26 adet kalkınma ajansının 13'ünün stratejik planı yok. Planlama yapmadan, strateji oluşturmada nasıl kalkınma olacak? Bu ajanslarda çalışan insanlar yeteneksizler mi? Neden strateji planları oluşturulmuyor? Bakanlık olarak bu ajanslar ne sıklıkla denetleniyor? Kalkınma ajanslarının görevini yapması gerekmiyor mu değerli milletvekilleri?

TÜİK 2004-2014 yılları arasında dair bölgesel millî gelir vergisi istatistiklerini açıkladı biliyorsunuz. İstanbul ve Marmara Bölgesi'nin millî gelirdeki payı yükselmeye devam ediyor. Buna karşın, İzmir başta olmak üzere Ege Bölgesi'nin millî gelire katkısı düşmektedir. Yine, Ankara'nın millî gelire katkısı düşmektedir. Yine, tarım ve turizm bölgesi olan Antalya ve çevresinin millî gelire katkısı azalmaktadır.

Karadeniz şeridini oluşturan 18 ilin millî gelire katkısı yine gerilemiştir. Doğu ve güneydoğudaki 21 ilin millî gelire katkısı 2004'te yüzde 6,9 iken 2014'te ancak yüzde 7,1'e yükselmiştir. Şimdi, bu veriler ışığında kalkınmanın yeterli seviyede olduğunu söyleyebilir miyiz? İstanbul ve Marmara Bölgesi dışında kalkınmadan bahsedebilir miyiz?

Değerli milletvekilleri, eğitim, sağlık, gelir seviyesi, hukukun üstünlüğü, basın özgürlüğü, kalkınmayla aslında doğrudan ilişkilidir. Kalkınmayla ilişkili bir diğer şey de kültürel ve doğal zenginliklerdir. On beş yıllık AK PARTİ iktidarı “kalkınma” adı altında bu ülkenin doğal kaynaklarını ve kültür zenginliklerini yok etmektedir. Hasankeyf bunun en önemli örneklerinden birisidir. Bildiğiniz gibi Almanya, Avusturya ve İsviçre sosyal, kültürel ve çevresel etkileri nedeniyle projeye desteklerini geri çektiler. Bizler ise ömrü yüz yıl bile olmayan bir baraj için maalesef on iki bin yıllık bir kültürel mirası yok etme kararı aldık. Kültür olmadan, tarih olmadan kalkınma olamaz değerli milletvekilleri.

Yeşil Yol Projesi de aynı. Turizm ve kalkınma için doğayı tahrip etmeyen, ekolojik sisteme zarar vermeyen projeler üretmek zorundayız. Bakın, Karadeniz Sahil Yolu Projesi'nin olumsuz etkilerini kısa zamanda yaşadık, yaşamaya da devam ediyoruz. Set görevi gören yol nedeniyle dereler, çaylar, nehirler maalesef denizlerle buluşmıyor. Yaşanan her sel felaketi can alıyor, ekosistem zarar görüyor, binlerce canlı hayatını kaybediyor. Siz su ayırma ve su birleştirme çizgilerini doğada yok ederseniz bu tür felaketlerle karşı karşıya olunacağını bilmek zorundasınız. Doğa ve ekolojik duyarlılık olmadan kalkınma olur mu? Elbette ki olmaz.

Son olarak, Türkiye İstatistik Kurumuna yönelik birkaç şeyi de söylemek istiyorum değerli milletvekilleri. Sizlerin de bildiği gibi, istatistiki veriler geçmişi anlamanın, bugünü yönetmenin ve geleceği planlamanın en önemli sayısal anahtarlarıdır. Geleceğin sağlıklı bir biçimde planlanabilmesi, etkin politikaların oluşturulabilmesi için Türkiye İstatistik Kurumu çok önemli bir yerde durmaktadır. Ancak, ne yazık ki diğer alanlarda olduğu gibi bu güzide kurumumuz da siyasal iktidarın baskısından dolayı doğru çalıştırılmamaktadır. Âdeta Hükûmete yönelik eleştirilerde bir tampon vazifesi görmektedir bu kurum.

Bakın, iktisat uzmanı Korkut Boratav Hoca aynen şunları söylüyor, size aktarayım: “TÜİK'in yeni millî gelir hesapları arızalıdır, güvenilirmez öğeler içermektedir, olduğu gibi kullanılması sakıncalıdır. Daha sonra, iktisatçıların yapabileceği revizyon ve düzeltmeler de herkesin kullanabileceği ortak bir veri tabanı oluşturamaz. TÜİK ısrar ettikçe Türkiye ekonomisi üzerinde sağlıklı, güvenilir çalışmaları kösteklemiş olacaktır.” diyor Hocam. Türkiye'nin yetiştirmiş olduğu en önemli iktisatçılardan biri maalesef bunları söylüyor. Sırf Hükûmet biraz daha rahat hareket etsin diye rakamlarla oynamak bu ülkeye yapılacak en büyük kötülüklerden birisidir.

Türkiye'nin neye ihtiyacı var değerli milletvekilleri? Hangi alanlarda eksikiz? Neyi doğru, neyi yanlış yapıyoruz? Hangi alanlara yatırım yapılmalı? Hangi yatırımlar daha öncelikli? Sorun alanları neresidir? Bunları teker teker aslında incelememiz gerekiyor. Bunlara dair güvenilir veriler olmadı mı kalkınma da olmaz, ekonomik büyüme de olmaz, yatırım da olmaz.

Bu anlamda TÜİK'in çalışmalarını bilimsel veriler ışığında yapmasının önemini hatırlatarak sözlerimi tamamlıyor ve hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Doğan.

Üçüncü konuşmacı, Diyarbakır Milletvekili Sayın Altan Tan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HDP GRUBU ADINA ALTAN TAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; inanın benim bu GAP’la ilgili konuşmalarım neredeyse böyle mutad hâle geldi, altıncı, yedinci senedir devamlı konuşuyorum.

Ben bundan evvel neler konuştum diye geçmiş bütçe konuşmalarımı aldım okudum, baktım ki bugün yine aynı şeyleri söylemek zorundayım. Ve biraz da üzüldüm. Yani keşke farklı durumlar olsaydı, gelişmeler, ilerlemeler, çözülen problemler olsaydı da ben böyle 23 Nisanda aynı şiiri her sene okuyan çocuklar durumuna düşmeseydim ama maalesef, dert aynı olunca söylenecekler de tekrar tekrar aynı şeyler oluyor.

Şimdi, “Nedir bu GAP?” denildiği vakit: GAP, tabii, Türkiye’nin aşağı yukarı altmış yetmiş yıllık bir hikâyesidir; ta, Menderes iktidarı döneminden başlayan, Süleyman Demirel iktidarları döneminde devam eden ve bütün dünyaya o tarihler itibarıyla -hatta bugün de belki yine öyle- Türkiye’nin en büyük projesi olarak takdim edilen bir projesi.

Ve yine devletin bütün raporlarında mutad bir ifade var yani her yerde geçen bir ibare var, deniliyor ki: “GAP, Gaziantep, Adıyaman, Urfa, Mardin, Diyarbakır, Şırnak, Siirt ve Batman illerini içine alan mınıtkada bittiği vakit bütün -eski tabirle taallukatlarıyla yani bağlantılarıyla birlikte- sanayisi, turizmi, sağlığı, kültürü, eğitimiyle birlikte 3 milyon 800 bin kişiye iş imkânı olacak.”

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Bunun yüzde 72’si de Antep’te.

ALTAN TAN (Devamlı) – Bunun nüfusa tekabül eden kısmı yaklaşık 20 milyon yani 1 haneyi bölgede ortalama 5 kişiden hesaplırsak 20 milyon bir nüfus olacak.

Peki, bugün ne kadar nüfus var? Yine 31/12/2016 tarihli nüfus kayıtlarına göre bu saydığım illerde 8,5 milyon nüfus var yani dışarıdan bugün itibarıyla bu proje tamamlandığı vakit 11,5 milyon insan daha gelecek. E, bundan daha güzel bir şey var mı, hadi olsun ama ne yazık ki değerli arkadaşlar, yıllardır aynı şeyleri söylüyoruz... GAP’taki barajların yüzde 90’i bitirildi şu an; mesela bir Urfa Atatürk Barajı, Keban Barajı, Karakaya Barajı, Silvan Barajı yani onlarca baraj ve gölet. Bunların bazıları yirmi yıl evvel, yirmi beş yıl evvel bitirildi ama sulama kanallarının bugün itibarıyla yine yüzde 60’ı henüz bitmiş değil. Atatürk Barajı yirmi küsur sene evvel su tuttu ama henüz o barajın suları Derik’i geçmiş değil yani Viranşehir hududunu geçmiş değil.

Şimdi, tabii, her sene soruyoruz: “Niye? Niye?” Ve benzer cevaplar alıyoruz. İşte, efendim, bazı seneler “Ödenek yok.” deniliyor, bazı seneler “Ya, bu sizin bildiğiniz gibi değil, bunlar öyle bir senede, iki senede bitecek projeler değil, bunların zamanı var, müddeti var, termini var.” vesaire vesaire, bazı seneler de “Efendim, bölgede terör var, iş makineleri yakılıyor, müteahhitler engelleniyor, dolayısıyla da bu barajların esas yapılamamasının sebebi bu.” Değerli arkadaşlar, bunların hiçbirisi değil, maalesef değil, maalesef.

Şimdi, zamana ve paraya gelince yani bir ve ikinci maddelere gelelim. Bu bir ve ikinci maddelere baktığımız vakit Türkiye öyle işleri o kadar kısa zamanda bitirmiş ki bir örnek vereyim size. Üçüncü boğaz köprüsü, İzmit-Bursa yolu -işte meşhur Körfez geçişi- Avrasya Tüneli, yine aynı şekilde şu an bütün hızıyla günde 1.800 kamyon ve 200 iş makinesinin çalıştığı büyük havaalanımız yani üçüncü havaalanı, bunların ortalama bitirilme süreleri üçer yıl ve bunların her birisi dev projeler yani 3 milyar dolarlık, 5 milyar dolarlık, 10 milyar dolarlık projeler. Demek ki Türkiye’nin parası da var, zaman da buna gerekçe değil.

Peki, ne olabilir? İşte, üçüncü bir iddia: Efendim, terör olaylarından dolayı bunlar bitmedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunları devlet yapmadı Sayın Başkan.

ALTAN TAN (Devamla) – Devlet izin vermese, projesini vermese, ihalesini vermese... Kredileri bütün içerdeki Halk Bankasından, Vakıflar Bankasından, Ziraat Bankasından kaynaklandı. Sayın Tanal, ben şimdi tekrar ben bunları bir iş adamı olarak da anlatmayayım, nasıl olduğunu hepimiz biliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayır, devlet ödemedi parasını, onu söylüyorum.

ALTAN TAN (Devamla) – Devlet kefil oldu bunların hepsine; iç kredilerine de, dış kredilerine de, yani bu teferruatlara girmiyorum.

On dakikamın bir buçuk dakikasını çaldınız Sayın Tanal, sizden alacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim.

ALTAN TAN (Devamla) – Estağfurullah.

Yani dolayısıyla devletin parası da var, gücü de var, zamanı da var.

Tekrar gelelim bu olaylar meselesine: Ya, siz Kulp'un dağlarında HES'leri bitirdiniz, Kerboran'da, Tur Abdin ile Botan arasında Ilısu Barajı'nı bitirdiniz. Atatürk Barajı bitti, Karakaya bitti, Kralkızı bitti, Dicle Barajı bitti. Ee, peki, dağda bu olaylar olmadı veya oldu da buna rağmen bu barajlar bitti de Urfa Ovası'nda, Kızıltepe Ovası'nda, Diyarbakır Ovası'nda niye bitmedi bu kanallar?

Değerli arkadaşlar, bir derin devlet aklı olduğu kanaatindeyiz. Bölgede bu 20 milyon nüfusun gelmemesi, toplanmaması, sosyoekonomik durumunun, etnik yapısının, sosyal dengelerin halkın lehine değişmemesi için, göçün batıya devam etmesi için maalesef bu kanallar geciktiriliyor. Başka bir izahı yok. Yani bu konuyla ilgili herhangi bir bakan veya Devlet Su İşleri Genel Müdürü, o işe bakan Sayın Bakan Veysel Eroğlu çıksın desin ki: "Kardeşim, bundan dolayı bitmedi." AK PARTİ iktidara geldiği vakit 2012 yılında bunlar bitecekti, sonra 2014'e revize edildi, 2015'e, 2016'ya, 2017'ye; 2018'e geldik ne zaman bitecek belli değil.

Sadece Diyarbakır'da 500 bin kişiye yeni iş alanı açılacak Silvan Barajı Projesi bittikten sonra. Bütün sosyal yapı değişecek; kültür, ekonomi, ilişkiler, eğitim. Onun için değerli arkadaşlar, bu konuda her yıl aynı şeyleri söylüyorum, benzer şeyleri söylüyorum. Lütfen bir bakan veya Başbakan çıksın bunlar niye bugüne kadar bitirilemedi anlatsın ama makul bir şeyler söylesin; tabii, makul bir şey varsa. Bence yok, maalesef yok.

Bir de, bu "GAP" dediğimiz iş, işte adı üzerinde, sadece sulama kanalı ve baraj işi değil; havaalanları var, otoyollar var, üniversiteler var, demiryolları var. Birbiriyle bağlantılı büyük bir proje. Bunun bir master planı var; elli senedir, altmış senedir bir master planı var. Bunun ne kadar revize edildiğini de bilmiyoruz. Yani, ben buraya gelmeden de bütün kaynaklara baktım, bu revizeler yapıldı mı, yapılmadı mı; ciddi bir revize yok. Mesela en önemli ayaklarından birisi eğitimidir. Bugün Eskişehir, Konya ve Erzurum'daki -tekrar söylüyorum- Eskişehir, Konya ve Erzurum'daki üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı 100 binin üzerindedir. Erzurum'un nüfusu -merkez nüfusunu diyorum- 400 bindir; 100 binin üzerinde, 102 bin öğrenci var. Diyarbakır, şehir merkezi 1 milyon küsur, vilayet nüfusu 1 milyon 674 bin; en eski üniversitelerden birisi, 1970'lerde kurulmuş, öğrenci sayısı 32 bin. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinden daha az.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Niye?

ALTAN TAN (Devamla) – Niye? Bir derin akıl orada 100 bin gencin olmasını istemiyor. Çok güzel, Allah razı olsun, sordunuz: “Niye?”

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Terör var, insanlar tercih etmiyor olabilir mi?

ALTAN TAN (Devamla) – Hayır, kadrosu yok. Kadrolar boş kalsa haklısınız.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Hayır.

ALTAN TAN (Devamla) - Bakın, o kadar basit sorular soruyorsunuz ki. Şimdi, eğer kadrolar olsa, 100 bin kişilik öğrenci olsa, sizin dediğiniz gibi -turnak içinde- terörden dolayı orayı öğrenci tercih etmiyorsa, vallahi, diyeceğiz: “Kardeşim, devlet okul açtı, tıp fakültesine 150 kontenjan verdi, 50 kişi geldi, 100 kişi gelmedi.” Kadrosu yok, yok. Peki, neden yok? Diyarbakır’dan Avrupa’ya havayoluyla uçuşlar başlayacak, üç senedir “bugün, yarın, öbür gün”; başlamıyor. Bazı günler günde 21 uçak iniyor, 21 uçak kalkıyor Diyarbakır’dan, bütün uçaklar ful, tamamı ful. Rakamları istiyorum ben -soru önergesi veriyorum- Türk Hava Yollarından, Anadolujet’ten: “Ortalama yolcu sayınız nedir? Ortalama bilet fiyatı nedir? Kâr nedir, zarar nedir?” “Şirket gizliliğidir, bildirilmez.” diyor. Dolayısıyla GAP’ın bir bütün olarak, değerli arkadaşlar, otobanıyla, Urfa-Habur Otabanı’yla, Urfa’dan Mardin’e, Musul’a devam edecek demir yolu hatlarıyla, her şeyiyle bir bütün olarak planlanması lazım. Makul bir cevap bekliyoruz ama bulamayacağımızı biliyoruz.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli hatip Şanlıurfa’dan çok bahsetti, Devlet Su İşlerinden, Bakanlıktan bahsetti. Şanlıurfa’nın Hilvan ilçesi, Atatürk Barajı’na 8 kilometre uzaklıkta, hâlen içme suyu yok ve içme suyu balık kokuyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tanal.

Sayın Aslan, 60’a göre bir söz talebiniz var, buyurun, açıyorum mikrofonu.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan’ın, Türkiye’de yüz binlerce insanın ilk tapu kadaströ işlemlerinden dolayı mağdur olduğuna ve bu mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Teşekkürler.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı buradayken, Adalet Bakanlığı buradayken ve özellikle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü buradayken şu soruyu sormak istiyorum: Daha önce kanun teklifi olarak da vermiştim, gerek bölgede gerek Türkiye’de yüz binlerce insan Tapu Kadastro mağduru. Şöyle ki: İlk tapu kadaströlama yapıldığı zaman birçok insanımızın, yurttaşımızın tarlası, bağı bahçesi hazine malına kaydedilmiştir ve Maliye, hazine dönem dönem bunu satılığa çıkarıp vatandaşı, yurttaşı mağdur etmektedir. Bu yüzden de bölgede ve Türkiye’nin farklı illerinde bundan kaynaklı birçok cinayet işlenmiştir. Bilge Köyü cinayeti bunun en somut, maalesef, örneğidir.

Bölgede iktidar milletvekilleri, örneğin Mardin’de -ben biliyorum- Derizbine’de, Keferhuvar’da, Keferallap’ta, Kinderip’te, Epşe’de, Şorızbah’ta, Hebsines’te söz vermiştir, “Biz iktidara gelince sizin bu mağduriyetinizi gidereceğiz.” demiştir ama kanun teklifi verdim, reddetmişlerdir. Lütfen, bu konuda bizi bir aydınlatsınlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Yurttaşın, vatandaşın mağduriyetini neden gidermediler, neden kanun teklifimize “Hayır.” dediler? Bu işte büyük bir vebal var. İnsanlara atalarından, dedelerinden kalan işlenmiş tarla, bağ bahçe bir şekilde hazine malına kaydedilmiş ve açık artırma usulüyle başkalarına satılmaktadır, peşkeş çekilmektedir.

Lütfen bu konuda da biz bilgi ve cevap istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aslan.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.21

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.38****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Kerestecioğlu, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Ezidilerin Ezi Bayramı’nı kutladığına, Meclisteki bir danışman hakkında Ankara 13. İdare Mahkemesinin verdiği karara ve Diyarbakır Valiliğinin İnsan Hakları Film Festivali’ni yasaklamasına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, Ezidi toplumu tarafından her yıl üç hafta boyunca dokuz gün tutulan orucun ardından kutlanan Ezi Bayramı ve bizler Ezidi toplumunun Ezi Bayramı’nı kutluyoruz. Aynı zamanda IŞİD’in 2014’te Şengal’e dönük saldırısı sırasında 5 ile 7 yaş arasındaki 3 Ezidi çocuk da Suriyeli bir aile tarafından kurtarılıp Gaziantep’teki Irak Başkonsolosluğuna getirildi. Vekilimiz Ali Atalan’ın da katkıları oldu burada ve vekilimiz bu çocukların kurtarılması için destek veren herkese de teşekkürlerini iletti. Bu arada binlerce kadın da hâlâ IŞİD’in elinde bulunuyor. Bu bayramın onların kurtuluşuna da vesile olmasını diliyoruz.

Sayın Başkan, ufak bir noktaya daha değinmek istiyorum çünkü bu Meclis çatısı altında hep beraber bulunuyoruz ve maalesef danışman bir arkadaşımızla ilgili Ankara 13. İdare Mahkemesinin verdiği, hakikaten, enteresan bir karar var. Anayasa Komisyonu görüşmelerinden sonra, vekillerimizin protesto ederek Komisyonu terk etmesinin ardından onlarla birlikte bulunan -ki sözleşmeleri gereği danışmanlar vekillerle bulunmak durumundadır- bir danışman slogan atmadığı sabit olduğu hâlde yani orada herhangi bir şeye katılmadığı da sabit olduğu hâlde bulunduğu ortamdan rahatsızlık duymadığı gerekçesiyle ihraç kararına itiraza ret kararı çıktı. Yani bugün gerçekten artık niyet okumayla yargılamanın yapıldığı bir durumdayız. Gerçekten niyet okumayla yargılamaların yapıldığı bir dönemi yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Rahatsızlık duymamak diye bir gerekçe olamaz. Bundan, bu karardan biz de rahatsız olduğumuzu özellikle belirtmek isteriz.

Aynı şekilde, Diyarbakır Valiliğinin bugün İnsan Hakları Film Festivali’ni yasaklaması da bir başka rahatsızlık duyduğumuz konudur. Artık, bir film festivali, İnsan Hakları Film Festivali de yapılamıyorsa bu ülkede, hakikaten, haklardan, adaletten söz etmek yersizdir.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kerestecioğlu.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Ezidi toplumunun Ezi Bayramı'nı kutladığına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de Ezidi toplumunun Ezi Bayramı'nı kutluyoruz. Ezidi Milletvekili Sayın Felaknas Uca şahsında aslında tüm Ezidi halkının bayramını kutladığımızı ifade ediyoruz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

I) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına dördüncü sırada yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Celal Doğan konuşacaktır.

Buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Adalet Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşacağım, Sayın Bakan yok. Sayın Bakan sabahleyin buradaydı.

BAŞKAN – Sayın Bakan yok, evet ama...

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Diğer partilerin konuşmalarını izledi. Sıranın Halkların Demokratik Partisinde olacağını da biliyor. Eğer buraya kasıtlı olarak gelmiyorsa konuşmayı zayi sayıyorum, doğru bulmuyorum yani.

BAŞKAN – Sayın Turan, ulaşabilir miyiz Sayın Bakana?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, tabii ki ulaşabiliriz, Bakanımız burada, görüşmede şu an, hemen yan tarafta.

BAŞKAN – Evet.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ancak, Hükûmetin temsilidir aslolan. Hükûmeti temsilen de zaten Bakanımız burada, dolayısıyla biz görüşmeye devam edelim derim ben.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ama Adalet Bakanlığı.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, o genel görüşmelerde olur. Siz bunu teamül hâline getiremezsiniz. Çok zaman bakanlar genel görüşmelerde Hükûmeti temsilen bulunur ama münhasıran onun bütçesi üzerine konuşacağız. Burada bulunmaması...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, buradaki yönetim tarzı İç Tüzük'e göre yapılır. İç Tüzük'ün talep ettiği Hükûmet temsilidir. Şu an Hükûmet temsil edilmektedir. Ama, ben ilaveten

söylüyorum, Bakanımızla görüşeceğim ve davet edeceğim. Ama biz başlayalım, devam edelim görüşmelerimize.

BAŞKAN - Peki, Sayın Doğan, o zaman isterseniz diğer konuşmacıyı davet edeyim.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Hayhay, buyurun.

BAŞKAN - Olur mu?

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Konuşacaksa, buyurun konuşsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, İç Tüzük’e uymaz.

BAŞKAN – Bir beş dakika ara verelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, Sayın Başkan, Hükümet var burada zaten.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, dün de aynı şey yaşandı.

BAŞKAN – Şimdi, Adalet Bakanlığıyla ilgili bütçede sayın milletvekillerinin talebi Adalet Bakanının burada olmasını istemeleri.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Adalet Bakanımızın müsteşarı burada, bürokratları burada, kendisi takip ediyor zaten.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Turan, dün de aynı şey yaşandı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yoktu, aynı şekilde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yoktu; geldiler, ara verildi ve geldiler. Yani dün de böyle oldu. O yüzden Sayın Başkan, lütfen ara vermenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Turan, beş dakika ara vereyim, siz ulaşmaya çalışın, olur mu?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ulaşıyoruz.

BAŞKAN – Talebi iletin en azından.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama bu, doğru bir usul değil Sayın Başkan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Dün de böyle oldu.

BAŞKAN – Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.44

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 16.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Doğan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

HDP GRUBU ADINA CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanın teşrifi konusundaki ısrarımın biraz da geçmişe dayalı hukukumdan kaynaklandığını söylemek isterim. Çok saygıdeğer bir seydanın torunudur o. Mehmet Emin Er’i tanımanızı isterim, bilmeyenlerin de okumasını isterim. Bölgemizdeki kan davalarının ıslahında tanıma şerefine nail olduğum müstesna bir insandı. İlmi açısından zaten söyleyecek hiçbir laf yok, söz konusu değildir. Devletin bürokrasisinde bulunanların Tayyip Bey dâhil, Abdülkadir Aksu dâhil, Cemil Çiçek dâhil çoğu tedrisatından geçmiş bir insandır. Kendisi ben milletvekiliyken doğmuştur 1977 tarihinde. Bu nedenle o hakkım var diye düşündüm, gelmesinde ısrar ettim. Teşekkür ediyorum.

Biraz önce değerli arkadaşımın birisi Parlamentonun katılımından şikâyet etti, eksik olduğunu söyledi. Bu Parlamentonun kalabalığı sayısından gelmez, bu demokrasinin mabedidir, Kurtuluş Savaşı’nda da açık kalmıştır. O nedenle sayının azlığı veya çokluğu çok fazla bir şey ifade etmez, bir kişi de olsa konuşulur. Hükûmet var, tamamlandı, eksiksiz oldu. Şimdi Parlamentoda kimse yoksa bile tarihine saygımızdan dolayı, bu Meclisin geçmişinden dolayı sözlerimizi söylemeye devam edeceğiz.

Aslında bu yeni çıktı galiba, ben pek rast gelmedim üç bakanlığın, dört bakanlığın bütçesinin aynı günde görüşülmesine. Belki de faydalı oldu süre kazanma açısından. Üç çok değerli bakan var. Konuşma yapacağım bakanlık Adalet Bakanlığı ama -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı var- Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Özhasseki yok ama yokken de onunla ilgili de bir şey söyleyeyim.

Sayın Özhasseki dört dönem belediye başkanlığı yapmış değerli bir belediye başkanıdır. Ancak -onun olmasını da özellikle isterdim- Türkiye’de temayüz etmiş belediye başkanları vardır. Sayın Nalçacı vardı Konya’da hatırlar mısınız? Onun memleketinde Sayın Kavuncu vardır. Bugün Türkiye’de iki şehirde gecekondlu yoksa onların yaptığı imar sayesinde. Eğer burada olsaydı Sayın Özhasseki, o kendi ilinde farklı partilerden, Cumhuriyet Halk Partisinden Bahçecioğlu da belediye başkanlığı yaptı, acaba kimsenin ismini tabelalardan sildi mi, kimsenin resimlerini oradan indirdi mi salonlardan veyahut da Sayın Kavuncu’nun isimlerine bir leke getirdi mi; asla görmedim. Ama şahsım on beş sene büyükşehir belediye başkanlığı yaptım, şehrin her zerresinde emeği olan bir insanım, Sayın Bakan da o şehirde doğmuş, büyümüş birisidir, bıraktığımız Gaziantep’i, huzurlu şehri, temiz havalı şehri Celal Doğan’ı

itibarsızlaştırmak adına Kilis'in ilçelerinin tümünde, Besni'de, Pazarcık'ta ve Gaziantep'te adımıza yapılmış ne varsa –ki çoğu talebim değildir, vilayetin verdiği isimlerden birisi de yapmış olduğumuz bir ilköğretim okuludur- Celal Doğan adının silinmesinde seyirci kalmak veyahut da buradan bir en azından rahatsızlık duymamış olmanızı da bir bakan olarak esefle karşıladığımı söylemek istiyorum.

Oradan, Sayın bizim Çevre Bakanımıza şöyle de bir cümle sarf etmek istiyorum: Hak teslim etmek diye bir şey de vardır, o nedir? Türkiye'de Toplu Konut İdaresinin kuruluş tarihi AK PARTİ'den öncedir ama çok başarılı olduğu alanlar da vardır. Efendim, toplu konut şunu yaptı, bunu yaptı, rant yarattı, doğrudur; özellikle yüksek gelirli gruplara hitap etti, doğrudur ama Türkiye'nin çok yerinde on binlerce ve yüz binlerce ihtiyaç olan konutların tekemmülünde, daha doğrusu inşasında gösterdiği sürat ve performansı da takdir edip hak teslim etmek gerekir, bu bir.

İkincisi, Sayın Özhasseki'ye bir tavsiyem var: AK PARTİ Grubundan özellikle gündem yaratma konusunda Metin Külünk'ün rolünü üzerine almasından vazgeçmesini tavsiye ediyorum. Türkiye'de çok skandal bir olay olduğu zaman hemen bir "Deprem olacak." lafını ortaya atmak Metin Külünk'ün rolüdür, onu üzerine almamasını tavsiye ederim.

Bir başka konu, Sayın Kalkınma Bakanımız burada, Sayın Elvan, Gaziantep'i biliyorsunuz, Türkiye'nin gerçekten saygıdeğer bir ilidir ve iftihar edeceğimiz bir şehirdir. Bıraktığımda 585 fabrikanın üretim yaptığı bir şehirdi ama bu Gaziantep'e yeterli değil. 7 milyar dolar ihracatı sadece Irak'a yapan bir şehirdi. Bu da yetmez çünkü Kalkınma Bakanımızın mutlaka tespiti de olacaktır, şu noktada olması gerekir: Kalkınma, inşaat sektörüyle olmaz. Ara sektördür, lokomotif tarafları vardır, işsizliği azaltır. Katma değer yaratmadan, istihdamı özellikle sanayide ve katma değer yaratacak alana kaydırmadan ne ülkede kalkınma olur ne millîlik olur ne huzur olur ne de refah olur. Bu nedenle de 2 Bakan arkadaşına da bütçelerinin hayırlı olmasını dileyerek sözlerimi Adalet Bakanlığına getirmek istiyorum.

Sayın Bakanım, 1920'de Türkiye'nin ilk Adalet Bakanı Celalettin Arif Bey'dir. Siz 84'üncü Bakansınız. Yani bugün Adalet Bakanlarının sıralamasına baktığınızda 84'üncü bakan olarak, 1920'den yüz yıllık süreye üç kala çok temayüz etmiş bir Adalet Bakanı ismi bulamazsınız. Başka alanlarda bulursunuz. Örneğin eğitimde Hasan Âli Yücel gibi insanlar var. Dış politikada çok değerli Dışişleri bakanları var ama Adalet Bakanlığı temayüz etmiş bir bakanın çıktığı bir alan olmamış çünkü bu Bakanlık kurulduğundan bu yana -cumhuriyetle beraber yaşı- hep sorunlu bir bakanlık hâline gelmiştir çünkü genellikle iktidarlar bakanlıkları arka bahçesi olarak tutmaya çalışmışlardır. Yani Bakanlığı her iktidarın kendi elinde bir manivela olarak kalmasını arzu etmelerinden kaynaklanan bir sorunla karşı karşıyayız. Bu, özellikle siyasi davalarda net ve tescillidir. Adi suçlarda, özel hukukta bu kadar baskın olmamasına rağmen siyasi davalarda sorunlu bir bakanlık, daha doğrusu defolu kararları olan, skandallarla dolu, sabıkalı bir adli yargı geçmişiniz var. Bunun çok bariz örneklerini saymak gerekirse satırbaşı olarak, istiklal mahkemeleri bunlardan birisidir, sıkıyönetim mahkemeleri birisidir. Özellikle Ankara 1 No.lu Sıkıyönetim Mahkemesi; Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idamına karar veren hâkim o kararı verdiği gün, arkadaşımızın asıldığında sırtan, sırtarak idamı seyreden ama yemek yerken de boğazına kaçan lokmayla boğulan bir şahıstır mahkemenin başkanı.

Kimdir bu başkan? Aynı zamanda bir yargıcı değildir, hukukçu değildir, askeriyeden almış olduğu altı aylık kurmay eğitimi ve iki senelik harp okulu eğitimiyle idam kararına imza atarken neredeyse çiftetelli oynayan bir insandır.

Ama sorun şudur: “Biz Denizleri astık ama terörü bitirdik.” diyenler, ne terörü bitirebildiler ne de bugün çok üzerinde durduğunuz, yüreği antiemperyalist atan, hayatı antiemperyalist mücadeleyle geçen Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını asan anlayış Türkiye’de bugün yeşermeye başladı. Yani dün Denizleri –antiemperyalistken- arkadaşlarıyla birlikte “Rus uşağı, Moskof uşağı” olarak itham edenler, bugün onun yerine Amerika’ya karşı antiemperyalist kavgayı vermenin yoluna girdiler.

Bu nedenle, zaman değişiyor, tarih değişiyor, koşullar değişiyor. Yargının da değişmeyen sorunları var. Nedir bu? Türkiye’de yargıyı kendilerinin arka bahçesi yapmak.

Yargının tarzı... Aslında bizim dikkatimizi çekmesi gereken şu: Türkiye’de olağanüstü hâllerde, demokrasinin askıya alındığı hâllerde bakınız hep sorunlu siyasi kararlar çıkmıştır. Bunlardan birisi, Yassıada’dır. Yani Menderes ve arkadaşlarını asan yargının, hâkimin beyanı aynen şudur: “Sizi buraya gönderen idare ve irade böyle istemektedir.” Arkasından Türkiye’ye 12 Eylül geldi. Yine devlet güvenlik mahkemeleri, idamlar... Bugünlerde, çok kısa süre önce, ölüm yıl dönümü kutlandığı için söylemekte fayda var, Erdal Eren’i hepiniz tanırırsınız, duymuşsunuzdur daha doğrusu. Erdal Eren 17 yaşındaydı. “Bir sağdan, bir soldan.” diye 517 idam kararı veren 12 Eylül rejiminin yirmi beş işinden biridir. Yani o arkadaşımız 17 yaşındaydı. Yaşı büyütülerek idam edilenlerden birisidir.

Şimdi bunu şunun için söylüyorum: Adli tarihimizin bu karanlık sayfalarından nereye geldik? 15 Temmuz 2016’daki FETÖ hareketine maruz kaldık. “15 Temmuzun tahrip ettiği, devletin hangi organı yok?” dersiniz hiç birini saymak mümkün değil ama “En çok tahrip ettiği yerler kim?” dersiniz, bana sorarsanız birisi de yargı kesimidir. 4 bini aşkın bir yargı görevden atıyorsunuz ve siz, şimdi, Türkiye’de bu koşullarda adaleti tevzi edecek bir sistemi düzenlemeye çalışacaksınız. Onun için, işiniz çok zor. Dokuz aylık bir bakarsınız, bu nedenle size yük yükleyecek, eleştiri getirecek vicdansızlığı üzerime alarak bir eleştiri yapmak istemiyorum ama şunu da yapmak zorundayız: Zihniyeti öğrenmeliyiz. Zihniyet çok önemli. Eğer siz... Gerçekten geçmişte çektiğimiz bu iki sıkıntının sebebi şu: Birisi devlet odaklı yargı, ikincisi imam odaklı yargı.

Bakınız, kumpas davaları dediklerimiz... Nedir birisi? Özellikle Türkiye’de Ergenekon gibi, Balyoz gibi, Casusluk gibi davaların tümünün kumpas olduğu konusunda hemfikir oldunuz, hemfikir olundu. Kim bu kararların hayata geçmesini ve Türkiye’deki yargı gündemine getirilmesini sağladı? İmam odaklı anlayış. Nedir bu? Türkiye’de hukuka ve adalete bağlı değil, vicdana bağlı değil, evrensel hukuk değerlerine değil; bir imam anlayışının yani FETÖ’cü anlayışın güdümünde getiren insanların koymuş olduğu bir... Sonuçta Türkiye, bu yargıda tahrifatı aldı. Devlet odaklı dediğim zaman çoğunuz belki “Bu devlet bizim devletimiz değil mi?” diye isyan edebilirsiniz. Bu devletin iki yüzü vardır; silahı barış için kullandığında barışı getirir, cinayet için kullandığında... Ki bu devlette bunları çok yaşadık, örtülü devletin yapılarını gördük, derin devletin yapılarını gördük, arkadaşlarımızın nasıl bertaraf edildiğini yaşayarak göregeldik, bazı hâkimleri sıraya koyduğunuzda “Devlet mi, insan hakkı mı?” dediğiniz zaman, onlar, işte, “devlet” diyeceklerdir. O “devlet” diyenler Menderes’i asan devlet hâkimidir, Denizleri asan anlayıştır. Bu nedenle, Adalet Bakanlığının önündeki süreçte, bu kadar tahrifatı yapan kadroların yok olduğu bir yerde ne yapması gerekir? Bence sadece sizin değil, bütün bu Parlamente’nin sorunu olacaktır.

İnanarak söylüyorum, Halk Partisi, MHP’lisi, HDP’lisi -sizin grubunuza söyleyecek bir lafım yok, akçeli işler size ait, ihale yaparsınız, ceza yaparsınız, şu yaparsınız, bu yaparsınız, onlar bizim

dışımızda- akçesiz hangi işinizi, adaleti sağlama, adaletin inandırıcı olabilmesi, eksiksiz bir yargının Türkiye’de işlev yapması konusunda ne zaman bizi çağırırsanız biz kurşun asker gibi emrinizde olacağız. Çünkü adalet sadece bize değil, herkese lazım çünkü adalet bu ülkenin vazgeçilmez arananıdır. Bugün en çok aradığımızın, nefes gibi, hayat gibi, su gibi aradığımız adaleti yaşayarak görüyoruz.

Bu Parlamentoda bulunması gereken milletvekillerimiz hapiste. Yargıtay kararı, dahası Anayasa Mahkemesi kararı ortada dururken içtihadını değiştirmesine neden olan hangi yasal değişiklikler oldu? Anayasa Mahkemesi içtihadından vazgeçmesinin gerekçesi, hâkim teminatının eksikliği ve korku cumhuriyetidir. Korku cumhuriyeti halk üzerindeki dışında hâkimler de bu korkunun esiri olmamalıdır. Bunlar kendilerini güven içinde hissetmelidirler. Güven içinde hissedebilmesi için yasal teminatının olması gerekir. Türkiye’de Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu hâkimlerin hakkını koruması gerekirken, Demokles’in kılıcı gibi, yarın nereye gideceği konusunda endişe içinde karar veren hâkimlerle karşı karşıyayız. “Bu kararı vermezsem sürülürüm, bu kararı vermezsem yargılanırım, tevkif olurum.” diyen hâkimler biliyorum. Ama o kadar tahribata uğramışsınız ki yargı olarak -karikatürize etmiyorum- yani dergilere geçecek şekilde mahkeme kararıyla karşı karşıyayız. Bir asliye ceza mahkemesinin kararını ibretlik için size hatırlatmak istiyorum. Hâkimin verdiği mahkeme kararına bakıyoruz: “Türk Ceza Kanunu’ndaki fiilin karşılığı iki yıldan beş yıla kadar.” diyor. Hâkim kararının imza altına aldığı kararda diyor ki sanığa “Git, iki ila beş yıl arasında sana ceza verdim.” Mahkeme ilamı bu.

Şimdi, bu nereden kaynaklanıyor? Türkiye’deki hukuk fakültelerinin seviyesini bilmenizi istiyorum açıkçası.

Ben iki yıl hukuk fakültesine derse gittim. Kavramlardan uzak, bir defa, hukuk fakültesi demeye bin şahit lazım -sadece ceza hukukunda ve idare hukukunda 7 profesörün olduğu okulda öğrencilik yaptım- üniversitenin tamamında 1 profesör, 1 doçent, 1 asistan var; bunun adı hukuk fakültesi olmaz. Sayın Bakan, yetkinizde değil ama lütfen, bu görüşleri yetkililere anlatınız.

Birinci şart: Türkiye’de yeni hukuk fakültesi açmayınız. Yeni hukuk fakültesi açmak Türkiye’ye hizmet değildir. Yeni fakülte de açmak aslında -çok övünüyoruz- doğru değildir, oradaki vatandaşa müşteri göndermekten başka hiçbir anlamı yoktur. Eskiden bunu askerler yapardı, bir yere bir acemi birliği açarlardı veyahahut da bir tugay kurarlardı ve orada esnaf abat olurdu çünkü hazır müşteri vardı. Şimdi, üniversiteleri beldelerdeki işsizliği önleyeceği veya esnafa kazanç sağlayacağı anlayışıyla kurulacak noktaya getirdiniz. Açmayın bu üniversiteleri. Yüksekokul kalitesinde bile değil, inanın, kreş kalitesinde olmayan üniversiteler var; açmamak gerekir.

İki: Bu eksiği gidermenin bir tek yolu var, eğer samimi olarak inanırsanız; İstanbul Hukuk Fakültesi, Ankara Hukuk Fakültesi, Marmara ve Ege Üniversitelerini nazara alınız. Sizin asgari 5 bin savcı ve hâkime ihtiyacınız var, asgari. Ama partizanlık anlayışıyla değil, arka bahçemiz olsun diye değil; gerçekten, bu arkadaşlarımız Türkiye’de yargıya hizmet edecek. On beş yıllık avukatları seçiniz ve bunları bir Kurtuluş Savaşı’ndaki ülkenin savunmasına çağırır gibi adaletin kurtarılmasına seferber ediniz. Akademideki iki aylık bir eğitimle 5 bin hâkimi bu seviyedeki okullardan mezun avukatlarla donatmazsanız ne sizin iktidar ömrünüz ne bizim ömrümüz bu adaletin düzelmesini görme şansına sahiptir. Hukuk fakültesinden yetişecek, beş sene sonra öğrenci mezun olacak, staj yapacak, bilmem ne olacak, sonra gelecek, bu arkadaşımız Türkiye’de hâkimlik yapacak, adalet dağıtacak; bu mümkün değil.

Asıl mesele, içinden çıkılmaz -daha doğrusu adaleti kilitlediniz- bir çıkmaz sokağınız var; sulh ceza mahkemeleri. Sulh ceza mahkemesinin yetkilerinin bu hâle getirilmesi adalet tarihinde bir garabettir. Bir sanık mahkemeye sevk edildiğinde savcılıktan sonra sulh ceza hâkimine giderdi. Sulh ceza hâkimi ya tevkif eder veyahut da serbest bırakırdı. O sulh ceza hâkiminin tevkif ettiği vatandaşın itiraz edeceği bir yer vardı. Nedir o? Asliye ceza hâkimine itiraz etmektir. Asliye ceza hâkimine gitmesinin sebebi nedir? Sulh ceza hâkimi beş yıllık bir sicile sahipse asliye ceza hâkimi asgari on beş yıllık sicilli bir hâkim, tecrübeli bir hâkimdi. Şimdi siz ne yaptığınız? Sulh ceza hâkiminin itirazını bir başka sulh ceza hâkimine yaptırıyorsunuz. Şunu net söylüyorum: Cezaevlerinin kapısının iki anahtarı var: Birincisi, açarken içeri koyduğunuz insanlara; ikincisi, çıkarken kullandığınız anahtar. Her ikisi de sulh ceza hâkimlerine teslim edilmiştir.

İddia etmiyorum, belki çok ağır gelebilir, bunların tümü bilerek ve isteyerek seçilen hâkimlerdir. Tümü bilerek ve isteyerek markaj altında girmiş hâkimlerdir. Deniyor bu laf. Şimdi, bundan Türkiye'yi kurtarmanın yolu, sulh ceza mahkemelerinin usuldeki eksiklerinde yani itirazda asliye cezaya gitme konusundaki hakları teslim etmeniz gerekir, bir.

İkincisi: Son günlerde kanun hükmündeki kararnamelerle ilgili bir laf duydum. Kanun hükmünde kararnameyle, sulh ceza hâkimliğindeki takipsizlik kararlarının yeni çıkan deliller karşısında yeniden mahkeme edilebilmesi için savcının harekete geçmesi yetmiyor, o sulh ceza hâkiminden, o güdümlü sulh ceza hâkiminden karar alacak, bu bir.

Zaman kalmadı, bir dakika almaya çalışacağım ama keşke böyle olmasaydı.

İkincisi: Zarrab meselesi. Zarrab davasını bir millî dava kabul etmeyin. Millilik gerçekten çok farklı bir olaydır. Milliliğin çıkış noktası Türkiye'de Müdâfaa-i Hukuktur, antiemperyalist kavgadır. O güdümden, o anlayıştan gelmek gerekir. Zarrab'ın davası "..."(x) meselesidir. Sayın Cumhurbaşkanı belki de en iddialı lafı söyledi "Biz ticaret yapma hakkına sahibiz, bunlar bizim komşumuz, Amerika buna karışamaz." Bu bir duruştur, bakın, bu bir duruştur. Dünyada geçerliliği yoktur, bu konuda geçerliliği olmaması yanında mahkemeler karşısında geçerliliği de yoktur. Dünyadaki gelecek cezayı önlememizde bir geçerliliği yoktur ama doğru dürüst bir duruştur.

Peki, o zıkkımlanmaları nereye koyacağız biz, o ziftlenmeleri nereye koyacağız biz? Amerika sana "Kardeşim ben senin sanığını yargılamak için toplayayım." demiyor. "Sen benim sistemime girdin, dolarımı kullandın. Sistemime girmek için, dolarımı kullanmak için de araçlar kullandın." diyor. Kimi kullandın? "Kamuda görevli insanlar ziftlendiler." diyor, "Çaldılar." diyor, "Zıkkımlandılar." diyor. Keşke zıkkımlanmasalardı da ziftlenmeselerdi de Amerika'nın emperyalist sistemli mahkemelerinde ülkemizi uluslararası alanda Amerikan mahkemesine yargılayacak noktaya gelmeseydik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CELAL DOĞAN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bu kuş buradaydı, biliyorsunuz. Bu pırlantada da ödül almış bir arkadaştı. Hangi alanda? Mücevher. Dün mücevherdi, bugün teneke oldu. Bu tenekeyi buradan nasıl gönderdiğinizi ben merak ediyorum. Elinizdeydi. Eğer elinizdeki bu kuş uçmasaydı -Amerikan sisteminde bildiğim kadarıyla gıyapta yargılama yoktur- hiç olmazsa o rezilliği çekmezdik. Hepimizin arıdır, hepimizin namusudur ülke adliyesine yapılacak, egemenliğimize bir darbedir.

Bu konuda sizin gerçekten büyük kusurlarınız var, büyük eksiklikler var. Bunu şunun için söylüyorum: Darbe oluyor, generalinizi yaver bağlıyor, Dışişleri Bakanınızın özel odasına FETÖ'cüler giriyor, Cumhurbaşkanlığı köşkünde koruma yerinde ikinci sınıf değil, birinci sınıf emniyet müdürleri FETÖ'cü çıkıyor.

Türkiye'yi kim idare etti? Siz uyuyor muydunuz? Uyumamanız dileğiyle saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz bunlara cevap verdik defaatle.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Doğan.

Şimdi, beşinci konuşmacı, Batman Milletvekili Sayın Ayşe Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, Sayın Celal Doğan'dan sonra, bu kadar tecrübeli birinden sonra konuşmak biraz zor. Ama Türk hukuk sistemini, Türk adalet sistemini aslında bir çırpıda özetleyen bir konuşma yaptı. Çok da ihtiyaç kalmadı bu açıdan benim tekrar bir özet geçmeme.

Ama bugün içerisinde bulunduğumuz koşullarda, en çok adaletsiz olduğumuz, adaleti en çok aradığımız, adaletin olmadığı bir ortamda Adalet Bakanlığının bütçesini konuşmak da ayrıca trajikomik bir durum. Çünkü bildiğiniz üzere uzun bir süredir zaten OHAL koşullarında yönetiliyoruz. Adaletin tek bir cümleyle, tek bir kişinin ağzından çıkan lafla tecelli ettiği bir süreçteyiz. Aslında kanunların değil, fermanların yayımlandığı bir süreçteyiz ve biz bu konuda da buradaki bütçe üzerinde konuşmaya çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, ben Adalet Bakanlığının bütçesinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün bütçesi üzerinde konuşacağım. Adalet bakanlığının bütçesini incelediğimizde bütçenin en büyük payının Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ayrıldığını görüyoruz, yüzde 31,9. Türkiye'de Adalet Bakanlığının bütçesi en fazla oranda buraya gidiyormuş.

İkinci olarak da aslında verebileceğimiz çok önemli bir istatistik: Nüfus oranına göre cezaevi nüfusunun en yüksek olduğu ülkeler sıralamasında Amerika ve İsrail'den sonra 3'üncü ülke de bizmişiz. Muhtemelen İsrail'de Filistinliler var, Türkiye'de de Kürtler var.

Değerli arkadaşlar, şimdi biz cezaevlerini konuşurken birazcık ceza ve suçun tarihsel altyapısına da bakmak gerekiyor. Ceza ve suç aslında yeni icat edilen bir durum değil, dünyanın ilk var oluşundan beri, insanlık tarihinin ilk gününden bu yana hem bilinen tarih, bilinmeyen, literatüre geçmiş, mitolojik metinlerde de çokça üzerinde tartışılmış, konuşulmuş bir durumdur suç ve ceza. Klan, kabile topluluklarından bugüne gelene kadar aslında birçok cezalandırma yöntemi uygulanmış ama modern hukuk sisteminde o, klan, kabilede olduğu gibi ailelerin öç alma usulü şeklinde cezalandırma yöntemi bir tarafa bırakılmış ve cezalar kişiselleştirilmiştir. Yani modern hukukta, uluslararası kanunlarda da geçen cezanın kişisel olduğu, şahsi olduğu ön kabulüyle yaklaşılr eğer gerçekten bu uygulanırsa.

Ama Türk hukuk sistemine baktığımızda, doğru, biz de aslında hem Türk Ceza Kanunu'nda hem uluslararası kanunlarda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer kanunlarda cezaların şahsiliğini benimseriz ama maalesef Türkiye'de cezalar şahsi uygulanmıyor; hem cezaevlerindeki usul açısından

şahsi uygulanmıyor, bir bütün topluma, aileye nüfuz edecek şekilde uygulanıyor hem de cezaların diğer boyutunda artık kolektifleşmiş, toplumsallaşmış bir cezalandırma yöntemi uygulanıyor. Bunu en çok nerede görüyoruz? Aslında hiç konuşulmayan ya da konuşulmak istenmeyen cenazelerde görüyoruz. Öldürülenlerin cenazeleri, hayatını kaybedenlerin cenazeleri tahrip ediliyor ve sosyal medyada paylaşıyor. O kişiye bir şekilde devlet ceza verdiğini düşünüyor ama yanında, yetmezmiş gibi, ailesi ve toplumun bütününde cezalandırma yöntemine gidiliyor. Bu, dediğim gibi cezaların şahsiliği ilkesine tamamen aykırı bir yöntem olarak kullanılıyor.

Cezaevlerinde bu cezaların şahsiliği nasıl yok sayılıyor? Sürgünlerle yok sayılıyor. Adalet Bakanımız da burada, son süreç de en fazla sürgünlerin yapıldığı süreçtir. Kişinin kendisi Diyarbakır'da yargılanıyor ama ülkenin diğer bir ucunda, Edirne'de cezaevinde tutuluyor. Bunun en önemli örnekleri aslında var: Bakın, Abdullah Zeydan Diyarbakır'da yargılanıyor, ili Hakkâri, Edirne'de. Sayın Selahattin Demirtaş Ankara'da yargılanıyor, aslında Diyarbakır'da yargılanması gerekiyordu, ailesi Diyarbakır'da, en uzak, en ücra köşeye, Edirne'ye gönderiliyor.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Bulgaristan kapısı kapalı olduğu için gidemedi yani Bulgar kapısı açık olsa oraya göndereceklerdi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Tabii, oraya da gönderecekler.

Şimdi, kişi zaten cezalandırılıyor, ayrıca yanında ailesi de cezalandırılıyor, ailesi kişiyle görüşemiyor.

Bunun yanında nasıl bir cezalandırma yöntemi var? Özellikle telefonla görüş hakkı son çıkan KHK'larla beraber çok fazla kısıtlanmış durumda. Telefonla görüş hakları kısıtlanıyor, aile görüş hakları kısıtlanıyor, avukat görüş hakları kısıtlanıyor, bir kez daha aile bir cezalandırma yöntemiyle cezalandırılıyor.

Ayrıca bununla da kalınmıyor, bildiğiniz üzere kişiye bir defa ceza verildi mi bitti, o cezanın infazının dolması gerekiyor, hapis cezasının. Bizde ayrıca bir ceza var mı, hapis cezasından başka bir ceza, daha farklı bir ceza? Bildiğim kadarıyla zaten idam kaldırıldı, bunun yanında işkence de Ceza Kanunu'nda suç olan bir ülkemiz, uluslararası imzaladığımız sözleşmelerde de işkencenin suç olduğunu kabul etmişiz ama cezaevinde ayrıca cezalandırılıyor. Tek hücrede tutuluyor, kötü muameleye maruz kalıyor. Kimlik dayatması nedeniyle Elâzığ Cezaevinde mesela kırk beş gündür tutsaklar açık grevinde, dört aya yakındır aile görüşüne, telefon görüşüne, postaya çıkamıyorlar; bu ayrıca bir cezalandırma yöntemidir, ayrıca bir işkence yöntemidir arkadaşlar.

Zaten Türkiye'de suç tanımı da çok geniş olduğu için, bakın, Celal ağabey çok iyi açıkladı, istiklal mahkemeleri, DGM'ler, özel yetkili mahkemeler, terör mahkemeleri, vesaire bizim adı değişen ama sistemi değişmeyen bir mahkeme, bir yargılama usulümüz var. Suç tanımımız da çok geniş, düşünce suçlusuydu, siyasi suçlusuydu, en geldiğimiz nokta herkesi dibi delik bir çuvala attınız "terörist" kavramı, herkes terörist bu ülkede. Cezaevlerinin yarısı teröristle dolu; bir "tweet" atan da terörist kabul ediliyor -dokuz yıl ceza alan var, "Hiç yok." demişlerdi bir ara- en ufak bir muhalif ses çıkaran da terörist kavramı içerisine sıkıştırılıp cezaevine gönderiliyor. Birincisi, zaten tutuklayarak, özgürlüğünden mahrum bırakılarak bu insanlara bir işkence yapılıyor ama yetmiyor, kendine göre bir hizaya çekmesi gerekiyor devletin. Bu nedenle de olmaması gereken... "İşte biz kabile devleti değiliz." dedikleri ama klan, kabile mantığıyla hareket edilen ve bu mantıkla, öç duygusuyla, hasmane bir tavırla cezaevindeki tutsaklara

her türlü kötü muamele hak görülüyor. Bir devlet kendi yurttaşına hasmane bir tavır sergileyebilir mi? Bunun herhangi bir açıklanır tarafı var mı? Suçu ne olursa olsun.

Burada suçu tartışacak, burada cezayı verecek, bu cezayı onaylayacak merci ne benim ne bu sıralarda oturan arkadaşlarımız ne de cezaevi idareleri, cezaevi yönetimleri. Cezaevi idaresi ve yönetimi infaz yapar, tek görevleri budur ama orada o insanlara kötü muamele, işkence yapma hakkına sahip değildir. Bakın, tutsaklar, mahpuslar gidiyorlar hastaneye, hastanede de ayrıca kötü muameleye uğruyorlar. İşlemiş oldukları suçtan dolayı gittikleri her hastanede ayrımcı bir tavra maruz kalıyorlar. Bunları kendileri de söylüyorlar. Peki bu kadarla mı sınırlı cezaevi meseleleri? Değil. Şu anda 1.000’den fazla hasta tutsak var cezaevinde. Bakın, çözüm sürecinde bu konu konuşuldu, bir mutabakata varıldı. Eğer bu devlet, iktidar vatandaşına hasmane bir tavır takınmıyorsa cezaevinde bu kadar hasta tutsak varken bunlarla ilgili bir düzenleme yapar. Adli Tıp raporları var, Adli Tıp raporları olmasına rağmen ölümleri bekleniyor cezaevinde. Daha birkaç gün önce bir cenaze çıktı. Bu hasmane tutum değil de nedir?

Değerli arkadaşlar, bir tane daha işkence yöntemi: Tecrit. Bugün, İmralı Cezaevinden başlayan, Sayın Öcalan’la başlayan ve Türkiye’nin birçok yerine yayılan, birçok cezaevine yayılan bir insanlık suçu işleniyor; tecrit. Dediğim gibi tek bir şekilde siz ceza verirsiniz ve infazını gerçekleştirirsiniz, tecritte tutamazsınız ama aylardır, yıllardır İmralı Cezaevindeki Sayın Öcalan, ailesiyle, avukatıyla, herhangi bir kimseyle görüşmüyor. Neden? İktidarın politik yaklaşımları nedeniyle ve bu peyderpey diğer cezaevlerine de yansıyor.

Değerli arkadaşlar, bunu sadece biz söylemiyoruz; uluslararası sözleşmeler de söylüyor, bağımsız kurum ve kuruluşlar da söylüyor: Tecrit insanlık suçudur. Bir insanı tecritte tutamazsınız, kendi vatandaşınıza hasmane bir tutumla yaklaşamazsınız; diyoruz, dinlemiyorsunuz.

Adalet Bakanlığından cevaplanmasını beklediğim başka bir soru var. 2016 yılında ve 2017 yılında CPT Türkiye’deki cezaevleri için incelemeye geldi. Biliyoruz ki CPT raporlarını açıklarken İçişleri Bakanının onayı gerekiyor. Hükûmetten, iktidardan sorumludur: Madem her defasında biz “Cezaevlerinde işkence var.” dediğimizde “Yok.” diyorsunuz, madem cezaevlerinde işkence yok, neden CPT’nin raporlarını açıklamasına izin vermiyorsunuz? Eğer yoksa bir işkence, bırakın, CPT gelip yaptığı gözlemleri kamuoyuyla paylaşsın. Biz söylemeyelim, siz söylemeyin... Zaten bizim girişimize izin vermiyorsunuz. Bakın, iki buçuk yıldır bizler cezaevlerine hiçbir şekilde gözlem için gidemiyoruz, siz de gitmiyorsunuz. İnsan Hakları Komisyonunun iki buçuk yılda gittiği üç beş cezaevi, o da belirlediği cezaevleri; kendi bakış açısına göre belirlediği cezaevlerine gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Başkanım, ben bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Biz gidemiyoruz, Meclisin Cezaevi Komisyonu da gitmiyor; yurt dışından heyet geliyor, raporunu açıklamasına izin vermiyorsunuz. Kapalı bir kutu hâlinde ne olduğu bilinmeyen bir bölge hâline geldi. Zaten Türkiye’nin içerisinde bulunduğu durum açık cezaevi hâlinde. Her gün cezaevi yapma müjdesi veriyorsunuz; çevreleyn bütün Türkiye’nin etrafını, açık cezaevi hâlindeyiz. Amenna, tamam, bunu da kabul ettik artık, en azından biz bunun karşısında konuşabiliyoruz, bunu kamuoyuyla paylaşabiliyoruz elimizden geldiğince. Peki, onlar?

Onların sağığından da, güvenliğınden de, hayatından da siz sorumlusunuz, iktidar olarak sorumlusunuz. Bu raporların ne dediğini, nasıl bir sonuç çıktığını da açıklamasına izin vermek zorundasınız, bizim gidişimize de izin vermek zorundasınız eğer zan altında kalmak istemiyorsanız, eğer hâlâ işkencenin yokluğunu iddia ediyorsanız. Bırakın, biz de gidelim, uluslararası kurumlar da gitsin, bakalım var mı yok mu, hep beraber tescil edelim.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Başaran.

Altıncı konuşmacı, Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Adalet Akademisine ayrılan bütçe görüşmeleri üzerine söz almış bulunuyorum.

Doğrusu, Adalet Akademisi, hâkim, savcı adaylarının mesleklerine başlamadan önce daha deneyimli kadroların yetişmesi amacıyla rahleitedrisinden geçtikleri bir merkez; böyle tarif edebiliriz. Yani hâkim, savcı adayları göreve başlamadan önce kendilerine dair, görevlerine dair esasları, etik değerleri ve diğer ayrıntıları bu kurumdan öğreniyorlar. Altı aylık bir staj gibi düşünelim, altı ay adliyede, altı ay da burada bir eğitime tabi tutuluyorlar ya da böyle iddia ediliyor.

Şimdi, yani açıkçası, Adalet Akademisini konuşurken Adalet Akademisine bağlı olmak dışında yargının içinde bulunduğu durum ne? Yani o gencecik öğrencilerin, hâkim, savcı adaylarının o eğitimde gerçekten ne gördüklerini, şu anda hâkim ve savcıların daha çok nasıl karar verdiklerini, bağımsız olup olmadıklarını, bağımsız değillerse nasıl tarafsız olabileceklerini değerlendirmemiz gerekiyor. Zira, söz konusu akademilerde, kendilerinden daha deneyimli ve şu anda bütün dünyanın, Türkiye'nin dehşetle izlediği kararları veren deneyimli hâkim, savcılar eğitimci konumdalar. Şimdi, o eğitimciler bu gencecik hâkim, savcı adaylarını nasıl eğitiyorlar, hangi evrensel ilkelere göre eğitiyorlar, aslında budur bizim temel tartışma konumuz.

Şimdi, bu konuda yargıya ilişkin çokça şey söylendi, ben de bu kürsüden çokça söyledim ama buna dair Yargıtay Başkanı İsmail Rüştü Cirit'in sözü birçok şeyi açıklamaya yetiyor aslında, diyor ki daha 15 Temmuz yaşanmamıştı: “Geçmişte yargıya olan güven yüzde 70 idi, şimdi yüzde 30'lara düştü.” Eminim şu anda bu 30'lar da yerlerde sürünüyor, hiç kimse aslında yargıya güvenmiyor. Eminim iktidar partisi sıralarında oturan değerli milletvekilleri de bu sıralardan kalktıktan sonra yargıya güvenmeyecekler. Şu anda güveniyorlarsa da iktidar partisi milletvekili oldukları için güveniyorlar ama biz yargıya güvenmiyoruz, güvenmemiz için hiçbir sebep yoktur.

Şimdi, diğer istatistiklere hiç gerek yok. Şöyle bir şey var: Türkiye, HSK'yi ne kadar değiştirdi AKP iktidarı döneminde, bunu çok iyi biliyoruz. 17-25 Aralıktan sonra HSYK'nin yapısı çokça değişti, en son 2016 referandumuyla “HSK” olarak revize edildi ve tümüyle yürütmeye bağlandı. Şimdi, Hâkimler Savcılar Kurulunun tümüyle Hükûmete bağlandığı bir ortamda yargı ne kadar bağımsız ve tarafsız olabilir? Bu -hiç hukukçu olmaya gerek yok- herkesin değerlendirebileceği bir mevzudur.

Şimdi, burada, adli yıl açılışları biliyorsunuz artık Beştepe'de yapılıyor, orada yapıldı, sarayda. Hâkim, savcı kura çekimleri bile Beştepe'de yapıldı ve bu kurayı yaptıran ve iktidarda olan parti hâlâ “Yargı tarafsız ve bağımsızdır.” diyor. Neye göre tarafsız ve bağımsız oluyor? Tabii ki değildir yani

bunu usulen, sadece söylemiş olmak için söylüyorlar çünkü aksi hâlde bir partinin yargısı, siyasallaşmış bir yargı hukuk devletlerinde asla yer bulamaz.

Yani, bununla ilgili şüphesiz çokça anekdot var yargının bağımlılığına ilişkin ama hâkim, savcıların bu konuda çok değerli görüşleri de var. Değerli hocam, partimizin milletvekili Mithat Sancar'ın da bu konuda TESEV'le birlikte yaptığı bir çalışmada çok ayrıntılı değerlendirmeler var. Ben milletvekillerinden gerçekten o kitabı özenle incelemelerini istirham ediyorum. Orada hâkim, savcıların daha önceki yıllarda... 15 Temmuzdan sonra bu hâlde bu itiraflarda bulunamazlar tabii. Onlar bile o dönem ne kadar zor durumda olduklarını söylemişler.

Değerli milletvekilleri, yargı tarafsızlığının ön koşulu bağımsızlıktır. Bağımsız olmayan bir yargı erki zaten tarafsız olamaz. Sicilini tutan, maaşını veren, onu istediği yere atayan, onu istediği yere sürgün eden, onu istediği zaman tutuklayan, onu istediği zaman görevden alan bir kurul, bir iktidar karşısında nasıl tarafsız olabilir yargı? Kendisine zarar gelmemesi için bu konuda gereken, istenilen kararları, istenilen hükümleri vermek durumundadır. Bu konuyu defalarca söyledik, yargı tarafsız değildir çünkü bağımsız değil. Bağımsız olabilseydi, birilerine bağlı olmasaydı, maaşını, özlük haklarını, özgürlüğünü, kişi haklarını başka bir kurumdan alıyor olsaydı şüphesiz yargı tarafsız davranabilirdi ama şu anda bunun asgari koşulları yok.

Şimdi, Adalet Akademisi demişken gerçekten “Adalet nedir?” diye bir sormak lazım; hiç olmayan bir şey, Türkiye’de yok şu anda, adalet değil, adaletsizlik hüküm sürüyor. Yani yaptığımız araştırmalara göre, dünyada başka hiçbir soru bu kadar tutkulu bir şekilde tartışılmadı, adalet kadar, başka hiçbir soru bu kadar kan ve gözyaşı dökülmesine yine sebep olmadı, başka hiçbir soru yine Eflatun’dan Kant’a yoğun bir ilgiye mazhar olmadı. Adalet kavramı tarihsel arka planda da en çok tartışılan kavramlardan biri. Bugün adaletin asgari şartları nedir peki? Adaleti kavram olarak şöyle tanımlayabiliriz sanırım: Herkesin hakkını tanıma, karşılıklı zıt yararlar arasında hakka uygun şekilde eşitlik veya dengenin sağlanmasıdır ve adaletin tesisi için mutlak surette hukukun evrensel ilke ve esaslarına uygun kanunların olması şarttır. Tabii ki kanunların da toplumda yaşayan tüm bireylerin hak ve özgürlüklerini eşit şekilde gözetmesi gerekir. Neresinden tutalım? Bizim ülkemizde vekiller özgür değil, milletvekillerimiz hapiste ve rehin. Kanunları yapan irade hapiste tutulurken kanunların eşitliği gözetlediğini kim iddia edebilir? İktidar partisi tarafından çıkarılan kanunlar tek taraflı bakışla şu anda söz konusu.

Şimdi, burada adalet nasıl sağlanır? Herkese eşit sağlanarak. Daha dün 2932 sayılı Yasa’yla, Şark Islahat Planlarıyla, Cumhuriyet Dönemi’ndeki daha birçok yasayla tehciri, sürgünü, asimilasyonu, inkârı bu ülke yaşadı. Kürtler reddedildi, asimilasyon uygulandı, inkâr edildi, katliama uğradı; Dersim’den, Ağrı’den, Koçgiri’den, Roboski’den bugüne geldik. Dün, çok iyi hatırlarım çocukken, Kürtçe konuşulduğu için 2932 sayılı Yasa’yla -1991’de Özal kaldırdı- para cezası veriliyordu. Bugün Meclis kürsüsünde kürdistan bölgesinden söz eden bir milletvekilimiz ceza alıyor. Adalet bunun neresinde? Dün konuştuğumuz için ceza alıyorduk, bugün de konuştuğumuz için ceza alıyoruz, değişen hiçbir şey yok. İşte, adaletsizliği ve adalet kavramının nasıl yaşama geçtiğini buradan tartışmamız lazım. Bu kürsüde düşünce ve ifade özgürlüğü yoksa, bu kürsüde biz kendi ana dilimizi savunamıyorsak, kendi kimliğimizi savunamıyorsak, kendi kültürümüzü yansıtamıyorsak, yaşadığımız coğrafyayı zikredemiyorsak bu Parlamentoda da, bu ülkede de özgürlük de yoktur, adalet de yoktur. Bu nedenle adalet akademilerinde ne üretildiğini çok merak etmiyorum. Çıkan kararlardan, eğitimcilerin kim olduğundan... Onların şahsından ari bir şekilde söylüyorum. Zaten durum ortada.

Şimdi Adalet Bakanı burada, hazır buradayken Sayın Adalet Bakanı ona da doğrudan sormak istiyorum. Birazdan belgeyi de kendisine takdim edeceğim. AİHM'e gönderilen savunmada -Sayın Adalet Bakanı ve Kurul bugün açıklama da yaptı- diyor ki: "Milletvekilliğinden kaynaklanan haklar devam ediyor." Yani bizim şu anda hapiste bulunan eş genel başkanlarımız dâhil, milletvekilleri -Enis Berberoğlu da dâhil- milletvekilliğinden kaynaklı haklarını kullanabiliyorlarmış. Nasıl kullanıyorlar bilmiyoruz, bunu bir izah etmelerini istiyorum. Burada oy veremiyor, hiçbir denetime katılamıyor, Anayasa değişiyor görüşmelere -taleplerimiz ısrarla olmasına rağmen- katılamıyor, dört duvar arasında nasıl milletvekilliği yapıyor, gerçekten Sayın Adalet Bakanına soruyoruz.

Hadi bunu da geçtim, her şeyi geçtim, biz cezaevindeki arkadaşlarımızla görüşemiyoruz. Biz milletvekiliyiz, biz milletvekili olarak haklarımızı kullanamıyoruz. Bu konuda neden izin verilmiyor? Tek tek aramak, rica etmek, defalarca görüşmeyi geçiyorum, istisnaları geçiyorum. Gerçekten bu ayrımcı uygulamayı bugün bize izah edin. Biz eş başkanlarımızı ve milletvekillerimizi neden ziyaret edemiyoruz?

Diğeri, Demirtaş şahsında tüm vekiller için soruyorum, onun şahsında tümü için: Dört yüz yedi gündür Demirtaş cezaevinde, 95 duruşması yapıldı. Neden Demirtaş'ı mahkemeye çıkarmıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, çok rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – "HDP'liler mahkemeden kaçıyor." diyordunuz ısrarla, şimdi neden mahkemeleri HDP'lilerden ve Demirtaş'tan kaçırıyorsunuz, bunun izahını istiyorum.

Elimde sizin adınıza imzalanan bir yazı var, cevap alamadığım için buradan sormak zorundayım, Enis Yavuz Yıldırım, Hâkim, Bakan adına, Genel Müdür. Ve bu yazıda şunu söylüyor, diyor ki: "Silahlı terör örgütüne üye olma suçundan militan konumunda olan ve kamuoyu tarafından yakından bilinen ve takip edilen..." devam ediyor "...olabileceği değerlendirilmektedir..." Bu, sözünü ettiğimiz kişi Demirtaş. Buna Yargıtay kararı ekleniyor ve diyor ki: "SEGBİS'te savunmasının alınmasına..." Bu bir talimattır aynı zamanda. Ve "Anılan Yargıtay ilamı uyarınca işlem yapılması ve işlem yapılamaması hâlinde, gerekli görülürse, günsüz olarak duruşma açılması." diyorsunuz. Bu, yargıya müdahaleyi siz mi yaptınız? Siz yapmadıysanız, bugüne kadar onlarca defa bu kürsüden sorduk, neden yanıt vermediniz? Demirtaş'ın mahkemeye çıkmamasının, vekillerin çıkarılmamasının sebebi sizin talimatınız mıdır? Şimdi bunu size de takdim edeceğim.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Beştaş.

Yedinci ve son konuşmacı Mardin Milletvekili Sayın Mithat Sancar.

Süreniz on dakika Sayın Sancar.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Adalet Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Sanırım şu an en derin yaralarımızın olduğu alan adalet alanıdır. Adalet sadece Adalet Bakanlığını ilgilendiren bir mesele değildir elbette, başka boyutları da vardır ama "adalet" denince akla ilk gelen şey hukuk ve yargıdır. Hukukta ve yargıda çok büyük, çok büyük sarsıntılar ve yıkımlar yaşıyoruz, buna gözümüzü kapatırsak bu yıkımların daha

da derinleşeceğinden çok ciddi endişe duyuyoruz. Aslında bütün bunları tek tek verilerle anlatmak da mümkün, tarihten örnekler vererek de bu konuda uyarılarda bulunmak da mümkün.

Öncelikle, birkaç önemli sorunu ben de dile getireyim. Zaten benden önce konuşan sevgili arkadaşlarım somut olaylarla ilgili yeterince örnekler verdiler ama ben de burada belki zaman yetersizliğinden değinilmeyen bir iki konuya işaret etme ihtiyacı duyuyorum.

“Yargı tacizi” diye bir kavram vardır uluslararası literatürde de yer alır, en çok da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında adil yargılamanın ihlali olarak belirtilir. Yargı tacizi nedir? Durup dururken, sağlam gerekçeler olmadan, deliller olmadan, varsayımlara, hatta dedikodulara ve en çok da itirafçı beyanlarına dayanarak fezleke ve iddianame hazırlanmasıdır. Şu an hazırlanan iddianamelerin çok büyük bir kısmı temelden yoksun değerli arkadaşlar. Bundan birkaç yıl önce HSYK’yla ilgili -o zaman HSYK’ydı- bir çalışma yapmıştık ve bu da TESEV’den yayımlandı. İddianamelerle ilgili bir çalışma yapmıştım daha o gün ve otuz yıllık hukuk hocalığı geçmişimde yaptığım gözlem ve araştırmalara dayanarak bu kadar vahim iddianamelerin hiçbir dönemde olmadığını söylemiştim, yanılmışım çünkü sonrası geliyordu ve sonra gelen o tablo benim o söylediklerimin çok naif olduğunu bana gösterdi.

Şunu demek istiyorum: Son iki yılda hazırlanan iddianamelere baktığımızda gerçekten hiçbir aklın ve vicdanın kabul edemeyeceği nitelikte ithamlar ve ifadelerle doludur. Bunun adil yargılama hakkını kökten yok ettiğini bilmek lazım, dinamitliyor. Bu tür fezleke ve iddianamelerle şüpheli durumuna düşen insan sayısının yaklaşık 7 milyon olduğunu geçtiğimiz günlerde Yargıtay Başkanı söyledi. Düşünün: Bir ülkede 80 milyonluk bir nüfus var ve yaklaşık her 10 kişiden 1’i şüpheli. Bu, Hükûmete ve tabii ki Adalet Bakanlığına iki açıdan çok önemli sorular sormayı gerektiriyor. Gerçekten bu kadar şüpheli varsa ve gerçekten bunlar şüpheliyse toplumun hukuk ve adalet barışını sağlamakta yetersiz kalıyorsunuz, başaramıyorsunuz, hukuk barışını ve adil bir birlikte yaşam ortamını yaratamıyorsunuz. Eğer bunlar biraz önce söylediğim gibi, temelsiz ithamlara, dayanaksız iddianamelere ve keyfî soruşturmalara dayanıyorlarsa bu daha vahimdir. Demek ki adil yönetmek gibi bir isteğiniz de yok, adalet gibi bir derdiniz de yok, bu anlama gelir.

Şimdi, Türkiye’de yargı taciziyle ilgili örnekleri sıralamaya kalksam burada birkaç saat konuşmam gerekiyor. Geçen gün grup koridorunda absürt fezlekelerle ilgili bir sergi açmıştık, sembolik bir sergi. Sadece birkaç tanesine bakarsanız görürsünüz gerçekten. Ortada adalete dayanan, eşitliği gözeten bir soruşturma ve yargılama süreci yok değerli arkadaşlar. Siyasi hedeflere kilitlenmiş bir hesap var. Bunun da tarihteki adı, literatürdeki adı “siyaseten yargılama” ya da benim tercih ettiğim kavramla “siyasi yargı”dır. Siyasi yargının amacı; kanunları uygulamak, adaletin temel ilkelerini hayata geçirmek değildir; kendisine düşman, hasım veya muhalif gördüğü kesimleri, iktidarın yargıyı kullanarak sindirmesi veya tasfiye etmesidir, siyasi yargı budur.

Çok büyük siyasi davalar var tarihte, örnekleri var. Bu davaları yine çok uzun uzun saymayacağım ama ilk akla gelen 3 tanesini söyleyeyim: Dreyfus davası, Rosenberglar davası, Sacco ve Vanzetti davası.

Şimdi, Dreyfus davasını biraz açalım, bize önemli dersler verir diye düşünüyorum, önemli uyarılar buradan çıkabilir diye inanıyorum. Dreyfus davası 1894’te bir casusluk iddiasıyla başlamıştı fakat toplumdaki bütün önemli çelişkileri bir katalizör gibi ayrıştırmıştı. Şu okuduğum satırları ben

2010 yılında yazmıştım, KCK davaları dolayısıyla yazmıştım. Oraya bağlayacağım, buradan izninizle birkaç paragraf okuyacağım. Dreyfus davası ile KCK yargılamaları ve sonrası arasında ne gibi bir ilişki var. Fransa sarsılıyordu. Biliyorsunuz, Dreyfus davasıyla ilgili tartışmalar bugün de bitmiş değil. Dönemin çok güzel bir analizini yapan çok değerli düşünür Hannah Arendt çok güzel özetlemişti Dreyfus davasının özünü. Diyor ki: “Fransa ikiye bölünmüştü, bir yanda Dreyfusçular, diğer yanda anti Dreyfusçular. Bu bölünme, 20’nci yüzyılda da siyasi yansımaları bakımından varlığını sürdürdü. ‘Anti Dreyfusçu’ terimi, cumhuriyet ve demokrasi karşıtı ve ırkçı herkesi tanımlayan bir sıfat olarak kullanıldı. Anti Dreyfusçular cephesi, monarşizmden nasyonal Bolşevizm’e ve sosyal faşizme kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyordu. Cumhuriyete ve bütün demokratik etkilere karşı reaksiyoner bir siper oluşturan silahlı kuvvetlerdeki ‘çelik kast’ bu cephenin en önemli bileşeniydi. Vurgulamakta fayda var, ‘Fransa Fransızlarıdır.’ sloganı bu cenahın en popüler sloganıydı.” Peki, daha sonra ne oldu? Bunun karşısında bir anti Dreyfusçu cephe oluştu. Kim kazandı ya da sonuç ne oldu? Maalesef “Fransa Üçüncü Cumhuriyeti anti Dreyfusçuların bu ırkçı, faşist zihniyeti ve çabaları dolayısıyla yıkıldı.” diye kayda geçiyor tarihçiler. Onlar çok güçlü olduğu için mi? Hayır, anti Dreyfusçular çok güçlü olduğu için değil ama Dreyfusçular yeterince güçlü olmadığı içindi.

Şimdi, ben buradan çağrı yapıyorum hem Hükûmete hem bakanlara, milletvekillerine ve kamuoyuna: Bizim bütün siyasi davalara karşı Dreyfusçu bir ruha ve tutuma ihtiyacımız vardır. Burada uyarmıştım, “Bu davalar gelecek ve mutlaka iktidarı vuracak.” diye. Yazı burada, 21 Ekim 2010. Oldu mu? Evet, oldu. “Komplo olur.” “Kumpastır.” dedik, sonra itiraf ettiler, cemaatçi polislerin hazırladığı dosyalarla, cemaatçi savcı ve hâkimlerin kararlarıyla bir siyasi tasfiye yürütölmek isteniyordu; aynen şimdi olduğu gibi. HDP’ye yönelen, milletvekillerine, il, ilçe teşkilatı yöneticilerine ve üyelerine yönelen davalar da böyledir. Peki, bu kadar açık bir gerçeklik var, geldi ve darbeye kadar uzandı, 15 Temmuzla geldi. 15 Temmuzla mücadele adına ilk el atılan alan yargıydı, cemaatçi hâkim ve savcıları temizleyelim diye başladılar. O gün o uyarıyı dikkate alsaydınız 15 Temmuz belki olmayacaktı. Buna benzer başka uyarılar da yapıldı.

Geçen günkü konuşmamda bir öneride bulunmuştum, Sayın Bakan da buradayken bu öneriyi tekrar ediyorum. Eğer yargıdan bu kadar çok sayıda insanı ihraç ediyorsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Sancar.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Tamamlıyorum.

Sanırım toplam kadronun yüzde 25’i ihraç edilmiş durumda. İhraç edilen herkesin mutlaka suçlu olduğunu elbette iddia etmem ben fakat ihraç, tek başına önemli bir işlemdir. Hükûmet ihraç etmişse, bu insanların hukuk ilkelerine ve adalet gereklerine göre faaliyet yürütmediklerine kanaat getirdiği için yapmıştır. Gelin, bu davaları, bu savcı ve hâkimlerin imzası bulunan davaları nasıl yeniden değerlendirebileceğimize dair birlikte bir çalışma yapalım. İzninize ve affınıza sığınarak söyleyeyim, bu konuda epeyce çalışmam oldu uluslararası örnekleri de kapsayan, hepsini emrinize sunmaya hazırım. Birlikte kanun hazırlayalım. Grubumda çok değerli hukukçu arkadaşlarım var, Mecliste de var. Adaletsizliği yok etmezsek bu toplumu çürütürüz. Buna hiç kimsenin hakkı yok.

Saygılarımla efendim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Sancar.

Sayın milletvekilleri, şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun konuşmacılarına geçti sıra.

İlk konuşmacı Gümüşhane Milletvekili Sayın Hacı Osman Akgül.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Günümüzde insanlığın ortak amacı, biyolojik çeşitliliğin korunduğu, kaynakların sürdürülebilir kullanımının benimsendiği, açlık ve yoksulluğun en aza indirildiği, çevreyle dost, çevre kirliliğinin önlendiği, daha yeşil ve daha yaşanabilir bir dünyaya ulaşmaktır.

Uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki sorumluluklarının bilincinde olarak bütün insanlığı etkileyen çevre sorunları konusunda yürütülen çalışmaların takipçisi olan ülkemiz ekonomi, enerji, şehirleşme ve daha birçok alanda çevrenin korunmasını ön plana çıkaran politikalar yürütmektedir. Bu kapsamda geçmiş yıllardan günümüze nüfus, satın alma gücündeki artış ve teknolojik gelişmelerin doğal sonucu olarak ülkemiz genelinde üretilen atık miktarları artmaya devam etmektedir.

Özellikle şehirlerimizin en önemli sorunu olan atıkların yönetimi, sürdürülebilir ve entegre bir atık yönetiminin ihtiyacını doğurmaktadır. Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım süreci içerisinde değerlendirilmeden bertarafı hem maddesel hem de enerji olarak ciddi kaynak kayıplarına sebep olmaktadır. Teknik, ekonomik ve sosyal disiplinlerle çok yönlü ilişkiler içerisinde olan sürdürülebilir atık yönetimi, atık önleme, tekrar kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanıma odaklanmayı, atık hiyerarşisi çerçevesinde atığın oluşumundan nihai bertarafına kadar bir atık yönetim planı hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu amaçla Bakanlığımızca doğal kaynaklarımızın ve ekosistemlerin korunup geliştirilmesiyle mevcut ve gelecek nesiller için sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre oluşturulmasını sağlamak üzere sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde uluslararası normlar ve ulusal öncelikler gözetilerek strateji ve mevzuat geliştirme, atıkların kaynağında en aza indirilmesi, sınıflara ayrılması, toplanması, taşınması ve geri kazanılması, enerjiye dönüştürülmesi ve nihai bertarafı konularında politika ve strateji belirleme sorumluluğu çerçevesinde 2016-2023 yıllarını kapsayan Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı, gerek ulusal mevzuatımızın uygulanması gerekse de Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları doğrultusunda hazırlanmış bir çalışmadır. Bu kapsamda, Türkiye genelinde 15 bölge ve 81 ilde atık yönetimiyle mevcut durum analiz edilerek bertaraf yöntemleri belirlenirken bölgenin coğrafi yapısı ve atık karakterizasyonu dikkate alınmıştır. Atıkların türlerine göre kaynağında ayrı toplanması, geri dönüştürülmesi, farklı yöntemlerle geri kazanılması ve bertaraf yöntemlerinin ortaya konması hedeflenmiştir. Aynı zamanda, doğal kaynakların hızlı tüketiminin önüne geçilmesi amacıyla geri dönüşüm ve kazanımla atıkların ekonomiye yeniden kazandırılması sağlanarak ülke genelinde sürdürülebilir atık yönetim stratejilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı çerçevesinde ortaya konacak politika ve uygulamalarla ülkemizin hem daha iyi organize edilmiş entegre ve kurumsal yapıya, güçlü bir atık yönetim sistemine sahip olması hem de vatandaşlarımıza daha sağlıklı ve daha temiz bir çevrede yaşama imkânı sağlanabilecektir.

AK PARTİ olarak çevreyi gelecek nesillere karşı bir sorumluluk bilinciyle ele almakta ve bir emanet olarak görmekteyiz. Ülkemizde 2002 yılında katı atık düzenli depolama tesisi sayısı sadece 15 iken 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 84'e ulaşmıştır. Bu tesislerle 1.112 belediyede yaklaşık 53 milyon nüfusa hizmet verilmektedir. 2023 yılı hedefimiz, nüfusun tamamına bu hizmeti ulaştırmaktır.

Medeniyetimizin üzerinde yükseleceğini düşündüğümüz şehirlerimizin kültürümüzün renklerini yansıtan ve yaşadığımız zamanın çizgilerini barındıran, altyapısı sağlam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

HACİ OSMAN AKGÜL (Devamla) - ...afetlere dayanıklı ve çevreye duyarlı bir biçimde gelişmesini hedefliyoruz.

Sözlerimi sonlandırırken Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı'nın hazırlanmasına öncülük eden Çevre Bakanlığımızı, bu çalışmanın paydaşlarından olan ve Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde onun talimatlarıyla kurulmuş olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki çevre yönetim şirketi İSTAÇ AŞ'yi bu güzel çalışmalarından dolayı tebrik ediyorum.

Bu düşüncelerle 2018 yılı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akgül.

İkinci konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Sami Çakır.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kudüs'ü başkent olarak tanıma kararıyla ilgili düşüncelerimi ifade ederek başlamak istiyorum. Emperyalist ve müstebir kafa yapıları, kafalarında kurguladıkları dünya düzeni putunun önünde insanın ve insanlığın secde etmesini emrediyorlar. Bu anlayışı peşinen reddettiğimi, alınan kararı kınadığımı, bölgede bir Filistin meselesi olmadığını, aksine, dünyanın bir İsrail sorunu olduğunu ve dünyamıza giydirilmek istenen bu esaret anlayışını ruh özgürlüğümüzle tanımadığımızı, tanımayacağımızı hatırlatmak istiyorum.

Rahmetli Akif İnan'ın Mescid-i Aksa dizelerini sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde,

Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu.

Varıp eşğine alnımı koydum,

Sanki bir yer altı nehri çağlıyordu.

Gözlerim yollarda bekler dururum,

‘Nerde kardeşlerim?’ diyordu bir ses,

İlk kıblesi benim ulu Nebi'nin.

Unuttu mu bunu acaba herkes?

Burak dolanırdı yörelerimde,
Miraca yol veren hız üssü idim.
Bellidir kutsallığım şehir ismimden,
Her yana nur saçan bir kürsü idim.

Hani o günler ki binlerce mümin,
Tek yürek hâlinde bana koşardı.
Hemşehrim nebiler yüzü hürmetine,
Cevaba erişen dualar vardı.

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma,
Müminden yoksunum, tek ve tenhayım.
Rüzgârlar silemez gözyaşlarımı,
Çöllerde kayıp bir yetim vahayım.

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde,
'Götür Müslüman'a selam.' diyordu.
'Dayanamıyorum bu ayrılığa,
Kucaklasın beni İslam.' diyordu."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayatımızın yaşadığımız şehir ve çevrenin güzelleştirildiği kadar güzelleşeceğini biliyoruz. Ülke kalkınma politikaları, bölgesel gelişme stratejileri ile bölge plan kararlarının mekânsal organizasyonlarını sağlamak, yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik düzenlemelerinin yanında, doğal, tarihî ve kültürel değerlere sahip çıkarak onların yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması noktasında azami gayret gösterildiğini biliyoruz. Afetlere duyarlı yerleşme, doğal ve kültürel varlıkların korunması, kentsel dönüşüm, teknik ve sosyal altyapı, yerel kalkınma, kentlilik bilinci, yönetim ve yerel yönetimlerle ilgili olarak yapılan ve yapılacak olan her çalışma, toplum, çevre, şehir uyum ve güzelliğini hayata yansıtma anlamında bir değer taşıyacaktır.

Çevre ve şehircilik üzerine değerlendirme yaparken sadece yeşilin, mavinin bir özleminden bahsediyor değiliz. Aslında her şeyin yerli yerinde olmasını istediğimizi ifade ediyoruz. Ne görmek arzu ediyorsanız karşılığını bulabildiğiniz bir coğrafyanın insanlarıyız. Aldığımız mirası bize bırakanların, hayatı doğayla nasıl uyumlu hâle getirmeye çalıştıklarını, eserlerindeki estetiği, göz zevkine nasıl hitap edildiğini, camide bile ses yankısını dağıtıcı akustik planlamayı asırlar önce düşünüp uygulayabildiği gerçeğini bugün göz önünde bulundurabilmeliyiz. Yoldaki dikenî başkasına zarar vermemesi için kaldırmayı bile inancın bir parçası sayan bir kültür anlayışının mensuplarıyız. Kıyamet koparken bile elindeki fideyi dikmeyi öğütleyen bir rehberin yolları kirletenlerin nasıl kötü bir iş yaptığını söylemesi yeşillendirmeye teşvik ederken, çevre kirliliğine sebebiyet verebilecek en küçük bir davranışı da menetmiş olmasından bugünümüze, kendimize, kentlerimize, yaşamımıza bir şeyler aksettirebilmek, bu bilinci yaşamın her alanında bir bütün olarak uygulayacak bir programı kendimize şiar edinerek yarınımıza taşıyacak bir davranış, anlayış, eylem birlikteliğine yönlendirir diye ümit ediyorum.

Biz estetiği arayan gözümüzle, suhuleti özleyen gönlümüzle, doğayla barışık bir insan olma adına ne yaptığımıza bakabilme ve hep birlikte bir şeyler yapmanın gayreti içerisinde olabilme temennisiyle 2018 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çakır.

Üçüncü konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Osman Boyraz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2018 mali yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri seyreden aziz milletimizi en kalbî duygularla hasret ve muhabbetle selamlıyorum.

AK PARTİ hükûmetleri olarak yapmakta olduğumuz 16’ncı bütçemizin öncelikle milletimize, ülkemize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Bu tarihî başarının altına imza atan milletimize de şükranlarımı sunuyorum.

AK PARTİ iktidarları döneminde eğitimden sağlığa, adaletten emniyete, ulaşımdan enerjiye, hemen hemen her alanda hülâsa yapılan destansı hizmetleri hepimiz yıllardır görmekteyiz, gözlemlemekteyiz. Bugün de Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu çalışmaların bir kısmını sizlerle paylaşacağım. Tabii, bu yapılan hizmetlerin tamamını paylaşmaya ne dağarcığımdaki kelimeler yeter ne de zaman yeter, bunun da farkında ve bilincinde hareket ediyorum ama kısacası Tapu ve Kadastroda neler yapılıyor onları da sizlerle paylaşayım.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz, Anayasa’mızın 35’inci maddesinde yer alan mülkiyet hakkı, kişinin hakları ve ödevleri arasında yer alan temel haklardan biridir. Bu hakkın tesisi, muhafazası, tescili, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz tarafından yerine getirilmektedir. Yaklaşık iki asırdır halkımıza hizmet eden, “tapu gibi sağlam” şiarıyla ülkemizde gayrimenkullerin kaydını tutan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, geçmişten edindiği tecrübeyi, çağdaş, yenilikçi ve teknolojik yeniliklerle harmanlayarak taşınmazlara ilişkin mülkiyet bilgilerini devlet güvencesi altında muhafaza etmekte, güncellemekte ve milletimizin hizmetine sunmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz, Türkiye kadastrounun 2003 öncesinde ülke genelinde yılda ortalama 350 biriminin kadastrounu yaparken 2003 yılından sonra yıllık ortalama 1.750 birimin kadastro çalışmasını yapmıştır. Bu şu demektir: Eğer 2003’teki o sistem devam ediyorsa bugün Türkiye’deki kadastrounun tamamlanması yaklaşık otuz beş, kırk yıl sürecekti, daha otuz beş yıl olacaktı. Ama hamdolsun ki her alanda, biraz önce de ifade ettiğim gibi, yapılan çalışmalar sonucunda burada da destansı hizmetleri milletimizin vicdanına havale ediyoruz ve milletimiz de gereğini yapıyor.

Kurumda yapılan önemli değişikliklerden biri de TAKBİS Projesi. Bu proje, mülkiyet bilgilerine sahip kişinin güvenli, güncel, hızlı bir şekilde taşınmazlarla ilgili her türlü sorgulama, takip ve stratejik bilgilerin yapıldığı bir e-devlet projesidir. Ülkemizde taşınmazların haritaya dayalı tapu kayıt sistemleri tamamlanmış, tapu kadastro verileri bilgi teknolojileriyle entegre edilerek bilgi sistemleri üzerinde hizmet sunulmaya başlamıştır. Yani bu şekilde devam eden bir hizmet silsilesi.

Tabii, gündemimiz çok yoğun ve sıcak olduğu için bazı şeyleri de konuşmadan geçemeyeceğim. Tüm insanlığın ortak değeri olan Kudüs hakkında da birkaç konudan bahsedeceğim. Biraz önce değerli vekilimiz de çok harika bir şiirle bütünleştirdi. Tarih boyunca köklü ve büyük medeniyetlere ev sahipliği yapan 3 semavi dinin de kabul ettiği Kudüs, İslam medeniyetinde önemli bir yer tutmaktadır. Tüm İslam devletlerinde önem verilen Kudüs, Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı İmparatorluğu hâkimiyetine geçmiş ve bu dönemden itibaren kutsal Kudüs şehrine önem verilerek imar gelişmesi için önemli çalışmalar yapılmıştır. Her türlü vergiden muaf tutulan Kudüs şehrinin gelişmesinde Osmanlı sultanlarının, bu büyük devlet adamlarının kurduğu vakıflar önemli bir yer almıştır. Yönetimi altına giren bölgeleri işgal eden değil, imar eden medeniyetimiz, mübarek ve şerefli belde kabul ettiği Kudüs şehrini de imar etmiş ve faaliyetleri kayıt altına alarak muhafaza etmiştir. Günümüze ulaşan bu kayıtlar da göstermektedir ki geçmişle olan bağları arşivimizde muhafaza edilen Kudüs, bizim geçmişimiz ve manevi değerlerimizdir. Arşivimizde Kudüs’e ait 1865 ve 1917 tarihleri arasını kapsayan 47 adet zabıt kayıt defteri bulunmaktadır. Bu defterlerde bulunan kayıtların da yaklaşık 37 bin adedi vakıf, 133 bin adedi özel mülkiyet, 18 adedi ise hazineye ait kayıtlardır, toplamda ise 170 bin adet kayıt mevcuttur. Bu kayıtlardan da anlaşılabileceği üzere, her çağda, her dine, her dilde mübarek ve şerefli bir belde olarak tanıdığımız Kudüs, arşiv kayıtlarımızdan da anlaşılabileceği üzere bir İslam beldesidir. Maalesef yarım asrı aşan bir süredir kan ve gözyaşının hüküm sürdüğü bu coğrafyada Kudüs bu yaranın sembol şehridir. Dolayısıyla zulme maruz bırakılan bu coğrafyanın mazlum insanları için tıpkı şairin de ifade ettiği gibi “Zincirin altınla da hatta, koparıp kır/Susmak ne demekmiş, yere haykır göğe haykır/Vicdan bile duymaz çıkmazsa bir ahı/Sessiz kölelerdir yaratan bin bir ilahı.” Yine, bizim üstat şairimiz Mehmet Akif Ersoy’un “Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem/Adam, aldırma da geç git, diyemem, aldırırım/Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırım/Zalimin hasmıyım amma severim mazlumu.” İşte, bu noktada “Güçlü olmak haklı olmak anlamına gelmez, haklı olan güçlüdür.” diyerek haksızlıkların karşısında elif gibi dimdik duran...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - ...Birleşmiş Milletler kürsüsünde “Dünya 5’ten büyüktür.” diye haykıran Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın şahsında İstanbul’da toplanan İslam İşbirliği Teşkilatının almış olduğu karar hepinizin malumu. Bu kararın tüm insanlığa hayırlı uğurlu olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum ve bu duygu ve düşüncelerle 2018 mali yılı bütçemizin hazırlanmasında emeği geçen başta iktidar olmak üzere, öneri ve telkinleriyle yön veren muhalefet partilerine, Bakanlığımızın bürokratlarına da teşekkürlerimi sunuyorum.

Hepinize hayırlı günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Boyraz.

Dördüncü konuşmacı, Aydın Milletvekili Sayın Mustafa Savaş.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kalkınma Bakanlığımızın 2018 yılı bütçesini konuşmak üzere AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kalkınma Bakanlığımız, Devlet Planlama Teşkilatı günlerinden beri ekonominin gizli kahramanı olarak bilinir. Bakanlık, planlama geleneğiyle güçlü bir biçimde şekillenen kalkınma sürecini bugün Kalkınma Bakanlığı olarak sürdürmektedir. Küresel gelişmelerin yakından takibi, ülkemizdeki ve bölgemizdeki değişimlerin iyi analiz edilmesi, ekonomik risklerin sürekli öngörülerek politikaların buna göre şekillendirilmesi Bakanlığın rolünü ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada ve bölgesinde parlayan bir ekonomi olarak Türkiye, konumu nedeniyle dost-düşman herkesin dikkatini çekiyor. Son on beş yılda yakaladığımız siyasi istikrar, yüksek, sürdürülebilir bir ekonomik büyümenin de önünü açmıştır. Bugün ekonominin istikrarlı büyümesinin tesadüfi veya konjonktürel olduğunu düşünenler büyük bir yanılgıya düşmektedir. Türkiye ekonomisinin sağlam temelleri, partimiz iktidara geldiğinden beri hükümetlerimiz tarafından uygulanan doğru ekonomi politikaları, dinamik olan özel sektörümüz, sağlıklı bankacılık sistemi ve kamu mali disiplini sayesinde güçlü büyüme seyri devam etmektedir.

Dünyada başka bir ekonomi yoktur ki 15 Temmuz gibi hain bir saldırı sonrasında bütün piyasalarını çalıştırsın ve bir yıl sonrasında da dünya ortalamasının çok üzerinde bir büyüme performansını yakalasın. İşte, bu, Türkiye ekonomisinin her türlü tehdide karşı ne kadar dirençli olduğunun bir göstergesidir. Bugün geldiğimiz noktada, bu yılın üçüncü çeyreğinde Türkiye G20 üyesi ülkeler arasında yüzde 11,1 oranında büyüyerek bir rekor kırmıştır. Bu başarı hikâyesiyle hepimiz gurur duymalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ekonomisinin bu dirençli yapıya kavuşmasında bankacılık sektörünün katkısı yadsınamaz. Nitekim, on beş yıllık iktidarımız dönemi bankacılık sistemi için de bir dönüşüm ve büyüme dönemi olmuştur. Bu dönemde bankacılık sisteminin toplam aktifleri ve kredileri hızla büyümüştür. Bankacılık sektöründe risk yönetim sistemlerinin gelişmesiyle, uluslararası standartlara uyumun artmasıyla, etkin kamusal denetim ve aktif kalitesindeki düzelmeye birlikte 2005 yılından itibaren sektöre yönelik yabancı sermaye ilgisi artmıştır. Ayrıca, yapısal reformlarla birlikte bankacılık sektörü sağlıklı bir bilançoya sahip olmuş ve bu sayede iç ve dış faktörlerden kaynaklanan şoklara dayanıklılık göstermiş, ekonomik faaliyetin finansmanında önemli bir rol oynamıştır. Elde edilen siyasi ve ekonomik başarıların arkasında akıl teri döken, planlı, kararlı ve gayretli kadroların çalışmaları vardır. En nihayetinde, bu büyük başarının arkasında ülkesine her daim güvenen aziz milletimiz vardır. Siyasi ve ekonomik saldırılarla Türkiye'yi köşeye sıkıştırmaya çalışacaklarını zannedenlerin artık karşılarında eski Türkiye'nin olmadığını anlamaları gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerimiz her zaman yatırımları desteklemeye ve teşvik etmeye yönelik politikaları uygulamaya koymuş, reel üretimi ve katma değer artışını sağlamayı başarmıştır. Bu kapsamda, bütçeden yatırıma ayrılan pay 2017 yılına göre 2018 yılında yaklaşık yüzde 10 oranında artırılarak 78 milyar TL'den 85 milyar TL'ye yükseltilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'yla pek çok konuda yeni fikir ve politikalar ortaya konulmuştur. Ülkemiz açısından iç ve dış siyasi gelişmeler ve bunlara bağlı olarak ekonomik açıdan zorlu bir dönem olmasına rağmen, kalkınma planında yer alan politikaların hayata geçirilmesi için azami çaba gösterilmiştir. Ülkemizin hedeflerine ulaşması için sanayimizi, üretim yapımızı, tasarruf davranışımızı, eğitim ve insan altyapımızı dönüştürmek durumundayız. Bu bakımdan, Kalkınma Bakanlığımızın ülkemiz ekonomisi ve sektörleri açısından birer rehber niteliğinde olan çalışmalarını son derece önemseydiğimi ifade etmek istiyorum. Türkiye bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hedeflerine yönelik kararlı yürüyüşünü sürdürecektir.

Sözlerime son verirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 2018 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Savaş.

Beşinci konuşmacı Erzurum Milletvekili Sayın Zehra Taşkesenlioğlu.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEHRA TAŞKESENLIOĞLU (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına Kalkınma Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. 15 Temmuzda ikinci defa “gazi” unvanını almış olan Meclisimizi saygıyla selamlıyor, 2018 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi olarak, bugün bir daha, 16’ncı defa bütçeyi müzakere etmenin onurunu da yaşadığımızı ifade etmek isterim.

Bizler kalkınma alanında yaptığımız çalışmalarla hem ekonomik istikrarın korunmasını hem yatırım ve sermaye ortamının geliştirilmesini hem de istihdamın artırılmasını hedefledik. Ekonomide kapsayıcı büyüme ve yüksek katma değerli üretime geçerek hem bölgelerarası gelişmişlik farklılıklarını kapatma hem de toplumsal kalkınmayı gerçekleştirdik. Bunun en bariz örneğini üç gün önce açıklanan büyüme rakamlarıyla gördük. 3’üncü çeyrekteki yüzde 11,1’lik büyüme rakamları, bizim aslında on beş yıllık istikrarlı olarak sürdürdüğümüz ekonomi politikalarının bir sonucudur. Bu oran G20 içinde en yüksek büyüme oranıdır ve iftiharla söylememiz gerekiyor ki dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi Türkiye ekonomisi olmuştur.

Büyüme rakamları ekonominin şoklara ne kadar dirençli olduğunun da bir göstergesi olmuştur ve aynı zamanda ekonominin güven içinde olduğunun da bir belirtisidir. Yatırımlara daha fazla harcayarak, üreterek ve ihracatı gerçekleştirerek bu büyümeyi gerçekleştirdik. Ürettik çünkü, sanayi sektöründe yüzde 14,8; inşaat sektöründe yüzde 18,7; ticaret, ulaştırma, konaklama ve buna benzer sektörleri barındıran hizmet sektöründe yüzde 20,7 oranında büyüme gerçekleştirdik.

Yatırdık, özellikle gayrisafi sermaye yatırımlarını yüzde 12,4 artırarak yatırımların güçlenmesini sağladık. Ürettik, yatırdık ve sonucunda da ihracatı gerçekleştirdik. Üçüncü çeyrekte ekonomimizi etkileyen en önemli gelişmelerden biri de ihracatın yüzde 17,2 artırılması olmuştur.

Tabii ki kalkınmanın en temel unsurlarından biri de beşerî sermayenin geliştirilmesidir. Bu amaçla on beş yılda eğitime ayrılan bütçemizi 3,5 katına çıkardık ve tüm eğitim kademelerinde altyapıları geliştirerek okullaşma oranımızı 2002’den 2017’ye kadar yüzde 110 artırdık.

Yükseköğretimde yeni üniversitelerin açılması, mevcutların kapasitelerinin geliştirilmesiyle 3,2 milyon öğrencimizi özgün eğitime katmış olduk.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarımız döneminde kapsayıcı büyüme hedeflenmiş olup ekonomik istihdama, özellikle kadınların çalışma hayatına ve iş gücü piyasasına katılımlarını hedefledik. Bu bağlamda, 2010-2016 döneminde yıllık istihdam artış oranına bakıldığında Türkiye, yüzde 3,7’yle OECD ülkeleri arasında ikinci sırada yer aldı.

Ülkemizin kalkınmasında, rekabet gücünün artırılmasında, bölgesel gelişme potansiyellerinin harekete geçirilmesinde, özel kesimin gelişmesinde, halkımızın refah seviyesinin iyileştirilmesinde de zamanında tamamlanan kamu yatırımlarına öncelik verdik. Bunun en bariz örneği, 2002 yılına kadar bir kamu yatırımının ortalama tamamlanma süresi sekiz buçuk yıl iken AK PARTİ iktidarları döneminde 3,5 yıla kadar inmiştir.

Yine, yüksek teknolojiyi gerçekleştirmek için AR-GE'ye ayrılan bütçeyi artırdık ve 2002 yılında 242 milyon olan bütçeyi 2017 yılında 2,8 milyar TL'ye çıkarmış olduk ve yine, AR-GE personelimiz 2002 yılında sadece ve sadece 9 bin iken on beş yılda 122 bin seviyelerine kadar çıkarmış olduk.

Kalkınmanın en önemli ölçütlerinden biri de Birleşmiş Milletlerin İnsani Gelişmişlik Endeksi'dir. 2002 yılında Türkiye İnsani Gelişmişlik Endeksi'nde 88'inci sırada iken şu anda 71'inci sırada yer almaktadır.

Yine, 2018 yılında tüm yaptığımız bu çalışmalara devam ederek özellikle kamu yatırımlarına, ekonomik ve sosyal alanda yaptığımız yatırımlara devam ederek; altyapı yatırımlarının geliştirilmesine, tarımsal üretimin artırılmasına, sanayi üretiminin desteklenmesine, verimliliği artırıcı e-devlet uygulamalarına ve üretim kayıplarının önlenmesine yönelik devlet yatırımları desteklenecektir.

Son olarak, kadim şehrim adına da Kalkınma Bakanına, on beş yılda toplamda 7 milyar liralık tarım, sanayi ve sulama alanında yaptıkları değerli çalışmalar için çok teşekkür ediyor, 2018 bütçemizin hazırlanmasında emeği olan Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize ve hep beraber onaylayacağımız için de bizlere şimdiden teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Taşkesenlioğlu.

Altıncı konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Cemil Yaman.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜİK bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum, bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izlemekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken insanlığın kanayan yarası Kudüs'e değinmek istiyorum. Kudüs yeryüzünün ikinci mescidi. Müslümanların ilk kiblesi Mescid-i Aksa asrısaaadette Hazreti Ömer'in emaneti, Selahaddin Eyyubi'nin rüyası ve mirası, Abdülhamid Han'ın "Kanla alındı, bedeli de ancak kanla verilir." dediği yer. Medeniyetimizin üç önemli şehrinde biridir Kudüs. 1917'de Kudüs Osmanlı egemenliğinden çıkmış ve İngilizlerin işgaline girdiğinden beri sıkıntılı günler yaşıyor. 1948 yılında işgal ettikleri Filistin toprakları üzerine İsrail kuruldu ve Kudüs'ün batısını işgal etti, 1967 yılında Altı Gün Savaşı'ndan sonra Filistin'in büyük bir bölümünü ve Doğu Kudüs'ü de işgal etmiştir. İsrail 1980 yılında Kudüs'ü başkent ilan etti, buna karşılık Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi bu kararı kınayarak geçersiz sayan 478 sayılı Karar'ını yayınladı. 6 Aralık 2017 gününe kadar hiçbir ülke Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanımazken Trump yönetimi büyükelçiliği Kudüs'e taşıma kararını imzalamış ve bölgeyi kaosa götürecek yeni planı devreye koymuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın dediği "Bugün Kudüs'ün sahibi olduklarını sananlar yarın arkasında saklanacak ağaç bile bulamayacaklardır." sözünü tekrar hatırlatıyor, başta Filistinli ve Suriyeli kardeşlerimiz olmak üzere tüm mazlumların yanında olduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyorum. Ayrıca, Türkiye olarak Kudüs'ü, işgal altındaki Filistin Devleti'nin başkenti olarak tanıyoruz ve tüm dünyayı da aynı şekilde tanımaya davet ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin güzide bilimsel araştırma merkezleri ham bilgilerin işlenerek yorumlanmasına fayda sağlamaktadır. Dönemsel olarak ortaya konan raporlar, işin uzmanları ve sokaktaki vatandaşlarımızın yararlanmasına yöneliktir. Bu köklü kuruluşlardan biri olan TÜİK,

ulusal ve uluslararası platformlarda ülkemiz adına yapılan sosyal ve ekonomik değerlendirmelerin sağlıklı şekilde yürütülmesinde önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemizin Onuncu Kalkınma Planı'nda yer alan dönüşüm programlarından biri İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme Programı'dır. Bu program, idari kayıtları, veri ve bilgileri üretimde daha etkin kullanmak, kurumlar arası iş birliğini güçlendirmek ve ulusal kayıt sistemi standartlarını belirlemek olarak hedeflenmiştir. İdari kayıtlara erişimin sonucunda TÜİK, doğrudan iş yerlerinden anketle bilgi derlediği bazı çalışmalarında saha uygulamasını sonlandırarak çok büyük kaynak ve zaman tasarruf etmiştir.

TÜİK, 2017 yılında yürüttüğü 94 araştırma kapsamında 1 milyon 136 bin cevaplayıcı birimden bilgi toplayarak, toplam 353 adet haber bülteni yayımlamıştır.

TÜİK, uluslararası iş birliği çalışmalarına büyük önem vermektedir. Ülkemizin dış politikasına uygun olarak, çeşitli ülke ve ülke gruplarına yönelik ikili ya da çok taraflı istatistik iş birliği projeleri yapmaktadır. Teknik yardım programlarını yönetmek, iş birliği protokollerini imzalamak ve uluslararası anlaşmalara uygun şekilde yürütülmesi konularında kapsamlı çalışmalar gerçekleştirmektedir. Ayrıca, uluslararası kuruluşlar, ulusal istatistik ofisleri ve bölgesel teşkilatlarla iş birliği çalışmalarını sürdürmektedir.

Söz konusu çalışmalar kapsamında, diğer ülkelerin istatistik kuruluşlarının teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla geniş bir coğrafyada danışmanlık hizmeti de vermektedir. Özellikle İslam ülkeleri İstatistik, Ekonomik, Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi ve TİKA Başkanlığının finansal destekleriyle Vietnam'dan Endonezya'ya, Katar'dan Tacikistan'a ve Azerbaycan'a kadar birçok ülkeyle deneyim paylaşmaktadır.

Sözlerime son verirken 2018 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izlemekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yaman.

Yedinci konuşmacı, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Galip Ensarioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kalkınma Bakanlığımıza bağlı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2018 yılı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Güneydoğu Anadolu Projesi çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, bölgenin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır. Temel amacı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanlarımızın gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bölgeler arası farklılıkları gidermek ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

Kalkınma programları arasında ölçek, boyut ve hedefleri itibarıyla dünyadaki en büyük atılımlardan biri olan Güneydoğu Anadolu Projesi, Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerinin yer aldığı, alan ve nüfus açısından ülkemizin yaklaşık yüzde 10'luk bölümünü oluşturan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanmaktadır.

9 ili kapsayan GAP bölgesinin özelliklerinden birisi de Orta Doğu ve Kuzeydoğu Afrika'daki su havzaları içinde gelişme ve değerlendirme potansiyeli en yüksek havza oluşudur. GAP kapsamında 22 baraj ve 19 hidroelektrik santrali ile 1,8 milyon hektar alanda sulama şebekelerinin yapımı ve yılda 27 milyar kilovatsaat hidroelektrik enerji üretimi öngörülmüştür. Tarım, sanayi, enerji, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarıyla bölgenin ekonomik ve sosyal göstergelerinin ülke ortalamasına getirilmesi hedeflenmiştir.

2008 yılında GAP kapsamındaki bütün gelişmeler gözden geçirilmiş, master plan ve bölge kalkınma planının hedefleri dikkate alınarak, GAP'ın beş yıllık süre yani 2008 ile 2014 yılı içerisinde, başta sulama yatırımları olmak üzere, temel altyapı ve sosyal gelişim yatırımlarının hızlandırılması ve tamamlanması amacıyla GAPEylem Planı hazırlanmıştır. Eylem planı kapsamında, altyapı yatırımlarıyla birlikte bölgenin teknolojik ilerleyişinde ve sosyoekonomik yapısında önemli gelişmeler sağlayacak proje ve programlara öncelik verilmiş, Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı, SODES gibi yeni uygulamalar yer almıştır. 2008-2012 yıllarında uyguladığımız GAP Eylem Planı çalışmalarıyla önemli bir performans sergilenmiş, ayrılan kaynakların, verilen emeklerin karşılığı alınmıştır. Planlı, programlı ve disiplinli bir çabayla somut sonuçlar elde edilmiş, 2014 ve 2018 dönemini kapsayan ve sürdürmekte olduğumuz GAP Eylem Planı'nın ikinci aşaması ise ilk beş yılda güçlendirilen temellerin üzerine inşa edilmiştir. Kentleşme, kültür turizmi, organik tarım, yenilenebilir enerji, lojistik, inovasyon ve rekreasyon, sosyal, kurumsal gelişme ve özellikle beşerî kaynaklarımız yeni dönemin önemli unsurları olmuştur.

GAP kapsamındaki yatırımlara 2003-2016 döneminde 2017 fiyatlarıyla yaklaşık 69,4 milyar TL kaynak ayrılmış, yüzde 85,6 nakdî gerçekleştirmeyle 55,1 milyar TL'si yatırıma dönüştürülmüştür. 2017 yılında Güneydoğu Anadolu Projesi'ne tahsis edilen kaynak yaklaşık 5,8 milyar TL olmuştur. GAP bölgesi yatırımlarının merkezî bütçe içerisindeki payı 2003 yılı öncesinde ortalama yüzde 7 iken eylem planının uygulanmasıyla birlikte merkezî bütçeden aldığı pay yüzde 14'lere kadar çıkmıştır. 2003 yılından beri bölge yatırımlarına ayrılan yıllık yatırım tutarı yüzde 10'un üzerindeki seviyesini korumaktadır.

Kuruluşundan bugüne, bölgesel kalkınma alanında öncü kurum olan GAP İdaresi Başkanlığı bölgede önemli bir kurumsal kapasite oluşturmuştur. GAP İdaresi tarafından insan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı sağlamak için çalışmalar gerçekleştirilmekte ve bölgede model olabilecek yenilikçi pilot projeler sergilenmekte ve yürütülmektedir. Bu çerçevede, yürütmekte olduğumuz projelere 2017 yılında merkezî bütçeden 110,6 milyon TL ödenek ayrılmış, kasım ayı itibarıyla 83 milyon TL'si harcanmıştır. 2018 yılı yatırım programında projeler için 118 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir.

Bu düşüncelerle GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2018 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, şahsım ve grubumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ensarioğlu.

Sekizinci konuşmacı, Muş Milletvekili Sayın Mehmet Emin Şimşek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET EMİN ŞİMŞEK (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 8 Haziran 2011 tarih ve 642 numaralı Kanun Hükmünde Kararname'yle kurulmuştur. DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Doğu Anadolu Bölgesi'nin sosyal, ekonomik kalkınmasını hızlandırmak, bölgenin gelişmişlik seviyesini diğer bölgelerle eşit duruma getirmek; uygulamaları yerinde koordine etmek, araştırmak, planlamak, programlamak, projelendirmek, izlemek, değerlendirmek amacıyla teşkil edilmiştir.

Bölgemizin tarım ve hayvancılık bölgesi olması sebebiyle bitkisel üretimde katma değer in ve sulanabilir arazinin artırılması amacıyla 2013-2017 yılları arasında Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Programı kapsamında 715 adet proje için 290 milyon TL ödenekle bölgede toplam 3.348 kilometre sulama şebekesiyle 133 bin hektar alan sulamaya açılmıştır.

Bölgede, bitkisel ürünlerde üretimin, verimlilik ve çeşitliliğin artırılması, ileri teknolojiye dayalı üretime yönlendirilebilmesi, altyapı sorunlarının çözülmesi ve tarımın bitkisel üretim sektöründe refah düzeyinin yükselmesi amacıyla 2014 yılından bu yana 10,3 milyon TL ödenek tahsis edilerek 50 proje desteklenmiştir. Bu kapsamda 775 dekar alanda meyve bahçeleri ve uygulamalı sera alanları kurulmuştur. 76 adet makine ekipman dağıtımıyla 21.373 dekar alanda yeni çeşit yem bitkileri sağlanmıştır. Yine, küçük baş hayvancılıkta hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi amacıyla DAP idaresiyle Atatürk Üniversite Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü iş birliği ve yine, bölge üniversitelerinin ziraat ve veterinerlik fakültelerinin fiziki altyapılarının iyileştirilmesi ve çiftçilere yönelik konaklama dâhil uygulamalı eğitim imkânlarının verilmesi amacıyla 10,8 milyon TL ödenek tahsis edilmiş, bölgede 3 adet çiftçi eğitim merkezi kurulmuştur. Mera hayvancılığının geliştirilmesi ve bölge çiftçilerinin gelir düzeyinin yükseltilmesi amacıyla 2014-2017 yılları arasında bölge illerinde 33,6 milyon TL ödenekle 166 adet içme suyu göleti ve tesisi kurulmuştur. Bölgede hayvan hareketlerinin kontrol altına alınması, hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi ve üretimde katma değer in sağlanması amacıyla son üç yılda 45 milyon TL ödenekle 27 adet canlı hayvan pazarı ve 16 adet kesimhane gerçekleştirilmiştir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarlarının artırılması amacıyla DAP bölgesinde rekreasyon alanlarının geliştirilmesi kapsamında 11 adet proje için 34,8 milyon TL ödenekle 311 dekar yeşil alan oluşturulmuştur. Bölgede kitap okuma oranlarını artırmak ve okuma kültürünü geliştirmek üzere 12,2 milyon TL ödenekle 96 adet semt kütüphanesi kurulmuştur. DAP bölgesindeki sınır ilçelerin sosyoekonomik gelişimi için Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Projesi kapsamında 2015 ve 2016 yıllarında 16,1 milyon TL ödenekle gençlik ve kültür merkezleri, spor kompleksi, mobilite, köy okullarının onarımı ve benzeri olmak üzere toplam 34 adet proje desteklenmiştir. Bölge illerinde yaşayan 18 yaş altı bireylerin bilim, kültür, sanat ve spor alanlarında yetenekleri doğrultusunda gelişimlerine olanak sağlayacak ortamlar sağlamak amacıyla muhtelif kültür projeleri kapsamında 2016-2017 yıllarında sinema salonu kurulumu, sanat atölyeleri, bilim atölyeleri, yazar buluşmaları, dengbej buluşmaları ve benzeri projeler olmak üzere toplam 7,5 milyon TL ödenekle 29 adet proje desteklenmiştir. Evet, bir yandan otoyollar, tüneller, havaalanları, şehir hastaneleri, barajlar, büyük sulama alanları gibi mega projelere imza atarken diğer taraftan bölgelerimizdeki DAP gibi kuruluşlarla da her noktaya ulaşmayı ihmal etmiyoruz ve etmeyeceğiz.

2018 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Şimşek.

Dokuzuncu konuşmacı Nevşehir Milletvekili Sayın Ebubekir Gizligider.

Buyurun Sayın Gizligider. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Beş dakika süreniz.

AK PARTİ GRUBU ADINA EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı üzerinde Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi bütçesi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

KOP bölgesinde yer alan illerin eylem planı aracılığıyla kalkınmalarını hızlandırmak ve bölgedeki kalkınmaya yönelik yatırımların ve projelerin koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla Kalkınma Bakanlığının bağlı bir kuruluşu olarak 2011 yılında faaliyetlerine başlamış; öncelikle Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde illeri ve son olarak da 2016 yılındaki Bakanlar Kurulu kararıyla taleplerimiz doğrultusunda Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale illeri de bu alana eklenmiştir. İdarenin sorumluluk sahasında bulunan il sayısı 8’e, toplamda hizmet yüzölçümü alanı ise 95.579 kilometrekareye yükselmiştir. Tabii, bu kadar büyük bir alanda hizmet ederken toplamda aslında 40 personeliyle faaliyetlerini yürütmekte ve 2017 yılı için 184,4 milyon lira bütçesi varken yüzde 15 artırımla 2018’de 213,3 milyona yükseltilmiş. İnaniyorum ki bu bütçe ikiye de, üçe de, beşe de katlansa saygıdeğer milletvekilleri, KOP İdaresi tarafından bir kuruşu bile boşa harcanmayacak ve hâlihazırda bizim yeni tanıştığımız bu hizmet çok daha verimli olmaya devam edecektir. Yine, kendi bütçesinin yanında 2014 ve 2018 yılları arasını kapsayan Eylem Planı dâhilinde 92 eylem ve 243 proje için toplam 9,9 milyarlık bir yatırımın da koordinasyonunu sağlamış yani hem bütçesi dâhilinde yaptığı hizmetler var hem de koordine anlamında, farklı bakanlıklarla ilgili bu hizmetleri yürütmüş.

Şimdi, tabii, toplamda da baktığımızda üst kuruluş olarak Kalkınma Bakanlığına dair konuşuyoruz. Ben size küçük bir kalkınma anekdotu anlatmak istiyorum: Yıl 1990, yer Nevşehir. Dönemin hükûmet partisi teşkilatı ve şehrin ileri gelenleriyle birlikte -şehrin bir tane talebi var, Avanos-Ürgüp yol kavşağında sürekli kazalar olmakta hem can kaybı hem mal kaybı... Bakan da tanıdık bir bakan, isim vermeyeyim size- hâlihazırdaki o yönetim, hep beraber, eşrafla birlikte, tek bir talepleri doğrultusunda o dönemin kalkınmaya ilişkin faaliyetlerini yürüten bakanına gider. İstekleri: Bir yonca kavşak çalışması yapılabilir mi? Ne yazık ki alınan cevap “Yer ile gök ne zaman kavuşursa Nevşehir’e de bu hizmet gelebilir.” Şimdi, yer gök kavuşmadı elhamdülillah ama AK PARTİ’ye kavuştu Türkiye ve sadece Nevşehir’de farklı farklı formatlarda beşi aşkın bu hizmet devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, ben o dönemin siyasilerine asla, kesinlikle herhangi bir isnatta bulunmak istemiyorum. Çünkü o dönemde IMF vardı, o dönemde koalisyonlar vardı, rant vardı, ithalat vardı ama çok şükür o günler geride kaldı ve inşallah geri gelmeyecek.

Bazı tenkitleri dikkatle dinlemeye çalıştım, önemli bir kısmının iyi niyetli olduğunu düşünüyorum ama Plan ve Bütçe Komisyonunda da karşılaştığımız, yanlış, yanlışlıklarını düşündüğüm milletvekillerimiz tarafından, istatistikler var. İşte “Toplam nüfusun yüzde 1’i Türkiye’nin şu kadar

zenginliğine hükmediyor.” gibi. Bunlar doğru değil, bunlar hem milletvekillerimizi hem de kendilerini yanıltıyor, bunu hatırlatmak istiyorum.

Tekrar KOP’a dönecek olursak bizim henüz yeni tanıştığımız bu hizmetin, gerçekten sadece çiftçiye, sadece girişimciye değil, aynı zamanda KOP Okuyor Projesi gibi öğrencilere yönelik de hizmetleri var. Bunları hızlı geçeceğim. KOP Bölgesi Üniversiteler Birliğini kurmuş durumda ve şimdi, bizi de çok ilgilendiren “turizm master planı” dediğimiz çok önemli bir entegrasyona dair çalışıyor.

Yine, KÖSİP denilen Küçük Ölçekli Sulama İşbirliği Programı var. Bunlar, inanın, el değdiği köylere âdeta can veriyor çünkü bizler kıraç topraklardayız, Orta Anadolu’nun ortasında tarım yapmaya çalışıyoruz. Örneğin, henüz faydasını gördüğümüz, henüz hizmetini gördüğümüz bu proje kapsamında bir köyümüzde, Gülşehir’in Gümüşkent köyünde başlatılan sulama projesiyle 350’yi aşkın çiftçimiz bundan faydalıyor yani oradan gelen kâr üçe beşe katlanıyor ve şimdi duyuyoruz ki -inşallah bunların da devam gelecek- köye geri dönüş noktasında KOP’un katkısı var. Aynı şekilde, Gülşehir’in Bölükören ve Hacıbektaş’ın Karaburna köylerinde de devam eden iki projemiz var, yaklaşık 10 milyon TL bunların bedeli olacak.

Vaktimiz çok azaldı. Şunu da söylemek istiyorum: Kudüs; eninde sonunda bize aitsin ve eninde sonunda bize döneceksin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gizligider.

Onuncu konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Muhammet Uğur Kaleli.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kalkınma Bakanlığına bağlı Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesi üzerinde söz aldım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

KOP coğrafyası, tarihi ve kültürel geçmişi olan kadim bir bölgedir. Ülkemizin merkezi olan bu bölgenin gelişmesi Türkiye’nin kalkınması anlamına gelir. KOP Başkanlığı, 2011 yılında 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle “Konya, Karaman, Niğde, Aksaray illerimizi kapsar.” şeklinde kurulmuştur. 2016 yılında Nevşehir, Yozgat, Kırşehir, Kırıkkale illeri de ilave edilerek toplam 8 ilimize hizmet edecek hâle getirilmiştir. 96 bin kilometrekare yüz ölçümü ve 4,5 milyon nüfusu ilgilendiren KOP bölgesinin kalkınması stratejik önem arz etmektedir.

İdarenin amacı, KOP bölgesinde yatırımları programlama, geliştirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesidir. Bu bağlamda 2014-2018 KOP Eylem Planı hazırlanmış ve kamuoyuna açıklanmıştır. KOP Eylem Planı’nın temel amacı, tarım sektörünün geliştirilmesinin yanında bölgemizin tüm sektörlerinin de kalkınmasıdır. Eylem planı, KOP bölgesini bütün olarak ele alan entegre bir bölgesel kalkınma planıdır. KOP Eylem Planı 5 ana eksenden oluşmaktadır: Toprak ve su kaynaklarının kullanımı, ekonomik yapının güçlendirilmesi, altyapının geliştirilmesi ve kentleşme, beşerî ve sosyal yapının güçlendirilmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi. 2014-2018 yıllarını kapsayan KOP Eylem Planı için toplam 10 milyar Türk lirası kaynak tahsisatı yapılmıştır, 2018 yılı ödeneği yaklaşık 3 milyar Türk lirasıdır, idaremizin kurumsal bütçesi için de 213 milyon 307 bin TL ödenek ayrılmıştır.

Değerli milletvekilleri, İbrahim suresi 32’nci ayetinin son bölümünde “...ve nehirleri hizmetinize veren O’dur.” buyurulmaktadır. Orada, nehirlerimizin, akarsularımızın içme suyu, tarımsal sulama, taşımacılık, enerji üretimi ve benzer ihtiyaçlarımızı karşılamak amacıyla etkin ve verimli şekilde kullanılması vurgulanmaktadır.

Konya Ovası denilince ilk aklımıza tarım sektörü gelir. Tarımın yapılanması, geliştirilmesi için de su ve enerji gereklidir. Bu arada, Hükümetimizce KOP kapsamında Konya Ovası’na su getirmek amacıyla yapılan Mavi Tünel ve diğer projeler için teşekkür ediyorum. GAP, DAP ve TRAGEP havzalarında olduğu gibi bölgesel sulama projesinin KOP bölgesi yani Orta Anadolu Bölgesi için de uygulanması geleceğimiz açısından önem arz etmektedir.

Ülkemizin su varlığı 112 milyar metreküptür. Bunun yüzde 60’ını kullanmamaktayız. KOP bölgesinde 4 milyar metreküp su mevcuttur, ihtiyaç ise 10 milyar metreküptür. Ülkemizde yeterli su potansiyeli vardır ve verimli bir şekilde kullanabilirsek tarım gelişir ve bu gelişme de dışa bağımlılığımızı azaltır.

Sulama çözülmeden tarımın sorunu çözülmez. Su, tarım, enerji sektörleri stratejik sektörlerdir. Stratejik sektörlerde ise maliyet hesabı yapılmaz. Yeterli suyun dış havzalardan sağlanarak bir eylem planıyla Orta Anadolu tarım alanlarıyla buluşturulması tarım sektörü için önemlidir.

Başta Orta Anadolu olmak üzere, ülkemizin tarım arazilerini sulayarak en yüksek verimi almak ve Türkiye’yi dünyada 5’inci büyük tarım ekonomisi olan ülke konumuna getirmeye yönelik projeleri yapmak hedefimizdir.

Sayın milletvekilleri, ülkenin doğu-batı ve kuzey-güney kara yolu bağlantılarının kesiştiği kavşak noktasında yer alan KOP bölgesi, sahip olduğu jeopolitik konumu, yeterli OSB sayısı, güçlü sanayi altyapısı ve esnek iş gücü potansiyeliyle batı-doğu arasında bir kalkınma köprüsü ve cazibe merkezi olmaya adaydır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji arzındaki payının artırılması, Türkiye’nin enerji arz güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır. KOP bölgesi, güneşlenme süresi ve kullanılmayan düz arazi varlığıyla güneş enerjisinden elektrik enerjisi üretiminde ön plana çıkmaya başlamıştır.

Konya ili Karapınar ilçesinin Bakanlar Kurulu kararıyla Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi ilan edilmiş olması da büyük bir fırsattır. KOP bölgesinin sahip olduğu potansiyelleri kullanarak tehditleri fırsatlara çevirerek ülkemizin yeni cazibe merkezi hâline getirilmesi mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Devamla) – Sağ olun.

BAŞKAN – Siz istemediniz ama ben yine de veriyorum.

Buyurun.

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Devamla) – Allah razı olsun, çok teşekkür ederim.

Bu amaçla, bölgede topyekûn bir yapısal dönüşüm programının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kalkınmış bir KOP bölgesi, Türkiye’nin 2023 ve 2071 yılı hedeflerine önemli katkılar sağlayabilecektir.

Merkezi yönetim ve KOP İdaresi bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaleli.

On birinci konuşmacı, Giresun Milletvekili Sayın Sabri Öztürk.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Bugün burada kısa adı “DOKAP” olan Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Doğu Karadeniz Bölgesi, zengin tarihî, kültürel değerleri, sahip olduğu potansiyeli ve eşsiz doğal güzellikleriyle ülkemizin en önemli bölgelerinden birisidir. Karadeniz Bölgesi’nin sahip olduğu potansiyellerinin daha iyi değerlendirilebilmesi için 2011 yılında DOKAP kurulmuştur. DOKAP’ın merkezi Giresun ilimizdir, hizmet alanı Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin, Bayburt ve Gümüşhane illerimizdir. Tokat ilimiz de 2016 yılında DOKAP bölgesine dâhil olmuştur, böylece hizmet bölgesi toplam 9 ile çıkmıştır.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ilk olarak DOKAP Eylem Planı’nı hazırlayarak yürürlüğe koymuştur. DOKAP Eylem Planı’yla DOKAP bölgesine gerçekleştirilecek kamu yatırımlarının önceliklendirilmesi, özel sektör yatırımlarının bölgeye çekilmesi için önemli adımlar atılmıştır. DOKAP Eylem Planı’nın hazırlık aşamasında bölge geneli için 484 sorun ve bu sorun alanlarına ait 1.257 adet çözüm önerisi tespit edilmiştir.

Tüm bu çalışmaların sonucunda DOKAP Eylem Planı beş temel eksen üzerine inşa edilmiştir. Bunlar: Turizm ve çevresel sürdürülebilirlik, ekonomik kalkınma, altyapı ve kentsel gelişme, sosyal gelişme, yerel düzeyde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi şeklindedir. DOKAP Eylem Planı’nın bütçesi 10,4 milyar TL olarak belirlenmiştir. DOKAP Eylem Planı dâhilinde Yeşil Yol Projesi, bu kapsamda yollarda iyileştirme ve turizm merkezlerinin imar planlarının yapılması, sertifikalı tohum ve fidan üretimlerinin desteklenmesi, fındık ve çayda ürün kalitesinin artırılması, arıcılığın desteklenmesi, tıbbi aromatik bitkilerin envanterlerinin çıkarılması gibi daha birçok alanda önemli ve vizyonel çalışmalar planlanmıştır. DOKAP Eylem Planı’nın uygulanması için 2014’ten itibaren 2018 yılı sonuna kadar 10,4 milyar Türk lirası öngörülmüştür ancak 2017 yılı Eylül sonu itibarıyla planlamanın üzerinde 11,7 milyar Türk lirası harcanarak bölgemize çok önemli bir kaynak aktarılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı birçok alanda proje planlamış ve uygulamaya başlamıştır. Bu kapsamda, yukarıda ifade ettiğim projelere ilaveten Doğu Karadeniz Turizm Master Planı Uygulamaları Projesi, Yeşil Yol Güzergâhı Üzerindeki Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi, İnsan ve Yük Taşımacılığı İçin Teleferik Sisteminin Araştırılması Projesi, DOKAP Bölgesi Kültür Envanteri Projesi, Katı Atık Bertarafı İçin Düzenli Depolama Alanlarının Araştırılması Projesi, Tarımsal Araştırmalar Projesi, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Araştırılması Projesi, Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi, Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Projesi, Küçük Tarımsal İşletmelerin Geliştirilmesi Projesi gibi birçok projeyi, birçok çalışmayı başarıyla hayata geçirmiştir. DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığımız bizzat uyguladığı Yeşil Yol ve diğer projelerle 2013 yılından bu yana toplam 278,3 milyon Türk lirası tutarında yatırımı bölgemize kazandırmıştır.

DOKAP'ın yürüttüğü en önemli projelerden -az önce ifade ettiğim gibi- bir tanesi Yeşil Yol Projesi'dir. Bu proje bölgenin turizm alanında şahlanışına âdeta vesile olacaktır. Yeşil Yol, bölge illerinin yayla yollarının toplam 2.600 kilometrelik kısmının aynı standartta turizm yol ağı olarak iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Bu projede, bazı kesimlerin iddiasının aksine, doğa katledilmiyor. Aksine, yeni bir yol açılması da söz konusu değil. Bu 2.600 kilometrelik yolun zaten 1.000 kilometresi kara yolları ağında mevcut yol. Kalan 1.600 kilometrelik kısım ise vatandaşlarımızın yerel ölçekte kullandığı mevcut yayla yollarıdır. Şu anda bu 1.600 kilometrelik yolun 787 kilometrelik kısmında çalışmalar tamamlanmıştır. Projenin kalan kısmının, büyük bir oranda, 2018 yılı sonu itibarıyla tamamlanması hedeflenmektedir.

Yeşil Yol Projesi'yle doğayla uyumlu, turizm niteliği taşıyan, yaylalarımızın güzelliğine yaraşır şekilde yolların imar edilmesi hedeflenmekte. Böylece, Doğu Karadeniz'i gezecek bir turiste Samsun'dan Sarp'a kadar yaylalardan muhteşem tabiat güzellikleri içerisinde buraları görebilme imkânı sağlanmaktadır.

Yeşil Yol Projesi için il özel idareleri ve büyükşehir belediyelerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SABRİ ÖZTÜRK (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakika daha ilave edebilir misiniz?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SABRİ ÖZTÜRK (Devamla) – ...2013-2017 yıllarında DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından 225,1 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir.

Sözlerime son verirken 2018 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diler, DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bölgemize kazandırılmasında emeği geçen başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sayın Başbakanımıza, bakanlarımıza ve ilgili tüm taraflara şükranlarımı sunarım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

On ikinci konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Zekeriya Birkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun, süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen çok kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Adalet Bakanlığının 2018 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmama başlamadan önce, güncel olması ve bir hafta önce de Kudüs'te bulunmam sebebiyle ABD'nin işgalci İsrail'le birlikte hareket ederek uluslararası kuruluşların, Birleşmiş Milletlerin sayısız kararına rağmen haksız, hukuksuz ve adaletsiz bir şekilde işgali meşrulaştırma çabalarını reddediyorum. Kudüs, Filistin'in başşehridir, insanlığın ortak değeridir. Tüm milletimizle beraber, her daim Filistin halkının yanında olduğumuzu da buradan belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, adalet mülkün temelidir. Hukukun ve adaletin olmadığı ülkelerin ayakta durması, insanların huzurlu ve müreffeh yaşamaları mümkün değildir. Bu anlamda, Adalet Bakanlığımızın çalışmaları ülkemiz ve milletimiz için büyük önem arz etmektedir. On beş yıllık AK PARTİ iktidarında ülkemize birçok alanda hizmetlerin ve yatırımların yapıldığı herkesin malumdur. Bu hizmetler Adalet Bakanlığında da gerçekleşmiştir. Yeni birçok adliye binası inşa edilmiştir. Artık, handan, apartmandan bozma, kiralık, şehrin her tarafına dağılmış, hâkimlerin çalışma odalarında

kurulan seyyar masalarda, kürsülerde, merdiven altlarında, bodrumlardaki icra dairelerinde verilen adalet hizmetleri tarihe karışmıştır. Hâkim ve savcıların rahat çalışabildiği, milletimize yakışan yeni adliye binaları hemen hemen her şehrimizde faaliyete geçmiştir. Bu hizmetlerin yapımında emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Başbakanımıza ve Adalet Bakanlarımıza teşekkür ediyorum.

Yine, yıllardır konuşulan ama bir türlü hayata geçirilemeyen, yargılamada ikinci denetimin yapıldığı istinaf mahkemeleri kurulmuş, bölge adliye mahkemeleri hizmete açılmıştır. Adaletin tecellisinde yeni bir incelemenin yanında yargılamanın hızlanması, Yargıtay ve Danıştayın da iş gücünün azalması sağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, adaletin sadece fiziki şartların sağlanması, binaların yapılmasıyla gerçekleşmeyeceğinin bilincindeyiz. Adalet Bakanlığı, hukuk devletinin gereği olan hukukun üstünlüğü, temel hak ve hürriyetlerin korunması noktasında da birçok çalışma gerçekleştirmiştir. Bu meyanda, usulüne uygun yürürlüğe giren uluslararası antlaşmaların hukukumuzun bir parçası sayılması suretiyle temel hak ve hürriyetlerin korunmasında ve yargılamada evrensel ölçütler hayata geçirilmiştir.

Yine, geçtiğimiz dönemde ara buluculuk yargılama usulü de başlamıştır. Getirilen sistemle hızlı, ekonomik ve her iki tarafın da rızasına dayanan bir yargılama gerçekleşmektedir. Kısa zaman önce başlamış olmasına rağmen sayısal verilere bakıldığında, kasım 2017 tarihi itibarıyla, yaklaşık 21 bin uyuşmazlıktan 19 bini uzlaşmayla çözümlenmiş, başarı oranı da yüzde 90 gibi bir orana ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, adaletin hızlanması, UYAP, SMS gibi teknolojik altyapı çalışmaları da devam etmektedir. Ayrıca, cezaevinde kalan vatandaşlarımızın ıslahı ve topluma kazandırılması noktasında ceza infaz sistemimizde birçok değişiklik gerçekleştirilmiş, yeni ve insan onuruna yakışan ıslah evleri yapılmış ve yapılmaktadır.

Ülkemiz ve milletimiz zor bir dönemden geçmektedir. Yargı üzerinde yapılmaya çalışılan 17-25 Aralık darbe girişiminin püskürtülmesi gibi alçak 15 Temmuz darbe girişimini de hep birlikte engelledik. Bu darbe girişiminin püskürtülmesinde Adalet Bakanlığının değerli çalışanları hâkim ve savcılarımızın emeği büyük ve takdire şayandır. Fetullahçı terör örgütünün ülkenin anayasal düzenini değiştirmek için adalet mekanizmasını bir manivela olarak kullanması birçok tahribata neden olmuştur. Adalet Bakanlığımız, yaptığı çalışmalarla bu tahribatı gidermiş ve camianın içerisine sızan teröristleri temizlemiştir.

Değerli milletvekilleri, Adalet Bakanlığımızdaki personel açığı da hemen hemen giderilmiştir. Özellikle hâkim ve savcı alımlarında belli kıdem sahibi avukatların mesleğe kazandırılmış olmalarından dolayı bir avukat olarak Adalet Bakanlığımızı tebrik ediyorum. Fizikî şartların iyileşmesi, nicelik olarak yapılan çalışmaların yanında, adalet personelinin de nitelik olarak yetiştirilmesi için meslek içi eğitimler de devam etmektedir. Adalet Bakanlığımızın açıkladığı verilerde birçok hâkim, savcımız yurt dışına gönderilmiş, dil eğitimi, yüksek lisans ve uluslararası birçok kuruluştaki incelemelerde bulunmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen dönemde birçok sıkıntıya, badireye, darbelere rağmen adaletin gerçekleşmesinde hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, özveriyle çalışan adalet camiamızı bu çalışmalarından dolayı kutluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

ZEKERİYA BİRKAN (Devamla) - Adalet Bakanlığının 2018 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, çok değerli Adalet Bakanımıza ve çalışma arkadaşlarına başarılar diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Birkan.

On üçüncü konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılı Adalet Bakanlığı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bize göre demokrasi ve hukuk düzeni refahın, huzurun ve kalkınmanın güvencesidir. Maalesef daha önceleri yargı bir vesayet odağı hâline gelmiş, darbe kalkışmalarında darbecilere mihmandarlık yapmış, hatta çoğu darbeye de daha ilk saatlerden itibaren darbecilere biat etmişti. Ancak bu sefer, 15 Temmuz darbe kalkışmasının ilk anlarından itibaren millî iradeye, demokrasiye, Anayasa'ya, hukuka sahip çıkan, ölümüne sahip çıkan Türk yargıçları ve Türk milletinin hâkim ve savcıları vardı. Ben bu Gazi Meclisin kürsüsünden hepsine teşekkürlerimi iletiyorum.

2002'den bugüne kadar, adalet sisteminin biriken sorunlarını çözmek adına pek çok reform gerçekleştirdik. Vatandaşlarımızın hak arama yollarını genişlettik. Bölge adliye mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri 20 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla faaliyete geçmiş oldu. Böylece Yargıtayın ve Danıştayın iş yükünü azalttık. Uyuşmazlıkların -daha etkin bir yargılama- daha hızlı şekilde çözümlenmesi sağlandı. 2002 yılından itibaren özellikle hâkim ve savcı sayılarımızda çok ciddi miktarda artışlar oldu. Personel sayısında da neredeyse yüzde 100'ün üzerinde bir artış yine sağlandı. Özellikle hizmet binalarında... Bakın, metrekare olarak vereceğim: 2002'de 569 bin metrekareden şu an 3 milyon 803 bin metrekareye ve bitecek inşaatlarla birlikte 6 milyon metrekareye ulaşılacaktır.

16 Nisan halk oylamasıyla birlikte yargının bağımsızlığının yanına tarafsızlığını da eklemiş olduk. HSK'nın yeni oluşan yapısıyla yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı daha da güçlendirilmiş oldu.

Muhalefetin pek çok eleştirileri oldu. Bakın, şunu çok net şekilde ifade ediyoruz: Şu an ceza ve infaz kurumlarımızda salt gazetecilik faaliyetinden dolayı tutuklu hiç kimse yoktur. Anayasa'mızın 28'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası basın özgürlüğünün sınırlarını çok ciddi şekilde belirlemiştir.

Bakın, şu anda cezaevlerinde tutuklu olan, mesleği gazeteci olan kişilere isnat edilen suçlara baktığımızda, anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkmak, silahlı terör örgütüne üye olmak, yağma, kasten öldürme, mühür bozma, silahlı tehdit, hakaret, uyuşturucu madde ticareti, örgüt propagandası yapmak, tehlikeli madde taşımak ve böylece gidiyor. Hukuk devleti ne yapacak, yani mesleği gazeteci diye birisi mühür bozma, yağma, anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkıştığında göz mü yumacak? Bunu kabul etmemiz zaten mümkün değil.

Yine, tutuklu milletvekili konusuna gelirsek; bakın, 20 Mayıs 2016'da Anayasa'mıza eklediğimiz geçici 20'nci maddeyle birlikte yürürlük tarihi itibarıyla ceza kovuşturmaları için dokunulmazlıkları kaldırdık. Bu noktada pek çok milletvekili arkadaşımız gitti, ifadelerini verdi, haklarındaki süreç devam ediyor ama bazı arkadaşlar da bakın, kendi beyanları “Ben savcılara çağrı yapıyorum, bize

davetiye filan göndermeyin kardeşim, gelmeyeceğiz; götürecekseniz bizi zorla götüreceksiniz.” dediler ve davetiyeye rağmen gitmediler.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Yalan, yalan; bu, yalan.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Daha sonra savcılıklarca ve mahkemelerce zorla getirme ve yakalama kararları çıkarıldı. Daha sonra “Böyle bir uygulama olur mu?” dediler fakat ileriki aşamada gördük ki bu sefer tutuklama kararı çıktı, tutuklama kararından sonra da “Milletvekilleri tutuklu yargılanır mı?” dediler. Bakın, öncelikle, dokunulmazlıkları kaldırdıktan sonra milletvekillerinin, normal bir vatandaşımıza, yargı, isnat edilen suça ilişkin hangi uygulamayı yapacaksa bu arkadaşlar için de aynı uygulamaları gerçekleştirecek.

İkinci hususu da hatırlatmak isterim: Bakın, şu anda iki milletvekili yurt dışında, bir tanesi havaalanındayken, kaçarken yakalandı ve biri, hakkında bir ilam çıktığı hâlde hâlâ bulunamıyor.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Kim kaçıyordu ya, kim kaçıyordu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Kim kaçıyordu?

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Tabii, bakın, özellikle buradaki konuşmalarından dolayı, kürsü masuniyeti, yasama sorumsuzluğu, Anayasa’nın 83’üncü maddesi kapsamına giren suçlar dolayısıyla netice itibarıyla yargılandıklarını iddia ettiler.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) - Kaçan kim, kaçan, kaçan? Kaçanı bir söyleyin bize.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Ben burada, bakın, bunun böyle olmadığını söylüyorum. Şu an isnat edilen suçlara baktığımızda, bir: Terör örgütü propagandası yapmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Onu siz yazdınız, siz; onların hepsini siz yazdınız.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – O tarafa bakın, hepsini göreceksiniz. Cemaatle birlikte yürüyenin kim olduğunu göreceksiniz o zaman, bir bakın. FETÖ’yle birlikte kimin on beş yıl boyunca yürüdüğünü, bir bakarsanız çok net görürsünüz.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – İki: Örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek. Terör örgütüne üye olmak. Suç işlemeye tahrik, suç işlemeye azmettirme. Silahlı terör örgütü kurma ve yönetme. Silahlı terör örgütüne silah sağlama.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Metin Külünk şu anda onu Almanya’dakilere yapıyor!

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Bakın, hadise budur. Milletvekili olma kimseye suç işleme hakkı vermez, suç işlerseniz yargılanırsınız, daha sonra da cezasını alırsınız, burası Türkiye Cumhuriyeti devleti.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Metin Külünk getirdi Almanya’dan, gidin ona sorun!

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Tüm yaptığımız reformlar daha fazla huzur ve daha fazla adalet içindir ve biz, bunları yollarda yürüyerek değil, burada, bu yüce Meclisin çatısı altında, bazen de muhalefetin yapmış olduğu katkılarla birlikte bu reformları gerçekleştirmiş olduk.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Evet, doğrudur, muhalefet yardım etti size!

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Ben, Sayın Bakanımız Abdulhamit Gül’ün şahsında Adalet Bakanlığımızın tüm personeline, yargıçlarımıza, hâkimlerimize teşekkür ediyor ve 2018 yılı Adalet Bakanlığı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaya.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylemek istiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu ve Sayın Özkoç...

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın hatibin, hem gazetecilerle ilgili hem milletvekillerinin tutukluluk hâliyle ilgili söyledikleri sözlerin hiçbir tanesi gerçeği yansıtmamaktadır. Bir ülkede demokrasinin varlığı, o ülkedeki insan haklarının iyileştirilmesiyle ve hukukta adil yargılanmayla söz konusudur ancak hem tutuklu milletvekillerimiz hem de gazetecilerimiz, şu anda, zorla gasbedilen hürriyetlerinin cezasını çekmektedirler. AKP milletvekillerinin, konuşmacı milletvekilinin konuşmasının tam tersine, onlar, bu ülkenin özgürlüğü, demokrasisi ve çocuklarının geleceği için, sadece ve sadece söz söyledikleri için cezaevinde yatmaktadırlar.

Bilgilerine arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özkoç.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle, HDP'li tutuklu vekillerin şimdiye kadar 345 duruşması yapıldı. Diğer partilerde bu sayı kaç ve gerçekten, AKP'li kaç vekilin kaç duruşması oldu?

Şimdi, bugün, az önce de bir danışmanımızla ilgili söylediğim gibi, kendisi slogan atmadığı ya da o ortamda bulunmadığı hâlde o ortamdan da rahatsız olmamış. Nasıl bir yargı kararı olabiliyorsa işte adalet Türkiye'de şu anda bu: Olmamış ama içinden ne geçiyor acaba? Düşüncesi ne acaba? Sürekli bir algı yaratılarak HDP ve vekillerimiz kriminalize edilmeye çalışıldı. Bir kere bu konuşma tarzı bir hukukçunun yapabileceği bir konuşma tarzı değil.

Sayın Adalet Bakanı hukukçu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - ...ve kendisi de herhâlde polis fezlekelerinin bir karar olmadığının farkında. Aslında kürsüde konuşan konuşmacının da farkında olması lazım ama öyle bir dönemde yaşıyoruz ki at ortaya, suçu sen at, ondan sonrasında ne çıkarsa çıksın, önemli değil. Böyle bir şey yok, böyle bir usul yok.

Hani “Biz yollarda yürümedik.” diyor ya Sayın Vekil, biz yollarda yürüdük, biz yollarda yürüdük. O yollarda yürüye yürüye biz o uluslararası sözleşmeleri, o hakları, o insan hakları belgelerini kabul ettirdik. Bu ülkede birtakım şeyler olduysa haktan hukuktan yana, bizim yürüdüğümüz yollarla oldu. Bizim vekillerimiz de işte onun için yatıyorlar, düşünce için, ifade için.

Akın Atalay benim otuz-kırk yıllık arkadaşımıdır Cumhuriyet gazetesinden. Kendi gitti ifade verdi. Niye tutuklandı? Kaçma şüphesi mi vardı? Şimdi, baksınlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Almanya’dan geldi, yurt dışından geldi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet, yurt dışından...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yurt dışından geldi kendisi, yurt dışından geldi ve hâlen tutuklu. Yani gerçekten şu anda kendilerinin bakması gereken yer, az önce Vekilimizin söylediği gibi, o Almanyalı Osmanlılar mı ne, neler planlıyorlar acaba orada? Yurt dışında yaşayan insanların güvenliğini tehlikeye atacak neler planlıyorlar acaba? Türkiye devletinin kendi başını derde sokmaması için öncelikle bunlara bakması lazım. Orada birtakım tuhaf, meczup gibi insanlarla neler planlandığını ortaya çıkarması lazım istihbaratın da Dışişlerinin de.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kerestecioğlu.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Pir, Sayın Grup Başkan Vekiliniz cevap verdi.

Sayın Bostancı, buyurun.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – O, grubumuzla ilgiliydi.

BAŞKAN – Efendim?

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Orada şahsımla ilgili de bir sataşma var.

SALİH CORA (Trabzon) – Şahıs, isim kullanmadı. Hayır, isim vermedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Neydi, hangisi?

ZİYA PİR (Diyarbakır) – O gece gözaltına alınanlardan birisi de benim ve dedi ki: “O vekillere çağrı kâğıdı gitti. Gitmedikleri için alındılar.” Bu yanlışır ve sataşmadır. Onu düzeltmek için söz istiyorum.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Öyle bir şey demedim.

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, hayır, öyle bir şey yok.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen öyle mi yaptın? “Gitmiyorum, kendileri zorla mı alsın.” dedin sen?

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, öyle bir şey söylemedi, isim kullanmadı.

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Dur, dur, daha neler çıkacak, dur bakalım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Öyle mi dediniz? “Gelin, kendiniz mi alın.” dedin?

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun.

9.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Biz zikredilen yargılamalara ilişkin hukuki süreçlerin sonunda ilgili kişilerin beraat etmelerini temenni ederiz bu yargılamalardan. Arkadaşımız kürsüden yapmış olduğu konuşmada hukuki safahata ve dosya münderecatına dair değerlendirmelerde bulunmuştur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bulunamaz işte.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Türkiye’de hukuk açık ve aleni süreçlerle işler ve neticede kesinlikle hakkaniyet ve adalet esası tecelli eder.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Tayyip Erdoğan mahkûm olduğunda hakkaniyet mi vardı? Yapma yani ya!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bizim burada siyasetçi olarak kimseyi yargılamak gibi bir durumumuz ve konumuz elbette söz konusu olmaz, bunları yapacak olan hukuki yerlerdir. O çerçevede, arkadaşımızın değerlendirmesinin hukuki değil, siyasi bir değerlendirme olduğunu, hukukun kendi alanında sözünü söyleyeceğini unutmamak gerekir.

Teşekkür ediyorum.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Tayyip Erdoğan’ın mahkûmiyeti hukuksal bir karar mıydı, doğru muydu acaba? Öyle mi yargılandı Tayyip Bey? Yapmayın bunu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bu ülkede herkes siyasi kararlarla yargılandı.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bostancı.

Sayın Pir, size de yerinizden mikrofonu açayım çünkü o akşam siz de gözüne alınıyorsunuz ve daha sonra serbest bırakıldınız.

Buyurun, size bir dakika söz veriyorum.

10.- Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir’in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya’nın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ZİYA PİR (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, geçen sene, bundan on üç ay önce, o zaman Adalet Bakanına da söyledim, burada da söylüyorum: Uluslararası bir platformda rezil bir duruma düştü ve o zaman da dedim, hep bu yalanı atıyorsunuz ortaya, diyorsunuz ki: “Çağrı kâğıdı gitti, gelmediler.” Bana -ben kendim için konuşmak istemiyordum ama o duruma getiriyorsunuz artık insanı- benim şahsıma, evime, büroma, avukatıma çağrı kâğıdı gelmemiştir. Abdullah Vekilimizin iki gün önce mahkemesi vardı, ona da tebliğ edilmemiştir; buna rağmen alındı. Ben iki üç hafta önce buradan da söyledim, bundan sonra o yalanı kullanan kim varsa alçak ve şerefsizdir dedim şuradan, onu yineliyorum.

Terör örgütlerine yardım ve yataklığa gelince: Videosunu ben kendim de izledim, gazetelere de yansıdı, sizin milletvekilinizin Almanya’da hangi adreste, hangi mafya örgütüne 20 bin euro verdiği ortaya çıktı. Şu anda araştırmalar yapılıyor. Bundan sonra da göreceksiniz daha neler çıkacak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 504) (Devam)

*A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)**1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)**1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURLARI KURUMU (Devam)**1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)**1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)**1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Konuşma sırası Zonguldak Milletvekili Sayın Hüseyin Özbakır'da.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖZBAKIR (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve İşyurtları Kurumunun 2018 yılı bütçesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce bir hususu belirtmek istiyorum. Amerika Birleşik Devletleri tarafından geçen hafta atılan talihsiz bir adım, Orta Doğu'da yeni bir çatışmanın ayak sesleri hâline gelmiştir. Orta Doğu'ya barış ve huzurun gelmesi ancak ve ancak Filistin meselesinin hakkaniyetli bir şekilde çözülmesi sonucunda gerçekleşecektir. Dünya döndüğü müddetçe Filistin halkının yanında olacağımızın tüm dünya milletleri tarafından bilinmesini istiyorum.

İzninizle kurum hakkında sizlere birtakım bilgiler vermek istiyorum. Aralık ayı başı itibarıyla ülkemizde 384 adet ceza ve infaz kurumu vardır. Bu ceza ve infaz kurumlarının toplam kapasitesi 207.579'dur. Söz konusu bu kurumlarımızda 5.316'sı kadın olmak üzere 149.846 hükümlü, 4.791'i kadın olmak üzere 83.828 tutuklu bulunmakta olup toplam 233.674 kişinin barınması sağlanmaktadır.

Fiziki alanda bazı iyileştirmeler yapılmış ve mevcut ceza ve infaz kurumlarımızın elektrik, su, doğal gaz, sıhhi tesisat, çatı ve genel tadilatları kapsamında büyük ve küçük onarımları yaptırılarak kurumlarımızın fiziki şartları iyileştirilmiştir. Çocuk kapalı ceza infaz kurumu olarak faaliyet gösteren 7 kurumumuzda ise çocuk hükümlü ve tutukluların aile bağlarının kopmaması ve ruhsal yönden kendilerini rahat hissetmeleri amacıyla toplam 17 adet aile görüşme odası kurum içinde oluşturulmuş, kullanıma hazır hâle getirilmiştir.

Hükümlü ve tutukluların iışeleri de Sağlık Bakanlığının belirlediği günlük kalori ihtiyacına göre hazırlanmaktadır. Hükümlü ve tutuklular için ve görevli personel için 5 lira olan günlük iışe bedeli yüzde 40 artırımla 7 liraya çıkarılmıştır. Yine kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklar ve süt emziren hükümlü, tutuklu anneler ile hamile hükümlü ve tutuklular için 7,5 lira olan iışe bedeli 10 liraya çıkarılmıştır. Ceza infaz kurumlarında barındırılan çocuk hükümlü ve tutuklulara, diyetisyen ve doktor kontrolünde, fiziksel, mental ve sosyal gelişimini kapsayacak şekilde, günlük iışenin yanında ilave olarak yüzde 20 daha fazla ek gıda, meyve, bal, süt, tatlı gibi ürünler verilmektedir.

Diğer taraftan, hükümlü ve tutukluların nakilleri için son sekiz yılda 1.196 ring aracı alınmış, toplam sayı 1.384'e ulaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, lüzum görülen özel durumlarda hükümlülerin ve tutukluların nakli için özel uçak bile kiralanmaktadır.

Sayın Başkanım, şu anda cezaevlerimizin kapasitesi biraz yüksek görülmektedir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzce yapılan çalışmalarla, birkaç yıl içerisinde bu halledilecek ve cezaevleri daha rahat bir duruma kavuşturulacaktır. Cezaevlerimizdeki 62 bin olan terör tutuklu ve hükümlü sayısı şu anda 59.600'e düşmüştür. Bunlardan 45.600'ü FETÖ tutuklusunu, geri kalanı da PKK ve diğer terör örgütlerine ait tutuklulardır.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Onun içerisinde HDP'yi de koyuyor musunuz?

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Devamla) – Evet.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Yuh olsun, yuh! Seni nasıl seçenler oraya gönderdiyse HDP'deki siyasetçileri de öyle göndermişlerdir!

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dâhilî ve haricî düşmanlara rağmen yüzde 11,1 oranda büyüyor olmamız çok büyük bir başarıdır.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Sizi gönderen vatandaşsa beni gönderen de vatandaşır!

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Devamla) – Bu başarı, milletimizin başarısıdır. Bununla ne kadar gurur duysak azdır.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Eğer bize öyle diyorsanız on misliyle size iade ediyoruz, on misliyle!

BAŞKAN – Lütfen, dinleyelim.

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Devamla) – Bu arada, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzün bünyesinde bulunan genel müdüründen infaz koruma memuruna kadar tüm personelini kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum, kendilerine sağlık ve mutluluklar temenni ediyorum.

2018 yılı bütçesinin milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyorum, siz saygıdeğer milletvekillerini sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özbakır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın vekilimizin sorusu üzerine “Evet, içine koyuyorum.” diyerek HDP’yi de terörist olarak ilan etti.

İSMAİL TAMER (Kayseri) - Sen sordun, o da “Evet” dedi, ne var yani?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ne demek “Sordun ‘Evet’ dedi” ya?

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Ne demek yani burada?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen sordun “Evet” dedi yani.

BAŞKAN – Sataşmadan mı söz istiyorsunuz?

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Seni gönderen vatandaşsa, buradaki ne?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) - Sus be! Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Kim konuşacak?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Meral Vekilimiz konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanı da burada. Hiç kimse, hiçbir milletvekili başka bir milletvekiline “Siz teröristsiniz.” diyemez.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – “Terörist” diyen teröristin âlâsıdır!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Eğer terörist arıyorsanız, eğer gerçekten terörist arıyorsanız kol kola yürüdüğünüz Fetullahçıların şu anda terörizmden içeride olduğunu unutmayın. Biz buraya sizler nasıl geldiyse, hangi seçim süreçlerinden geçtiyseniz... Halkın oylarıyla ve iradesiyle halkı temsil ediyoruz. Bu, büyük bir hadsizliktir. Bu, kepezeliştir. Bu Parlamento çatısı altında bir

parlamenterin bir gruba dönerek “Sizler teröristsiniz.” demesi, kesinlikle büyük bir bayağılıktır. Benim dilim ve kültürüm yetmiyor bunu söylemeye. Eğer siz 6,5 milyon insana “terörist” diyorsanız bu ülkeyi siz bölüyorsunuz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Öyle bir şey yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Eğer siz demokratik siyasette ısrar eden, bütün bu baskıya rağmen, bütün bu hukuksuzluğa rağmen hâlâ gelip burada demokrasiyi, hakları ve hukuku savunan bir gruba bunu yapıyorsanız, siz bu ülkenin dörtte 1’ini, dörtte 1 yurttaşını gözden çıkarmışsınız anlamına gelir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 6,5 milyon insana denmiyor, teröriste terörist deniyor. 6,5 milyon insana denmiyor, tekrar onu çok iyi bilin.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Hiç alakası yok, biz Kürtleri seviyoruz. Bizim Kürtlerle bir sorunumuz yok. Kürtlerle sorunu olan sizsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz bu ülkede en az sizin kadar hak sahibiyiz. Bu konuda sizden daha az, daha fazla bir hakkımız yok.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kürtlerle sorunu olan sizsiniz. Bırakın milletin yakasını ya! Kürt milletinin yakasını bırakın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sizler hangi haklara sahipseniz biz de onlarız.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen kendini terörist kabul ediyorsan o başka.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bize “terörist” diyenlerin kendisidir “terörist” diyorum ve teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Terörist demedi size, size öyle bir şey demedi, olayı çarpıtıyorsunuz Meral Hanım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bırakın Allah aşkına ya! Kürtlere en büyük zararı siz veriyorsunuz, bırakın onların yakasını! Bir halkı bu kadar mağdur edemezsiniz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, geçenlerde Osman Başkan, burada bir kelime kullandı, o kelimedenden dolayı iki gün oturuma katılmasına izin verilmedi. Biz de aynı şekilde, grubumuza dönerek “Evet, siz de teröristsiniz.” diyen bir şahsa şu anda işlem yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Ben tutanakları isteyeceğim Sayın Akdoğan, tutanakları isteyeceğim, bakacağım. Tutanaklara bakıp değerlendireceğim Sayın Akdoğan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bostancı, buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Açık bir sataşma var Meral Hanım’ın yapmış olduğu konuşmada.

BAŞKAN – Buyurun.

3.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bizim hatibimiz yapmış olduğu konuşmada hapisanedeki tutuklu ve hükümlülere ilişkin sayı veriyor, tutanaklar

geldiğinde de bakarız. HDP Grubundan bir arkadaş sesleniyor: “Bunun içinde, bu sayının içinde HDP milletvekilleri de var mı?” diye, o da “evet” diyor. Bu söylenirken yapılan yargılamalara ve oradaki hukuki değerlendirmelere atfla söylenen bir ifade. Şimdi, sizin buradan alıp böyle bir bağlama taşıyarak, taşımakla kalmayıp aynı zamanda AK PARTİ’ye yönelik bir suçlama ve bir gayretin içerisine girmeniz bu manada son derece ayıp ve kabul edilemez bir ifade biçimi. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Kıymetli arkadaşlar, bizim, Halkların Demokratik Partisine yönelik elbette eleştirilerimiz var. Üzerinde yer aldığı sosyopolitik zeminde “PKK” diye bir terör örgütü olduğunu ve bu terör örgütünün buradaki siyaset üzerinde kullandığı yöntemle nasıl tayin edici bir rolü ifa ettiğini biliyoruz. Aynı sosyopolitik zemin, elbette meşru ve demokratik zemin çerçevesinde çaba gösteren, burada temsil olan sizlerin de üzerinde yer aldığınız zemin. PKK’nın buradaki tayin edici, belirleyici, yönlendirici atmosferi Halkların Demokratik Partisinin siyaset yapma usulünü, üslubunu önemli ölçüde etkiliyor. Bizim getirmiş olduğumuz eleştiri bu çerçevede bir eleştiridir. İkisini birbirine karıştırmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Elbette buradaki sayın vekilleri de halkımız seçiyor ve onlar o çerçevede geliyor. Ancak şimdi burada söylenen eleştirilerden kasıtlı, yok “Terör örgütüyle kol kolaydınız, onlar içeriye girdi...” İşte bu da hem lafı anlamamaktan kaynaklanan bir eksiklik hem de bir hadsizliktir. Aynen bu lafları iade ediyorum.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yani gene aynı sataşma bu sefer başka bir yönden geldi, sonunda da “hadsizlik” dedi. Gene sataşmadan söz istiyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, ben sataşmadım...

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Daha neler?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sataşmadı canım!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Daha ne diyecektiniz?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi be!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...sataşma olarak söylenen sözleri, biraz önce söylenen sözleri aynen ifade ettim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – En son siz mi konuşacaksınız her seferinde?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz yapınca eleştiri oluyor, biz yapınca sataşma mı oluyor?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – O kadar niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, buyurun, size yerinizden söz vereyim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yerimden değil, sataşmadan efendim, sataşmadan söz istedim yani aynı şekilde sataşma oldu.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hayır, sataşma yok ki.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bu ne ya? En son siz mi konuşacaksınız?

BAŞKAN - Kim konuşacak?

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Yerinizde ifade edin, yerinizde.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Burada siyasetimizi PKK’nin belirlediği...

BAŞKAN – Kim konuşacak?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Meral Hanım...

BAŞKAN – Buyurun.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yerinden veriyor.

BAŞKAN – Hayır, kürsiye davet ediyorum.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yerinden istemişti.

4.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tartışmaları çok yaptık, gerçekten artık yorulduk ve rahatsızlık duyuyoruz.

Bunu söyleyen milletvekili arkadaşımız, biraz önceki hatip eski bir savcıymış, bunu da yeni öğrendim. Bir savcının, bir hukukçunun hukuki değerlendirmelerden ziyade...

SALİH CORA (Trabzon) – Tutanaklara bakmak lazım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ki Sayın Bostancı “Hukuki değerlendirme.” dedi; bu hukuki bir değerlendirme değil, siyasi bir değerlendirmedir. Yani şu anda birbirimize terörizmi, terörizmin tanımını, geçmişini, Türkiye tarihini anlatacak zamanımız yok ama şunu asla unutmayın: Türkiye’de bir Kürt problemi vardır ve bu Kürt problemi çözülmediği müddetçe...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – PKK problemi var.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kürt problemi yok, PKK problemi var, Türkiye’de “Kürt problemi” denilen bir şey yok!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...bu mesele kısır bir döngüde tartışılmaya devam edecek.

Siz sosyopolitik zeminde bizim politikamızı başkalarının, PKK’nin ya da başka kuruluşların, illegal organizasyonların tayin ettiğini söylediniz. Hayır. Bizim politikamıza “Bir problem, bu bataklık meselesi.” diyorsunuz ya, onu biraz tahlil edin bir akademisyen olarak. Şu anda bu ülkede Kürtlerin hak ve özgürlükleri olmadığı için...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Onun için kürsüde konuşuyorsun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizzat sizin iktidarınız tarafından söylenen, PKK’nin 12 Eylül’den doğduğunu söyleyen bir partinin milletvekilisiniz. Eğer biz demokratik siyasette ısrar ediyorsak tam da meselenin demokrasi zemininde çözümünü savunuyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Şu an kürsüde kim var?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada bu suçlamalar sizi bir yere götürmez, bizi de götürmez. Biz ne dediğimizi gayet iyi biliyoruz. Eğer demokratik siyasetle Türkiye’deki problemler çözülmezse maalesef biz her gün toprağa can vereceğiz.

Bu iş çözülmek zorunda, demokratik yollarla çözülmek zorunda, konuşmakla çözülmek zorunda, bu çatı altında çözülmek zorunda. Böyle “hadsiziz” “hadsizsiniz” gibi sorularla, cevaplarla çözemeyiz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Baltalamayacaksınız, hendekleri açmayacaksınız, demokratik çözümler başladığında açmayacaksınız hendekleri.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz bu ülkede FETÖ’yü getirip en üst kurumlara yerleştirdiniz. Siz, bırakın belirlemeyi, yerleştirdiniz ve şimdi temizlemeye çalışıyorsunuz; bu bir realite. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – PKK’yla el ele, kol kola gezmeyi bırakın, flörtü bırakın, gelin buraya oturun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Naci Bey, herhangi bir sataşma yok konuşmada, gerçekten, açıkçası yok.

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, “Kürtlerin hak ve özgürlükleri yok.” lafı son derece yanlış, Türkiye gerçekleriyle bağdaşmayan, hak ve özgürlüklere ilişkin Türkiye’deki rayiç uygulamaları sanki etnik temelde bir kesim bunlardan mahrum kalıyormuş duygusu uyandırarak bir tür etnik...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – “Sanki” değil, biz mahkûmuz biz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onun için mi böyle konuşabiliyorsunuz?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kürtleri istismar ediyorsunuz.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor arkadaşlar.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - ...temelli bir siyasal yaklaşımı tahakkümcü bir dille kurma çabasının ifade biçimidir bu. Literatüre de bakarsanız buna ilişkin birçok değerlendirmeyi görürsünüz, sadece burada değil, başka yerlerde de böyledir. Bu ülkede herkes hak ve özgürlüklerden Türkiye Cumhuriyeti’nin eşit vatandaşları olarak faydalanırlar, bunun dışındaki etnik temelli değerlendirmeleri biz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bazıları daha eşittir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bazıları daha eşit Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - ...Türkiye’nin kardeşliği bakımından problemli görürüz, etnik temelli bir kışkırtıcılığın ifadesi olarak değerlendiririz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ben ana dilimde neden kürsüde konuşamıyorum?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Diğer taraftan, AK PARTİ’yi FETÖ’yle kol kola göstermek haksızlıktır, hadsizliktir. FETÖ’nün hakkından gelen, bu çeteyi afişe eden, onu hapishaneye koyan elbette Türkiye’nin hukuk sistemidir çünkü bir çeteyle, Türkiye Cumhuriyeti’ne, demokratik zeminine kasteden bir yapıyla mücadele ederken hukuk bunu yapacaktır ama aynı zamanda, demokrasinin, hakkın ve özgürlüklerin arkasında sağlam bir siyasi irade olarak duran AK PARTİ’nin buradaki rolünü ıskalayarak, görmezlikten gelerek bir tür FETÖ suçlaması yapmak, işte bu da haksızlık ve hadsizliktir. Kayıtlara geçsin diye söz aldım.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kabul etmek zorunda değiliz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz söylüyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, 60’a göre pek kısa söz...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylemeyeceğim, açıkça sataşmadan söz istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta, siz...

ERHAN USTA (Samsun) – Ben tutanaklara geçmesi açısından bir şey ifade edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Az önce, hatip “Kürt problemi” demiştir. Türkiye’de Kürt problemi yoktur, Türkiye’de terör problemi vardır. Kürtler bizim kardeşimizdir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kürtler, Kürt vatandaşlarımız Türk milletinin, bu milletin şerefli birer üyesidir.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Kürtleri “problem” kelimesiyle yan yana kullanmayın artık. Kürtler problem değildir bizim için.

ERHAN USTA (Samsun) – Hele hele Milliyetçi Hareket Partisi, Bin Yıllık Kardeşliği Yaşa ve Yaşat Mitingi yapmıştır. Dolayısıyla, buna “Kürt problemi var.” demek Türkiye zaten...

BAŞKAN – Peki.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Terör problemi var. Kürt kardeşlerimizle bizim problemimiz yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz problemsiniz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kürtler bizim kardeşimiz. Terör var, terör. Ondan bahsedin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz problemsiniz, siz. Biz değil. Siziniz problem.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, siz mi konuşacaksınız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

12.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün de birçok kez bu konuyu ifade ettik ve gerçekten aslında hani SİHA’ları siz burada alkışlarken ben nasıl o savaş araçlarını dehşetle alkışlıyorsunuz...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Rahatsız oluyorsunuz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Yine alkışlıyoruz, yine alkışlıyoruz SİHA’ları.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Buyurun, buyurun.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Rahatsız oluyorsunuz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Onları yapan ellere kurban olalım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Terörle mücadeleyi alkışlıyoruz biz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yani alkışlayacağınızdan eminim ve insanları biz işte bunu yapıyoruz, bakın ne kadar güçlüyüz, nasıl aslında savaşmak için donanıyoruz diyerek kandırmaya çalışacağınızda da eminim.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Terörü bitirmek için, terörün kökünü kazımak için ne lazımsa yapacağız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bunu başarabiliyorsunuz da. Doğru, başarıyor bu.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – O SİHA’lar teröriste karşıdır, vatan hainlerine karşıdır o SİHA’lar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Zaten genel olarak aslında tahakkümcü, otoriter devletlerin politikası budur ama bundan ne siz kazanıyorsunuz ne biz kazanıyoruz. Ve dün de söyledim, kalkıp...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sen kimsin ya?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Siz kimsiniz, siz?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sen kimsin?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Siz kimsiniz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben Halkların Demokratik Partisi milletvekiliyim. “Sen kimsin?” diyen kişinin de burada tutanaklara geçmesini istiyorum. Buna “hadsiz” dememe herhâlde bir şey demezsiniz Sayın Bostancı, sizin nezaketinizi bildiğim için o uyarıyı sizin yapmanız gerekiyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ya siz “Siz-biz” diyorsunuz. Onu yapan Türkiye Cumhuriyeti devleti. “Sen kimsin?” diye ne muharebesinden...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristten bahsediyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Kalkıp da sıralara giriyorlar, sizlere soruyorlar “Bedelli askerlik istiyoruz.” diyorlar.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Türkiye Cumhuriyeti devletinin SİHA yapmasından niye rahatsız oluyorsun? Benim derdim o.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz ama sürekli “Ver mehteri, ver mehteri” şeklinde insanları âdeta savaşa sürüklemeye çalışıyorsunuz. Kimse savaş istemiyor bu ülkede.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Biz de istemiyoruz savaşı. Terör var, terör.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Teröristle mücadeleden niye rahatsız oluyorsun?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – O kürsüden teröristleri bir sefer kınayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale edin.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Kürt sorunu yoktur” demek, bugün Adalet ve Kalkınma Partisinin aynı geçmişte kimler ne yapıyorsa o fabrika ayarlarına geri dönmesi demektir. Yazık olan budur, yazık olan budur.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Geç onu, hikâye anlatma bize.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Dönün, aynaya bakın,

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teröristleri bir sefer kınayın o kürsüden.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Niye teröriste “terörist” diyemiyorsun? Kendine bak sen! İki yüzlü!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Üç sene önce vaat ettiklerinize bakın, yaptıklarınıza bakın ve bu ülkenin ölümlerle yaşadıklarına bakın.

Ha, bir de şu var: Siz Adalet Bakanlığı bütçesi konuşmak istemiyorsunuz çünkü adalet sizde hiç yok. Anlaşılan bu. (HDP sıralarından alkışlar)

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hikâye... Geç, bunu geç.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Dağ anlayışında yok adalet, Türkiye Cumhuriyeti’nde var.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.25

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.40****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Bostancı, söz talebiniz var.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, esasen hiçbir insanın, aklı başında hiçbir insanın, kitlelere seslenen hiçbir siyasetçinin “Kan dökülsün, çatışma çıksın, ülkede esenlik olmasın, insanlar birbirlerine karşı hasım olsunlar.” şeklinde bir yaklaşımı olmaz. AK PARTİ iktidarı yüzde 50 oy alarak iktidar olmuş, on altı yıldır iktidarda olan bir parti. Bizim “Savaş olsun, savaş çıksın. Aman ne güzel de çatışıyoruz.” şeklinde bir yaklaşımımız kesinlikle söz konusu olmaz. Buradaki temel husus şudur: SİHA’lar, İHA’lar vesaire, bunlara ilişkin.

1984’ten beri Türkiye, PKK’nın saldırısı ve tehdidi altındadır. Halkın esenliği için devlet meşru yöntemlerle terör örgütüne karşı mücadele etmektedir. Bu mücadeleyi, elbette, çeşitli silahlarla, çeşitli araçlarla yapmak durumundadır. Bu, “Aman ne güzel yapıyoruz, ne kadar memnunuz.” şeklindeki bir yaklaşımla elbette sürdürülmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ama halkın esenliği, 80 milyonun geleceği, terör örgütüne ve başka terör örgütlerine karşı böyle bir mücadeleyi devletin ve elbette iktidar olan siyasetçilerin sırtına bir ödev olarak yükler. Dolayısıyla bizim yaklaşımımızı bu çerçevede görmek gerekir.

Ayrıca, şunu unutmayalım: Bu ülkede her tür problemin konuşulup tartışılacağı yer, akıl zemininde demokratik zeminlerdir. Demokratik zeminleri korumak, burada halkın iradesinin tecelli ettiği mecralara ilişkin ihtimam göstermek hepimizin boynunun borcu. Bu Meclis Türkiye'nin meselelerini kışkırtıcı olmaktan uzak bir dille ama Türkiye'nin önceliklerini, halkın da önceliklerini hesaba katan bir akılla, meşruiyet ile gayrimeşru çizgiye her zaman dikkat eden bir siyasal anlayışla sürdürmek durumundadır. Hassasiyetlerimiz bu çerçevededir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bostancı.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Bostancı'ya yalnız, bir noktanın eksik kaldığını ifade etmek isterim. Belki kendisi daha sonra tamamlayacaktır, özellikle terörle ilgili olan kısmını, bu Parlamentodaki vekillerle ilgili. Bunu rica ettiğimizi belirtmek isterim.

Dün buradaki alkışlar gerçekten bana, Körfez Savaşı sırasında Irak'la ilgili nasıl böyle sanki ortada canlı yokmuş ve hani bir çizgi roman ya da işte, başka bir şey, film izletiliyormuş gibi gösteriliyordu o Körfez Savaşı sırasındaki saldırılar, bir an hakikaten bunu hatırlattı. Ben özellikle “SİHA'ları alkışlamak.” derken de bunu kastediyorum, “Siz savaş istiyorsunuz.” değil kastettiğim şey. Bu Parlamentoda ya da herhâlde ülkede kimsenin savaş istememesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Doğal olanı budur. Fakat dünya öyle bir hâlde ki, dünya aynı zamanda hani sadece terör sorunu olarak adlandırılan sorunların yıllarca çözülemeyip ve onlarca, binlerce can kaybından sonra insanların daha akıllı davranıp, müzakereler yapıp barış yollarını seçtiği yöntemleri de bilmektedir. Yapılması gereken şey bir de budur, böyle yöntemler de vardır. Onun dışında da hakikaten bu Parlamentoda özlediğimiz şey, aslında başka başarıların alkışlanmasıdır yani hakikaten savaş aletleri değil, başarıların alkışlanmasıdır. Bizim kastettiğimiz de bu anlamda budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Sayın milletvekilleri, biraz önce yaşanan tartışmada Sayın Nihat Akdoğan'ın konuşan hatibe bir ceza verilmesi yönünde talebi vardı. Tutanakları istedim, tutanaklara baktım. Şimdi, sayın hatibin konuşması şöyle: “Cezaevlerinde 62 bin olan terör tutuklu ve hükümlü sayısı şu anda 59.600'e düşmüştür. Bunlardan 45.600'ü FETÖ tutuklusunu, geri kalanı da PKK ve diğer terör örgütlerine ait tutuklulardır.” diyor. Nihat Akdoğan “Onun içerisine HDP'yi de koyuyor musunuz?” diye soruyor, Hüseyin Özbakır “Evet.” diyor.

Şimdi, burada bir sıkıntı var Sayın Bostancı -eğer Sayın Özbakır buradaysa- çünkü şu anda tutuklu olan milletvekilleri var cezaevinde, HDP'li milletvekilleri var, ayrıca HDP'li yönetici ve belediye başkanları var. Bütün bunları eğer terörist olarak gören bir anlayış varsa buna bir açıklık getirmek gerektiğini ben de düşünüyorum.

Siz mi söz alırsınız Sayın Özbakır yerine, yoksa kendisi mi konuşur?

Buyurunuz.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerinin Halkların Demokratik Partisine bir suçlama şeklinde değerlendirilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Özbakır'la konuştum. Sayın Özbakır'ın söylediği, tutuklu ve hükümlülere ilişkin bir değerlendirme. Bir kolektif kimlik olarak HDP'nin yeri elbette farklıdır. Aynı zamanda, tutuklu olarak, hükümlü olarak HDP'ye de mensup kimi insanlar olabilir; bunlara ilişkin kararı verecek olan hukukun kendisidir. İçerideki insanlardan bahsediyoruz. Çeşitli partilerden insanlar olabilir. Sayın Nihat Bey oradan bir değerlendirmede bulunuyor, o da “Evet.” diyor. Bunu böyle farklı bir bağlama taşımak...

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Başkan, bağlamı kendisinin konuşmasında zaten var.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Buradan ayrıca, böyle bir, sanki “teröristler” diye bir suçlama yapılmış şeklinde bir yere götürmenin doğru olmadığı kanaatindeyim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kendisi çıksın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Özbakır'ın yapmış olduğu değerlendirme içerideki insanlara ilişkin hukuki bir değerlendirmedir.

Yine, en başta, geçen konuşmamda söylediğimi tekrar edeyim: Bizim temennimiz, bu tür isnat edilen suçlardan, HDP'nin yetkililerinin, şüphesiz beraat etmesi ve herhangi bir mahkûmiyet almamalarıdır ama buna karar verecek olan hukukun kendisidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bostancı.

Şu anda iki konuşmacı kaldı Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına, daha sonra da şahsı adına bir konuşmacı var. Bu konuşmaları da dinledikten sonra bir ara vereceğim, o arada bu konuyu tekrar arkada değerlendireceğiz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)*

2.- *2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)*

*A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)**1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)**1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURLARI KURUMU (Devam)**1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin**Hesabı**İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)**1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)**1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi İstanbul Milletvekili Sayın Fatma Benli, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Adalet Akademisinin bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere İnsan Hakları Haftası’ndayız. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 69’uncu yıl dönümünü bu hafta beraber kutladık ve biliyoruz ki, bizatihi uluslararası sözleşmelerde hakların yer alması -eğer- adaleti gerekli mekanizmalarla güvence altına almadığımızda fiilî olarak uygulama imkânı bulmuyor. Günümüz, maalesef, insan haklarından ve adaletten en fazla bahsedildiği, buna karşın da savaş, terör, açlık, göç ya da buna benzer sebeplerle hakların en fazla ihlal edildiği dönem olma özelliğini taşıyor. Adalet ortadan kalktığında... En basitinden Amerika Birleşik Devletleri’nin yakın tarihte Kudüs’le ilgili aldığı karar, bizatihi devletlerin hak ve adaletin ortadan kalkmasına neden olduğunu gösteriyor ya da İslam İşbirliği Teşkilatının bizatihi Cumhurbaşkanımız önderliğinde aldığı kararı, Kudüs’ün Filistin’in başkenti olarak tanınmasına ilişkin kararı ve özellikle de 10 bin kilometre öteden gelerek bu kararı desteklediğini ifade eden Venezuela Başkanının ifadeleri, aslında adaletin ırkla, dille, dinle, mezheple bir bağlantısının olmadığını gösteriyor. Sonuçta, adalet evrensel bir terim, bizatihi kâinatın ruhu. Adalet olmaksızın ne insan haklarından ne güvenlikten ne haklardan ne de eşitlikten bahsetmek mümkün değil. Bu nedenle adalet bizlerin vazgeçilmezi, bu nedenle özellikle ülkemizde, sadece bir senede 6 milyondan fazla davanın açıldığı ülkemizde her dava için en hızlı ve etkin şekilde bireysel adaletin sağlanması gerekliliği bugün bütçesini görüştüğümüz Türkiye Adalet Akademisinin ne derece önem arz ettiğini gösteriyor.

Sonuçta bu davaların adaletli bir şekilde sonuçlanmasının ana zorunlu şekli nitelikli hâkimlere, nitelikli savcılara sahip olmaktır. Hâkim ve savcıların meslek öncesi eğitimlerini sağlayan, akabinde de tüm yargı mensuplarına değişen yasalar hakkında meslek içi hizmet seminerleri veren, yaptıkları konferanslarla, sempozyumlarla değişik hukuki konularda çözüm arayışlarında bulunan, özellikle evrensel hukukun takip edilebilmesi için 21 uluslararası kuruluşla, 96 farklı ülkeyle iş birliği çalışması içerisinde bulunan, böylelikle hâkimlerimizin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ya da Avrupa Konseyi gibi uluslararası kuruluşlarda staj yapmalarına imkân sağlayan Adalet Akademisi her birimiz için özel bir önem arz etmektedir. Sonuçta, akademinin başarısı uluslararası anlamda kabul edildiği için, bugün artık 41 farklı ülkeden, İsveç’ten İtalya’ya, Amerika’dan Çin’e farklı yabancı hâkimlerin, binlerce hâkimin Türkiye’ye gelerek bu eğitimi alması sağlanmıştır.

Adalet Akademisinin, özellikle adaleti yerine getirmekteki başarısı, uluslararası anlamdaki başarısı aslında hepimizin başarısıdır. Çünkü adaletin sağlanmasını gerçekleştirdiğimizde bundan sonra başka haksızlıkların yapılmasını da engellemiş oluruz. Ancak bu takdirde farklı insanların aynı adaletsizliklere maruz kalmasını engellemiş oluruz. Böylece bir anne bir gün karşımıza gelip de “Benim Yasin’im sadece 16 yaşındaydı. 5’inci kattan atıldı ve başı taşla ezildi. Yakıldı ve cesedi bir çöp torbası gibi çöp bidonuna atıldı. Madem bunu engelleyemediniz, bari başka annelerin benimle aynı şekilde canı yanmasaydı.” demek zorunda kalmaz. Bu acıları hep beraber yaşadık. Dünyü değiştiremeyiz ama bugün için ve bundan sonrası için beraber mücadele etmemiz mümkün. Bu da adalet anlayışının fiilî anlamda yerine gelmesi için hep birlikte mücadele etmemizle mümkün.

Bugün tüm zorluklara rağmen bizatihi adalete karşı gerçekleştirilen darbelere karşı bu Meclisin ortak bir karşı duruş sergileyebilmesi, daha sonra halkımız tarafından referandumla kabul edilen Anayasa değişikliğinde yargının sivilleşmesinin sağlanması, Askerî Yüksek Yargı'tayın, askeri yüksek idare mahkemelerinin kaldırılması ya da Anayasa gereği yargı yoluna kapalı olan durumlarda yargının açılması aslında adalet ilkesine ulaşılması adına çok önemli adımlardır.

Sözümü bitirebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN – Tabii, buyurun, tamamlayın.

FATMA BENLİ (Devamla) – Sonuçta bugün adaleti gerçekleştirmek adına bireysel olarak yaptığımız her davranış bizden sonraki kuşaklara vereceğimiz o mirası göstermekte. Bunu daha önce başardığımız gibi, bana göre sadece Adalet Akademisine ya da sadece Adalet Bakanlığına bırakılmaması gereken bu derece önemli bir görevi Mecliste bütün toplumu temsil eden bireyler olarak hep beraber gerçekleştirebiliriz.

Bu düşünceyle her birinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Benli.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son konuşmacı Denizli Milletvekili Sayın Cahit Özkan.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın Hâkimler ve Savcılar Kurulu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu bilindiği üzere yargı teşkilatının yönetimini ve denetimini gerçekleştirir. Eğer Hâkimler ve Savcılar Kurulunu konuşuyorsak geçmişteki yargı vesayetini mutlaka iyi idrak etmemiz gerekir. Yargı vesayeti nedir, vesayetçi yargı nedir, bunu anlamak için son on beş, yirmi yıllık süreçte yargıda yaşadığımız tartışmaları analiz ettiğimizde doğru yola, doğru sonuca varacağımıza inanıyorum.

Vesayetçi yargı, darbecilerle, darbe anayasalarıyla şekillenmiş yargı demektir. Vesayetçi yargı, millete hesap vermek yerine darbecilerin kurmuş olduğu statükoyu koruyan yargı demektir. Tarafsız, bağımsız, adil yargı ilkelerine uygun yargılama yapmak ve adalet dağıtmak yerine statükoyu korumaktır. İşte, onun için demokratik denetime açılması gerekiyordu. Demokratik denetime açılmış, millet nezdinde meşruiyeti olan bağımsız ve tarafsız yargı olabilmenin yolu işte yüce Meclisin duvarında yazdığı gibi “Egemenlik kayıtsız şartsız millete aittir.” anlayışına uygun yargıyı inşa etmek demektir. İşte, AK PARTİ hükûmetlerinden önce de var olagelen vesayetçi yargıyla mücadele tüm hükûmetlerin temel meselesi olmuştur. Dünden bugüne tüm hükûmetler, vesayetçi yargıyı demokratik meşruiyete sahip adil ve tarafsız yargı hâline getirmek için mücadele ortaya koydular.

Bakınız, geçmişte yargı adalet dağıtmıyordu, yargıya olan güven tabana inmişti, her açılan 100 davanın maalesef yarısına yakını beraatle sonuçlanıyor, vatandaşlar haksız yere töhmet altında bırakılıyordu. İşte, 1990'lı yıllarda siyasi suikastlarla, toplumsal olaylarla yargı üzerinden toplumu ve bireyi belirlemek ve belirli bir prototip üzerinden Türkiye'yi yönetmek isteyen çevreler yargıyı kullandılar ve yargının o dönemdeki kararlarına bakın; davalı-davacı, sanık-müdahil, hiç kimsenin

tatmin olmadığı kararlarla bu milleti karşı karşıya getirdiler. Sözde “Millet adına karar veriyoruz.” dediler, Türk milleti adına ancak taraflı, bağımsız olmayan, statüko yanlısı, darbe zihniyetli statükoyu koruyan bir anlayışla yargılama yapageldiler. İşte, onun için yapmış olduğumuz tüm reformlarımızın –tabii ki beş dakikaya sığması mümkün değil- ve yapmış olduğumuz anayasal ve yasal düzenlemelerin tek bir gerekçesi vardı, o da bağımsız ve tarafsız yargıyı inşa etmek.

Bizim köklü bir geleneğimiz var, medeniyet değerlerimiz var ve modern dünyanın da geliştirmiş olduğu, Avrupa Konseyinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye’yle ilgili vermiş olduğu kararlar var. Gelişmiş demokrasiler var, meşruiyeti yüksek olan yargı kararlarının gerçekleştiği ülkeler var. Tüm bu ülkeleri örnek aldık ve yapmış olduğumuz anayasal ve yasal reformlarla Hâkimler ve Savcılar Kurulunu bugünkü demokratik meşruiyetine getirdik. İnşallah, Mecelle’de yazdığı gibi... Ne diyordu Mecelle’de: “Tarafsız olacak, hâkim hakim olacak, mekân olacak, metin olacak, fakih olacak, halim olacak, selim olacak.” Elhamdülillah bugün, yargımız nezdinde milletimizin büyük bir güveni vardır. Bunu çok daha ilerilere götüreceğiz. Örnek alacağımız müktesebatımız var, tarihsel zenginliğimiz var. Diğer taraftan, gelişmiş demokrasilerin yargı kurumları var; Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin düzenlemeleri var ve İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar da yapmış olduğumuz reformları doğrulamaktadır.

İnşallah, bugüne kadar yapmış olduğumuz reformlarla yargı teşkilatımız, çok daha demokratik, çok daha millet nezdinde güveni tesis eden bir anlayışla geleceğe yürütecek. Eğer bir sabitemiz varsa bunu beraber ortaya koyalım. İşte, Türkiye’nin Avrupa Konseyi üyesi olması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ve vermiş olduğu mahkeme kararlarının gösterdiği istikamette, milletimizin adil, tarafsız ve bağımsız yargı ihtiyacını karşılayacak bir anlayışla, gelinen noktada inşallah yargımız, milletimizin o ihtiyacını karşılayacaktır.

İnşallah, 2018 Hâkimler ve Savcılar Kurulu bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor ve ülkemizin aydınlık, adil, tarafsız ve bağımsız bir yargıyla geleceğe yürümesini yüce Allah’tan niyaz ediyor, sizleri saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özkan.

Sayın milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, şahsı adına lehinde olmak üzere Kayseri Milletvekili Sayın Hülya Nergis.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 2018 Bütçe Kanunu Tasarısı’nın dördüncü turunda şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümetlerimiz döneminde, 2002 yılından bu yana, insan hakları temelinde hukuk devleti ilkesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik önemli adımlar atılmıştır. Kişisel verilerin korunmasının bir hak olarak ilk defa düzenlenmesi, çocuk haklarının ilk defa anayasal koruma altına alınması, sendikal özgürlüklerin geliştirilmesi, kamu görevlilerine toplu sözleşme yapma hakkı getirilmesi, partisinin kapatılmasına beyan ve eylemleriyle sebep olan milletvekilinin vekilliğinin düşürülmesini öngören Anayasa hükmünün kaldırılması anayasal düzeyde kaydedilen bazı gelişmelerdendir.

Hükümetlerimiz döneminde, vatandaşlarımızın hukuki güvencesi artırılmış ve hak arama yolları da çoğaltılmıştır. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru imkânı, tüm idari ve hukuki süreçlerin tüketilmesinden sonra vatandaşlarımızın başvurabileceği bir iç hukuk yolu olarak sistemimize dâhil edilmiştir. Böylelikle, bir yandan, vatandaşlarımızın mağduriyetleri hızlı biçimde çözüme kavuşturulurken diğer yandan, ülkemiz aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuru sayıları da ciddi oranda azalmıştır. Bu, yargı sistemimizde, hükümetlerimiz döneminde gerçekleştirdiğimiz en önemli reformlardan biri olmuştur.

Yargıda tarafsızlık kavramı bağımsızlık kadar önemlidir. 16 Nisan 2017 tarihi, birbirini tamamlayan bu iki kavramın anayasal düzeyde ifadeye kavuşması ve yargı sistemimizin sivilleşerek normalleşmesi konusunda önemli bir milattır. Bu tarihte gerçekleştirilen halk oylamasıyla Anayasa'nın ilgili hükümlerinde köklü bir dizi değişikliğe gidilmiş ve yargıyı ilgilendiren konularda yeniden yapılanma sağlanmıştır. Disiplin mahkemeleri dışındaki bütün askerî mahkemeler ile Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kaldırılmıştır. Böylece Türkiye'de uzun yıllardır tartışılan bir konu çözüme kavuşturulmuştur. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ismi Hâkimler ve Savcılar Kurulu olarak değiştirilmiş, kurulun yapısı ve üye seçim sistemi yeniden düzenlenmiştir. HSK üyelerinin 7'sinin TBMM tarafından seçilmesi sayesinde millî iradenin yargı üst yönetimine yansımalarının yolu açılmıştır. Bu adım, yargının demokratik meşruiyeti ile hesap verilebilirliğini de güçlendirmiştir.

Hükümetlerimiz döneminde temel kanunlardan Türk Ceza Kanunu'yla başlayan değişim süreci Ceza Muhakemesi Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'yla devam etmiştir. Ayrıca Kabahatler Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Bilirkişilik Kanunu ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gibi birçok düzenlemeyle önemli yenilikler getirilmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158'inci maddesinde gerçekleştirdiğimiz değişiklikle soyut ihbar ve şikâyetler için soruşturma öncesi bir ön değerlendirme mekanizması oluşturulmuştur.

İş uyuşmazlıklarının çözümünün uzaması bir yandan işçilerimizi, diğer yandan işverenleri olumsuz etkilemekteydi. Bu nedenle, iş uyuşmazlıklarının çözümünün çabuk ve etkili bir biçimde yerine getirilmesi önem taşımaktaydı. Bundan hareketle, 12 Ekim 2017 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'yla hukuk sistemimizde önemli bir değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikle bazı iş uyuşmazlıklarında ara buluculuk dava şartı hâline getirilmiştir.

Görüşmelerini sürdürdüğümüz 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın aziz milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nergis.

Sayın milletvekilleri, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati:20.05

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi sıra Hükûmet adına yapılacak olan konuşmalarda.

İlk konuşmacı, Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi beş dakika, buyurunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün gerçekleştirdiği çalışmalar ve hedeflerimiz hakkında bilgi sunmak istiyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımıza, çevrenin ve tabiat varlıklarının korunmasından kentsel dönüşümün yürütülmesine, her türlü ölçekte plan yapımı ve onaylanmasından kamu binalarının yapımı, enerji verimliliğinin artırılması, yapı malzemeleri ile yapılan yapıların denetimine, ulusal coğrafi bilgi sistemlerinin kurulmasından iskân projelerinin gerçekleştirilmesi ve mahallî idarelere mali ve teknik destek sağlanmasına kadar çok geniş bir yelpazeye yayılan görevler verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, Sanayi Devrimi’yle birlikte insanlar artık şehirlere yoğun bir şekilde göç etmeye başladılar. Büyük şehirlerin oluşması, oralarda insanların daha çok tüketmesine ve çok kirlenmesine sebebiyet vermeye başladı. Çok üretmeye başladık, çok tüketmeye başladık. Eskiden az ürettiyorduk, az tüketiyorduk ve çevreyi de kirlenmiyorduk ama büyük şehirlerin oluşumuyla birlikte bu denge de bozuldu ne yazık ki. Eskiler derlerdi ki: “Hayat şu dört esas üzerine kaimdir: Birincisi hava, ikincisi su, üçüncüsü toprak, dördüncüsü enerji.” Bunları kirlenmemek esas. Doğa bir denge üzerine yaratılmıştır. Eğer bu denge bozulursa ve özellikle biraz önce saydığım dört ana unsur kirlenilirse yavaş yavaş başımıza felaketler gelmeye başlayabilir yani kuraklıklar, seller, felaketler birbirlerini kovalar.

Birleşmiş Milletlerin yayınladığı rapora göre, 2050 yılında dünya 9 milyar nüfusa ulaşıyor, israf çılgınlığı artıyor, devasa büyüme yaşamı ve ekosistemi zedeliyor. 1850 yılından bu tarafa yapılan ölçümlerde dünya yüzey sıcaklığı artı 1 derece arttı, deniz seviyesi artı 19 santimetre arttı, atmosferdeki karbondioksit oranı da yüzde 42 oranında arttı. Artık dünyanın bir an önce çevre konusunda adım atması ve birlikte çok önemli işler yapması zamanı geldi, geçiyor âdeta.

Çevreyi bizler bir emanet olarak görüyoruz. Hakikaten, çocuklarımıza teslim edeceğimiz en kıymetli varlığımız herhâlde çevre olsa gerek. Burada Bakanlık olarak en çok zorlandığımız konu çevre-yatırım dengesi. Bir taraftan, yatırımlar yapılmak zorunda olan bir ülkeyiz, gelişmekte ve kalkınmakta

olan bir ülkeyiz; bir taraftan da o yapılan yatırımların çevreyi kirliletmemesi ve tahrip etmemesi esas. İşte bu aradaki dengeyi kurmak bayağı zor gözüküyor. Ancak, nasıl, bir arı bal yapmak için çiçekler üzerinde gezer, polenleri toplar, sonra dünyanın en kıymetli yiyeceğini yaptığında çiçeklere zarar vermezse, işte yatırımlar hususunda da doğrusu bizim Bakanlık olarak gayretimiz aynı nokta üzerinde devam etmektedir. Aslında, burada sadece AK PARTİ’li değil, birçok MHP’li, CHP’li hatta HDP’li arkadaşlara da teşekkürüm var çünkü çevrelerinde olan birtakım çevre tahribatları konusunda gece gündüz demeden beni arıyorlar, hepsiyle birlikte ortak olarak, o çevrede yaşanan felaketlerin üzerine gidiyoruz ve hepsinden de sonuç alıyoruz. Bu noktada bize yardımcı olan tüm arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, son on beş yıl içerisinde yapılan yaklaşık 15 başlıkta, Bakanlık olarak ortaya koyduğumuz performansımızla ilgili birkaç bilgi vermek istiyorum. Özellikle şimdi yeni başlattığımız Bakanlığımız ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde başlatıp gelecek sene Ankara’da tüm kamu kuruluşlarına yaygınlaştıracığımız bir projemiz var, Sıfır Atık Projesi. Bu Sıfır Atık Projesi neticesinde, kaynağında önce ayrıştırıyoruz, sonra da en son kalan, organik olarak ortaya çıkan malzemeyi de gübre hâline getiriyoruz, dışarıya sıfır atık olarak çıkıyor. Bunu gelecek sene Ankara bünyesinde bütün kamu kuruluşlarında ve topluca yaşanan yerlerde uygulamaya başlayacağız, sonra Türkiye’ye yaygınlaştıracacağız. Bakın, birkaç ay içerisinde, beş ay kadar bir süre içerisinde, Bakanlığımızda başlatmış olduğumuz bu çalışma neticesinde tam 58 ton kâğıt, 14 ton plastik, 3 ton cam, 1,5 ton metal topladık. Arkadaşlarımızın yaptığı hesaba göre, topladığımız kâğıtlardan ve mâni olduğumuz bu israf neticesinde tam 980 ağacı kurtarmış olduk.

Bir başka çalışmamız katı atık düzenli depolama tesisleri hususunda. Değerli milletvekilleri, 2002 yılında sadece 15 tane tesis vardı Türkiye olarak, ülke olarak; şimdi, bu, 2017 yılı itibarıyla 87’ye ulaşmıştır. 1.400’e yakın belediyemiz var, bunlardan 1.112’si yani 53 milyon nüfusa hitap eden orandaki belediyemiz artık katı atık düzenli depolama tesislerinden istifade ediyorlar. Yıl sonuna kadar 4 tesis daha devreye giriyor ve bu tesislerden 180 MW’lık kapasitede elektrik de elde ediyoruz.

Tıbbi atıklar konusunda eskiden ülke olarak herhangi bir şey yapmazken şu anda 3 adet yakma tesisi, 58 adet tıbbi atık sterilizasyon tesisi güvenilir bir şekilde yönetilmektedir.

Üçüncü olarak, tehlikeli atık geri kazanım tesisi, bugün itibarıyla, sayısı 434’e, tehlikeli atık düzenli depolama tesisi sayısı da 8’e ulaşmıştır.

Bir başka bu konudaki gösterge, atık suların alıcı ortama verilmesi hususunda çevre kirliliğinin önlenmesi yani atık su arıtma tesisleri hususu. 2000’li yılların başında sadece nüfusun yüzde 35’ine hitap eden bölümde atık su arıtma hizmetleri verilirken bugün itibarıyla ülke nüfusumuzun tam yüzde 82’sinin dışarıya atmış olduğu atıkların hepsini temizleyerek doğaya veriyoruz. Kurulu kapasitesi günlük 10 binin üzerinde olan arıtma tesislerinin çıkışına da on-line izleme tesisi kurduk. 2012 yılında 30 adet tesisle başlayan sürekli atık su izleme çalışmalarında entegrasyonu sağlanan tesis sayısı da günümüzde 220’ye yükselmiştir. Atık su arıtma tesisi yönetimlerini teşvik etmek amacıyla, son altı ayda, atık su arıtma tesislerinin enerji giderlerinin yüzde 50’sine tekabül eden 216 milyon lirayı Bakanlığımız karşılamıştır. 2017 yılında da 63 milyon lira daha belediyelerimize bu konuda yardım yapılacaktır.

Ayrıca, havza bazında su kalitesinin belirlenmesinde 6 havzada, 83 noktada çalışma yapıyoruz. Denizlerde bütünsel kirlilik izleme çalışması ile tüm denizlerimizde kirlilik ekolojik ve kimyasal kalite durumu izleme çalışması da yapılmaktadır. Bu kapsamda, 272 noktada denizlerdeki kirliliği izleme altyapısı kurulmuştur.

Mavi bayraklı plaj sayımız 2002 yılında 151’ken 2017 yılında 454’e ulaşmıştır. Bu noktada dünya 2’ncisiyiz, inşallah yakında 1’inciliği de alırız. Eskiden gemilerden atık alım hizmeti hiç verilmezken 2017 yılında 277 limanda atık alım hizmeti verilmektedir. Bu konudaki bir başka çalışmamız hava kalitesi izleme ağı hususudur. 2005 yılında 36 istasyonla başlatılmış olan bu faaliyet bugün itibarıyla 81 ilimizde 253 istasyona genişletilmiştir. Egzoz emisyonlarının ölçümü... Sürekli ölçüm sistemiyle büyük sanayi tesislerinden 270 tesis ve bu tesislere ait 609 baca Bakanlığımız tarafından 7/24 gerçek zamanlı olarak takip edilmektedir. Aslında, yaptığımız bütün bu çalışmalar neticesinde 2012, 2014, 2016 ve 2017 yılları Ozon Tabakasını Koruma Onur Madalyası’nı ülkemiz almıştır.

Değerli milletvekilleri, burada bir konunun daha altını çizmek istiyorum. Belki sıkça konuşulan ve sizlerin de gündemine gelen bir konu, küresel ısınma ve iklim değişikliği insanlığın karşı karşıya kaldığı en önemli çevre sorunu olarak uluslararası gündemde de yer almaktadır. Ülkemiz iklim değişikliğiyle mücadelede üzerine düşen görevi kararlılıkla yerine getirmektedir. 2004 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne ve 2009 yılında da Kyoto Protokolü’ne taraf olduk. Bu kapsamda, Ulusal İklim Değişikliği Stratejisini ve İklim Değişikliği Eylem Planı’nı da hazırladık. 21 Nisan 2016 tarihinde de Paris Anlaşması’nı imzaladık. 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarında yüzde 21’e kadar artıştan azaltım yapabileceğimizi de Birleşmiş Milletler Değişiklik Sekreteryası’na bildirdik. Bu noktada, kurulmuş olan Yeşil İklim Fonu noktasında ise bir ihtilafımız var. Özellikle, 1992 yılında yurt dışında yapılan Birleşmiş Milletlerin New York’taki toplantısına Türkiye’den giden temsilcilerimiz -doğrusu, şimdiden rahmetlik olanların isimlerini vererek sizleri rahatsız etmek istemiyorum ama- oradaki sözleşmeler yapılırken “Biz geliştirmekte olan ülke değiliz, gelişmiş ülkeyiz, bizi oraya yazın.” demişler ve öyle olduğu için de Ek 1’de emisyon azaltmak zorunda olan, Ek 2’de de finansman desteğinde bulunmakta olan ülkeler sınıfına yazılmışız. Arkasından, ek dışı olan ülkeler sınıfına geldiğimiz zaman ise doğrusu, bizi buraya şimdi almıyorlar. Diyorlar ki: “Siz hem para vereceksiniz hem de finansman desteğinde bulunduğunuz gibi teknoloji yardımıyla da bulunacaksınız.” Bunun haksızlık olduğunu her gittiğimiz platformda izah ediyoruz. Şimdi öyle bir manzarayla karşı karşıyayız ki, 1991-1992’de giden arkadaşlarımızın hatası yüzünden Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Çin, Brezilya, Güney Kore, Hindistan, Singapur, Güney Afrika yardım alacak, finansman desteğinden, Yeşil İklim Fonu’ndan istifade edecek ve aynı zamanda teknoloji desteğinden de istifade edecek fakat Türkiye olarak biz oraya hem para vermeye hem de aynı zamanda teknoloji desteğinde bulunmaya devam edeceğiz.

Bunu geçen sefer gittiğim Bonn’da, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteriyle yaptığım bir saatlik görüşmede uzun uzun izah ettim. Birçok dışişleri bakanıyla, çevre bakanıyla konuştuğumuzda hiç kimse kendi pastasından bizlere pay verilmesini istemediği gibi ayrıca da bizim oraya finansman desteğinde bulunmamızı ısrarla istiyorlar. Ben de çıkacağımızı söyledim. Ya bizi Yeşil İklim Fonu’na erişen ülkeler sınıfına alırsınız, ek dışı ülkeler sınıfına ya da Paris Anlaşmasını Meclisimize getirip “Onaylamıyoruz.” diyerek onlara da tavrımızı belli ettik. Önümüzdeki günlerde yapılacak bütün toplantılarda herhâlde Türkiye’nin konusu birinci gündem maddesi olarak yerini almaya devam edecek diye düşünüyorum ben. Çünkü biz iddiamızda haklıyız.

Bir taraftan da dünyayı kirleten ülkeler sıralamasına baktığımız zaman, Çin yardım alıyor, tam yüzde 29,5 oranıyla dünyayı kirleten ülkeler sınıfında 1'inci sırada. Amerika Birleşik Devletleri zaten çekildiğini söyledi, yüzde 15 civarında dünyayı kirleten ülkeler sıralamasında. AB, 28 ülkeyle 9,6 oranında dünyayı kirleten ülkeler sıralamasında yer alıyor. Bize durmadan oradan akıl vermeye devam eden AB'den bahsediyorum. Hindistan 6,6, Rusya 5, Japonya 3,5, Almanya 2 küsur, Türkiye ise 1'in altında. Hem az kirletiyoruz hem de yardım etmek zorundayız, emisyonu da azaltmak zorundayız gibi doğrusu zor bir durumla karşı karşıyayız. Ama haklı olduğumuz konuyu her platformda biz de izah etmeye, bu konuda ülkemizin iddialarını orada dile getirmeye de devam edeceğiz. İnşallah bu haksızlık kalktığında Paris Anlaşması'nı da buraya getirip, burada konuşup, tartışıp yürürlüğe sokacağız, üzerimize düşen neyse zaten onu yapmaya çalışacağız. Aslında bizim yaptığımız çalışmalarda çevreyi kirletmeme adına, küresel ısınma adına burada sadece bizi bağlayan Paris Anlaşması değil, biz ülke olarak zaten üzerimize düşeni yapıyoruz; biraz önce saymış olduğum 12 maddedeki çalışmalar, hiçbirisi Batı tarafından bize deklare edilmeyen ve kendi içimizde bizim çevreyi koruma adına, doğayı tahrip etmeme adına belediyelerimizle birlikte yapmış olduğumuz çalışmalardan ibaret. Onlardan da öğrenecek değiliz ama bir haksızlığın giderilmesi noktasında biz burada iddiamızı güçlü şekilde dile getirmeye de devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde çevre altyapısına yapılacak yatırımlar için belediyelerimizin desteklenmesi noktasında da önemli çalışmalarımız var. Bu noktada son on beş yıl içerisinde 12.477 projeye Bakanlık olarak 1 milyar 511 milyon lira da şartlı nakdi yardım yapılmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliği tarafından sağlanan mali yardımların 2007-2013 yıllarını kapsayan IPA 1 dönemiyle ilgili de ülkemize çevre sektörü için 711 milyon avro bütçe tahsis edilmiştir.

Çevresel etki değerlendirmesi noktasında, yatırımların çevresel etkilerinin ölçülmesi ve gerekli tedbirlerin alınması yönünde önemli bir süreç olduğunu hepimiz biliyoruz. ÇED Yönetmeliği, Avrupa Birliği uyum çalışmaları ve ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda mayıs ayında revize edilmiştir. Yönetmelikte halkın katılımı süreci daha da güçlendirilmiş ve yönetmelik, sınır aşan hususlar hariç Avrupa Birliği ÇED Direktifi'yle tam uyumlu hâle getirilmiştir. Burada konuşmacı arkadaşlarımızdan birinin söylediği "Madencilik projelerinde ÇED raporu istenmeyen bir Bakanlık." ifadesi gibi bir şeyi de doğrusu üzüntüyle dinledim; ÇED muafiyeti de asla söz konusu değil, bunu da bilmemiz lazım.

Korunan alanların tespiti, tescili, korunmasıyla ilgili de Bakanlığımız önemli bir görev ifa etmektedir. Doğal sit alanları, özel çevre koruma bölgelerinin tüm planlama ve uygulama çalışmaları Bakanlığımız bünyesinde yürütülmektedir. 21 ilde 27 adet tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarıyla doğal sit alanlarına ilişkin vatandaş ve kamu kurumlarının talepleri hızlı ve etkin bir biçimde sonuçlandırılmaktadır. Bu konuda yapılan aslında birtakım yenileme çalışmaları noktasında da doğrusu elimizdeki bütün bilgileri ilan etmeden önce Genel Müdürlüğümüz bünyesindeki arkadaşlar bölgeye giderek vatandaşları toplamakta, belediyeleri çağırarak, sivil toplum örgütleriyle toplantılar yaparak önümüzdeki süreçte kendi bölgelerinin nasıl bir hâl alacağı hususunu da aydınlatmaktadırlar, bu konuda da üzerimize düşeni hakkıyla yaptığımızı zannediyorum.

Değerli milletvekilleri, şehircilik alanında da birkaç şey söylemem lazım. Özellikle şehirlerimiz çok eski ve kadim şehirler, hatta şehirlerimizin tarihine baktığımız zaman devletlerin bile hayatından

çok eski olduğunu görürüz. Bu şehirler canlı organizmalar, yaşıyorlar, taştan, topraktan ibaret görmemek lazım, onların da bakım istediğini, devamlı ihtimam göstermek gerektiğini de hepimizin bilmesi gerekiyor.

Bu topraklar üzerinde, özellikle geçmişe ait iki önemli medeniyet kurduk; birisi Selçuklu medeniyeti, birisi de Osmanlı medeniyeti. Şimdi, inşallah, cumhuriyet medeniyetini kuruyoruz, ilanihaye ülkemizde huzur içerisinde, bu medeniyeti inşa ederek hep birlikte barış içerisinde yaşarız diye de temennide bulunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ancak şehirlerimizi ifade ederken, hiç kimseyi kastetmeden, hiçbir partiyi de özellikle burada kastımahsusa olarak söylemeden ifade etmem gereken birkaç nokta var. Bizim, özellikle göçler noktasında, 1950'lerden başlayan büyük şehirlere doğru akınların gelmiş olması noktasında belediyelerimiz ne yazık ki hazırlıksız yakalandılar, o göçler karşısında ne yapacaklarını bilemediler, bazı belediyelerimiz de bu konuya biraz ideolojik yaklaştılar. O zaman, 1950'li ve 1960'lı yıllarda başlayan bu göç dalgası karşısında belediyelerimiz tam bir hezimet yaşattılar desek doğru olur.

Bir başka talihsizliğimiz de burada bizim geç planlama yapmış olmamız. Türkiye'de ilk planlamalar neredeyse 1925'lere, 1930'lara denk geliyor. New York'a gittiğimizde, Washington'a gittiğimizde 1711'lerde plan yapıldığını öğrendiğimiz zaman, hakikaten bir Türk olarak benim moralim bozuluyor. Üç yüz, dört yüz yıllık tarihi olan bir ülkede planlama üç yüz yıllık fakat bizim ülkemize gelin, burada on bin yıldır yaşanan bir medeniyet var, onlarca kavim yaşamış, medeniyetler kurulmuş, çok eski şehirlerimiz var, kadim bir medeniyete sahibiz diye övünüyoruz fakat planlamalarımız ne yazık ki seksen, yüz yıllık. Böyle olunca, 2000'lere doğru geldiğimizde, bir taraftan göç dalgası karşısında hazırlıksız yakalanmamız, bazen ideolojik tavırlarımız, bazen doğrusu, işte, bu planlamalardaki geç yaklaşımımız karşımıza üzücü bir tablo çıkarıyor. Nedir bu? Birincisi, sağlıklı şehirler sahip oluyoruz. İkincisi de kimliksiz şehirlere sahibiz. Bunu hepimizin kabul etmesi lazım. Şimdi bizim hep birlikte başımızı iki elimizin arasına alarak neler yapabileceğimiz hususunu "Sen yaptın, ben yaptım."dan çıkarak konuşmamız ve bu konuda doğru adımlar atmamız icap ediyor.

Bu anlamda planlama yapabilmek adına 1/100.000'likler yani çevre düzeni planlamaları hususunda Bakanlık olarak biz yüzde 99'un üzerindeki bölümü tamamladık, kentsel tasarım projelerini hazırladık. Kentsel tasarım rehberlerini hazırladık. Bütün belediyelerimizle içli dışlı bu konuda çalışmaya devam ediyoruz. Ayrıca kıyı alanlarının planlanmasında, ülkemiz bütünlük kıyı alanları planlamasının bitirilmesi hususunda da çok az bir eksikimiz kaldı, onları da yakında inşallah bitireceğiz.

Burada imar mevzuatıyla ilgili bir hususun da altını çizmek istiyorum. Belediyeci arkadaşlarımız bilirler, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği diye bir yönetmelik vardı. Orada belediyelerimiz biraz serbest bırakıldığı için ellerine geçen o yönetmeliklerden hangisi işlerine geliyorsa onu uygulamaktaydılar. Şikâyetimiz şuydu: Müthiş bir istismar kapısıydı. 100 metrekarelik bir inşaat yapma hakkını bile orada 150-200 metrekareye kadar çıkaranları gördük. Nasıl yapıyorlardı? 50 metrekarelik kış bahçesi koyuyorlar, imardan sayılmıyor. 60 metrekarelik balkon koyuyorlar, imardan sayılmıyor. Böyle olunca önümüze kocaman bir alan çıkıyor, 100 metrekarelik evler, 250, 300 metrekareye çıkar hâle gelmişti. Bunu herkes yapıyordu âdeta. İsim vermeme gerek yok, şu parti, bu parti dememe gerek yok, isimleri, hepsi bende mahfuz zaten, isteyene dışarıda veririm. İşte bunların önüne geçecek şekilde bir Tip İmar Yönetmeliği hazırladık. Orada imardan sayılmayacak alanları kestik ve belirledik. O miktar da yüzde 35, onun dışına çıkamazlar yani girişlerindeki hol boşlukları, asansör boşlukları, balkonları bunun içinde çözecekler, istismar yok.

Bir ikincisi de belediyelere göre farklı imar yönetmelikleri çıkabilir hâle getirdik. İmarın değişmez yönetmeliklerini yazdık, maddelerini yazdık ama bir de İstanbul ile Şarkışla bir olmasın diye kendilerine bıraktığımız özel alanlar var. Onlar da kendileri bundan sonra belirlemeye devam edecekler.

Bu arada, otopark yönetmeliği yakında çıkacak. Otoparkla ilgili zorunluluk tam 3 katına çıkıyor. Eskiden 3 binaya 1 otopark zorunluluğu varken şimdi her bağımsız birim için âdeta bir otopark zorunlu hâle geliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O otopark paraları ne oldu Sayın Bakanım, toplanan otopark paraları?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Eskiden “Toplanmış olan otopark paraları, otopark dışında kullanılamaz.” diye bir hüküm vardı. Bu toplanan ilçede, otopark yapacak olan büyükşehirlere gönderilmesinden ziyade kendi bütçesinin içinde eritiyorlardı. Bunun da cezai bir uygulaması olmadığı için herkes de o paranın üstüne yatıyor, kullanıyor, başlarına da bir şey gelmiyordu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, var; görevi kötüye kullanmanın Ceza Kanunu madde 257’de karşılığı var Değerli Bakanım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Ben biliyorum, kimsenin başına hiçbir şey gelmedi şimdiye kadar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şikâyet eden yok ki. Ben şikâyet ettim. Benimkine de gayet rahat “Menfaatin, zararın yok.” dediler. Aslında bakanlık olarak siz yapsanız herkes ceza yer.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Biz dinliyoruz Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Görevi kötüye kullanma maddesinde şöyle bir şey var...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Zarar” diyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Ya kendine bir şey almış olacak ya karşısındakine vermiş olacak ya da kamuyu zarara uğratacak. Şimdi, otopark parasını almış, belediyede kullanıyor, bunlardan hangisi oluyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Amaç dışı ama.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Hukuk böyle diyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, hukuk yerinde ama amaç dışı.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Değerli Vekilim, bitirsin, sorularda sorarsınız.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Bakanım, devam edelim.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, Tanal her zaman söyler: Biz dinliyoruz sizi.

BAŞKAN – Sayın Tanal, Sayın Bakanı dinleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yapıcı bir şey söylüyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Ya, sohbet ediyoruz, bir şey yok arkadaşlar.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Önemli bir konu bence.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aslında çok güzel bir konu, Türkiye’nin kangren olmuş bir konusu.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Evet arkadaşlar, burada ben aslında -zaman kısıdı başladı- iki şeye değinmek istiyorum. Birisi, depremlerle ilgili. Evet, bu

konuyu gündeme getirmek çok hoşuma gitmiyor ama arkadaşlar, şunu bilelim: Bakın, ben elimde bulunan verileri söylüyorum. Bunlar benim hayali olarak ortaya koyduğum ve ara ara gündeme gelmek için söylediğim şeyler değil, bir.

Bu ülkede son yüz yılda 6.00 ve üzerinde tam 56 tane deprem var, 100 bin kişi kaybetmişiz, 100 milyar dolar zararımız var. Kuzey Anadolu fay hattı da şu anda tehlike olarak kapımızda duruyor. İster duymayın ister görmeyin isterseniz “Bu adam da ikide bir neler söylüyor ya!” deyin ama böyle bir bela var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, biz duyduk, deprem alanlarını İstanbul’da imara açtılar Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen dinleyelim.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Bitirsin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplanma alanlarını yani.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – Ya Sayın Tanal, lütfen...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Bakın arkadaşlar -toplanma alanlarıyla ilgili arkadaşlar ara ara söylüyorlar- toplanma alanları şu: Zamanında ben de belediye başkanlığı yaptığım için... “Toplanma alanları” diye imar planlarında bir imar notu yok yani konut gibi, ticaret gibi, yeşil alan gibi birtakım plan notları var ya arkadaşlar, “toplanma alanları” diye bir şey yok. Belediye başkanları AFAD’la bir araya gelirler, valilikle bir araya gelirler, derler ki: “Boş alanlar nerede? Burada bir deprem olduğunda millet nereye toplansın?” Bunun için, mülkiyet durumuna bakılmaksızın, herhangi bir vatandaşa ait, imar durumu belli olmayan yerlerle ilgili boş alanlar tespit edilir, kitaplara işlenir, kaymakamlara, belediyelere verilir ve vatandaşa denir ki: “Deprem olduğunda buraya geleceksiniz. Şurası çadır kent olacak, burası konteyner olacak.” Fakat sizin yazdığınız yer Ahmet Efendi’nin arsasıdır ve konut arsasıdır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ama yeşil alanı imara açtılar.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Hayır, Sayın Bakan, işlemeye mâni bir şey yok, imara işlemeye mâni bir şey yok.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Bakın, şöyle: Bunları genellemeye söylemek doğru olmaz ama böyle yapılır bunlar. Zaten İstanbul’da en son yapılan çalışmalar son derece gündeme geliyor. Şu anda 2.275 adet toplanma alanı tespit edilmiş, bunun Anadolu Yakası tarafında kimlere ait olduğu, Avrupa Yakası tarafındakilerin hangileri olduğu hususu da tek tek yazılmış. Burada eğer hakikaten birisi gelip de bir yeşil alanı imara açıyorsa ondan büyük suç yok. Benim öyle bir günahım yok, ne belediye başkanlığında ne şimdi yaptığım bakanlıkta. Bunun da sonuna kadar savaşını veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Daha yeni bakan yalnız kendisi. Eskilerin suçları var.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Özellikle İstanbul’dan tapusunu alıp gelen insanları da kapıdan geri gönderiyorum. Sadece kamuya ait planlar yapıyoruz. Yani bir hastane planlaması veyahuda orada yapılması icap eden bir sosyal konut planlamasıyla ilgili projelere biz imza atıyoruz. Bu konuda aslında herkesin duyarlı olması kadar güzel bir şey olamaz. Bu rezilliklerin önüne geçmenin tek yolu müşterek hareket etmek. Şimdi, mesela Bakırköy’de bir hadise

var, Garo Bey geliyor, Bakırköy ekibi geliyor, birlikte hareket ediyoruz. Mâni olacağız arkadaşlar, başka çaresi yok, yapmamız gereken tek şey bu. Bu konuda duyarlılık gösteren herkese teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu önceki bakanlık verdi, sizden önceki bakanlık izin verdi oraya. Yani işte en kötüsü de o.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tamam, onu bu bakanlık iptal etti.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Ben size bir şey söyleyeyim mi arkadaşlar: İmarda müşterek bir sorumluluk var, bunu samimi olarak söylüyorum. Lütfen, yıllarca belediye başkanlığı yapan bir arkadaşınız olarak dinleyin, imarda müşterek bir sorumluluk var. Şu anda imar planları yapmaya yetkili eğer 10’dan fazla kurum varsa Türkiye’de imarı takip edemezsiniz, çok zor.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Hele büyükşehirlerde.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Bir de asıl plan yapma yetkisi belediyelerde. Belediye başkanları beş yıllığına geliyor. Mesela benim uyguladığım planlar... 1994’te Belediye Başkanı olduğum hâlde, arkadaşlar, 1985’te yapılan planları uygulamaya başladım, rahmetli Niyazi Bey’in planları. Şimdi ben gittim, birisi daha uyguluyor aynı planları. Kim yaptı, kim uyguladı, bambaşka bir alan olarak karşımızda duruyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Değerli Başkanım, eğer bir iki dakika daha verirsiniz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bence on dakika daha verin Başkanım, süresini biraz ben aldım, özür dilerim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Senden oldu zaten Mahmut Bey, ben biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun, tamamlayın.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Efendim, şimdi, özellikle kentsel dönüşümle ilgili birtakım planlar belirledik, esaslar belirledik.

Bakın, şu esaslar hususunun üzerinde de bundan sonra ben ciddiyetle duracağım: Eğer bir yerde kentsel dönüşüm yapıyorsak, birincisi, yerinde dönüşüm esas. Yerinde dönüşüm sağlamayan belediyelere izin vermeyeceğiz kolay kolay; yerinde dönüşüm esas.

İkincisi: Evi yıkılan bir vatandaş varsa kesinlikle ona -bir belediye veyahut da devlet, biz yapıyorsak- ev vereceğiz, bunu vermek zorundayız.

Üçüncüsü: Boşalttığımız alanlar sosyal donatı olacak. Bunu sosyal donatı olarak getirmeyen belediyelere de izin vermeyeceğiz. Bunun kötüye kullanılmış hâlini daha önce çok gördük, onlara da izin vermeyeceğiz.

Bu arada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hecinler’e ne yapacaksınız Bakanım, şu anda Hecinliler sizi dinliyor, Düzce Hecinler? Düzce Hecinler çok önemli.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Dinlesinler.

Özellikle yeni yapılacak rezerv alanlardaki çalışmalar da mahalle planı esaslı olacak yani hepimizin özlediği mahalle planı var ya arkadaşlar, yüksek olmayan, konu komşu ilişkilerinin sürdürüldüğü...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meydanları olan...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Aynen öyle.

O tür gelen projelere izin veriyoruz, onun dışında da izin vermiyoruz.

Ben, müsaade ederseniz “terör bölgeleri” diye adlandırılan yedi bölgeyle ilgili yaptığımız çalışmalardan da birkaç tane örnek vermek istiyorum arkadaşlar. Oralarda 70 bine yakın hasarlı ev vardı. Bunun nasıl olduğu hususunu çok tartıştık, o yüzden oraya hiç girmiyorum ben. Yalnız, ben işin yapımı tarafındayım şimdi. 26 bin civarında kullanılamaz ev var. O evlerin hepsine başladık ve yapıyoruz. Bu noktada, anlaşma oranlarımız Şırnak’ta yüzde 93, Silopi’de yüzde 92, İdil’de yüzde 76, Cizre’de yüzde 75, Hakkâri ve Yüksekova’da yüzde 51, Mardin’de de yüzde 66. Niye bazıları düşük? Vatandaş -özellikle Yüksekova’da- diyor ki: “Ben evimi tamir eder otururum. Sen bana paramı ver.” Biz de “Burası dayanıksız, sağlam gözüktüğüne bakma ne olur, yıkılır; gel sana temiz ev verelim.” diye çabalıyoruz âdeta; emin olun bundan dolayı. Birçok yerde ben evler yaptım ve teslim ettim ama bir kısmında da devam ediyor. Onlardan birkaç örnek göstereyim ben size.

Arkadaşlar, şu İdil’de devam eden inşaatlarımızın son hâli. İdil’de ayrıca tek katlı evler vardı, vatandaş tek katlı evler istediği için 350 civarında da şu evlerden yapıldı, bahçeli. Bu evleri veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çok güzel.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Silopi; arkadaşlar, Silopi’de yaptığımız evler şunlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Tebrikler Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Bu evleri de teslim ettik. Tabii, bazı vatandaşlar...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bunları görelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakan, üç dakika ek süre veriyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Diğer sayın bakanın konuşma hakkından kesiyoruz yalnız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – AK PARTİ adına kullanıyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Benden de verelim bir beş dakika Sayın Başkan ne olacak?

BAŞKAN - Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Arkadaşlar, Silopi’de yapılan çok katlılar da bunlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çok güzel.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Bu animasyon değil ha, ona göre arkadaşlar.

Şimdi, arkadaşlar, ben Sur’a gelmek istiyorum. Sur hepimizin bir değeri bana göre. Orada bir çatışma yaşandı. Çatışma yaşanan yerler Sur’un yaklaşık yüzde 35-40’ına tekabül ediyor. Orada yapılması icap eden çok iş var. İçeride hakikaten hepimizin rahatsız olduğu o yüksek katlılar yapılmadan o kendine has geleneksel evlerin yapılabileceği bir ortamı sağlayacağımız bir iş için emin olun gece gündüz uğraşıyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Çıkmak istemiyorlar ama.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) -Oradaki çalışmalardan bazılarını size göstermek istiyorum.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Çıkmak istemiyorlar, orada yaşamak istiyorlar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Şurası Yanık Çarşı. Şu andaki Yanık Çarşı'nın hâli bu arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Sokakları sağlıklılaştırmaya başladık orada. Gazi Caddesi'ndeki görünüm arkadaşlar. Bu Gazi Caddesi'nin görünümü. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Aynı şekilde...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Oradaki demografik yapıyı değiştiriyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - İzah edeyim. Müsaade ederseniz o konuyu da söyleyeceğim. Oradaki vatandaşlara ne teklif ettiğimizi söyleyeyim ben.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Çıkmak istemiyorlar, şu an kar kış koşullarında binlerce insan oradan göç etmek istemiyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz bize hitap edin Sayın Bakan, biz dinliyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Bakanım, biz dinliyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Arkadaşlar, şu dükkânlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Yani 35 bin insanın sokakta kalmasını alkışlıyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Şu Ulu Cami'nin eski hâli arkadaşlar. Anadolu'nun en güzel, en eski camisi burası, Hazreti Ömer döneminde yapılmış.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Diyarbakır'daki cami, Diyarbakır'daki.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Diyarbakır.

Son hâli şu arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sur bölgesiyle ne ilgisi var? Sur bölgesi nerede, o nerede?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – İşte halka hizmet bu.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Arkadaşlar, Hazreti Süleyman Camisi ve sahabe türbelerinin olduğu yer, bu eski hâli. Şu da yeni hâli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu da yeni hâli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) - Tebrik ediyoruz Çevre ve Şehircilik Bakanlığımı.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Bunu bir minnet olarak da sunmayın Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Arkadaş, en azından bir teşekkür ederiz deyin, ne olur ya! Bir şey gitmez ya! Teşekkür ederiz deyin ne var ya!

MUHAMMET BALTA (Trabzon) - Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Olmaz, olmaz, derler mi! Çatlarlar söylerlerse!

İLKUR İNCEÖZ (Aksaray) – Önemli olan milletin teşekkürü.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Orada senelerce belediye başkanlığı yaptınız, niye yapmadınız bunları o zaman ya?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Tarihi yıktınız, tarihi.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) -Bunu sormaya hakkım var benim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yapsaydınız. Şu evler yapılıyor, arkadaşlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada bir değişiklik yok.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Peki, tarih var mı, kaldı mı Sayın Bakan? Tarihten bahsedin. Beton dökmüşsün, yapmışsın.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Bak, arkadaşlar, bu arkadaşlar bolca konuşuyor, Ulu Cami'ye bitişik olan ev bu hâldeydi, tarih buydu.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) - Tarih diye buna diyorlar Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) –İşte, tarih buydu; şimdi şu arkadaşlar, şimdi tarih şu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) - İyi de on beş yıldır iktidarda olan sizsiniz!

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Çok güzel oldu Sayın Bakan.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Ellerinize sağlık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ulu Cami'nin bitişğinde ev yok, dükkânlar var; ev değil ya dükkânlar var. Sayın Bakanım, Ulu Cami'nin bitişinde dükkânlar var, ev yok, sizi yanıltıyorlar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Mahmut Bey, lütfen ya... Ben Diyarbakır milletvekillerinden daha çok gidiyorum oraya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) - Öyle mi hiç de karşılaşmadık!

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Adım adım söylerim etrafını, adım adım söylerim her tarafı. Hem de bu yaptığımız evi Ulu Cami'nin imamına tahsis ettik, Ulu Cami'ye bitişik olduğu için. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben biliyorum, bakın, o Ulu Cami'de namaz da kıldım, herkesinkini Allah kabul etsin ama değil yani.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Allah kabul etsin, ne güzel! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu da arkadaşlar Diyarbakır'da yaptığımız evler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bakın, Üçkuyular mevkinde, Çölgüzeli mevkinde yaklaşık 6.500 ev yaptık.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir dakika daha verebilir misiniz Sayın Başkan? Son bir dakika.

BAŞKAN – Sayın Bakan, son bir dakika, bitirin lütfen.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Vatandaşa diyoruz ki arkadaşlar, bakın o bölgede oturan, Sur'da oturan vatandaşlarımız için söylüyorum. Bir: “Burada eviniz yıkıldı mı?” “Evet, yıkıldı.” “İstiyorsanız parasını verelim, arsası sizinse arsanın parasını verelim.” Birinci tercih bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özgürlükler parayla satılmaz Bakanım. Öyle bir şey olabilir mi? Yani ben özgürlüğü alırım, parayı basarım, yok böyle bir kural.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Verdiğiniz parayla evin tapusu alınmaz Sayın Bakan, tapusu.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – Müsaade buyurun ya... Bir dakika ya...

İki: Hazır ev istiyor musunuz? Hazır ev isterseniz, buyurun, şu gösterdiğim evler var, çıkıp oturabilirsiniz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Borç olarak veriyorsunuz Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) -Maliyetten yüzde 30 geriye çekiyoruz, neredeyse bedavaya bu evleri veriyoruz, ikinci tercihimiz bu.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Bedava? Fiyatını söyleyin, fiyatını. Bedavaymış!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Yapmayın Bakanım, yapmayın!

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Üç: Diyoruz ki: Yerinde sen evini yapmak istiyor musun, evin yıkılmış?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Gitmek istemiyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) – “Yıkım parasını verelim sana, üstündeki projede yardımcı olalım, evini yap.” diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ne kadar veriyorsunuz? “Bütün para” dediğiniz ne? Bana bir fiyat söyleyin bakalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Dördüncü tercih: “Biraz beklersen bu tarihî evleri yapıyoruz, birinci tercih hakkı sizin, size vereceğiz kardeşim.” diyoruz.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Kaç para alacaksın Bakanım, kaç para alacaksın?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - “Sur’un içerisinde oturan insanlara vereceğiz.” diyoruz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Onlar çukur veriyor, siz ev veriyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Daha fazla para veren olursa ona vereceksiniz, öyle mi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Kaç paraya satacaksınız?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Ya, niye rahatsız oluyorsunuz şu söylediklerimizden? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Onlar çukuru açıyor, siz ev veriyorsunuz

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır. Kaç paraya satacaksınız?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Hayır, kaç para alıyorsun? Parayı söyle.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Benim soruma cevap verin.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Ya, bu söylediklerimizden niye rahatsız oluyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Arkadaşlar, aynı zamanda, anlaştığımız her vatandaşa “Evi boşalt” dediğimiz günden itibaren yeni evine çıkıncaya kadar kaç ay geçmişse kira parası veriyoruz, eşya parası da veriyoruz... (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ne kadar veriyorsunuz? Kümeste kalacak kadar mı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Doğrusu, ben elimden geleni yapıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Helal olsun! Elinize sağlık!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tabii, tabii. Gidin, halkın içine bir çıkın bakalım, çıkabiliyor musunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Özetle, arkadaşlar, bunlar bizim işimiz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kendiniz çalıp kendiniz oynuyorsunuz!

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Devamla) - Hakikaten teşekkür almak için de yapmıyoruz. Devletin orada şefkat kanadını göstermek için, yaraları sardığını göstermek için, kardeşlik hukuku için yaptığımıza inanıyoruz. Bir görev olarak yapıyorum, bununla da şeref duyuyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Sadece Diyarbakır’da değil, Yüksekova’ya da yapıyoruz, Yüksekova’ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, duyamıyorum sizi, bir saniye.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Bakan “Ben oraya Diyarbakır vekillerinden daha çok gidiyorum.” dedi. Mevcut duruma ilişkin kendi bilgilerini bir vekilimiz yerinden izah etmek istiyor söz veriseniz.

BAŞKAN – Tamam, yerinden.

Sayın Yiğitalp, buyurun, mikrofonunuzu açıyorum.

Diyarbakır Milletvekili olarak bir dakika söz veriyorum.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp’in, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki’nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Diyarbakır vekillerinden daha fazla orada olduğunu söyledi. Doğrudur, AKP vekilleriyle kıyasladığında doğru bir şey yapıyor, herhâlde o eksikliği kapatmak için orada kalıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu nasıl bir üslup Sayın Başkan?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Şunu söyleyelim: Sur’da hâlen devam eden bir yasak var, 5 mahalle. Bir buçuk yıldır, operasyonun bittiğini söyleyen İçişleri eski Bakanı Sayın Efkân Ala, hâlen yasak devam ediyor, kimse oraya gidebilmiş değil.

35 bin insanın bu kar kış koşullarında elektrikleri kesildi, suları kesildi, kanalizasyonları tıkatıldı; zorla, zorun gücüyle göçe zorlanıyor. Oradaki insanlar bu koşullarda, evlerinin bu hâliyle yaşamak istiyorlar; yerinden tadilat isterken siz hangi hakla, hangi güçle, zorla insanları oradan gönderip, kendinize göre bir ev tasarlayıp ve onların alım gücünün onlarca katı üzerinden onlara satmayı ve bunu da bir marifet olarak anlatmayı buradan söyleyebiliyorsunuz?

Ve en kötüsü de buradaki insanlar 35 bin insanın göçünü alkışlayabildiler. Sizi de biraz vicdanlı olmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yiğitalp.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, niye alkışladığınızı herkes biliyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Sayın Başkan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, söz talebiniz mi var?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Efendim, müsaade ederseniz kısaca izah edeyim.

BAŞKAN – Size de bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 60’a göre söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam Sayın Özkoç, size de süre vereceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

15.- Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki’nin, Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Biraz önce hanımefendi oradan insanların zorla göç ettirildiğini, kendimize göre planlayıp sattığımızdan falan bahsediyor. Bakın, burada kendimize göre planladığımız hiçbir şey yok. Orada sizin daha önceki belediyenizin yapmış olduğu koruma amaçlı imar planı var. Duydunuz mu böyle bir şey? Haberiniz yok.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Nereden biliyorsunuz bilmediğimizi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Bilmediğiniz için konuşuyorsunuz öyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Nereden biliyorsunuz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Koruma amaçlı imar planını uyguluyoruz orada, koruma amaçlı imar planı.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Niye evi üstlendiniz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Kendimizin yaptığını nereden biliyorsunuz siz?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Yani ne diyorsunuz siz, anlayamadım ben. Sorarak buradan bir cevap mı bekliyorsunuz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Arkadaşlar, ben size hitap ediyorum şimdi.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ne diyor, anlamadım ben.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Orada hiç kimsenin tehcir edildiği yok, gönderildiği yok. Çıkan vatandaşlara da biraz önce söylediğim tekliflerin hepsini tek tek, tek tek izah ediyoruz...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Binlerce yıllık tarihî evler yıkıldı.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – ...ve anlaşma oranımız da orada zaten yüzde 100'lere yaklaştı. Eğer dışarıdan ev istiyorsa eve gidiyor, yerinde kalmak istiyorsa yerinde yaptığımız evleri teklif ediyoruz, ilk çıktığı günden itibaren de kira parasını ödemeye devam ediyoruz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Binlerce yıllık tarihî evler...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Orada hiç kimsenin mağduriyeti de yok, insanlar orada sadece evlerinin hızlı yapılmasını istiyorlar.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ne ilgisi var?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Fakat bu biraz zor oluyor. Niye zor oluyor? Bütün bu planlar yapıldıktan sonra koruma kurullarına giriyor, koruma kurullarından onay alıyor, onay aldıktan sonra yapıyoruz, o gecikmeden dolayı haklılar.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Ya Bakanım, korunacak yer mi bıraktınız? Yıktınız hepsini.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Bakan, binlerce yıllık evler başlarına yıkıldı.

Üstten bir dille buradan konuşmak için de “Beyefendi” demiyorsam size, siz de bana “Hanımefendi” diye hitap edemezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

16.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki’nin 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşurken çok dikkatle dinledim. Ben, Sakarya Milletvekiliyim aynı zamanda. Sakarya deprem bölgesidir ve çok büyük acılar yaşadı orada.

Sayın Bakan, siz anlatırken şöyle diyorsunuz: “Toplanma alanları yasal olarak gösterilmiyor. Bu konuda vali, il koordinasyon kurulu bir araya gelerek, belediye başkanlarıyla bir araya gelerek boş alanları -kime ait olduğuna bakmadan- tespit ediyoruz ve o alanları kullanacağız.” Şimdi, ben Sakarya’da yaşıyorum. Sakarya’da toplanma alanı olarak kullanılacak eski stadın bulunduğu yer şu anda satılmış durumdadır, 40 dönümlük bir arazi imara açılmış durumdadır. Eğer, bu bölgelerdeki toplanma alanı olarak kullanılacak alanlar belediyeler tarafından imara açılırsa buralar nasıl tespit edilip de bu alanlar kullanılacaktır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, deprem yaşamış olarak bir şey söylüyorum: Deprem olduğu andan itibaren, ilk önce canınızı kurtarmak için dışarı çıkıyorsunuz, dışarı çıktığınızda ailenize bakıyorsunuz “Nerededir?” diye, ondan sonra kafanızı çeviriyorsunuz, bina tamamen yıkılmış, enkazın altından sesler geliyor. O anda aklınıza gelen şeyler şu: “Nereden yardım isteyeceğim? Nereye gideceğim? Kime ulaşacağım?” Sakarya’da insanlar hangi toplanma alanına ulaşacaklarını bilmiyorlar, sağlık kuruluşlarının hangi bölgelerde olacağını bilmiyorlar, makine ve teçhizatların hangi okulların bahçesinde olduğunu ve nasıl ulaşılacağını bilmiyorlar. Bugün bir deprem olsa Sakarya’da aynı acıyı ve aynı çileyi yaşayacağız. Bunun için, toplanma alanları zaruri olarak devlet tarafından “Bu bölgeler depremlerde toplanma alanıdır ve burası kesinlikle imara açılmamalıdır.” denmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söylemek istediğim bir iki şey daha var efendim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Ben dediğinizi anladım. Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakan, bir de deprem olduktan sonra –kusurla da ilgili, geleceğim o konuya- vatandaşımız, o deprem bölgesindeki insanlara kendi mallarıyla mülkleriyle ev yapıyorlar ve veriyorlar. Yasa gereği, Sakarya’da da olduğu gibi, vatandaşlar, bu evleri vatandaşa teslim

edilmesi için devlete teslim ediyorlar. Ama devlet burada maliyet bedeli de dâhil olmak üzere binaları vatandaşa taksitlendirerek borca sokuyor, bu doğru değildir. Deprem vergisinden her vatandaşımızdan para alınıyor, deprem vergisinden alınan paralar buraya ödenmelidir.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sur'da da, eğer Sur'da yaşanan mağduriyetler varsa o evlerin içerisindeki insanlar terörü beslemediler. Orada yaşayan insanlar masum, Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşlarıdır. Terörü besleyen bir uzlaşa sağlayacağız diye terörle ilgili militanları oraya sokup orada tünellerin açılmasına, menfezlere bomba yerleştirilmesine izin veren Hükûmetin kendisidir. Bundan sebep Sayın Bakan, oraya girildikten sonra, o insanların evleri başlarına yıkıldıktan sonra... “Al sana 30 milyar lira, çık buradan, yeni evine geçmek istiyorsan şu kadar da para vereceğim.” diye yoksul ve mağdur vatandaşa söylemek Türkiye Cumhuriyeti devletinin vicdanıyla uyuşmuyor Sayın Başkan.

Saygılar sunuyorum.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) - Ne anlatıyorsun ya, ne alakası var? Ne anlatıyorsun, ne alakası var anlattıklarının?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Soru-cevapta yapalım bunları Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, izin verir misiniz bir cümle bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biraz önce Sayın Bakan kürsüde yaptığı işleri anlattı. Teşekkür ediyoruz, bir dakika, artı iki dakika verdiniz, sonra sayın bakanlarımızdan üç dakikayı ilave ettiniz. Sayın Bakan burada icraatını anlatırken üç dakikayı veriyorsunuz ama Sayın Grup Başkan Vekili, çıksın madem öyle, Sayın Bakanla dışarıda görüşsün, Sakarya'yla olan meseleyi anlatsın, izah etsin; güzel de fikirleri var, bunu yerine getirsin ama böyle bir usul yok Sayın Başkan, lütfen ben de yapıyorsam beni de uyarın.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Meclisin saygınlığına gösterdiğiniz hassasiyet için çok teşekkür ediyorum. Az önce AK PARTİ milletvekilleri konuşurken her biri hemen hemen sizden bir dakika ve sözlerini bitirmek için iki dakika söz istediler. Böyle bir usul olmadığı hâlde siz onlara söz verdiniz ve biz bunu gerçekten takdirle karşıladık. Bir bakan konuşurken eğer sözü bitmediyse ona üç dakika, beş dakika söz vermek gerekir çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanıdır...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Güzel.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...hepimizin bakanıdır, hepimizi ilgilendirir.

Bir grup başkan vekilinin bir başka grup başkan vekili arkadaşının bir dakika fazla konuşmasını içine sindirememesini de anlayışla karşılamıyorum. Kendilerini bu konuda kınıyorum.

Sağ olun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kusura bakmayın, grup başkan vekilleri usule en fazla uyan insanlar olmalı. Usule en fazla grup başkan vekilleri uymalı.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Usule en fazla grup başkan vekilleri uymalı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Devam edelim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, tamam anlaşıldı, kayıtlara da geçti eleştirileriniz, önerileriniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Usul dışına çıkana uyarmalı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok ayıp böyle yaklaşımlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hiç ayıp değil, senin yaptığın ayıp.

BAŞKAN – Söz isteyen sonuçta bir milletvekili, bir grup başkan vekili...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biraz hazmetmek lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, on dakika konuşarak olmaz ama bu iş.

BAŞKAN – ...bir dakika az konuşmuş, bir dakika fazla konuşmuş, bunun hesabını yapmayalım lütfen. Burada 80 milyon insan bizi izliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, siz mikrofonu da açmadınız, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, açmadım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mikrofonu açsak bir şey demeyeceğiz.

BAŞKAN – Ama sözünü de kesemiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte nezaket gösteriyorsunuz. Aynı nezaketi karşı tarafın göstermesi lazım.

BAŞKAN – Ben herkese aynı nezaketi gösterdiğim için...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynı nezaketi AKP milletvekillerine de gösteriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz, nezaket gösteriyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi, sayın milletvekilleri, Sayın Elvan size geçmeden önce, bir önceki oturumda Sayın Özbakır yapmış olduğu konuşmada “Cezaevlerimizdeki 62 bin olan terör tutuklu ve hükümlü sayısı şu anda 59.600’e düşmüştür. Bunlardan 45.600’ü FETÖ tutuklusunu, geri kalanı da PKK ve diğer terör örgütlerine ait tutuklulardır.” diye bir söz kullandı. Bunun üzerine Hakkâri Milletvekili Sayın Nihat Akdoğan “Onun içerisine HDP’yi de koyuyor musunuz?” diye soru sordu ve Sayın Hüseyin Özbakır “Evet.” diye cevap verdi. Bunun üzerine hem HDP Grubu hem de Sayın Nihat Akdoğan’ın Sayın Özbakır’a bir ceza verilmesi konusunda talebi vardı. Ancak Sayın Özbakır, bu konuya ilişkin, bu konuya açıklık getirmek üzere bir söz talebinde bulundu.

Şimdi Sayın Özbakır’a söz veriyorum.

Buyurunuz.

17.- Zonguldak Milletvekili Hüseyin Özbakır’ın, 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ifadelerinde HDP’nin tüzel kişiliğiyle ilgili bir suçlaması olmadığına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Zonguldak) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ben daha önce aslında söz isteyecektim, siz ara verdiniz, söyleyemedim.

Şunu ifade edeyim ki: Ben uzun yıllar başsavcılık yaptım. Bir kişi hakkında yapılan suçlamayla ilgili olarak kesin karar verilmedikçe ben “Sen şusun busun.” diyemem, denmez çünkü o kişi, hakkındaki hüküm kesinleşinceye kadar masum sayılır.

Şimdi, burada ben konuşurken orada bir gürültü oldu ama “HDP’li” kelimesini ben duymadım. Samimi söylüyorum, “HDP’li” kelimesini duymadım. Ben sadece oradan “Tutuklu vekiller bu sayıya dâhil midir?” diye anladım. Ona cevaben bu sayıya onlar da dâhildir, evet anlamında “Evet.” dedim, yoksa HDP’nin tüzelkişiliğiyle ilgili benim bir kastım, suçlamam yoktur.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederiz Sayın Özbakır.

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Zonguldak) – Estağfurullah... Estağfurullah...

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, Hükûmet adına ikinci konuşmacı Kalkınma Bakanı Sayın

Lütfi Elvan.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi iki dakika.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyor, bütçe görüşmelerimizin hayırlı olmasını diliyorum.

Kalkınma Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, GAP, DAP, KOP, DOKAP Bölge Kalkınma İdarelerinin 2018 yılı bütçe görüşmeleri vesilesiyle söz almış bulunuyorum.

Öncelikli olarak Bakanlığım, bağlı ve ilgili kuruluşlarıyla ilgili olarak görüşlerini, düşüncelerini ve eleştirilerini dile getiren arkadaşlara huzurlarınızda çok teşekkür etmek istiyorum.

Görüş ve değerlendirmelerimi ise üç ana eksenle sizlere sunmak istiyorum: İlk olarak, dünya nereye gidiyor, Türkiye olarak bundan biz nasıl etkilenebiliriz, nasıl ve ne şekilde yararlanabiliriz sorusuna cevap vermeye çalışacağım. Bu bölümde, ayrıca, ülkemizdeki son makroekonomik gelişmelere, yapısal reform önceliklerimize ve kalkınma yaklaşımımıza ilişkin değerlendirmelerde bulunacağım.

İkinci bölümde ise Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanı içerisindeki hususlarla ilgili değerlendirmede bulunmak ve bölgesel gelişme perspektifimiz hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Son bölümde ise ülkemizi uzun vadede nereye götürmek istiyoruz, vizyonumuz nedir ve bunun için neler yapacağız konusuna değinmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, küresel ekonomi artık yeni bir evreye girdi. Bu evre hem riskleri hem de fırsatları beraberinde getiriyor. Kriz sonrası özellikle gelişmiş ülkeler, para ve maliye politikalarında alışılmışın dışında tedbirleri devreye soktular. Tüm bu tedbirlere rağmen, dünya ekonomisi 2017 yılına kadar belirli bir toparlanma gösteremedi. Ancak, 2017 yılından itibaren görünümün ve beklentilerin değiştiğine şahit oluyoruz. Gelişmekte olan ülkeler yanında gelişmiş ülkelerde de hissedilebilir şekilde bir toparlanma gerçekleşmeye başladı. Ekonomik iyileşmenin süreklilik kazanma eğilimine girmesi, uygulanan mevcut politikaların da gözden geçirilmesine yol açtı. Nitekim, başta FED olmak üzere, bugüne kadar genişlemeci para politikaları izleyen merkez bankaları da mevcut politikalarını gözden geçirdiler ve geçirmekteler. Bunun sonucunda da kriz sonrasında uygulanan politikalardan çıkış stratejilerini hayata geçirmeye başladılar.

Ekonomik ve finansal gelişmeler açısından girdiğimiz bu evre, teknolojik değişim ve dönüşüm hızını önceki dönemden farklılaştırmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri üretimin her alanına çok daha yoğun bir şekilde nüfuz etmektedir. Yapay zekâ, nesnelerin interneti, büyük veri, bulut bilişim alanındaki hızlı teknolojik ilerlemeler bilginin paylaşılmasında ve etkin şekilde kullanılmasında yeni bir çığır açmıştır. Dolayısıyla, geleneksel üretim modelleri yerini dijital tabanlı yeni bir yaklaşıma bırakmaya başladı ve endüstriyel değer zincirleri daha fazla önem kazandı. Bahsettiğim tüm bu değişim ve dönüşüm süreçlerinden Türkiye'yi ayrı düşünmek mümkün değildir. Hükûmetimiz bu bilinçle hareket etmektedir. Ülkemizin küresel dönüşüm sürecinden en etkin şekilde yararlanması için planladığımız adımlar kararlılıkla atılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, küresel kriz sonrası dünya durgunluğa girerken birçok iç ve dış olumsuz gelişmeye rağmen, Türkiye bunun tam aksi olumlu bir performans göstermiştir. Bakınız, rakamlar oldukça çarpıcı. 2010-2015 yıllarında ülkemiz ortalama yüzde 7,4 oranında büyüdü ve gelişmekte olan ülkelerin ortalama büyüme hızı bu süreçte yüzde 5,5'tir, buna Hindistan ve Çin de dâhil. Tek başına bu performans bile ülke olarak, Hükûmet olarak ödevimizi başarıyla yaptığımızı göstermektedir. Keşke 2016 yılı 7,4'lük ortalamayı daha da yukarıya taşıdığımız bir yıl olsaydı ama malumunuz, hain darbe girişiminin etkisiyle 27 çeyreklik büyümemiz sekteye uğradı ve yılı yüzde 3,2'lik bir büyümeyle kapattık. Bu oran sizlere düşük gelsin. Emin olunuz ki bizim yaşadıklarımız başka bir ülkede yaşanmış olsaydı değil büyümek, çok büyük oranlı bir küçülme söz konusu olurdu. Bu başarıda emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Bu yılki büyüme performansımız ise gerçekten göz kamaştırıcı. 2017 yılı üçüncü çeyrek büyüme hızımız yüzde 1,1'le(x) gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin en yükseği olarak gerçekleşmiştir. Bu çeyrekte sanayi ve hizmetler sektörü katma değerlerinde önemli artışlar kaydedilmiştir. Sanayi sektörü yüzde 14,8; hizmetler sektörü yüzde 12,3'le gerçekten büyümemize önemli katkı sağlamışlardır. Harcama yönüyle bakıldığında ise yatırımlardaki artışın özel tüketimin üzerinde olduğunu özellikle belirtmek istiyorum.

İlk dokuz ay gelişmelerine baktığımızda ise yüzde 7,4'lük bir büyümeyi yakaladığımızı görüyoruz. Burada yatırım, tüketim ve net ihracatın büyümeye hem pozitif hem de dengeli bir katkı verdiğini görüyoruz. Niceliğin yanı sıra bu büyümenin niteliği de oldukça sağlıklı bir resmi ortaya koyuyor. Yıl sonunda OVP hedefimizin üzerine çıkmayı hedefliyoruz. Sanayi üretimi, özellikle sermaye malı imalatı, yüzde 80'leri bulan kapasite kullanım oranı ve yüzde 10'u aşan ihracat gibi göstergeler de bunu

teyit ediyor. 2017 yılı tamamı için en az yüzde 7’lik bir büyüme beklentimiz bulunmakta. 2018 yılı için ise yüzde 5,5’lik bir büyümeyi programladık. Dünyadaki ekonomik canlanma devam ettiği sürece orta vadeli program hedefinin üzerine de çıkabileceğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, son dönemde, artan döviz kuru, gıda ve petrol fiyatlarının etkisiyle enflasyon bir miktar yüksek seyretmektedir. Özellikle gıdada tarladaki üretim aşamasından ürünün tüketiciye ulaşmasına kadar geçen tüm süreçlerin iyileştirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesine yönelik önemli kararlar aldık, ilave çalışmalarımızı da sürdürüyoruz.

Son dönemde döviz kurlarında gözlenen yukarı yönlü hareketin temel kaynağı, ülkemiz ekonomisine yönelik spekülasyon ataklarıdır. Bu sebeple kur üzerinde etkili olan bir dışsal baskı söz konusudur. Dolayısıyla, kurda son dönemdeki dalgalanma mutlaka dengeye oturacaktır.

Orta vadeli program döneminde enflasyonla kararlı bir şekilde mücadele edeceğiz ve hedeflediğimiz seviyeye indireceğiz. İstihdamda ise değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisi güçlü bir istihdam oluşturma kapasitesine sahiptir. 2017 yılında büyüme hızındaki artışlar iş gücü piyasası verilerine de yansımaktadır. Son dört dönemdir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyonun üzerinde net istihdam oluşturulmuştur. Nitekim, bugün açıklanan eylül dönemi rakamları da bu trendin güçlü bir şekilde devam ettiğini göstermektedir. Eylül ayı itibarıyla, yıllık bazda, geçtiğimiz senenin aynı dönemine göre 1 milyon 233 bin kişiye istihdam sağlanmıştır. Bu doğrultuda, işsizlik oranımız geçen yılın aynı dönemine göre 0,7 puanlık bir azalış göstererek yüzde 10,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik sigortası ve Sanayi Üretim Endeksi verileri, ilerleyen dönemlerde işsizlik rakamlarındaki gerilemenin devam etmesine işaret etmektedir.

Bir diğer önemli alan da değerli milletvekilleri, cari dengenin iyileştirilmesidir. Her ne kadar yüzde 10’luk artışları aşan ve rekora doğru giden bir ihracat performansımız olsa da büyüme performansımız, yurt içi talepteki ivmelenme, uluslararası emtia fiyatlarında görülen artış, kur ve parite etkisi cari açığın bu sene bir miktar artmasına neden oldu ancak cari dengeyi orta vadede daha da aşağı çekmek için önemli tedbirler aldık, almaya devam ediyoruz. Katma değeri ve niteliği yüksek olan ürün ve hizmetlerle daha fazla pazara ulaşılması, ithalata bağımlı olduğumuz pek çok üründe yerlileşme sağlanması, küresel tedarik zincirlerinde özel sektörün daha fazla yer almasının teşvik edilmesi, yerli ve yenilenebilir enerji kaynak ve teknolojilerinin kullanımıyla enerjide ithalata olan bağımlılığın azaltılması, gümrük ve lojistik işlemlerini kolaylaştırarak zaman ve maliyetten tasarruf sağlanması önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Turizm stratejimiz ise ülke ve tür çeşitliliğini artıracak şekilde yenilenecektir.

Cari dengeye değinmişken ülkemizin dış finansman ihtiyacına değinmeden olmaz diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, pek çok kesim tarafından “Türkiye’nin yıllık, cari açık dâhil, kısa vadeli dış borcu yaklaşık 210 milyar dolar ve bu rakam da millî gelirin yüzde 25’ine karşılık geldiği için kırılganlık yaratıyor.” tespiti yapılıyor. Ben bu konudaki yaklaşımın doğru olmadığını düşünüyorum. Öncelikle belirtmek isterim ki her ne kadar Türkiye’nin kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku toplamı ekim ayı itibarıyla yaklaşık 173 milyar dolar olsa da bu tutarın yaklaşık 96 milyar doları mevduat, gelir karşılığı olan hesaplar ve çok az da olsa kamunun yükümlülüklerinden oluşuyor. 173 milyar doların 77 milyar doları kredi borcudur. Bu miktar 2014’te 80,6 milyar dolar, 2015’te 79,2 milyar dolardı, geçen yıl 73 milyar dolar olarak gerçekleşti, bu yıl bir miktar daha üzerinde. Ancak ben, iddia edildiği gibi dış

borcun finansmanında bir problem görmüyorum. Zaten Türkiye, iktidarımız döneminde hiçbir zaman böyle bir durumla karşılaşmadı.

Türkiye ekonomisinin en önemli çıpalarından olan mali disiplinden asla taviz vermeyeceğiz. 2016 yılında yaşadığımız hain darbe girişimi ve büyüme potansiyelimizi düşüren diğer iç ve dış gelişmeler maliye politikasında aktif bir tutum alınmasını gerektirdi. Bu kapsamda, 2017 yılında bütçe harcamalarının istihdam ve gelir oluşturacak alanlara yönlendirilmesi, orta vadede büyümeye katkı sağlaması ve ekonomik istikrarı desteklemesi amaçlandı. Bir başka ifadeyle, mali alanımızı ihtiyaç duyulduğu anda, ihtiyaç duyulduğu şekilde kullandık ve olumlu sonuçlarını hep birlikte gördük. Türkiye gerek bütçe dengesi gerekse kamunun borç stoku oranları açısından pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeden daha iyi bir konumdadır.

Bugün burada özellikle kırılğan beşliden bahsedildi çok değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kırılğan beşli içerisinde yer aldığı ifade edildi. Ancak bunun da tamamıyla ön yargılı bir yaklaşımın sonucu olduğunu buradan ifade etmek istiyorum, size de birkaç örnek vermek istiyorum. Örneğin, kırılğan beşliden çıkarılan Arjantin ve Brezilya. Bakınız, 5 gösterge itibarıyla 4 göstergede biz Arjantin ve Brezilya'dan çok daha iyi olmamıza rağmen, sadece 1 göstergede Arjantin ve Brezilya'dan kötü olmamıza rağmen bu ülkeler kırılğan beşliye dâhil edilmiyor ama Türkiye kırılğan beşliye dâhil ediliyor. Örnek mi? Bakınız, Arjantin'de kamu borç stokunun millî gelire oranı 53,4; Brezilya'da 83,4; Türkiye'de yüzde 28. Bütçe açığı Arjantin'de yüzde eksi 6,6; Brezilya'da eksi 9,2; Türkiye'de ise sadece 2 değerli milletvekilleri. Cari açıkta bizden daha iyi konumdalar, onu söyleyeyim. Enflasyona baktığımızda Arjantin'de yüzde 26,9; Türkiye'de ise aşağı yukarı 11 civarında. Gayrisafi yurt içi hasıla büyümesine bakalım: Arjantin'de 2,5; Brezilya'da 0,7; Türkiye'de ise 7 civarında bir büyüme bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakınız, aldığımız 5 temel gösterge; 4'ünde Türkiye daha iyi ama Türkiye'yi kırılğan ülkeler arasında tutuyorlar. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Yatırımlara baktığımızda, çok değerli milletvekilleri, son on beş yılda yatırımların tam 4 kat arttığını görüyoruz. 2002 yılında -kamu ve özel yatırımları olarak söylüyorum- 2017 yılı fiyatlarıyla -sabit fiyatlarla söylüyorum- 242 milyar liralık yatırım yapılmışken 2017 yılında bunun yaklaşık 4 katı olan tam 929 milyar liralık yatırım gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki yıl inşallah 1 trilyon lirayı kamu ve özel kesim olarak birlikte aşacağız.

Değerli milletvekilleri, unutulmamalıdır ki güçlü ve sürdürülebilir büyüme yapısal reformlarla desteklenmediği sürece ulaşılabilir değildir. Yapısal politikalarımız makro politikalarımızın çok önemli bir tamamlayıcısı ve sürükleyicisi olma özelliğini taşımaktadır. Evet, orta vadeli programımızı açıkladığımızda herkesin dikkatini çeken yegâne şey makro büyüklükler oldu. Üzülerek ifade etmeliyim ki yapısal reform gündemi üzerinde medya başta olmak üzere yeterince durulmadı. Başta döviz kuru olmak üzere bazı temel ekonomik varsayımlarla programın asıl ruhu ve içeriği görmezden gelindi.

Bu vesileyle, aslında çok kısa da olsa orta vadeli programımızda yer alan bazı hususlara değinmek istiyorum. Büyüme ve istikrarımızın olmazsa olmazı makroekonomik istikrar, verimli ve kapsayıcı büyümenin en önemli bileşeni olan beşerî sermaye, iş gücü -bunlar yoğunlaşacağımız alanlar elbette- ve büyümenin yüksek oranlarda sürdürülebilirliği için yüksek katma değerli üretim, kaliteli yatırımlarla birlikte nitelikli işlerin oluşturulması için iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, kamuda kurumsal kalite ve hizmet sunumunun güçlendirilmesi.

Beşerî sermaye alanında politikalarımız, eğitim seviyesi ve kalitesinin artırılmasıyla iş gücü piyasasının etkinleştirilmesine yöneliktir. Bu bağlamda, dijital dönüşüm ve teknolojik değişime uyum, iş ve iş gücü arasındaki beceri uyumunun artırılması, özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılması ve kayıt dışı istihdamın azaltılması alanlarında tedbirler getiriyoruz. Bu vesileyle taşeronluk yoluyla emeğini kazanan işçi kardeşlerimize verdiğimiz sözü tutmanın da gururunu yaşıyoruz. Yapacağımız bu düzenlemenin şimdiden, emekçi kardeşlerimize ve ailelerine hayırlı olmasını diliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Taşeron kalkmıyor, adı değişiyor. Belediye şirketleri taşeron değil mi?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Yine, orta vadeli programımızda yoğunlaştığımız bir başka alan yüksek katma değerli üretim. Eğer biz, ihracatımızı ve üretimimizi daha fazla artırmak ve daha fazla katma değer elde etmek istiyorsak mutlaka teknoloji yoğun alanlara yoğunlaşmak durumundayız. Bu noktada da inşallah, orta vadeli program döneminde özellikle katma değeri yüksek olan alanlara, evet, çok daha fazla yoğunlaşacağız ve bu alanlara yönelik desteklerimizi daha da artıracacağız.

Kamuda kurumsal kalitenin iyileştirilmesine yönelikse kamunun kamuyla olan ilişkilerine, kamunun sivil toplum kuruluşlarıyla olan ilişkilerine, kamunun vatandaşla olan ilişkilerine özel bir önem vereceğiz. Kamunun kamuyla olan ilişkilerinde iş süreçlerinin daha da kısaltılması, kamunun özel kesimle olan ilişkilerindeyse kısa sürede özel kesimin taleplerinin karşılanması ve vatandaş memnuniyetinin daha da artırılması yine önceliklerimiz arasında yer alıyor.

Kıymetli milletvekilleri, kalkınma için öncelikli ve gerekli şartın makroekonomik istikrar olduğu açıktır. Kalkınma için önemli bir kaldıraç olmakla birlikte yüksek büyümeyi kalkınmanın tek belirleyicisi olarak da görmüyoruz. Bu bağlamda, kalkınmayı çok daha kapsamlı ve geniş bir perspektifle ele alıyor ve sürdürülebilir kalkınmanın gereklerini yerine getirmek için azami gayret sarf ediyoruz. Her bir vatandaşımızın yaşam kalitesini artırmak, geleceğe güvenle bakabilmesini sağlamak ve gelir dağılımını iyileştirmek için adımlarımızı kararlılıkla atıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde de müsaade ederseniz -zamanımız da oldukça daraldı- bölgesel gelişme alanına kısaca değinmek istiyorum.

Biliyorsunuz, yerel ve bölgesel alanda bölgeler arası gelişmişlik farkının azaltılması yönünde çaba sarf eden iki önemli kurumumuz var, daha doğrusu iki önemli idare yapımız var: Bunlardan bir tanesi bölgesel kalkınma idarelerimiz DAP, GAP, KOP gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, Sayın Gül’ün süresinden iki dakika alıp size veriyorum.

Sayın Gül konuşunca artık Allah büyük.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şöyle yapalım Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika veriyorum. Ona Allah büyük.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – En azından, her arkadaşımıza ilave bir süre veriyorsunuz.

BAŞKAN – Tamam, o zaman önce onu kullanın.

Buyurun, iki dakika.

Sonra Sayın Gül’den alıp size iki dakika daha vereceğim.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – O zaman şöyle; çok kısaca, müsaade ederseniz konuşmamın son bölümüne geçeceğim.

Biliyorsunuz, On Birinci Kalkınma Planı çalışmalarına başladık. Şu anda, aşağı yukarı 3.500 kişi bu plan çalışmalarında görev alıyor. Ayrıca, yerel ve bölgesel düzeyde toplantılarımız olacak. İnşallah, haziran ayı itibarıyla On Birinci Kalkınma Planı'mızı -ki bu yüzüncü yılımıza ulaşma, 2023 yılı için son planımız olacak- gerçekleştirme yönünde yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Sizlerin de katkıları son derece önemli, bunu özellikle ifade etmek istiyorum, milletvekillerimizin katkıları önemli.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – GAP ne zaman bitecek Bakanım?

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Birçok komisyonumuzla On Birinci Kalkınma Planı çerçevesinde yine bir araya geleceğiz ve Türkiye'nin önümüzdeki gelecek vizyonunu birlikte belirleyeceğiz.

GAP'a gelince...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – GAP ne zaman bitecek? Urfalılar sizi bekliyor Sayın Bakanım.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Madem sordunuz, çok kısa da olsa değineyim: Değerli milletvekilleri, son on beş yılda tam 65 milyar liralık GAP bölgesine kaynak tahsis ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama yüzde 20'si yapılmış, yüzde 80'i duruyor.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Lütfen beni dinleyin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama yüzde 80'i duruyor.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Ve 500 bin hektar alan sulamaya açıldı. Her yıl, inanın, geçmişle kıyasladığımızda geçmişin 2 katı ödenek tahsis ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Para var, iş yok.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Hayır, yapılıyor efendim, yapılıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yüzde 20'si yapılmış.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Bakanım, biz dinliyoruz sizi. Biz dinliyoruz Sayın Bakanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yüzde 80'i yapılmamış.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bakınız, Silvan Barajı'mız tamamlandığında sulama projelerinin yüzde 70'i tamamlanmış olacak. Ilısu Barajı'mız tamamlandığında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ilısu Urfa'da değil ki, Ilısu'yla ilgisi yok.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Lütfen müsaade edin.

...enerji yatırımları açısından da yüzde 90'ını tamamlamış olacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karaman'a hızlı tren ne zaman gelecek Sayın Bakan? Karamanlılar bekliyor.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Sayın Bakanım, Erzurum'a ve Doğu Anadolu'ya yaptığımız tüm katkılar için teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Estağfurullah, ben teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, Güneydoğu Anadolu Bölgemize gerçekten inanılmaz düzeyde yatırımlar yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz, o bölgemizin hakkıdır. O bölgemizin kalkınması, gelişmesi için elimizden

gelen her türlü çabayı gösteriyoruz. Bundan sonraki süreçte de göstermeye devam edeceğiz diyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tanal bile alkışladı Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Şimdi Hükümet adına Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakika.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın 2018 yılı bütçesini takdim etmek, devam eden ve planlanan faaliyetlerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurunuzdayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, inananların ilk kıblesi olan Kudüs'ümüze, Mescid-i Aksa'ya yapılan hukuk dışı, insanlık dışı uygulamaları şiddetle kınayarak başlamak istiyorum. Birleşmiş Milletlerin yüzlerce kararına rağmen, bir hukuk katliamı, bir haydut devlet anlayışıyla bir katliama, bir hukuk katliamına seyirci kalmamak adına buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz ki Kudüs, Müslümanların ilk kıblesi, bağımsız Filistin devletinin başkenti oluncaya kadar hiçbir şekilde bu mücadeleden asla vazgeçmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Esasen yüzyıllardır Osmanlı'nın barış, selamet yurdu olarak her inanç için -gerek Müslümanlar gerek Yahudiler gerek Hristiyanlar- ortak kutsal bir mekân olan Kudüs'ün yine bu kimliğini ortadan kaldırmak isteyenlerin bölge barışına, dünya barışına hiçbir şekilde katkı sunamayacağını da bütün dünya görmektedir.

Bu vesileyle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Dönem Başkanlığını yapmış olduğumuz İslam İşbirliği Teşkilatının ülkemizde toplanarak dünya tarihine kayıt düşülmesi ve bu toplantının yapılması gerçekten dünya barışı, insanlık tarihi adına da çok önemli bir adım olmuştur. Niyetimiz ve beklentimiz, bütün dünya ülkelerinin bu alınan kararları tanıması, kabul etmesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk devletin en önemli unsuru etkin işleyen bir yargı sisteminin varlığıdır. Hukukun üstünlüğünü esas alan bir devlet modeli içinde yargı bir hakem niteliğindedir. Bu işlevini yerine getirebilmesi, önüne gelen sorunları nesnel ve adil bir şekilde çözmesine bağlıdır. Bu özelliğiyle yargı, hukuku ölçülebilir bir değer hâline getirir. Bu sebeple, yargı sistemimizi vatandaşlarımıza hizmet eden bir araç olarak işlevsel kılmak ve doğru işlemesini sağlamak en büyük önceliklerimiz arasında olmaya devam edecektir.

Hükümetlerimizin son on beş yıldır takip etmiş olduğu yol, bu önceliğe uygun bir reform çizgisidir. Adalet hizmetlerinin geliştirilmesi, adalete erişimin güçlendirilmesi hiç eksilmeyen bir dikkat ve heyecan olarak bu yıl da yine Hükümetimizin en önemli kararlarından ve yol haritalarından biri olacaktır.

Vatandaşlarımızın daha hızlı, daha etkili, daha adil karar ve yargılama süreçlerinden istifade edebileceği çalışmalar, bunlara yönelik çalışmalar her alanda olumlu sonuçlarını vermektedir. Son on beş yıl içinde adalet hizmetlerine merkezî bütçeden ayrılan pay 2 kat artmış, kurumlarımızın fiziki imkânları, yapısal dönüşümleri de hız kazanmıştır. Adaletin fiziki çehresi kadar yeni kurumlar ve iyi uygulama örnekleriyle de adalet hizmetlerinde anlayış ve kalite yine yükselmiştir. Mevzuatımız

demokratikleşme ve insan odaklı bir yaklaşımla gözden geçirilmiş, temel kanunlarımız da büyük ölçüde yenilenmiştir. Anayasal ve yasal düzeyde gerçekleştirilen değişiklikler, bir taraftan temel hak ve hürriyetleri güçlü bir teminat altına alırken diğer taraftan yargının bağımsızlığını, etkinliğini ve tarafsızlığını da güçlendirecek önlemleri içermiştir.

Bildiğiniz gibi, kişisel verilerin korunmasının bir hak olarak düzenlenmesi, yine çocuk haklarının ilk defa anayasal koruma altına alınması, yine sendikal özgürlüklerin genişletilmesi, kamu görevlilerine toplu sözleşme yapma imkânı getirilmesi, siyasi özgürlüklerin genişletilmesi bu süreçte Anayasa’da kaydedilen çok önemli gelişmeler arasında kısaca sayacağımız, hükümetlerimiz döneminde yapılan reformlardır. Temel hak ve hürriyetlerin korunup geliştirilmesi ve ihlallerin önlenmesi amacıyla ülkemizin kurumsal kapasitesi de geliştirilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ortaya koyduğu sistemin ikincillik prensibine uygun olarak iç hukukumuzda oluşturduğumuz Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu da yine hükümetlerimiz döneminde ortaya konan çok önemli bir reformdur.

Yine, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, idari işlemlerin demokratik denetimine imkân tanıyan Kamu Denetçiliği uygulaması, İnsan Hakları Dairesinin kurulması ve bu dairenin Bakanlığımız bünyesinde müstakil hâle getirilmesi yeniden yapılanmaya örnek olarak verilecek birtakım düzenlemelerdendir.

Yine, 2013 yılında kurulan İnsan Hakları Tazminat Komisyonu da çeşitlenen hak arama yolları arasına girmiş, kendi vatandaşını başka kapılarda değil, kendisinin denetime saydam ve şeffaf bir şekilde, devletin bu anlamda da varsa bir hak ihlali kendi vatandaşına tazminatını verebileceği şekilde bir düzenleme, saydam, hesap verebilir bir yargı ve devlet sistemi anlamında çok önemli reformlar olmuştur.

Yine, hükümetlerimiz döneminde hak arama yolları daima açık tutulmuştur. Son olarak Olağanüstü Hâl Komisyonunun kararlarına karşı yine yargı yolunun, yargısal denetim yolunun açılması da ve bu Komisyonun bağımsız bir şekilde teşekkül ettirilmesi de bu anlamda ortaya konan önemli reformlardan ve düzenlemelerden biridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk yargı sistemi adına yapısal dönüşümde çok önemli reformlardan birisi de 16 Nisanda yapılan Anayasa değişikliğidir. Yüce Meclisin takdiri ve milletimizin onayıyla bu tarihte gerçekleştirilen Anayasa değişiklikleri yargıda iki temel değişimi yanında getirmiştir. Birincisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısının daha demokratik meşruiyete dayanması, millet iradesinin tecellisi anlamında bir teşekkül ettirilmesi; ikincisi de asker-sivil yargı ayrımının ortadan kaldırılması. Burada bazı arkadaşlarımız da dile getirdiler, “Hâkimler ve Savcılar Kurulu iktidar partisinin ya da Cumhurbaşkanının iradesiyle teşekkül ettiriliyor.” diye bir iddiayı kabul etmek asla mümkün değildir. Bakınız, şimdiye kadar olmayan çok önemli bir değişiklik yapılmıştır. Demokratik meşruiyet anlamında bir yargı üst bürokrasisi olan Hâkimler ve Savcılar Kurulu milletin iradeleriyle seçilmiş organların seçimine bırakılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun büyük çoğunluğunu seçmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisini kim seçiyor? Millet seçiyor. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ilkesinin gerçekleşmesi anlamında çok önemli bir değişikliktir. “AK PARTİ istediği şekilde Meclisten seçer.” Bakın, değerli arkadaşlar, bu çalışmayı yaptığımız Anayasa çalışmalarında bütün partilere çağrıda bulunduk ama Milliyetçi Hareket Partisiyle bu çalışmayı milletimizin önüne götürdük.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanlık ile müsteşarlığı çekip çıkaralım oradan Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Ve orada bu çalışmayı yaparken ortaya koyduğumuz “Türkiye Büyük Millet Meclisi nasıl seçecek?”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, Bakanlık ile müsteşarlığı çıkaralım oradan o zaman, Hâkimler ve Savcılar Kurulunda.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Biz bunu üçlü olarak çalıştığımızda konuştuk “Nasıl seçilsin?” Orada birçok alternatif vardı ama biz seçim hususunda uzlaşmaya dayalı “Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir uzlaşmayla seçilsin.” yolunu tercih ettik. Nasıl?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Çoğunluğun oyuyla seçiliyor.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – İlk turda öncelikli olarak 367 oy gerekecek Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyesinin seçilmesi için. Yani, Meclisin büyük bir çoğunluğunun, üçte 2 çoğunluğunun ittifakıyla, uzlaşmasıyla seçilmesini öngördük. Ha, bu mümkün değilse, Kurula kimse seçilmesin mi? Beşte 3 çoğunlukla eğer Meclis bir çoğunluğa sahip olursa yine Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini seçsin.

Bakin, AK PARTİ’nin Meclisteki grubunun sayısı beşte 3 değil arkadaşlar, 330 değil. Yani AK PARTİ “Ben oturayım, Hâkimler Savcılar Kurulunu ben seçeyim.” dese, 330’u bulamazsa seçemeyecek. Bunu Türkiye, dünya kamuoyuna hep bu referandum sürecinde anlatmaya çalıştık ama hâlâ anlamayanlar, anlamak istemeyenler var. Bir kez daha anlatıyoruz. Eğer bu uzlaşma Mecliste sağlanamazsa Hâkimler ve Savcılar Kuruluna uzlaşmayı sağlamak adına bu sistemin zorunlu olması için düzenlemeler yapıldı. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Hâkimler Savcılar Kuruluna üye seçmesi hele bir milletvekilini neden rahatsız eder?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz niye başkanısınız oranın o zaman?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Tanal’ı uyarır mısınız?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Milletimizin bu anlamda en memnun olacağı -demokratik meşruiyet anlamında- hesap verilebilir bir durum noktasına getirmiştir. Cumhurbaşkanımız zaten Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçim yapıyordu, şimdi de 4 kişiyi Cumhurbaşkanının seçmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yüzde 50+1’in oyuyla seçilen bir Cumhurbaşkanının 4 kişiyi Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye olarak seçmesi...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tarafsızlığı zedeler, tarafsızlığı.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - ...bu milletin, Türkiye’nin bütün genel çoğunluğunda uzlaşmayla seçilen birisinin, 50+1 anlamında, yarıdan fazlasının seçtiği birisinin Hâkimler ve Savcılar Kuruluna isim belirlemesi neden rahatsız eder?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet Bakanının orada olmasından rahatsızsınız, Müsteşarın orada olmasından rahatsızsınız, onları çıkarın.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Yani bunun temel noktası, milletin iradesiyle Meclise seçilen milletvekillerinden, milletin iradesiyle Cumhurbaşkanı olarak seçilen kişiden rahatsız oluyorsanız bu milletin, 80 milyonun kendisinden rahatsız oluyorsunuz demektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Konuştuğumuz adalet, konuştuğumuz adalet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz adaletin siyasallaşmasından rahatsız oluyoruz.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – İkinci olarak, “yargının siyasallaşması” dediğinizde, 27 Mayıs’ta darbecilerin vatandaşlarımızı yargıladığı darbe yargısına “siyasallaşmış yargı” dersiniz. Eğer siyasallaşmış bir yargıyı görmek istiyorsanız 27 Mayıs’tan sonra, 12 Eylül darbesinden sonra oluşturulan yargıya karşı çıkmak lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yine faşist sağcılar iktidardaydı, biz değildik ki.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Yaşını büyüterek “Senin yaşı 17, yaşı büyütüyorum senin, öyle idam ediyorum.” diyen anlayış, işte “Yargı bağımsız değil.” o tarihlere aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yine faşist darbe anlayışı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz saray vesayetinden rahatsızız yargıda, saray vesayeti istemiyoruz.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Ya onu da istemiyoruz, bunu da istemiyoruz.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – 28 Şubat’ta apoletleri görerek kübbelerini alıp apoletin karşısında selam duran yargı bağımsız bir yargı değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi de saraya el pençe divan duruyorlar.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - O gün bu vesayetçilere selam duranlar, o gün bu vesayetçilere selam çakanlar yargı için hiçbir şekilde kılıcı kırıp atmamışlar. Bugün “Türkiye Büyük Millet Meclisi HSK’ya üye seçsin, milletin oylarıyla Cumhurbaşkanı seçilen birisi HSK’ya üye seçsin.” denildiğinde neden rahatsız oluyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet Bakanının orada olmasından rahatsızız.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Milletten rahatsız oluyorsunuz da o yüzden karşı çıkıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet Bakanının orada Başkan olmasından rahatsızız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Güvenilmeyen yargı istemiyoruz, güvenilen yargı istiyoruz.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Siz istesenez de istemesenez de bugün Türkiye’de yargı olağan mecrasına girmek üzeredir, girmesi yönünde çok önemli adımlar atılmıştır.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Bu tarzınızı hiç beğenmedim Sayın Bakan, hiç yakışmadı yani.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Bakın, 27 Mayıs’ta darbeciler vatandaşlarımızı karşısına alıp darbecilerin yargıladığı bir hukuk vardı, yargı vardı. 12 Eylül’de darbecilerin yargıladığı bir yargı vardı, hukuk vardı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Faturasını biz solcular çektik yine hepsinde.

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Şimdi de sizin yargınız var, şimdi de sizin yargınız var Sayın Bakan, değişen ne?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – 28 Şubat’ta darbecilerin yargıladığı bir hukuk vardı. 15 Temmuz’dan sonra darbecilerin yargılandığı bir hukuk var, yargı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Kendi mahkemelerinizi kurdunuz, kendi yargılarınızı adanınız.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Bugün darbeciler bağımsız Türk yargısının karşısında hesap vermektedir.

Ay yıldızlı bayrağından başka, Türk bayrağından başka, İstiklal Marşı'ndan başka, Anayasa'dan başka, hukuktan ve vicdandan başka hiçbir yere kendisini, vesayetini teslim etmemiş, 1 dolara ruhunu Pensilvanya'ya vermemiş Türk yargı mensuplarına hiç kimsenin söz söylemeye hakkı yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – “Evet” demek 50 milyon.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sizin yol arkadaşlarınızdı bir zamanlar onlar, siz koydunuz onları yargıya, siz soktunuz.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – 50 milyondan aşağısı kurtarmıyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Siz atadınız o yargıçları, hâkimleri.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Ya, niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Siz atadınız, siz.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Hiç yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun, devam edin.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hikâye anlatmayın burada.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Ya, niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Yo, olmuyoruz, gayet güzel cevap veriyoruz, hiç de rahatsız olmuyoruz, siz niye oluyorsunuz bizim söylemlerimizden?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Tamam arkadaşlar, devam ediyoruz.

Sayın Bakanım, biz dinliyoruz sizi.

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Cübbelerini ait oldukları ülke ve terör örgütlerine bağlılıklarını, aidiyetlerini gizlemek için kullanan terör mensupları yargıdan silinip atılmıştır, silinip atılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu sizin Hükûmet aldı, biz almadık ki, onları sizin Hükûmet aldı oraya.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Siz getirdiniz, sizin Hükûmetiniz getirdi.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - 17-25 Aralık yargı darbesiyle, seçilmiş Hükûmete, millete, demokratik bir rejime karşı darbe girişimi yapmak isteyenlerin hevesleri kursaklarında kalmıştır.

Sayın Tanal, duruşmalarda bazıları yapar -meslektaşım olduğu için söylüyorum- duruşmanın huzuru anlamında biraz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mübaşir, mübaşir.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Devam edelim duruşmaya, meslektaş olarak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Yargılama yapmıyoruz Sayın Bakan, yargılamıyoruz.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Yargıyı araçsallaştırarak sağlamadıklarını 15 Temmuzda kanlı ve hain bir darbe girişimiyle elde etme hevesleri kursaklarında kalmıştır. O gece, Sayın Cumhurbaşkanımızın yüreklerde tutuşturduğu cesaret ateşi, milletimizi sokaklara, meydanlara dökmüş, darbeci güruhu kendi sefaletlerinde boğmuştur. Milletimiz, liderine, ülkesine, kaderine, hukukuna, demokrasisine ve cumhuriyetine sahip çıkmış, FETÖ'cü hainlerin esaret girişimlerini, hayasızca akını göğsünü siper ederek durdurmuştur. O gece, Meclisimiz bir kez daha "Gazi" unvanını almıştır. Bu vesileyle, o gece şehit olan tüm vatan kahramanlarını rahmetle yâd ediyorum ve gazilerimize de Allah'tan hayırlı uzun ömürler niyaz ediyorum.

Çok değerli milletvekillerimiz, bu kanlı kalkışmanın püskürtülmesinde bütün millî ve yerli unsurların, vatansever askerlerimizin, kahraman polisimizin ve elbette cesur yargı mensuplarımızın da çok büyük payı vardır. 15 Temmuz gecesi hızla harekete geçen hâkim ve savcılarımız olaya cesaretle el koymuş, soruşturmaları başlatmışlardır. O gece tanklara, F16'lara vücuduyla siper olan vatandaşlarımızla birlikte Türk yargısı da adliye koridorlarında demokrasi nöbetlerini tutmaya başlamıştır ve Türk yargı mensupları ve adliye çalışanları hâlâ demokrasi nöbetlerini sürdürmektedir. Bu nöbet, devam eden yargılamaların adil, hukuka ve hakkaniyete uygun bir sonuca ulaşmasıyla toplum vicdanını rahatlatacak biçimde suçluların hak ettiği cezayı bulmalarıyla sona erecektir.

Ülke genelindeki bu davalar kesin hükme doğru hızla ilerlemektedir ve esasen 15 Temmuzdaki kanlı tertibin parçası terör örgütü mensuplarının çiğnedikleri hukukun ve ortadan kaldırmaya çalıştıkları anayasal düzenin gereklerine uygun olarak adil bir biçimde yargılanmaları da Türkiye'nin hukuk devleti olması anlamında çok önemli bir noktada olduğunu tüm dünyada gözler önüne sermektedir. Mahkemelerimiz bir mahkûmiyet otomatı gibi asla çalışmamaktadır. Olaya ve delillere göre değerlendirme yaparak suçluyu cezalandırmakta suçsuzu da ayırmaktadır.

Elbette ne yaptıklarını en iyi bilen ve akıbetlerini az çok tahmin eden bazı sanıklar bu davaları sulandırmak, yargılamaları uzatmak ve hukuki süreci zehirlemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Ama milletimiz müsterih olmalıdır. Mahkemelerde tiyatro oynayanlar ile "15 Temmuz bir tiyatrodur." diyenleri tarih asla ama asla affetmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yargılamalar tamamlandığında bütün suçlular hak ettiği cezayı alacak ve bugün duruşmalarda konuşan, gülen, itiraz ve alay eden darbeciler ebediyen susacak ve bu aziz millete hiçbir zaman hiçbir kimse darbe yapmaya cüret edemeyecektir. Bu vesileyle, görevlerini fedakârca, cesaretle sürdüren yargı mensuplarımıza bu Gazi Mecliste milletimiz adına, Bakanlığımız adına şükranlarımı bir kez daha ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pek çok ülke, hukuk ve adalet sistemini artan ve çeşitlenen toplumsal ihtiyaçlara cevap verecek şekilde sürekli güncellemektedir. Dünya genelinde ortak bir sorun hâline gelen mahkemelerin iş yükünü ortadan kaldırmak, daha hızlı işleyen bir yargı sistemini ortaya koymak için daima bir arayış hâlinde. AK PARTİ reformcu bir partidir, daha sağlam bir hukuk sistemi, daha güçlü demokrasi, daha geniş özgürlükler bu kimliğin bileşenleridir. Özgürlük-güvenlik dengesini gözeterek devleti ve kamu düzenini bu özgürlükleri yaşatan, vazgeçilmez temel bir çerçeve olarak ayakta tutan yürüyüşümüzü devam ettiriyoruz. Son on beş yılın reformları; demokratik kurumlarımızı güçlendirmek, özgürlük alanını genişletmek, insan haklarını korumak ve yüceltmek amaçları üzerinde yükselmiştir. Yine reform çizgimizi aynı anlayışla sürdüreceğiz, adalet hizmetlerinin kalitesini de daha fazla artıracacağız.

Cumhuriyetimizin yüzüncü yılına yakışır bir adalet sistemini milletimizin hizmetine sunmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu kapsamda yeni vizyon belgelerimiz, stratejik belgelerimizde bu hamleleri hayata geçirmeyi planlıyoruz. Önümüzdeki süreçte yargıya olan güveni ve yargının etkinliğini, hızını daha da artıracak reform paketini kamuoyumuzla paylaşacağız. Bu reform paketinde toplumun gündemine giren birçok konuyu da düzenleme imkânı bulmuş olacağız. Böylece hem vatandaşlarımıza daha hızlı adalete erişim yollarını açmış olacağız hem de yargının iş yükünün azaltılması ve hızlandırılması için önemli yeniliklere imza atacağız. Bu çerçevede, hukuki himaye sigortasının geliştirilmesini sağlayacağız, elektronik tebligatı yaygınlaştırarak masraftan ve zamandan tasarruf sağlayacağız, küçük alacaklarda vatandaşımızın yolunu icra dairesine düşürmeden, onu icralık yapmadan borcun hızlı ve masrafsız bir şekilde tahsili için yeni bir takip usulü oluşturacağız. Bunu yaparken borçlu ile alacaklı arasındaki hassas dengeyi de muhafaza edeceğiz, hem borçlu hem de alacaklının yararını esas alacağız. Yine, bilişim entegrasyonunu, tüm kamu kurumlarıyla entegrasyonu sağlayarak yargıda hantal işleyen birtakım uygulamalara da son vermiş olacağız. Boşanmış eşler arasında kangrene dönüşen bir soruna da neşter vuracağız. En başta çocuğun yararını gözeterek çocuk teslimini daha insani bir hâle getirecek düzenlemeyi gerçekleştireceğiz. Keza, örgütlü suçlarla, toplumun, milletimizin huzurunu bozan kabahat ve suçlarla daha etkin bir mücadele edeceğiz. Yaşam tarzına müdahale anlamında suç teşkil eden birtakım fiilleri tekrar gözden geçirerek bu hususta hiçbir vatandaşımızın ötekileştirilmediği, yaşam tarzına müdahale edecek fiiller anlamında, bu husustaki düzenlemeleri de gözden geçireceğiz. Suç ve suçluyla mücadelede soruşturmaların daha hızlı ve etkin bir şekilde tamamlanması da yine bu dönemde önümüzdeki çalışma başlıkları arasında yer alan bir düzenlemedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, mevzuatımızda, bu meydana olmak üzere adaletin sosyal hedefini gerçekleştirmek, yani toplumdaki uyuşmazlıkları bir an evvel gidermek anlamında çok önemli alternatif çözüm yöntemlerini, bildiğiniz üzere hükümetlerimiz hukuk âlemine kazandırmıştır. Bu çerçevede, Arabuluculuk Kanunu'yla, hukuki uyuşmazlıklarda hızlı, ekonomik, gizli ve gönüllü bir çözüm Türk yargı sistemine kazandırılmıştır. Bu çerçevede, 7.539 ara bulucu hizmet vermektedir. 11 Aralık tarihi itibarıyla toplam 24.162 uyuşmazlıkta ara buluculuk uygulaması yapılmış, bunların 21.405'inde anlaşma sağlanmıştır ki bu başarı oranı da yüzde 90 civarındadır.

Yine, son olarak, İş Mahkemeleri Kanunu'yla birlikte 1 Ocaktan itibaren, hukuk sistemimizde iş davalarında zorunlu ara buluculukla, alın teri kurumadan vatandaşlarımızın hak ettiği alacağı almasına yönelik bir düzenleme de malumunuz olduğu üzere Meclisimizden geçmiştir.

Adalet, esasen hak edene hak ettiğini vermektir ve gecikmeden, bihakkın ve bir an evvel verme konusundaki bu çabaların vatandaşlarımıza çok önemli katkılar sunacağına, hükümetlerimizin milletimize vermiş olduğu reformlar ve hizmetler anlamında önemli bir halka olarak kazandırılacağına inanıyoruz. Yine, bu alternatif yöntemleri de teşvik etmeye devam edeceğiz.

Yine, idarenin vatandaşla, idarenin idareyle yaşadığı uyuşmazlıklar da mahkemelerin iş yükünü oldukça artırmaktadır. Bu çerçevede, yine, 659 sayılı KHK'yı da daha etkin hâle getirerek, dava veya takip yoluna başvurmadan, idarenin idareyle, vatandaşın idareyle olan uyuşmazlıklarının da sulh yolunun bir şekilde gözden geçirilmesi, mahkemelerin iş yükünü azaltma anlamında da önemli bir çalışma, bu hususta da çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Yine, bildiğiniz üzere, çok değerli milletvekillerimiz, ceza muhakemesinde de uzlaştırma müessesesi adına çok önemli adımlar atılmıştır hükümetlerimiz sayesinde ve bu sonuçlar itibarıyla da 1 Aralık tarihinde 523 bin dosya tevdi edilmiş uzlaştırmacılara, 200.711'i uzlaşmayla sonuçlandırılmıştır. Yani bu ne demek? 200 bin dosyanın savcılar ve ceza mahkemelerine gelmeden mahkemelerin iş yükünü azaltması bakımından çok önemli bir sonuçtur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama hepsini gönderiyorlar, orada 300 TL de haksız ücret veriliyor o uzlaştırmacılara.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Bu çerçeveyi artırarak sürdürmeye çalışacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine ceza adaleti sisteminin amaç dışı kullanılmasını, meşgul edilmesini engelleyecek tedbirleri de geliştirdik. Bu çerçevede son KHK’da yapılan bir düzenlemeyle soyut ihbar ve şikâyetler için soruşturma öncesi bir değerlendirme mekanizması kuruldu. Vatandaşlarımıza bu düzenlemeyle lekelenmeme hakkını getirmiş olduk yani bu düzenlemeyle bir kişi hakkında genel, soyut ve asılsız birtakım isnatlar olursa savcı yapmış olduğu soruşturmadan, incelemeden sonra soruşturma açılmamasına karar verebilecek.

Bu en son KHK’da çıkan düzenleme insan hakları anlamında vatandaşlarımız için çok önemli bir düzenlemedir. Bunun şu faydası olacak: Bir kişi şu sebeple ya da bu sebeple “Şöyle bir yanlış yaptı, suç işledi.” diye haksız bir iftira yaptığında savcı hâliyle o vatandaş adına hemen bir dosya açıyor, şüpheli yapıyor ve gerekli kolluk hizmetlerini sürdürüyor ama bununla beraber artık soyut, genel, asılsız olduğunu gördüğü zaman savcı -bundan sonra birisi birini her şikâyet ettiğinde kapısına, iş yerine, evine polis gelmeyecek- onu araştırarak, soruşturma açmayacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benimle ilgili her şikâyetinde dava açıyorlar.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Makul şüpheyi ne yapacaksınız? “Makul şüphe” denen bir şey getirdiniz.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Bu konuda diğer birimlerde de tutulan tutanaklar da kayıtlardan çıkartılacak, hiçbir şekilde delil ve ihbar anlamında da kullanılmayacak. Bu da çok önemli bir düzenlemedir.

Yine, Mağdur Hakları Kanunu’muz da çok önemli bir düzenleme olarak çalıştığımız diğer hususlardan biridir. İYUK’ta, HMK’da, yine, Türkiye Adalet Akademisi, Noterlik Kanunu hususunda da çok önemli çalışmalarımız var. Keza yargılamanın çok önemli ve esas unsurlarından olan avukatlık mesleğinin daha iyi bir hâle getirilmesi, avukatlık mesleğinin daha saygın bir hâle getirilmesi anlamında da çalışmalarımızı, barolarımızla, sivil toplum kuruluşlarıyla yapmış olduğumuz bu konudaki tüm reformları, iyileştirmeleri artıracaktır.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Genç avukatların sorunları var Sayın Bakanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yeşil pasaport verecek misiniz avukatlara?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vaktim de yavaş yavaş sona eriyor. Özetle söylemek istediğim hususları kısaca arz etmek istiyorum. Bilirkişilik Kanunu 1 Ocak 2018’te yürürlüğe girecek malumlarınız olduğu üzere ve yargılamada özellikle bilirkişilik sisteminden kaynaklı olan bazı sorunların giderilmesi anlamında da çok önemli bir reform, yine önümüzdeki dönemde vatandaşlarımızın hizmetinde olacaktır.

Makul sürede yargılanma, adil yargılanma hususunda tüm bu çabaları artırarak sürdüreceğiz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Adli yardım uygulamalarında sorun varmış.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Yine, adliyelerde 2002 yılında 9.349 olan hâkim, savcı sayısı yüzde 73 oranında artmış, bugün itibarıyla 16.106 hâkim ve savcımız vardır. Bu artış, yine iş yüküyle uyumlu olarak devam edecektir.

Adliyelerde ilgili birimlerde ve ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimiz 2002 yılında 51 bin iken bugün 115.638’e çıkmıştır ve bildiğiniz gibi, son KHK’da ceza infaz kurumlarımızda görev yapan personelimize fiili hizmet süresi zammını tanımış olduk. Gerçekten büyük bir fedakârlıkla çalışan infaz koruma memurlarımıza -özellikle bu darbe yargılamaları -15 Temmuz sonrasında cansiparane çalışan infaz koruma memurlarımıza ve tüm adliye çalışanlarımıza ben buradan selamlarımı, saygılarımı, muhabbetlerimi gönderiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Keza, değerli arkadaşlar, sadece bu çalışanlar değil, adliye personelimizin hepsi birbirinden değerli ve fedakâr çalışma yapan arkadaşlarımızdır. Mübaşirlerimizle ilgili, Maliye Bakanlığımızla gerekli çalışmalarımızı yapıyoruz, genel idare hizmetlerine alınmasına yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Hükûmetimiz bu konuda gerekli neticeyi aldığında da inşallah bu müjdeyi vermeyi biz de arzu ediyoruz.

Avukatlık yapanlar ve vatandaşlarımız da bilir ki mübaşirler mahkemenin iş yükünü çeken en büyük, en esaslı mütemmim cüzdür. Dosyaların tozunu, avukatların yükünü, nazını, kalemin bütün yükünü çeken mübaşirler de gerçekten hak ettikleri bu değeri, inşallah, şimdiye kadar verilen bu hizmetleri, bu husustaki çalışmalarla... Zabıt kâtiplerimiz, icra kâtiplerimiz, hepsiyle ilgili her zaman Bakanlığımız onların yanındadır ve her türlü desteklerini de sürdürmeye ve eğitim anlamında da desteklerimizi yapmaya gayret ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kâtipler yetersiz Sayın Bakanım. Her hâkime 4 kâtip düşmesi gerekirken 2 kâtip düşüyor.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki yargıda değişimin ihmal edilemeyecek bir boyutu da fiziki kapasitenin güçlendirilmesidir. Gerçekten merdiven altı adliyelerden, hatta yine avukatlık yapan arkadaşlarımız bilir, “Mahkemenin kâğıdı bitti.” denilip avukatların el birliğiyle, imeceyle kâğıtlarını verdiği, makinelerini aldığı adliyelerden, bugün gerçekten fiziki anlamda çok önemli noktalara gelmiştir adliyeler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ankara Adliyesi kaç parçaya bölünmüş Sayın Bakanım? Ankara Adliyesi dağınık.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 4 tane adliye var Ankara’da.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Hükûmetlerimiz sayesinde 2003 yılından itibaren toplam 232 adalet hizmet binası inşaatı tamamlanmıştır ve 3 milyon 800 bin metrekare kapalı alana ulaşılmıştır. Hedefimiz, 6 milyon metrekareye artırılarak bu hizmetlerin sürdürülmesidir.

UYAP’a bir cümleyle ancak değinebileceğim. Gerçekten çok önemli bir hizmet olan UYAP’ın da daha entegre edilerek SEGBİS’le birlikte yargılamaların hızlanması ve bu hususta birtakım mağduriyetlerin de ortadan kaldırılması hususunda çok önemli gayretlerimiz vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ceza hukukunun suç işleyenlere yönelen özel dikkati, günümüzde önleme ve yeniden topluma kazandırma hedefi üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu konuda da ceza infaz sistemi anlamında gerçekten çok önemli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu hususta da bu dönemde bu hizmetlerimizi sürdürmeye çalışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu zorunlu müdafî ücreti ne kadar olacak Bakanım?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun, tamamlayın.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken adalet hizmetlerini en üst seviyeye yükseltme gayesiyle hazırladığımız, vatandaşlarımızı, 80 milyon vatandaşımızı hiçbir ayrıcalık ve ayrımcılığa tabi tutmadan, bir tarağın eşit dişleri gibi ve 80 milyonun birinci sınıf vatandaş olarak adalet hizmetlerinden yararlandığı bir bütçeyi ve adalet hizmetlerini vatandaşlarımıza sunmak için gayretlerimizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Ben, bu vesileyle, Bakanlığımızın 2018 yılı bütçesini Genel Kurulumuzun takdirlerine sunuyorum.

2018 yılı bütçemizin devletimize, milletimize, tüm yargı teşkilatımıza hayırlı olmasını temenni ederken, bu bütçeye destek veren başta Cumhurbaşkanımıza, Başbakanımıza, Hükûmetimize, destekleri için teşekkürlerimi sunuyorum.

Genel Kurulun Çok Değerli Başkan ve üyelerini saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşmasında, Sayın Cumhurbaşkanının Hâkimler ve Savcılar Kuruluna 4 kişiyi atamasıyla ilgili “Bu sizi niye rahatsız ediyor?” diyerek bize sataşmada bulunmuştur, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Adalet Bakanı Adbulhamit Gül’ün 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın dördüncü tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; gerçekten, iktidar partisine mensup milletvekilli arkadaşlarımdan şunu bilmelerini rica ediyorum: Biz bazı muhalefeti gerçekleştirirken sadece sizlere karşı çıkmak için bir şey söylemiyoruz. Seçilmiş Cumhurbaşkanı ve milletvekilleri bundan sonra birlikte seçime gidecekler. Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 4 üyesini atayacak; Bakan doğal üye, 5; bir de müsteşar yoktu, müsteşarı da koyduk, 6. O hâlde, iktidar partisinin üyeleri de seçilecek Cumhurbaşkanıyla birlikte 7 kişiyi belirleyecek. Şimdi, bunlar ister AKP Hükûmetinden olabilir ister CHP ister başka muhalefet partisine mensup iktidara gelen milletvekili olabilir. Türkiye’nin adil yönetilmesi için, hâkimlerin ve savcılarının kendi içerisinde yaptığı seçimle bağımsız bir hâkimler ve savcılar kurulu oluşturması gerekir. Bu, bunun üzerinde engeldir. Biz bunun için karşı çıkıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Geçtik bunu ya?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben cevap veriyorum. Burası kürsü, daha sonra gene gelirsiniz.

Arkadaşlar, Sayın Bakana buradan sesleniyorum -kendilerini nasıl bu kadar akılıyorlar, ona da hayret ediyorum- Balyoz ve Ergenekon davalarında masum insanları, Zekeriya Öz’ün arkasında durarak

yargılatıp yıllarca içeride tutan bu yargı sistemine verilen destek değil miydi? Sizin yargı sisteminiz değil miydi? Mustafa Balbay orada oturuyor, beş yıl hücrede tuttunuz. Bu, masumiyet karinesi midir? Ben şimdi soruyorum: Habur Sınır Kapısı'na gönderdiğiniz hâkim ve savcılar Türkiye Cumhuriyeti'nin hâkim ve savcıları değil miydi? (CHP sıralarından alkışlar) PKK terör örgütüne onlara hakaret ettirttiniz ve Türkiye'ye girmelerine, onlarca evladımızın ölmesine neden oldunuz. Beğenmediğiniz mahkemelerde alınan kararların hâkim ve savcılarını değiştirerek kendi kararlarınızı dikte ettirdiniz. Bu mudur sizin adaletiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özkoç.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Turan, sizi dinleyeceğim, bir saniye.

Sayın Durmaz, sanırım, Tokat'ta şu an yaşanan bir olayla ilgili bir bilgilendirme yapmak istiyor, 60'a göre söz veriyorum.

Buyurunuz.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinin Büyükyurt köyünde ahşap bir evde çıkan yangında hayatını kaybeden çocuklara Cenab-ı Hak'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; akşamüzeri aldığımız üzücü bir habere göre, Tokat ili Niksar ilçesi Büyükyurt köyünde öğle sonrası çıkan bir yangında evin de ahşap olması nedeniyle 5 yaşında Berkay Hüseyin, 2 yaşında Berilsu, 1 yaşında Aleyna yaşamlarını acı bir şekilde, hayatlarının körpe bir çağında kaybetmişlerdir. Hayatını kaybeden bu körpe yavrulara Cenab-ı Hak'tan rahmet, Şahin ailesine de başsağlığı diliyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Durmaz.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinin Büyükyurt köyünde yangında hayatını kaybeden çocuklara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de yaşanan bu olaydan dolayı üzüntülerimizi ifade ediyor, yaşamını yitiren çocuklarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz, Şahin ailesinin de başı sağ olsun diyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Allah rahmet eylesin.

Soru-cevaba geçelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Konuşacak bir kişi daha var Sayın Turan.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca

Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

*1) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)**1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)**1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Aleyhte olmak üzere, şahsı adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer'de sıra. Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığının bu yılki bütçesini, geride bıraktığımız dönemlerden çok farklı ve çok özel bir zaman diliminde konuşuyoruz. Bu ülkedeki hâkim ve savcıların üçte 1'i meslekten ihraç edildi, dörtte 1'i de hapse atıldı, çok büyük bir bölümü hâlen hapiste. FETÖ üyesi olmakla suçlanan ve yargılanmakta olan bu kişilerin sadece yüzde 15'i 2002 öncesinde mesleğe kabulü yapılmış olanlar. Bunun dışındakilerin tümü, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında göreve başlayan hâkim ve savcılardır. Krizin sorumlularının bizi krizden çıkarmasını umuyoruz. Düşünün ki Adalet ve Kalkınma Partisinin dahi milat kabul ettiği 17-25 Aralık sonrası mesleğe kabul edilen hâkim ve savcılarının yüzde 25'i, şimdi FETÖ üyesi olmaktan yargılanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Bakanlıkta 15 Temmuz sonrasında mesleğe kabulde gösterilmesi beklenen tavrın tam da aksi bir istikamette uygulamalar sürmektedir. Bu süreçte Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti en çok da liyakati anlamış olmalıydı. Liyakat yerine sadakati tercih ederek yandaşlar yaratmak hevesinin yeni sorunlar üreteceği düşünülmelidir.

Bakanlık sadece mesleğe kabulde değil, mesleğin içinde olan hâkim ve savcılar için de hiçbir dönemde görülmeyen partizanlık örnekleri sergilemektedir. Bakanlığın Adalet Bakanlığı olduğunu düşündüğünüzde yaşananların siyasetin doğal uzantısı olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Unutmayın ki ülkemizdeki bütün kumpaslar, yakın geçmişte yargı üzerinden gerçekleştirildi. 2010 referandumunda Hâkimler ve Savcılar Kurulu örgütlenmesinde gerçekleştirilen düzenlemeye “evet” denilmeseydi 15 Temmuz olmazdı.

Değerli milletvekilleri, yeni Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararnamesiyle hâkim ve savcılar üzerindeki baskının dosyalardaki vicdan muhasebesini etkileyen faktöre dönüştüğü ifade edilmektedir. Bitmek bilmeyen demokrasi alternatifi bir rejime dönüşen OHAL, tutuklu yargılamanın tuzu biberi olmaktadır. Uzun tutukluluklar OHAL'le birlikte zirve yapmıştır.

Sayın milletvekilleri, OHAL çerçevesinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin anayasal denetiminin Anayasa Mahkemesi tarafından yapılmaması hukuk devletini sorgulattırmaktadır. Hükûmetin çıkardığı kanun hükmünde kararnamelerde artık yargısal denetimin olmaması Hükûmeti “Bildiğim bildik, dediğim dedik.” anlayışına yöneltmiştir.

Ayrıca, OHAL'in ilanıyla ilgisi bulunmayan kanun hükmünde kararnameler çıkarılmaktadır. Yürütmeyi hukuksal açıdan denetleyen bir organ mevcut değildir ama daha önemlisi, hukuku bir pranga gibi gören yürütme, bu serbesti içinde hukukun evrensel kabulüne ulaşmış ilkelerden de uzaklaşmaktadır. Çıkarılan kanun hükmünde kararnameyle terörle hiçbir ilgisi bulunmayan insanlar kamu görevinden uzaklaştırılmakta, çok çeşitli mağduriyetlere uğramaktadır. Hukukçuların bütün

dünyada kabul edilen ve çağdaşlığın göstergesi sayılan “adalete erişim hakkı” dedikleri bir haktan artık bu ülkede söz edilememektedir. Mağdur edilen kişi, Venedik Komisyonunca zorla kurdurulan OHAL İnceleme Komisyonuna başvuracak, 7 kişilik kurul 101 bin başvuruyu karara bağlayacak, bu karara karşı ancak yargı yolu açılacaktır. Bu süreç de aylardır sonuç getirmemiştir.

Ayrıca, ülkemizdeki süreçten en çok etkilenenlerin başında savunma ve avukatlar gelmektedir. Avukat olduğunuz için Sayın Bakan, size avukatların sormamı istediği sorular var: Özellikle büyük kentlerde, avukatların kimliğini okutarak girdiği adliyede x-ray cihazından ve duyarlı kapıdan geçmesi sizi bir avukat olarak hiç rahatsız etmiyor mu? Adliyelerde bir avukat tarafından çıkarılmış bir olay biliyor musunuz ki bu muameleyi avukatlara reva görüyorsunuz? Avukatlar, Avukatlık Yasası’na göre, yargının kurucu unsuru değil mi? Türk Ceza Kanunu’nun 5’inci maddesine göre, yargı görevi yapan değil mi? Öyleyse hâkim ve savcıdan ne farkları var, aranarak giriyorlar? Bir avukat olarak bu duruma nasıl seyirci kalıyorsunuz? Avukatı itibarsızlaştırarak yargı bağımsızlığı nasıl sağlanacak Sayın Bakan?

Ayrıca, adliye çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili biraz önce söylediğiniz düzenlemelerin de bir an önce yapılmasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bir dakikada bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Sayın milletvekilleri, adalet, bu Adalet Bakanlığına bırakılmayacak kadar önemlidir. Onun için Cumhuriyet Halk Partisi olarak adalet duyarlılığını yaratmaya devam edeceğiz. “Hak, hukuk, adalet” demeye ve adalet için mücadeleye ara vermeyeceğiz. Haksız yere tutuklu Milletvekilimiz Enis Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesi yöneticileri ve gazetecilerin de bir an önce özgürlüklerine kavuşmalarını diliyor, herkes için “Hak, hukuk, adalet” diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gürer.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz talebiniz mi var?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül’den, konuşmalar sırasında sordukları konular hakkında açıklama yapmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Adalet Bakanının konuşmasını dinledik. Hani, buna herhangi bir müdahalede bulunmak için değil, böyle bir şey yapmak istemem fakat vekillerimiz sorular sormuşlardı ve muhtemelen de soru sırasında şimdi gelmeyecek olabilir o sorular. O yüzden, Sayın Adalet Bakanından mümkünse kendi değerlendirmesi içerisinde aynı zamanda bu soruları da cevaplandırmasını rica edeceğim.

Aslında benim de sorularım var: Mesela, darbeden bahsettiniz ama siyasi ayağının hâlâ neden yargılanmadığı Türkiye’de merak konusu olmaya devam ediyor. “Bütçemiz arttı.” dediniz fakat Sayın Selahattin Demirtaş’ı, yargılama giderleri gerekçesiyle de duruşmaya getirmedikleri oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Daha yeni bütçede o.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Celal Doğan diyor ki: “O yeni bütçeye dâhil herhâlde.” Böyle bir durum var.

Bunun dışında, hakikaten, neden mahkemeye çıkarılmıyor? Bizler neden yeterince bir görüşme yapamıyoruz? Ve artık, bu izin meselesiyle ilgili mesela, siz de adaletten yana bir hukukçu olarak düşünürseniz, izne tabi olmanın kaldırılması gerekmez mi? Siz bir yazı gönderdiniz mi “Sayın Demirtaş’ı mahkemeye çıkarmayın.” diye? O da bir merak konusu. Hani, bu açıklamayı biz sizin ağzınızdan duyarsak herhâlde daha rahatlatıcı olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kerestecioğlu.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 504) (Devam)

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) KALKINMA BAKANLIĞI (Devam)

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

F) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

G) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

Ğ) ADALET BAKANLIĞI (Devam)

1) Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU (Devam)

1) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin

Hesabı

İ) TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ (Devam)

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU (Devam)

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemini gerçekleştireceğiz.

Bu yirmi dakikanın on dakikası sayın milletvekillerine ait, geri kalan on dakika ise sayın bakanlara ait.

Şimdi, Sayın Durmaz’la başlayalım.

Buyurunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum Çevre ve Şehircilik Bakanımıza. Büyükşehir olmayan illerde il özel idaresi köylerin çöplerini topluyor ve köylerdeki çöp konteynerlerini bırakıyor ancak Anadolu’ya ve etrafımızdaki illere baktığımızda, ne köylerde yeteri kadar çöp konteyneri olduğu ne de çöplerin düzenli alındığı vaki değil. O köylerin o güzel derelerine, köy girişlerine bakıldığında çöp yığınlarından etraf görünmüyor. Bunu yasal olarak zorunlu kılacak bir düzenleme yoksa acilen çıkarılmalı. Bizden sonraki nesillere iyi bir çevre bırakabilme adına bu konuda Sayın Bakanlığınızın çalışmalarını öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çevre Bakanımıza soruyorum. Ülkemizin -küresel ısınmayla- ciddi anlamda yer altı suları çekilmektedir. Bu bağlamda, kentlerde çatı yağmur sularının, özellikle sitelerde, toplama depolarında toplanarak atık su olarak değerlendirilmesi için Bakanlık olarak yasal bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Kentlerde hava kirliliği yeniden artmaya başlamıştır. Bunun başlıca sebeplerinden biri kalitesiz olarak dağıtımı yapılan kömürlerdir. Bunun önlenmesine yönelik Bakanlığınızın kömürlerin kalitesiyle ilgili denetimi var mıdır? Hava kirliliği riski olan illerimiz şu anda hangileridir?

Sayın Bakan, ayrıca, deprem konusunda genelde İstanbul’la ilgili değerlendirmelerde bulunuyorsunuz. Ülkemiz deprem kuşağında. Bu bağlamda, ülke genelinde yapılan konutların kaç tane incelendi? Kaç ilde, kaç kamu kurum ve kuruluşunun deprem dönüşümü sağlandı? AFAD’ın bazı illerde hâlen binası dahi yok. AFAD için olsun depreme dayanıklı binalar yapılması düşünülmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Adalet Bakanı, Semih ve Nuriye iki yüz seksen ikinci gündümler açlık grevinin. Semih yargılandığı davadan beraat etti, Nuriye de ceza aldı fakat kesinleşmedi. Daha önce OHAL Komisyonuna bir çağrı yapmıştınız, yaşam hakkı söz konusu olduğu için bu kişilerin dosyasının öncelikli olarak ele alınması konusunda. Tekrar bu konuda biz de sizi çağrı yapmaya davet ediyoruz.

Bir diğer konu: Ankara’dan meslektaşlarımız bu dağınktan, adliyelerin dağınıklığından şikâyetçi, bunu toparlayacak mısınız, bununla ilgili bir planınız var mı? Mesai arkadaşlarımız olan mübaşirlerle ilgili genel idari hizmetler sınıfı konusunda çalışma yaptığınızı söylediniz, bunun için tarih verebilir misiniz?

Bir de aslında bir talepte bulunacağım. Sayın Bakan, Adalet Akademisi konusunda, lütfen daha titiz çalışmalar yapılması konusunda talepte bulunuyorum çünkü geçenlerde Anayasa Mahkemesinde hâkim, savcı adaylarına bir panel düzenleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Konuşmacı Melih Gökçek, konu 15 Temmuz; yani yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Adalet Bakanımıza olacak. Sayın Bakanım, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra tutuklu olan erlerden hâlâ cezaevinde yatanlar var. Bunlarla ilgili, silah kullanmayanları hâkimler, savcılar serbest bırakmakta belki tereddüt yaşıyorlar. Yani Bakanlar Kurulunda bunu gündeme getirmenizi... 3 sayın bakanımız burada, bu erlerin -on, on beş günlük er olanlar var içinde, tahsili olmayanlar var, ilkokul mezunu olanlar var- bu dramı artık sona ersin, yeni yıla girerken bunların ailelerine bir müjde verelim. Hâkimlere, savcılara bir telkinde bulunun. Silah kullanmayanların tahliyesini aileleri istiyorlar.

Yine benzer şekilde, astsubay okulu öğrencileri var tutuklu olan, hâlâ bunlardan cezaevinde olanlar var. Bu konuda 3 sayın bakanımızdan da destek bekliyoruz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İlk sorum Çevre Bakanına. Kuzey Marmara Otoyolu Projesi kapsamında İzmit'te kamulaştırma bedelleri hâlâ ödenmedi, bu bedeller ne zaman ödenecek? Gebze ve Çayırova ilçelerimizde Hürriyet ve Yavuz Selim Mahalleleri başta olmak üzere çok sayıda mahallede tapu tahsis belgeleri olduğu hâlde ve belediyeleriniz tapu sözü verdiği hâlde sözler tutulmadı. İzmit'te de Cedit Mahallemizde kentsel dönüşüm yapılmak isteniyor ama bu mahallelerde hep rant hikâyesi karşımıza çıkıyor. Vatandaşa âdeta eziyet ediliyor. Buralarda ranta engel olacak mısınız? Tapular verilecek mi? Belediyelerinizi ne kadar denetliyorsunuz?

İkinci sorum Adalet Bakanına. Bir avukat olarak, genç meslektaşlarımızın mesleğin başında yaşadığı mağduriyetler ile zorunlu müdafilik ve adli yardım uygulamalarındaki sorunlar hakkında bir düzenlemeniz olacak mı?

Hâkime, savcıya verilen ama yargının kurucu unsuru avukatlardan esirgenen yeşil pasaport avukatlara da verilecek mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Adalet Bakanına. Ülkemizde yaşayan engellilerimizin yüzde 25 gibi bir kısmı araç sahibi. Otomobili olan kişilerin araçlarının ÖTV'siz fiyatı 40 bin ila 60 bin Türk lirası arasındadır. Elbette 200 bin liralık araç alabilecek engellilerimiz de vardır ancak bu oran yüzde 5 civarındadır. Engellilerimizin önemli bir bölümü devlet destekleriyle hayatlarını idame ettirmektedirler ve araç alabilecek durumda olan engellilerimizin tercihi küçük motorlu, yakıt sarfiyatı düşük araçlar. Ekonomik krizin boyutu ortada. Çok sayıda borçlu engelli vatandaşımız bulunmaktadır. 700 liralık telefon borcunu ödeyemeyen engelli bir vatandaşımızın borcu faiziyle birlikte 7 bin ila 8 bin liraya yükselmiştir. Bu ödemeyi yapamayan engelli vatandaşımızın yakalamalı haciz kararı çıkmıştır. Haciz konması, lakin engelli vatandaşımızın kolu, bacağı olan aracına el konmaması noktasında bir tedbiriniz olacak mı ya da bir düzenlemeniz olacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım Sayın Çevre Bakanına. İmar planlarıyla iktidarınız döneminde iskâna açılan tarım arazilerinin miktarı ne kadardır?

Yine, Muğla'nın yüzde 68'i orman. Yine, Muğla'nın önemli miktarda kıyısı var, Kıyı Kanunu'na tabi alanımız çok fazla. Tabii sit, tarihi sit, ÖÇK sorumluluk alanında bölgelerimiz var. Toprak Koruma Kanunu da devreye girince ilde imar yapılabilecek alan yüzde 5.

Yukarıda saydığımız gibi birçok kurumun yetkili olması sebebiyle Muğla'da imar bütünlüğünü sağlamak çok zor. En önemli sorun da kırsalda vatandaşın köyden mahalleye dönüşen bölgelerde çoluk çocuğuna ev yapmasıdır. Sit alanlarının daraltılması konusunda bir çalışmanız var mı, varsa ne zaman sonuçlanacak?

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

29 Ekim 2016 tarihinden bu yana güvenlik soruşturması tamamlanamadığı için atanamayan kaç kamu emekçisi vardır? Bu sayının bakanlıklara ve illere göre dağılımı nedir? Yine, aynı tarihten bu yana güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlandığı için atanamayan kaç kamu emekçisi vardır, bu sayının bakanlıklara göre dağılımı nedir?

Üçüncü sorum: Güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanan kamu emekçilerine hangi yasal gerekçeyle detaylı bilgi verilmemektedir?

Dördüncü sorum: Güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanan kamu emekçilerinin hak arama yolları neden kapatılmıştır?

Beşincisi: Güvenlik soruşturması yasal süreden daha uzun sürede sonuçlanan kamu emekçilerinin bekledikleri süre içerisinde yaşadıkları maddi, manevi mağduriyeti gidermek amaçlı bir çalışmanız var mıdır, var ise nelerdir?

Altıncısı: Güvenlik soruşturmasıyla emekçileri fişleme, kodlama, ihbar, keyfilik ve benzeri gibi durumların yaşandığına dair ciddi iddialar mevcuttur. Bu iddiaların doğruluk payı nedir?

BAŞKAN – Sayın Doğan...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, ilk sorum Sayın Çevre Bakanına.

Özellikle kentsel dönüşümle ortaya çıkan asbest lifleri halk sağlığı açısından ölümcül bir tehdit içeriyor. Türkiye’de 2011 yılında kullanımı yasaklanan asbest, eski binaların yıkımıyla ortaya çıkarak kitlesel bir kanser felaketine yol açabiliyor. Toplum sağlığı açısından yaşamsal bir öneme sahip bu konuyla ilgili olarak ne gibi önlemler almaktasınız?

İkinci sorum Sayın Adalet Bakanına.

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından sık sık tazminat ödemeye mahkûm edilmektedir. 2004-2016 yılları arasında Türkiye, tam 258 milyon lira tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Sorum şu: OHAL’le yönetilen 2017 yılında Türkiye’den Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine kaç başvuru olmuştur ve 2018 yılında ne kadar tazminat ödemeyi öngörmektesiniz? Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin en çok hangi maddelerini ihlal etmekten tazminata mahkûm edilmektedir?

Ve son sorum: Ülkemizde ceza infaz kurumlarında çalışan personel zor koşullarda görev yapmaktadır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, sorum Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanına.

Şu anda televizyonda izlenmekte bütçe görüşmeleri. Karaburun Belediye Başkanımız Sayın Ahmet Çakır ve Ambarseki köyü Muhtarı, Ambarseki’de yapılacak olan balık çiftliğiyle ilgili, Sayın Bakana ilgisi ve duyarlılığından dolayı teşekkürlerini iletmektedirler.

Yine, bir başka teşekkür: Urla Gülbahçe köyünde açılmak istenen taş ocakları Sayın Bakanımızın ve ilgili arkadaşlarımızın duyarlılığı sonucunda durdurulmuştur. Bu nedenle Urla Gülbahçe köyü sakinleri ve Yüksek Teknoloji Enstitüsü öğrencileri size teşekkürlerini iletmektedirler.

Sayın Bakan, dün bir cenaze nedeniyle İstanbul’a gitmek durumunda kaldım. Uçakla Sabiha Gökçen’e indim, oradan araçla Kağıthane’deki camiye gittik ve cenazemizi defnettik. Yolun sağında ve solundaki o devasa binaları, o iğrenç binaları gördüm. Kağıthane’den sonra da dönüş için Atatürk Havalimanı’na gittim. Atatürk Havalimanı’na giderken yine sağlı sollu, İstanbul’daki o devasa binaları gördüm.

Lütfen, çevreye karşı duyarlılığınızın devam etmesini diliyorum. Teşekkür eder, başarılar dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Sayın bakanlar, sıra sizde.

Sayın Özhaseki, buyurunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Efendim, sırayla arkadaşlarımızın sorularına cevap vermeye çalışacağım.

Birincisi, Kadim Bey’in sorduğu, köylerdeki çöplerin toplanması hususu. Bu konuda, büyükşehir olmayan yerlerde çöplerin toplanması konusu il özel idarelerine verilmiş bir görev olarak önümüzde duruyor. Bizlerden onlar çöp konteyneri istediklerinde, bizim Çevre Yönetim Biriminde biriken cezalardan oluşan bir fonumuz var, çöp konteyneri olarak onları dağıtmaya devam ediyoruz. Eğer Tokat İl Özel İdaresi bizlerden bu konuda bir yardım isteyecek olursa bir dilekçeyle müracaat etsinler, çöp konteynerlerini vermeye devam edelim. Çöp konteynerinde sıkıntı yok.

İkincisi, çatı sularının kullanılmasıyla ilgili Ömer Bey’in bir sorusu vardı. “Gri su” diye adlandırıyoruz bu suları. Özellikle bu suların nasıl toplanacağı ve nasıl kullanılacağı hususunda arkadaşlarımız yönetmelik hazırlıyorlar. Akıllı şehirler ve akıllı mahalleler konsepti içerisinde vazgeçilmezlerden birisi de oranın kendi enerjisini üretebilen bir yapıya kavuştuğu gibi, bir taraftan da oraya yağmış olan ne kadar su varsa onların bir yerde toplanması, arıtdıktan sonra kullanım suyu olarak dışarıda kullanılabileceği bir ortama kavuşturulması hedeflenen bir projedir zaten. Uzun süredir arkadaşlarımızın bu konuda çalışmaları da devam ediyor ama yönetmeliğini de hazırlıyorlar, yakında çıkarırız onu.

Bir başka konu hava kirliliğiyle ilgili. Şu anda Bakanlık olarak tam 263 noktada hava kirliliğini ölçüyoruz. Tehlikeli gördüğümüz yerlerde kısa, orta, uzun vadeli projeler yapıyoruz. Hâliyle şehirde bulunan valilikler, belediyelerle ilgili yaptığımız çalışma neticesinde o şehre uygun olan eylem planlarını da kendilerine özellikle biz yönlendirerek veriyoruz, neler yapılacağı hususunu da biz anlatıyoruz. Bu kirlilikten nasıl kurtulunacağı hususunu çevre il müdürlüğümüzün de içerisinde bulunduğu bir komisyon marifetiyle devam ettiriyoruz. Ama şu anda, hamdolsun, kırmızı noktaya gelmiş olan bir yer yok. Eğer kırmızı noktaya gelen yer olursa zaten birinci tedbir olarak Enerji Bakanlığının doğal gazı da o ile götürmesi öncelikler arasında diyerek de yeniden onları da devreye sokuyoruz.

Son üç yılda Türkiye ortalamasında yaklaşık yüzde 20 bir iyileşme var. Bizim arkadaşlarımız, bürokratlar çalışmalarına 2019 yılında AB normlarının yakalanması üzerinde devam ediyorlar. İnşallah onu da başarırız diye düşünüyorum çünkü her yıl yaptığımız çalışmalardan verim alıyoruz, gittikçe de seviye aşağı doğru düşüyor.

Kentsel dönüşüm noktasında yeni yasaları hazırladık. Meclis, inşallah, uygun çalışma ortamına girdiğinde ben biraz önce kürsüde de izah etmeye çalıştığım kentsel dönüşüm yasalarının temel, ana ilkelerini ve orada olması gerekenleri tek tek izah ederek burada sizlerin de huzuruna getirmeye çalışacağım. Şimdiye kadar yapılan uygulamalarda birçok hatalar ve aksaklıklar var. Emin olun, şimdi izah etsem, burada herkes “Doğru söylüyorsunuz.” der ama bu hatayı A partisi de yapıyor, B partisi de yapıyor, C partisi de yapıyor. Bu hatalardan ders alarak artık önümüze bakmamız lazım. Yani durduğu yerde yoğunluk artırarak iş yapmak kentsel dönüşüm değil bana göre. Kat yüksekliği vererek yarısı müteahhide, yarısı vatandaşa, kentsel dönüşüm değil bu. Vatandaş yerinden çıkarıp bir

yere götürmek, olduğu yeri, boşalttığı yeri de büyük iş merkezlerine satmak asla doğru bir hareket değil. Bütün bunların tek tek temel prensiplerini yazdık. Getirdiğim zaman da öyle tahmin ediyorum ki burada arkadaşlarımızın oy birliğiyle geçecek bir konu diye düşünüyorum. 2012’de çıktığında 52 ilde belediyelerin bize talebi üzerine tam 209 tane riskli alan ilan etmişiz, 639 bin bağımsız birim var burada. Riskli yapı olarak da yani alan değil, tek tek bina bazlı olarak da 524 bin adet bağımsız birim bize müracaat etmiş. Bu 524 bin bağımsız birimden 400 bini yıkılmış ama riskli alanlarda başarı oranı yüzde 11-12’lerde. Demek ki doğru olan “alan bazındaki kentsel dönüşüm” Türkiye’de tam iyi uygulanmıyor. O zaman, işte, bunun yasasını yapmak, teşviklerini vermek, vatandaşı buna özendirmek, alan bazlı dönüşüm yapmak esas. Alan bazlı dönüşüm yaptığımızda ortaya hem mahalle konsepti çıkacak hem sosyal donatı alanları düzgün bir şekilde verilmiş olacak. Özellikle İstanbul’da binayı yıkıp yeniden yapsak bile, yoğunluk vermesek bile bir şeyi çözümüyoruz ki; otoparkını çözümüyoruz, yeşil alanını çözümüyoruz, sosyal donatıyı koymuyoruz. İşte, bundan vazgeçeceğimiz temel prensiplerin hepsini kanun olarak hazırladım.

Seyit Bey gitti, o da sormuştu, Büyükşehir Belediyesi Yasası’yla ilgili Genel Başkan Yardımcılığım sırasında yaptığımız çalışmaları Seyit Bey’le de paylaşmıştım. Üzerinde mutabık kaldığımız metotları daha sonra İçişleri Bakanlığına teslim ettik, inşallah, önümüzdeki günlerde o da gelecek. Oralarda, kürsüde de Seyit Bey’in izah ettiği bir konu vardı, bağımsız ilçelerin...

BAŞKAN – Sayın Bakan, sürenin yarısı bitti ama siz devam ediyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Ben, müsaade ederseniz, Kalkınma Bakanımızın hakkını kullanıyorum.

BAŞKAN – Bilemem, siz bilirsiniz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Soru gelmedi, Lütfi Bey’in anlattığı her şey anlaşıldığı için soru gelmemiş, onu ben kullanıyorum şimdi.

Evet, orada, özellikle bağımsız ilçelerde büyükşehrin zabıta göndermesi, itfaiye hizmetlerini vermesi veyahut da mezarlık hizmetlerini veriyor gibi olması hakikaten zor; bunların ilçelere bırakılması doğru. O konularda hep mutabıkız, inşallah, o da gelecek diye düşünüyorum ben.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – İlçe hiç yapamaz Başkan, o hiç yapamaz. İlçe istimlak bile yapamaz, nereden yapacak?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Mezarlık hizmetlerini verirler.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Hangi kaynakla yapacak?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Bakanım, bu taslağı bir de Komisyon üyelerine gönderin de bir görsünler yani bu hazırladığınız taslağı, sonradan kavga etmeyelim.

CELAL DOĞAN (İstanbul) – Kaynağını verirsen yapar ama istimlak edemez, o imkânı bile yok.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Şimdi, burada imara açılan tarım alanlarının ne kadar bir alan olduğu soruluyor. Doğrusu, elimizde öyle bir veri yok, bu konuyu araştıralım ama en azından ben kendi namıma söylüyorum, görev yaptığım hiçbir yerde, belediyelerde veyahut da şu anda bakanlıklarda tarım alanlarından 1 milimetre bile imara açılmış... Benim böyle bir günahım yok; açılmasın diye de savaş veriyorum, kim getiriyorsa reddettirmek için elimden geleni de yapıyorum o konuda, hiç kimsenin endişesi olmasın. Eğer açılan bir alan varsa, isterseniz araştırıp ben size bildireyim Sayın Vekilim.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Silivri’de açılıyor Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Silivri’deki verilen yeri biraz önce değerli vekilimiz verdi bana, ben içeriden bilgi istedim. KİPTAŞ’ın yaptığı yeri söylüyorsunuz galiba...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Evet Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Büyükşehir Belediyesinden bana gelen bilgi şöyle ama araştırmadım, direkt gelen bilgiyi aktarıyorum ben size şimdi: 5.000’liklerde ve 1.000’liklerde kesinleşmiş olarak kentsel gelişim alanı olarak verilmiş. Kentsel gelişim alanı olarak bir planda işli alan varsa, doğrusu, o imara açılabilir alan demektir ama alt tarafın tarım alanı olacağıyla ilgili bir kayıt orada yok gözüküyor. Ben araştıracağım, eğer tarım alanıysa alt tarafı, gerçekten, o mücadeleyi hep beraber verelim. O konuda kimsenin endişesi olmasın.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Engel olalım Sayın Bakan, on iki katlı bir bina dikmek istiyorlar tarım alanının içine.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Elvan, buyurun.

KALKINMA BAKANI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, soru yok ama sadece bir düzeltme yapacağım kayıtlara geçmesi açısından.

“11,1” yerine “1,1”(x) ifadesini kullanmışım, o düzeltme açısından...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Gül, buyurun.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Ankara Adliyesiyle ilgili çalışmalarımız devam etmektedir. Yeni Büyükşehir Belediye Başkanımızla ilk atanır atanmaz konuştuğumuz konu Ankara Adliyesi olmuştu. Bu konuda da AK PARTİ Ankara milletvekillerimiz, hukukçu arkadaşlarımızla, Bakanımızla da yoğun çalışma içerisindeyiz. Bu konuda, hepsinin bir arada toplandığı, başkentimize yakışır bir adliyeyi inşallah kazandırmış olacağız. Adalet müzesiyle, kütüphanesiyle çok güzel, estetik bir şekilde, cumhuriyetimize, başkentimize yakışır bir adliyeyi inşallah kazandıracaktır.

Nuriye ve Semih’le ilgili, OHAL Komisyonuna bir çağrı hususunda... Biliyorsunuz, OHAL Komisyonu bağımsız teşekkül ettirilen bir komisyondur ancak elbette komisyon, bu hususla ilgili, bu hususla alakalı, kamuoyundaki bu tür değerlendirmeyi kendileri takdir edebilir, değerlendirebilir. Biz de bu konunun ivedilikle, tüm diğer dosyaların da ivedilikle öne alınması, değerlendirilmesi hususunda komisyonun takdirine... Elbette biz de bir kez daha ifade ediyoruz.

Sayın Şimşek “Tutuklu erlerden hâlâ tutuklular var, silah kullanmayanlar var.” diye bir soru sordu. Kendilerinin beyanlarına göre yani CTE’den aldığımız bilgiye göre -bunlar çok sağlıklı da olmayabilir ama beyanlarına göre- er ve erbaş olarak 317 kişi şu anda tutukludur. Gerçekten mahkemelerimiz, er ve erbaşlarla ilgili birçok... Sonuçlanan davalarla ilgili, beraatle sonuçlananların büyük çoğunluğu erlerdir, erbaşlardır, öğrencilerdir. Bu konuda mahkemelerimiz gerçekten titizlikle suçlu ve suçsuzu ayırt ediyor ve çok az bir rakam, genel itibarıyla bakıldığında... Bunlar da şehitlerimizin olduğu 15 Temmuz Köprüsü’dür, vatandaşlarımızın şehit olduğu yerlerde, o esnada bulunanlarla ilgili, diğerleriyle

ilgili, dijital veriler ya da başka delillerdir. Elbette biz, genel olarak bizim baktığımız mahkemelerden çıkan sonuçlara göre bunu söylüyoruz. Ama bu konuyla ilgili de elbette mahkemelerimiz titizlikle gayret ediyorlar.

Yine, Sayın Erdem’in sorusunu, engelli vatandaşlarımızın araçlarına haciz konulmaması hususunu Aile Bakanlığımızla birlikte değerlendirelim. Onun vatandaşlarımıza faydalı bir yönü varsa, bu konuda suistimal edilmeyecek şekilde bir durum varsa değerlendirmeyi ben Aile Bakanımıza da iletmış olacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Bir de...

BAŞKAN – Süre bitti Sayın Bakan.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Yazılı cevap vereyim diğerlerine.

BAŞKAN – Yazılı cevap verebilirsiniz. Süre bitti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bizim sorularımıza yanıt alamadık Sayın Bakan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bir iki dakika ekleseydiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hiçbir sorumuza yanıt alamadık.

BAŞKAN – İki dakika...

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Yazılı veririm.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.01

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 23.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Vecdi GÜNDOĞDU (Kırklareli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, sırasıyla dördüncü turda yer alan bütçe ile kesin hesapların bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümlerini ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

27) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	67.948.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	320.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	5.180.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Ekonomik İşler ve Hizmetler	821.976.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
05	Çevre Koruma Hizmetleri	362.779.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
06	İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	663.890.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
07	Sağlık Hizmetleri	660.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		1.922.753.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	2.627.272.186,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	2.179.925.287,12
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	210.987.047,71
---------------------	----------------

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	236.359.851,17
-------------------------------	----------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

27.75) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	987.043.000
----	-----------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

02	Savunma Hizmetleri	197.000
----	--------------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		987.240.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	1.094.975.415,92
---------------	------------------

Bütçe Gideri	922.665.757,32
--------------	----------------

Ödenek Üstü Gider	10.082,38
-------------------	-----------

İptal Edilen Ödenek	71.312.990,66
---------------------	---------------

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	101.006.750,32
-------------------------------	----------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kalkınma Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

32) KALKINMA BAKANLIĞI

1) Kalkınma Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	1.749.684.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	861.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Ekonomik İşler ve Hizmetler	2.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
09	Eğitim Hizmetleri	13.831.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		1.764.378.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kalkınma Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Kalkınma Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Kalkınma Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	(TL)
Toplam Ödenek	1.263.139.433,70
Bütçe Gideri	985.113.843,24
İptal Edilen Ödenek	278.025.590,46
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Kalkınma Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

32.75) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	390.736.000
----	-----------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	1.435.000
----	------------------------------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		392.171.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	383.160.836,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	286.784.662,26
--------------	----------------

İptal Edilen Ödenek	96.376.173,74
---------------------	---------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.34) GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	4.387.800
----	-----------------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	1.709.000
----	------------------------------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

06	İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	140.481.200
----	-----------------------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		146.578.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	145.467.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
05	Diğer Gelirler	1.110.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		146.578.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	<u>(TL)</u>
Toplam Ödenek	85.603.000.00
Bütçe Gideri	75.122.032,70
İptal Edilen Ödenek	10.480.967,30
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:	

(B) CETVELİ

	<u>(TL)</u>
Bütçe Geliri Tahmini	85.603.000,00
Tahsilat	78.859.635,58
BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.54) DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	275.000
----	------------------------------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

06	İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	157.699.000
----	-----------------------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOPLAM		157.974.000
--------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.000
----	--------------------------------	-------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	155.770.000
----	---	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

05	Diğer Gelirler	2.203.000
----	----------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOPLAM		157.974.000
--------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	115.499.873,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	97.114.774,85
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	18.385.098,15
---------------------	---------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

(TL)

Bütçe Geliri Tahmini 108.535.000,00

Tahsilat 120.435.428,45

BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.55) KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
-------------	-----------------	-------------

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	346.000
----	------------------------------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

06	İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	212.961.000
----	-----------------------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		213.307.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
-------------	-----------------	-------------

03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	151.000
----	--------------------------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	212.001.000
----	---	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

05	Diğer Gelirler	1.155.000
----	----------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOPLAM		213.307.000
--------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	<u>(TL)</u>
Toplam Ödenek	138.165.117,00
Bütçe Gideri	133.536.501,69
İptal Edilen Ödenek	4.628.615,31

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

	<u>(TL)</u>
Bütçe Geliri Tahmini	107.356.000,00
Tahsilat	115.035.541,69

BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.56) DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	580.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
06	İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	144.616.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		145.196.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	144.496.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
05	Diğer Gelirler	695.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		145.196.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	(TL)
Toplam Ödenek	84.319.368,37
Bütçe Gideri	82.995.730,83
İptal Edilen Ödenek	1.323.637,54

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

	(TL)
Bütçe Geliri Tahmini	76.300.000,00
Tahsilat	79.246.937,88

BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

08) *ADALET BAKANLIĞI*

1) *Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	1.860.291.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	224.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	11.853.890.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		13.714.405.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Adalet Bakanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	11.232.908.942,60
Bütçe Gideri	11.152.575.155,89
Ödenek Üstü Gider	92.549,09
İptal Edilen Ödenek	80.426.335,80

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Bakanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.41) *CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU*

1) *Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

Kodu Açıklama (TL)

03 Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri 1.093.526.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM 1.093.526.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

Kodu Açıklama (TL)

01 Vergi Gelirleri 532.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 52.013.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

04 Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler 1.018.528.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

05 Diğer Gelirler 22.942.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

06 Sermaye Gelirleri 11.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

09 Ret ve İadeler -500.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOPLAM 1.093.526.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	(TL)
Toplam Ödenek	2.973.410.000,00
Bütçe Gideri	2.428.106.257,99
İptal Edilen Ödenek	545.303.742,01
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:	

(B) CETVELİ

	(TL)
Bütçe Geliri Tahmini	977.979.000,00
Tahsilat	2.856.091.684,77
Ret ve İadeler	1.317.420,91
Net Tahsilat	2.854.774.263,86
BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisi 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

40.10) *TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ*

1) Türkiye Adalet Akademisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Kodu	Açıklama	(TL)
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	22.585.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		22.585.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

GELİR CETVELİ

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>(TL)</u>
-------------	-----------------	-------------

03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	802.000
----	--------------------------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	21.443.000
----	---	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

05	Diğer Gelirler	340.000
----	----------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

	TOPLAM	22.585.000
--	---------------	-------------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisi 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisi 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Türkiye Adalet Akademisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	22.654.000,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	17.533.537,30
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	5.120.462,70
---------------------	--------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

(TL)

Bütçe Geliri Tahmini	21.117.000,00
----------------------	---------------

Tahsilat	15.067.146,23
----------	---------------

Ret ve İadeler	192,00
----------------	--------

Net Tahsilat	15.066.954,23
--------------	---------------

BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisi 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

23) HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

1) Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	64.966.000
----	------------------------------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		64.966.000
--------------	--	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	55.378.000,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	51.839.604,72
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	3.538.395,28
---------------------	--------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, dördüncü turda yer alan kuruluşların bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, dördüncü tur görüşmeleri tamamlanmıştır. Programa göre kuruluşların bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 16 Aralık 2017 Cumartesi günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.38

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, 2011-2017 yılları arasında göreve başlayan veya çeşitli sebeplerle görevi sona eren Bakanlık personeline ilişkin sorusu ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin cevabı (7/18886)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim. 31.10.2017

Av. Elif Doğan TÜRKMEN

Adana Milletvekili

1. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığınız bünyesinde kaç personel, hangi statülerde göreve başlatılmıştır?
2. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığınız bünyesinde göreve başlayan personelden kaç kişi hiçbir sınava tabi tutulmadan başlatılmıştır?
3. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığınız bünyesinde sınavla göreve başlayan personel, hangi sınavlara tabi tutulmuş, hangi kriterler ile değerlendirilerek görev başlatılmıştır?
4. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığınızdan kaç personel emekliye ayrılmıştır?
5. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığınızda, disiplin soruşturması veya KHK'lar ile kaç personelin işi kesilmiştir?
6. 01.01.2012 tarihinde Bakanlığınız bünyesinde kaç personel görev yapmaktaydı?
7. 31.10.2017 tarihinde Bakanlığınız bünyesinde kaç personel görev yapmaktadır?
8. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, hiçbir sınava tabi tutulmadan görevde yükseltilen kaç personeliniz vardır? Bu personel hangi değerlendirmeler sonucu görevinde yükseltilmiştir?
9. 2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Özel Kalem Müdürlüğünüz bünyesinde kaç personel göreve başlatılmıştır?

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

15 -12- 2017

Sayı : 84832410 - 610 -[17/129-7/18886] - E.136359

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30/11/2017 tarihli ve 434525470-120.07-187704 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekini teşkil eden Adana Milletvekili Sayın Elif Doğan TÜRKMEN tarafından verilen 7/18886 yazılı soru önergesine ilişkin cevap metni ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Nihat ZEYBEKCI
Bakan

EK:

Cevap metni

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Adana Milletvekili Sayın Elif Doğan TÜRKMEN tarafından verilen 7/18886 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap:

Bakanlığımız Merkez, Taşra, Yurtdışı ve Döner Sermaye Teşkilatlarında 2011-2017 tarihleri arasında göreve başlayan personel sayılarını yıllar itibarıyla gösterir tablo aşağıda sunulmaktadır.

Yıllar	Personel Sayısı	Statüsü
2011	22	657 - Kadrolu
2012	136	657 - Kadrolu
2013	86	657 - Kadrolu
2014	128	657 - Kadrolu
2015	100	657 - Kadrolu
2016	47	657 - Kadrolu
2017	76	657 - Kadrolu
TOPLAM	595	

Bakanlığımız Merkez, Taşra, Yurtdışı ve Döner Sermaye Teşkilatlarında 2011-2017 tarihleri arasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili hükümlerince istisnai memurluklara, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kanunu kapsamında Bakanlığımız kadrolarına yapılan atamalarla sınava tabi tutulmaksızın göreve başlayan personel sayılarını yıllar itibarıyla gösterir tablo aşağıda sunulmuştur.

Yıllar	Personel Sayısı
2011	1
2012	8
2013	2
2014	19
2015	12
2016	17
2017	51
TOPLAM	110

2011-2017 yılları arasında Bakanlığımız bünyesinde A Grubu kadrolarda “Dış Ticaret Uzman Yardımcısı” kadrosunda istihdam edilen personel, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS), Yabancı Dil Sınavı ile Bakanlığımızca yapılan yazılı sınav ve Dış Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliğinde yer alan kriterler çerçevesinde gerçekleştirilen sözlü sınav; “Ürün Denetmen Yardımcısı” kadrosunda istihdam edilen personel ise ÖSYM tarafından gerçekleştirilen KPSS ve Ürün Denetmenliği

Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilen sözlü sınav çerçevesinde bir değerlendirmeye ve sıralamaya tabi tutulmuştur. Aynı yıllar içerisinde B Grubu kadrolarda sınavla göreve başlayan personelin ise merkezi atamalarında yine ÖSYM tarafından yapılan KPSS sonuçları kullanılmıştır.

Bakanlığımız Merkez, Taşra, Yurtdışı ve Döner Sermaye Teşkilatlarında 2011-2017 tarihleri arasında emekli olarak görevinden ayrılan personel sayılarını yıllar itibarıyla gösterir tablo aşağıda sunulmuştur.

Yıllar	Personel Sayısı
2011	29
2012	33
2013	40
2014	52
2015	64
2016	69
2017	92
TOPLAM	379

2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Bakanlığımızdaki görevlerinde disiplin soruşturması veya KHK'lar ile ilişkisi kesilen personel sayılarını gösterir tablo aşağıda sunulmaktadır.

Yıllar	Personel Sayısı
2011	1
2012	-
2013	-
2014	-
2015	1
2016	36
2017	37
TOPLAM	75

01/01/2012 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde görev yapan kadrolu personel sayısı 2227'dir.

31/10/2017 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde görev yapan kadrolu personel sayısı 2240'tır.

2011-2017 tarihleri arasında Ekonomi Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği kapsamında yer alan kadrolar çerçevesinde, hiçbir sınava tabi tutulmaksızın görevde yükselen personelimiz bulunmamaktadır.

2011-2017 tarihleri arasında, yıllar bazında, Özel Kalem Müdürü kadrosunda toplam 7 personel göreve başlamıştır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 3

38'İNCİ BİRLEŞİM
15 ARALIK 2017 CUMA
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması; bütçe görüşmelerine 11.12.2017 Pazartesi günü saat 13.00'te başlanması, Bütçe ve Kesin Hesap Kanun tasarılarının görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

2- Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 22.12.2017 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarının bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

3- Başlangıçta Bütçenin tümü üzerinde gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların (Hükûmetin sunuş konuşması hariç) birer saat (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

4- Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 9 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarının maddelerinin oylanması,

5- İçtüzük'ün 72'nci maddesi gereğince yapılacak görüşmelerde, gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 8'inci turlarda seksener dakika, 7'nci turda altmış dakika, 9'uncu turda ise elli dakika -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir- kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aléyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

6- Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

7- Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve Hükûmete birer saat süreyle söz verilmesi -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir- İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların onar dakika olması

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 05.12.2017 tarihli 32'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

38'İNCİ BİRLEŞİM

15 ARALIK 2017 CUMA

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 503) 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.12.2017) (X)

2.- (S. Sayısı: 504) 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.12.2017) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

5'inci Gün

15.12.2017 CUMA

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

IV. TUR

38.-	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
39.-	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	(Bütçe + Kesinhesap)
40.-	KALKINMA BAKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
41.-	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	(Bütçe + Kesinhesap)
42.-	GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
43.-	DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
44.-	KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
45.-	DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
46.-	ADALET BAKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
47.-	CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
48.-	TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)
49.-	HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU	(Bütçe)
50.-	HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU	(Kesinhesap)

(MHP, CHP, HDP, AK PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve Hükümet adına yapılacak konuşma süresi: 80'er dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

